ΕΛΛΑΣ

ΕΤΟΣ Α!

ΑΡΙΘ. 1

Καλό ταξίδι

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

"ΑΣΠΙΩΤΗ-ΕΛΚΑ"

ΕΛΛΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΜΕΓΑΡΩΝ ΚΟΛΛΙΑ
Ὁδὸς Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Β.
Πλατεῖα Κλαυθμῶνος.
Τιμὴ φύλλου δρ. 4.

Ἀθῆναι 12 Ἀπριλίου 1936
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΩΣΤΑΣ ΧΡΥΣΟΣ
Ἐπιστολαὶ καὶ Ἐμβάσματα «Ἑλλάδος.
Ἀθῆνας — Ἀριθ. τηλεφώνου 26.135.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ
Ἐσωτερικοῦ ἐτησίως: Δραχ.
Ἐξωτερικοῦ » Σελλίνια
Ἀμερικῆς » Δολλάρια

Η ,,ΕΛΛΑΣ''

Ἡ «Ἑλλὰς» εἶνε τὸ περιοδικὸ ποὺ χρειαζόταν στὸ κοινόν μας. Περιοδικὸ ἑλληνικό, περιοδικὸ μὲ ἀποστολήν, περιοδικὸ ποὺ φιλοδοξεῖ νὰ γίνῃ ὁ σύντροφος τῶν Ἑλλήνων, ὁ καλὸς, ὁ ἀχώριστος φίλος τοῦ ἑλληνικοῦ σπιτιοῦ. Φιλοδοξεῖ νὰ συνεχίσῃ τὴν παράδοσι τῶν ἀρίστων ἑλληνικῶν περιοδικῶν, τῆς «Πανδώρας», τῆς «Ἑστίας», τῶν «Παναθηναίων». Καὶ θὰ τὴν συνεχίσωμεν, περὶ αὐτοῦ εἴμεθα ἀπολύτως βέβαιοι, διότι οὔτε ἡ καλὴ θέλησις μᾶς λείπει, οὔτε τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα διαθέτομεν ἄφθονα.

Ἔτσι ἡ «Ἑλλὰς» θὰ σᾶς δώσῃ ὅ,τι ἐκλεκτὸν ὑπάρχει εἰς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα. Θὰ συγκεντρώσῃ γύρω της τοὺς πλέον ἐκλεκτοὺς Ἕλληνας λογοτέχνας. Ἀπὸ τεύχους εἰς τεῦχος θὰ βελτιοῦται, θὰ γίνεται καλυτέρα, πλέον τερπνή, ἀληθινὴ πνευματικὴ πανδαισία, ἀληθινὴ ἀπόλαυσις.

Ἡ «Ἑλλὰς» θὰ εἶνε τὸ μόνον ἑλληνικὸν περιοδικόν, τὸ ὁποῖον θὰ ἠμπορῆτε νὰ μπάζετε στὸ σπίτι σας ἀφόβως καὶ νὰ τὸ δίνετε νὰ τὸ διαβάζουν τὰ τέκνα σας. Διότι θὰ τὰ διδάσκῃ καὶ θὰ τὰ τέρπῃ συγχρόνως.

Φιλοδοξοῦμεν νὰ καταστήσωμεν τὴν «Ἑλλάδα» αὐστηρῶς οἰκογενειακὸν περιοδικόν.

Ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν περιμένομεν θερμὴν ὑποστήριξιν. Ὑποστηρίζοντες τὴν «Ἑλλάδα» καὶ συνιστῶντες αὐτὴν εἰς τοὺς φίλους σας, φροντίζετε γιὰ τὸ συμφέρον σας τὸ ἴδιο, γιατὶ ἐξασφαλίζετε ἔτσι ἕνα πρώτης τάξεως πνευματικὸν σύντροφον.

ΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΜΑΣ

Τὰ μυθιστορήματα τῆς «Ἑλλάδος» εἶνε ἀναμφιβόλως ἀπὸ τὰ ὀλίγα, τὰ ἐλάχιστα, ποὺ ἐδημοσιεύθησαν μέχρι σήμερον εἰς ἑλληνικὰ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οἱ ἀναγνῶσται μας θὰ γοητευθοῦν, θὰ τὰ διαβάσουν μ' ἐνδιαφέρον, θὰ περιμένουν ἑβδομαδιαίως τὴν «Ἑλλάδα» μὲ λαχτάρα γιὰ τὴν τακτικὴν παρακολούθησίν των.

Ἡ «Δροσούλα» τοῦ γνωστοῦ λογοτέχνου καὶ δημοσιογράφου κ. Σταμ. Σταμ. εἶνε μία δραματικὴ ἑλληνικὴ ἠθογραφία, ποὺ μοσχοβολάει ἑλληνικὴ ζωή. Τὸ μαρτύριο τῆς «Δροσούλας», ποὺ χαροπαλαίει δουλεύοντας σκλάβα στὰ ξένα χέρια, θὰ σᾶς κατασυγκινήσῃ, θὰ προκαλέσῃ τὰ δάκρυά σας.

Ἡ «Βασίλισσα τοῦ Χρυσοῦ», τοῦ Αἰγκρεμόν, εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον συνταρακτικὰ οἰκογενειακὰ μυθιστορήματα, γεμᾶτο δραματικὰς συγκρούσεις.

Ὁ «Σταυρὸς τοῦ Αἵματος» τοῦ Ἔδσον, εἶνε τὸ μυθιστόρημα τοῦ τρόμου καὶ τῆς φρίκης.

Ἡ «Διπλῆ Ἀγάπη», τῆς κ. Ζιραρντὲν, τέλος, εἶνε ἕνας ὕμνος, ἕνα τραγοῦδι στὸν αἰώνιο ἔρωτα.

Εἶνε ἀνάγκη πλέον νὰ σᾶς συστήσουμε ἰδιαιτέρως τὰ μυθιστορήματα τῆς «Ἑλλάδος»; Ἐντυφήσατε εἰς αὐτά. Θὰ περάσετε ὧρες ὑπερόχου, ἀφθάστου τέρψεως καὶ βαθυτάτων συγκινήσεων.

Η ΠΑΣΧΑΛΙΑ

Μαζὶ μὲ τὴν Πασχαλιά, μαζὶ μὲ τὴν ἄνθησι καὶ τὸ ξανάνειωμα τῆς φύσεως, ἄνθος κι' αὐτὴ γεμᾶτο ἀρώματα, γεμᾶτο χρώματα, γεμᾶτο ζωήν, σᾶς ἔρχεται καὶ ἡ «Ἑλλὰς»... πλατύφυλλη, πολύφυλλη καὶ δροσερή.

Ἀπολαύσατε τὸ ἄρωμά της.

Ἐντυφήσατε στὶς σελίδες της.

Χαρῆτε τοὺς ὡραίους της χρωματισμούς.

Μαζὶ μὲ τὸν ὀβελίαν, τὰ κόκκινα αὐγὰ καὶ τὶς ἀνθισμένες πασχαλιές, χρειάζεται στὸν ἄνθρωπο καὶ ἡ πνευματικὴ ἀπόλαυσις.

Καὶ τὴν ἀπόλαυσιν αὐτὴν σᾶς τὴν παρέχει ἡ «Ἑλλάς».

Χαρῆτε την,
Γλεντῆστε την.
Χορτᾶστε την!

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Τὸ μόνον θετικόν, τὸ μόνον ἀπολύτως θετικὸν γεγονὸς εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν εἶνε ὁ θάνατος. Ἀλλὰ τί συμβαίνει μετὰ θάνατον; Τί ἀπογίνεται ἡ προσωπικότης μας, ἡ ψυχή μας, ὅταν τὸ σῶμα παραδοθῇ εἰς τὴν μητέρα γῆν; Ὑπάρχει ζωὴ μετὰ θάνατον; Καὶ τί εἶνε ἡ ζωὴ αὐτὴ καὶ πῶς εἶνε καὶ ποῦ, εἰς ποίαν μακρυνὴν κόχην τοῦ ἀπείρου, κινεῖται ἡ ἀκινητεῖ, δρᾶ ἢ ἐφησυχάζει;

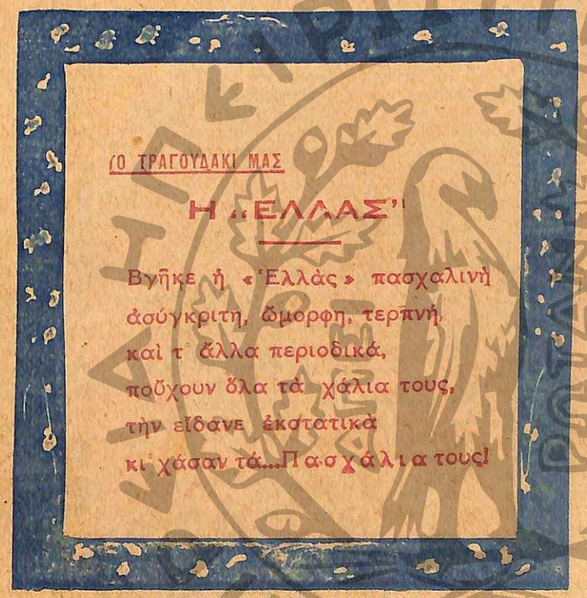
Ἰδοὺ μεγάλα ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ αἰώνων ἀπευθύνει ἡ ἀνθρωπότης πρὸς ἑαυτήν!

Εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτά, εἰς τὰς ἀπορίας σας αὐτὰς, θὰ εὕρετε τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ περίφημον σύγγραμμα τοῦ Ἄντιζον «Ἡ Ζωὴ μετὰ Θάνατον», τὸ ὁποῖον ἀρχίζει δημοσιευόμενον ἀπὸ σήμερον εἰς τὴν «Ἑλλάδα».

Ἰδιαίτερες συστάσεις γιὰ νὰ παρακολουθήσετε τὸ ὑπέροχον αὐτὸ ἀνάγνωσμα τῆς «Ἑλλάδος, περιττεύουν ἐντελῶς.

Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΜΑΣ

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οἱ ἀναγνῶσται μας θὰ ἐκτιμήσουν ὅσο τῆς ἀξίζει τὴν προσπάθειά μας νὰ παρουσιάσουμε τὴν «Ἑλλάδα» ἀπὸ ἀπόψεως ἐμφανίσεως εὐρωπαϊκήν. Ἡ ἔγχρωμες ἐξωτερικὲς εἰκόνες, καθὼς καὶ τὰ ἐξώφυλλα τοῦ περιοδικοῦ, ἀπαιτοῦν μεγάλας ὑλικὰς θυσίας, πρὸ τῶν ὁποίων δὲν θὰ ὀπισθοχωρήσωμεν εἰς τὸ μέλλον. Ἀντιθέτως ἡ «Ἑλλὰς» θὰ βελτιοῦται διαρκῶς καὶ θὰ γίνεται πλέον καλλιτεχνική, πλέον καλαίσθητος.

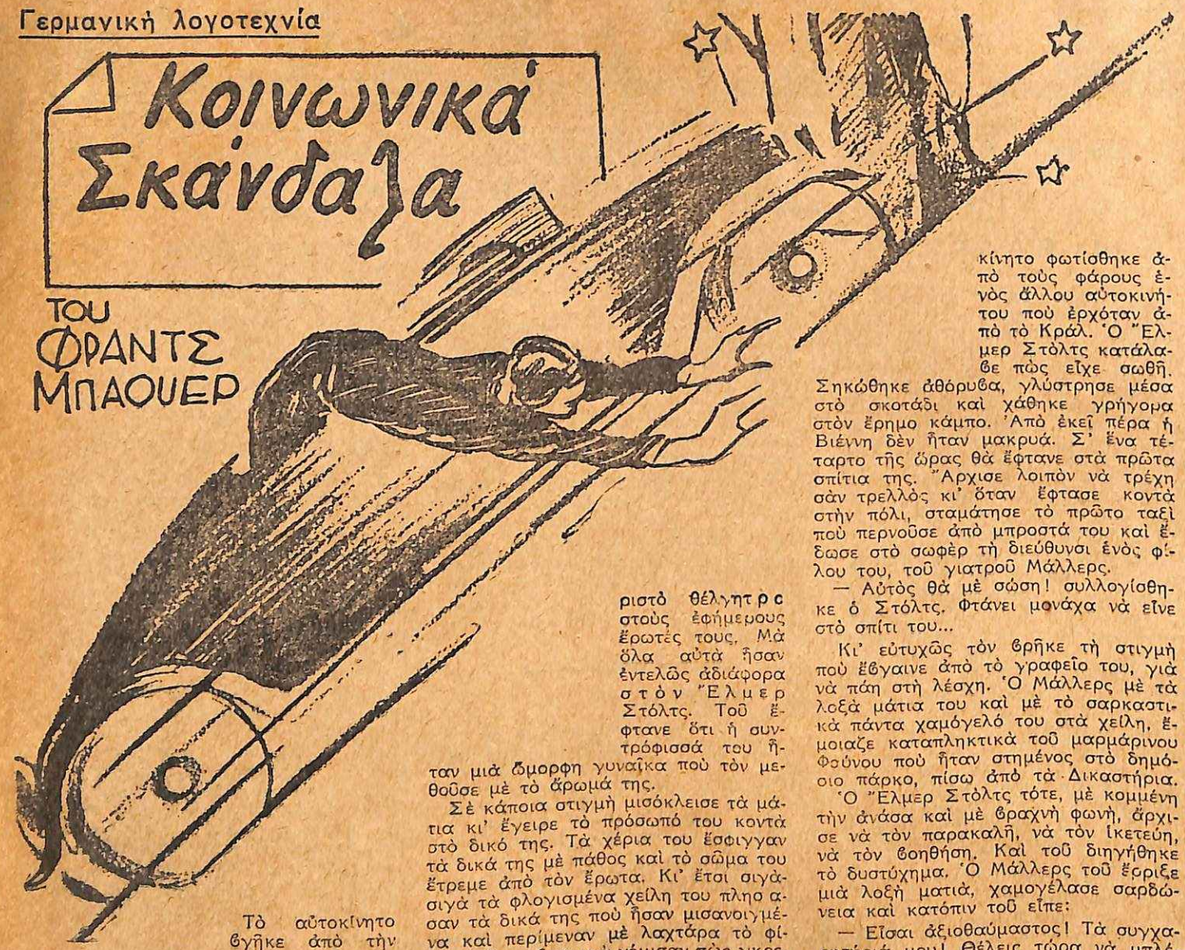
Η "ΕΛΛΑΣ"
ΕΥΧΕΤΑΙ
ΣΤΟΥΣ ΑΓΑΠΗΤΟΥΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΤΗΣ
ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ Γ. Τζάρα
ΗΜΕΡΟΜ. 16-8-85
ΑΡΙΘ. 38663

Γερμανικὴ λογοτεχνία

Κοινωνικὰ Σκάνδαλα

ΤΟΥ ΦΡΑΝΤΣ ΜΠΑΟΥΕΡ

Τὸ αὐτοκίνητο βγῆκε ἀπὸ τὴν πόλι καὶ πῆρε τὸν ἐξοχικὸ δρόμο μὲ τὶς λεῦκες ποὺ ἔβγαζε σ' ἕνα μικρὸ ἀριστοκρατικὸ προάστειο. Ὁ ἥλιος εἶχε δύσει ἀπὸ ὥρα κ' ἡ βαρειὲς σκιὲς τῆς νύχτας ἁπλωνόντουσαν σὰν ἀραχνοΰφαντα κρέπια πάνω στοὺς σιωπηλοὺς κι' ἔρημους κάμπους.

Ὁ Ἔλμερ Στόλτς, μεθυσμένος ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἀπρόοπτη ἐρωτική του περιπέτεια, οὔτε πρόσεχε καθόλου τὸ μελαγχολικὸ θρᾴδυ. Ἦταν χωμένος στὸ βάθος τοῦ αὐτοκινήτου καὶ κρατοῦσε τρυφερὰ στὴν ἀγκαλιά του μιὰ ὄμορφη γυναῖκα, μιὰ ἄγνωστη, ποὺ τὴν εἶχε συναντήσει ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα σ' ἕνα χορευτικὸ τσάϊ τῆς Μπλουμενστράσσε, ὅπου ἦταν ἡ λέσχη τῆς «Φιλίππου Ἑνώσεως».

Ποιὰ ἦταν αὐτὴ ἡ ἄγνωστη; Τὸ μυστήριο τῆς ἔδινε περισσότερη ὀμορφιὰ καὶ γοητεία. Εἶχαν χορέψει μαζύ, εἶχε πιῆ στὸ μπὰρ μερικὰ λικέρ. Κι' ἔπειτα εἶχαν ἀποφασίσει ἔτσι, χωρὶς πολλὲς ἱστορίες, νὰ δειπνήσουν μαζὺ στὸ μικρὸ ἀριστοκρατικὸ προάστειο τοῦ Κράλ. Ἡ μυστηριώδης κυρία δὲν ἤθελε νὰ τοῦ πῆ τ' ὄνομά της. Ἦταν, ἄρά γε, παντρεμένη; Μήπως ἦταν καμμιὰ εὔθυμη χήρα; Ποιὸς ξέρει... Μπορεῖ νὰ ἦταν καὶ καμμιὰ γυναῖκα τοῦ ἡμικόσμου, ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ κάνουν τὶς μυστηριώδεις γιὰ νὰ δώσουν ἕνα ξεχωριστὸ θέλγητρο στοὺς ἐφήμερους ἔρωτές τους. Μὰ ὅλα αὐτὰ ἦσαν ἐντελῶς ἀδιάφορα στὸν Ἔλμερ Στόλτς. Τοῦ ἔφτανε ὅτι ἡ συντρόφισσά του ἦταν μιὰ ὄμορφη γυναῖκα ποὺ τὸν μεθοῦσε μὲ τὸ ἄρωμά της.

Σὲ κάποια στιγμὴ μισόκλεισε τὰ μάτια κι' ἔγειρε τὸ πρόσωπό του κοντὰ στὸ δικό της. Τὰ χέρια του ἔσφιγγαν τὰ δικά της μὲ πάθος καὶ τὸ σῶμα του ἔτρεμε ἀπὸ τὸν ἔρωτα. Κι' ἔτσι σιγὰ-σιγὰ τὰ φλογισμένα χείλη του πλησίασαν τὰ δικά της ποὺ ἦσαν μισανοιγμένα καὶ περίμεναν μὲ λαχτάρα τὸ φίλημα, ὅταν ξαφνικὰ νόμισαν πὼς γκρεμίστηκε ὁ κόσμος!

Τὸ αὐτοκίνητο χτύπησε μὲ δύναμι στὸν κορμὸ ἑνὸς δέντρου, τινάχτηκε πέρα καὶ κατρακύλησε μὲ πάταγο στὴν τάφρο τοῦ ἐξοχικοῦ δρόμου. Ἡ ἄγνωστη, μ' ἕνα οὐρλιασμα τρόμου καὶ φρίκης, ἀποσπάσθηκε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά του καὶ τινάχτηκε ἔξω ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο. Ὁ Ἔλμερ Στόλτς βρέθηκε μπρούμυτα, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, στὴ μέση τοῦ δρόμου. Ὁ σωφὲρ δὲν ἄκουγόταν. Ἦταν νεκρός;

Κ' ἡ ἄγνωστη; Μήπως εἶχε σκοτωθῆ; Γιατὶ δὲν ἀκουγόταν κι' αὐτή; Τί εἶχε πάθει;

Ὁ Ἔλμερ Στόλτς, μέσα σὲ μιὰ λάμψι τοῦ πνεύματός του, συλλογίσθηκε τὶς συνέπειες τοῦ δυστυχήματος. Εὐτυχῶς, δὲν εἶχε πάθει τίποτε. Εἶχε χτυπήσει λίγο στὸ γόνατο, μὰ δὲν ἦταν σοβαρό. Τὸ τραγικὸ ἦταν τὸ σκάνδαλο ποὺ θὰ ξεσποῦσε, μόλις θὰ γινόταν γνωστὸ τὸ δυστύχημα. Καὶ τότε; Τί θὰ ἔλεγε ἡ γυναῖκα του; Καὶ τὸ παιδί του; Καταστροφή! Γιὰ μιὰ τρέλλα, γιὰ μιὰ τυχαία ἐρωτικὴ περιπέτεια, θὰ ἔχανε τὴ γυναῖκα του, τὴ γλυκειὰ Λένι, ποὺ τὴν ἐλάτρευε!...

Αὐτὰ ὅλα τὰ συλλογίστηκε μέσα σ' ἕνα δευτερόλεπτο κι' ἀνατρίχιασε ἀπὸ τὴ φρίκη. Τί ἔπρεπε λοιπὸν νὰ κάνη; Ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὸ τσακισμένο αὐτοκίνητο φωτίσθηκε ἀπὸ τοὺς φάρους ἑνὸς ἄλλου αὐτοκινήτου ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ τὸ Κράλ. Ὁ Ἔλμερ Στόλτς κατάλαβε πὼς εἶχε σωθῆ. Σηκώθηκε ἀθόρυβα, γλύστρησε μέσα στὸ σκοτάδι καὶ χάθηκε γρήγορα στὸν ἔρημο κάμπο. Ἀπὸ ἐκεῖ πέρα ἡ Βιέννη δὲν ἦταν μακρυά. Σ' ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας θὰ ἔφτανε στὰ πρῶτα σπίτια της. Ἄρχισε λοιπὸν νὰ τρέχη σὰν τρελλὸς κι' ὅταν ἔφτασε κοντὰ στὴν πόλι, σταμάτησε τὸ πρῶτο ταξὶ ποὺ περνοῦσε ἀπὸ μπροστά του καὶ ἔδωσε στὸ σωφὲρ τὴ διεύθυνσι ἑνὸς φίλου του, τοῦ γιατροῦ Μάλλερς.

— Αὐτὸς θὰ μὲ σώση! συλλογίσθηκε ὁ Στόλτς. Φτάνει μονάχα νὰ εἶνε στὸ σπίτι του...

Κι' εὐτυχῶς τὸν βρῆκε τὴ στιγμὴ ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ γραφεῖο του, γιὰ νὰ πάη στὴ λέσχη. Ὁ Μάλλερς μὲ τὰ λοξὰ μάτια του καὶ μὲ τὸ σαρκαστικὰ πάντα χαμόγελό του στὰ χείλη, ἔμοιαζε καταπληκτικὰ τοῦ μαρμάρινου Φσύνου ποὺ ἦταν στημένος στὸ δημόσιο πάρκο, πίσω ἀπὸ τὰ Δικαστήρια.

Ὁ Ἔλμερ Στόλτς τότε, μὲ κομμένη τὴν ἀνάσα καὶ μὲ βραχνὴ φωνή, ἄρχισε νὰ τὸν παρακαλῆ, νὰ τὸν ἱκετεύη, νὰ τὸν βοηθήση. Καὶ τοῦ διηγήθηκε τὸ δυστύχημα. Ὁ Μάλλερς τοῦ ἔρριξε μιὰ λοξὴ ματιά, χαμογέλασε σαρδώνεια καὶ κατόπιν τοῦ εἶπε:

— Εἶσαι ἀξιοθαύμαστος! Τὰ συγχαρητήριά μου! Θέλεις τώρα νὰ μπλέξης κι' ἐμένα σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι.... Μὰ ἔννοια σου! Δέχομαι νὰ σὲ βοηθήσω, ὄχι γιὰ νὰ σοῦ προσφέρω καμμιὰ ἐκδούλευσι, ἀλλὰ γιατὶ συλλογίζομαι πὼς ἔχει ἀνάγκη βοηθείας ἐκείνη ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα ποὺ τὴν παράτησες στὴ μέση τοῦ δρόμου, δίπλα στὸ σπασμένο αὐτοκίνητο... Ἀνόητε! Δὲν ἀγαπᾶς λοιπὸν τὴν γυναῖκα σου; Περίεργο! Ἀπὸ πότε ἔπαψες νὰ τὴ λατρεύης; Μὰ καταλαβαίνω... Θέλησες νὰ χαρῆς τὶς τέρψεις μιᾶς κρυφῆς περιπέτειας καὶ τὴν ἔπαθες!...

Καὶ ξέσπασε σ' ἕνα σαρκαστικὸ γέλιο. Ἔπειτα, μὲ τὸ ἴδιο εἰρωνικὸ χαμόγελο ἐπρόσθεσε:

— Ἔλα τώρα! Ἡσύχασε! Πήγαινε στὸ σπίτι σου. Θὰ φροντίσω ἐγὼ γι' αὐτὴ τὴ γυναῖκα!...

* * *

Ὁ Ἔλμερ Στόλτς γύρισε γρήγορα στὸ σπίτι του, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ ἡσυχάση. Ὁ νοῦς του ἦταν διαρκῶς στὴν ἐξοχὴ, στὸ σπασμένο αὐτοκίνητο, στὴν ἄγνωστη.

— Τί ἔχεις; τὸν ρώτησε ἡ γυναῖκα του. Εἶσαι στενοχωρημένος;

— Ὄχι, τί θέλεις νὰ ἔχω; ἔκανε σαστισμένος ὁ Ἔλμερ Στόλτς.

Ἡ γυναῖκα του τὸν κύτταξε μ' ἕνα παράξενο βλέμμα καὶ δὲν εἶπε τίποτε. Κατόπιν πέρασε στὴν τραπεζαρία κ' εἶπε στὴν ὑπηρέτρια νὰ σερβίρη τὸ δεῖπνο.

Ὁ Ἔλμερ προσποιήθηκε πὼς ἔτρωγε, γιὰ νὰ μὴ καταλάβη τίποτε ἡ γυναῖκα του. Μὰ τὸ φαγητό του δὲν εἶχε καμμιὰ γεῦσι. Δυὸ-τρεῖς φορὲς κόντεψε νὰ πνιγῆ. Ἤπιε ἕνα μεγάλο ποτῆρι κρασὶ καὶ μὲ ἀφηρημένο πάντα ὕφος σηκώθηκε ἀπὸ τὸ τραπέζι καὶ μπῆκε στὸ καπνιστήριο. Θεέ μου! Γιατὶ δὲν τοῦ τηλεφωνοῦσε ὁ Μάλλερς; Τί εἶχε συμβῆ; Ἡ ἀγωνία τὸν ἔπνιγε στὸ λαιμό. Ἄνοιξε μιὰ ἐφημερίδα καὶ προσποιήθηκε ὅτι διάβαζε. Μὰ τὰ γράμματα χοροπηδοῦσαν μπροστὰ στὰ μάτια του κ' ἡ ὥρα περνοῦσε ἀργά, θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς εἶχε σταματήσει... Στὶς δέκα ὡστόσο ἀκούσθηκε τὸ κουδοῦνι τῆς ἐξώπορτας. Ποιὸς νὰ ἦταν, ἄρά γε; Ὁ Ἔλμερ Στόλτς κράτησε τὴν ἀναπνοή του. Ἦταν ὁ γιατρὸς Μάλλερς. Μπῆκε στὸ σαλόνι εὔθυμος, μὲ τὸ αἰώνιο σαρκαστικὸ χαμόγελό του.

— Κυρ'α μου, εἶπε στὴ γλυκειὰ Λένι, περνοῦσα ἀπ' ἔξω καὶ θέλησα νὰ μπῶ γιὰ νὰ σᾶς πῶ μιὰ καλησπέρα... Τί γίνεσαι, Ἔλμερ; Γιατὶ μὲ ἐξέχασες; Ἄλλοτε περνοῦσες ἀπὸ τὸ γραφεῖο μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα!...

Καὶ κάθησε ἀπέναντί του, γιὰ νὰ πάρη μαζύ τους τὸν καφέ, ὅπως τὸν παρακάλεσε ἡ γυναῖκα τοῦ Ἔλμερ. Ἐκεῖνος τὸν ἔτρωγε μὲ τὰ μάτια του ἀπὸ τὴν περιέργεια, μὰ ὁ Μάλλερς ἔκανε πὼς δὲν καταλάβαινε. Κι' ἔξαφνα, ὕστερ' ἀπὸ τὰ συνηθισμένα λόγια γιὰ τὸν καιρὸ καὶ γιὰ τὴν κρίσι, γύρισε κ' εἶπε στὴν κ. Στόλτς:

— Ἀλήθεια, ξέρετε ἀπὸ ποῦ ἔρχομαι, κυρία μου; Ἀπὸ τὸ κεντρικὸ νοσοκομεῖο. Πῆγα νὰ δῶ κάποιο φίλο μου κι' ἔμαθα ἐκεῖ πέρα μιὰ πολὺ περίεργη περιπέτεια... Ἀκοῦστε τί συνέβη: Κατὰ τὶς ἑπτὰ ἡ ὥρα, στὸν ἐξοχικὸ δρόμο τοῦ Κράλ συνέβη ἕνα αὐτοκινητιστικὸ δυστύχημα. Ἕνα ταξὶ χτύπησε πάνω στὸν κορμὸ ἑνὸς δέντρου καὶ κατατσακίστηκε. Ὁ σωφὲρ τραυματίσθηκε στὸ κεφάλι, εὐτυχῶς ἐλαφρὰ κι' ἀπόμεινε γιὰ λίγο ἀναίσθητος. Μέσα στὸ αὐτοκίνητο ἦσαν ἕνας κύριος καὶ μιὰ κυρία. Ὁ κύριος αὐτὸς λοιπὸν δὲν ἔπαθε τίποτε... Ἡ κυρία ὅμως ἔπεσε ἔξω ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο καὶ τραυματίσθηκε σοβαρὰ στὰ χέρια καὶ στὸ στῆθος. Μὰ ἡ κατάστασίς της τώρα δὲν ἐμπνέει καμμιὰ ἀνησυχία... Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ εἶνε ἀξιοπρόσεχτο, εἶνε ἡ ἀχαρακτήριστη διαγωγὴ τοῦ κυρίου. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ἐπειδὴ ἴσως φοβήθηκε τὸ σκάνδαλο, ἐγκατέλειψε στὸ δρόμο λιπόθυμη καὶ πληγωμένη τὴ φίλη του κι' ἔγινε ἄφαντος!... Πῶς σᾶς φαίνεται αὐτό;

Ἡ κ. Στόλτς ἄνοιξε τὰ χέρια της κατάπληκτη.

— Μὰ τί νὰ σᾶς πῶ; τοῦ ἀπάντησε. Συλλογίζομαι ἐκείνη τὴ δυστυχισμένη γυναῖκα... Τί ἀπογοήτευσις γι' αὐτήν! Νὰ τὴν παρατήση ἔτσι ὁ συνοδός της!

— Καὶ γιὰ κεῖνον; τί συλλογίζεσθε; ἔκανε ὁ γιατρὸς Μάλλερς.

— Ὦ, γιὰ κεῖνον! φώναξε ἡ γλυκειὰ Λένι. Καταλαβαίνω πὼς ἡ θέσις του θὰ ἦταν λεπτὴ, θὰ ἦταν κανένας σύζυγος ποὺ φοβήθηκε τὸ σκάνδαλο, μὰ ἔχω τὴ γνώμη πὼς δὲν ὑπάρχει καμμιὰ δικαιολογία γι' αὐτόν!... Εἶνε ἕνας ἄνανδρος! Ἕνας δειλός!... Ἕνας ἄνθρωπος ἄξιος πάσης περιφρονήσεως! Ἕνας παληάνθρωπος!... Δὲν εἶνε ἔτσι, Ἔλμερ;

— Ἔ, βέβαια... Ἔχεις δίκηο!... ψιθύρισε κεῖνος χλωμιάζοντας.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ κ. Στόλτς σηκώθηκε γιὰ νὰ φέρη λικέρ. Ὁ Μάλλερς τότε βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ ψιθυρίση τοῦ φίλου του:

— Σοῦ ἄρεσε; Ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῆς!... Καὶ τιμωρήθηκες ὅπως σοῦ ἄξιζε!...

Ὁ Ἔλμερ ἔσκυψε τὸ κεφάλι του ἐξευτελισμένος. Κι' ἀπὸ τότε δὲν ξανατόλμησε πειὰ ν' ἀπατήση τὴ γυναῖκα του.

Ἦταν τόσο φοβερὸ αὐτὸ τὸ μάθημα καὶ τὸ εἶχε πληρώσει μὲ τόση ἀγωνία, ὥστε, ὅσο ὡραία κι' ἂν τοῦ φαινόταν μιὰ ἀπαγορευμένη ἐρωτικὴ περιπέτεια, νὰ μὴν ἔχη τὸ θάρρος νὰ μπλεχτῆ σ' αὐτήν...

Ἐξ ἄλλου εἶχε τὴν ἀγάπη τῆς γλυκειᾶς, τῆς ἀφωσιωμένης του Λένι....

ΦΡΑΝΤΣ ΜΠΑΟΥΕΡ

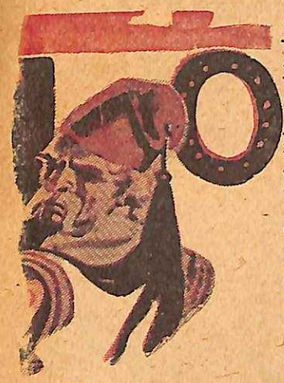
— Τί ἔχεις; τὸν ρώτησε ἡ γυναῖκα του. Φαίνεσαι στενοχωρημένος.

Ἀπὸ τὰ «Ἡρωϊκὰ διηγήματα» τοῦ σπιτιοῦ μου

Τοῦ κ. Χ. Χρηστοβασίλη

Ἡ ἁρπαγὴ της πανώριας Δάφνης

Στὴν θυγατέρα μου Δάφνη

πάππους μου—Θεὸς σχωρέσ'τον — εἶχε μιὰ μοναχαδερφή, τὴν Δάφνη, ποὺ ἦταν ἥλιος καὶ φεγγάρι κι' αὐγερινὸς στὴν ὠμορφιά.

Γ' ὄνομα Δάφνη, στὴν ἐπαρχία μας, εἶνε ἀποκλειστικῶς ὄνομα τοῦ σπιτιοῦ μου, καὶ κανένα ἄλλο ἠπειρωτικὸ σπίτι δὲν τὄχει. Γιατὶ αὐτό; Δὲν ξέρω.

Ἦσαν φοβερὰ τὰ χρόνια τότε, τὰ χρόνια τοῦ φοβεροῦ καὶ τρομεροῦ Ἀλῆ - πασιᾶ, ποὺ δὲν μποροῦσε νἄχη κανεὶς τίποτε στὸ φανερὸ καλό, ἄξιο κι' ὠμορφο, εἴτε ἄλογο, εἴτε μουλάρι, εἴτε ἅρματα, εἴτε ἀδερφή, εἴτε θυγατέρα, ἀνύπαντρες κι' ὡμορφες. Ἅμα τὸ μάθαινε ὁ Σκύλος ὁ μαγαρισμένος, ἔστελνε καὶ τοῦ τ' ἅρπαζε. Τότε εἶχε ἁρπάξει καὶ τὴν πανώρια Βασιλικὴ, θυγατέρα τοῦ Κίτσιου Κονταξῆ ἀπὸ τὴν Πλεσιβίτσα τῶν Φιλιατῶν.

Οἱ ἄνθρωποι ἑνὸς σπιτιοῦ, ἀπὸ τὴν συνήθεια, δὲν καταλαβαίνουν οὔτε τὴν ἀσκημιά, οὔτε τὴν ὠμορφιὰ συναμεταξύ τους καὶ γι' αὐτό, οὔτε ὁ πάππους μου, οὔτε ἄλλος κανένας ἀπὸ τὸ σπίτι μας εἶχε ἐννοήσει τὴν ἔξοχη ὠμορφιὰ τῆς Δάφνης, καὶ τὴν ἄφηνε νὰ κυκλοφορῇ ἐλεύθερα καὶ νὰ βγαίνη στὸν κόσμο σὰν τ' ἄλλα τὰ κορίτσια τοῦ χωριοῦ, ὅταν ἕνας φίλος ἀπὸ μακρυνὸ χωριὸ, που περνοῦσε πολὺ σπάνια ἀπὸ τὸ σπίτι μας, ἰδόντας την γιὰ πρώτη φορά, θαύμασε τὴν ὠμορφιά της κ' εἶπε τοῦ πάππου μου ὑ' ἀληθινὸ ἐνδιαφέρον:

— Πῶς δὲν τὴν κρύβετε τέτοια ὥμορφη τσιουπρα; Κι' ἂν μάθη τὴν ὠμορφιά της ὁ Ἀντίχριστος, τί θὰ κάνετε;

Ἦταν ἡ Δάφνη τότε δώδεκα-δεκατριῶν χρόνων, σὰν τριαντάφυλλο, ποὺ μόλις ἔπαιρνε ν' ἀνοίξη, κι' ἐκεῖνα τὰ λόγια τοῦ φίλου, ἔκαναν μεγάλην ἐντύπωσι καὶ σ' αὐτὸν καὶ στοὺς ἄλλους. Ὅλο τὸ σπίτι τότε ἄνοιξε τὰ μάτια του κ' εἶδε τὴν ἔκτακτη ὠμορφιὰ τοῦ κοριτσιοῦ, κι' ἀπ' ἐκεινη τὴ στιγμὴ, ἡ πανώρια Δάφνη κλείστηκε σ' ἕνα ἀπόμερο κι' ἀνήλιαγο δωμάτιο τοῦ σπιτιοῦ, καὶ δὲν ἔβγαινε ἀπ' ἐκεῖ, παρὰ ὅταν δὲν ἦταν κανένας ξένος στὸ σπίτι. Ὅλο τὸ χωριὸ μιλοῦσε κρυφὰ γιὰ τὸ κλείσιμο τοῦ πανώριου κοριτσιοῦ καὶ λίγο-λίγο τὸ εἶχαν μάθει κι' ὅλα τὰ χωριὰ ποὺ ἦσαν γύρα-γύρα.

Πέντε ἀκέρια χρόνια βρίσκονταν κατάκλειστη ἡ χιλιόκαλλη κόρη, κατάδικη τῆς ὠμορφιᾶς της κι' ἔκλαιγε καὶ καταριόνταν τὴν μαύρη της μοῖρα, ποὺ τὴν εἶχε κάνει τόσο ὥμορφη καὶ δὲν μποροῦσε νὰ χαρῇ τὸν κόσμο, πηγαίνοντας μὲ τὶς ὁμοηλικές της εἴτε στὸν λόγγο γιὰ ξύλα, εἴτε στὸ ποτάμι γιὰ πλοῦμα, εἴτε στ' ἀμπέλι γιὰ σταφύλια, εἴτε στὰ χωράφια γιὰ δουλειὰ, εἴτε στὴν στάνη γιὰ γάλα καὶ γιὰ τυρί, εἴτε στὰ πανηγύρια καὶ στοὺς γάμους γιὰ χοροὺς καὶ τραγούδια... Ἀλλ' ἔκλαιγε πλειότερο, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ βγῇ στὸ μεσοχώρι τὶς Πασκαλιὲς καὶ τὶς Ἀποκρηὲς νὰ πιαστῇ στὸν χορὸ καὶ ν' ἀστράψη ἀνάμεσα σ' ὅλα τὰ κορίτσια καὶ σ' ὅλες τὶς νυφάδες! Ἔκλαιγε πικρὰ καὶ καταριόνταν τὴν ὠμορφιά της, ποὺ τὴν φύλαγε κατάκλειστη, καὶ προτιμοῦσε νὰ ἦταν ἄσκημη καὶ μαύρη, σὰν τὴν ψυχοπαίδα τοῦ σπιτιοῦ, τὴν Μαρία, τὴν γυφτοπούλα, ποὺ χαίρονταν ὅλη της τὴν λευτεριά. Προτιμοῦσε, τέλος, νὰ ἦταν μαύρη σὰν δαυλὶ, κι' ἄσκημη σὰν κοκκουβάγια, παρὰ νἄνε λαμπρόκαλλη καὶ νὰ βρίσκεται στὰ σκοτεινὰ καὶ σὰν σκλάβα.

Πέντε ἀκέρια χρόνια, τὰ καλύτερα χρόνια τῆς ζωῆς της, τὰ περνοῦσε ἡ δύστυχη Δάφνη στὴ φυλακὴ, στὴ λύπη καὶ στὸ κλάμα, ἐξαιτίας τῆς ἀσύγκριτης ὠμορφιᾶς της, ἀλλ' ἡ λύπη καὶ τὸ κλάμα, ἀντὶ νὰ τὴν τρώγουν καὶ νὰ τὴν ἀσκημίζουν, τὴν ἔθρεφαν καὶ τὴν ἔκαναν ὠμορφότερη καὶ συμπαθητικώτερη.

Ὁ πάππους μου, μόλις ἡ Δάφνη πάτησε τὰ δεκαεφτὰ χρόνια, βάλθηκε νὰ τὴν παντρέψη, ἀλλὰ δὲν τολμοῦσε νὰ τὴν πάρη κανένας νύφη στὸ παιδί του, ἀπὸ τὸν φόβο τῆς ὠμορφιᾶς της. Ἡ ὠμορφιὰ, αὐτὸ τὸ θεῖο δῶρο, ποὺ μποροῦσε ἀλλοῦ νὰ τὴν ἀνεβάση σὲ βασιλικὸ θρόνο, ἐκείνη τὴν ἐποχὴ στὴν πατρίδα μας, ὅπως καὶ σ' ὅλην τὴν ἄλλην Τουρκιὰ, δὲν ἦταν ἀξιοζήλευτη. Ὅποιος εἶχε στὸ σπιτι του θυγατέρα, ἀδερφὴ ἢ νύφη ὠμορφες, ἦταν τὸ ἴδιο, σὰν νἄχε μέσα τὴν ἀστραπὴ μ' ὅλα τ' ἀστροπελέκια της. Παρουσιάζονταν ὁ ἀποστολάτορας τοῦ Τυράννου, καὶ σῶπαιρνε τὴν κόρη σου, τὴν ἀδερφή σου ἢ τὴν νύφη σου, χωρὶς νὰ μπορῆς νὰ τοῦ κάνης τίποτε! Πολλοὶ πατεράδες, ὅταν εἶχαν τὴν κακοτυχιὰ νἄχουν ὠμορφη κόρη, σὰν καληώρα ὁ πάππους μου, ἔκαιγαν τὸ πρόσωπό της μ' ἀναμμένα κάρβουνα καὶ γλύτωναν ἀπὸ τὸν κίντυνο νὰ ἰδοῦν τὸ σπλάχνο τους σὲ τούρκικη ἀγκαλιά! καὶ νὰ γένουν πεθεροὶ Τούρκου! Τὸ ἴδιο συμβούλευαν καὶ τὸν πάππου μου γιὰ τὴν Δάφνη, νὰ τῆς κάψη τὸ πρόσωπο καὶ νὰ γλυτώση μιὰ γιὰ πάντα ἀπὸ τοὺς φόβους κι' ἀπὸ τοὺς κιντύνους, ἀλλὰ στάθηκε ἀδύνατο ν' ἀποφασίση νὰ κάνη ἕνα τέτοιο πρᾶγμα.

— Δὲν τὸ κάνω ἐγὼ αὐτὸ, ἔλεγε, νὰ χαλάσω μιὰ τέτοια ὠμορφιὰ, ποὺ θὰ τὴν ζήλευαν καὶ βασίλισσες, κι' ἂν τύχη νὰ τὴν ''άθη ὁ Πασιᾶς καὶ στείλη νὰ μοῦ τὴν πάρη, προτιμῶ νὰ τὴν σκοτώσω μόνος μου, γιὰ νὰ μὴν πέση στὰ τούρκικα τὰ χέρια καὶ νὰ τὴν θάψω πανώρια, ὅπως εἶνε, παρὰ νὰ τὴν βλέπω ἀσκημισμένη ἀπὸ τὴν φωτιά.

Μιὰ μέρα, ποὺ οἱ ἄντρες τοῦ σπιτιοῦ κ' ἡ πλειότερες ἡ γυναῖκες ἦσαν σκορπισμένες στὶς ἐξωτερικὲς δουλειὲς, καὶ δὲν βρίσκονταν στὸ σπίτι παρὰ μόνον ἡ μεγάλη βάφω, ἡ μάννα τοῦ πάππου μου, ἡ φημισμένη ἀντρογυναῖκα, ποὺ εἶχε λάχει σὲ σαράντα ντουφέκια γύρα στὸ Σοῦλι, ἡ γυφτοπούλα ἡ Μαρία, τὰ λιανοπαίδια κ' ἡ σκλαβωμένη Δάφνη, εἴκοσι τζιοχανταραῖοι τοῦ Ἀλῆ-πασιᾶ, χύμησαν μέσα κ' ὕστερα ἀπὸ τὰ «καλημέρα» καὶ τὰ «καλῶς ὡρίσατε», εἶπε ὁ ἀρχηγός τους στὴν Βάφω:

— Ἐρκομέστε ἀπὸ τὸ Βεζὺρ Ἀλῆ-πάσια, γιὰ νὰ πάρωμε τὸ Δάφνη νὰ τὸ κάνη τὸ Βεζύρη νύφη του... Δός μας τὸ Δάφνη γκλήγορα νὰ φεύγκωμε...

Ἡ Βάφω, χωρὶς νὰ τὰ χάση καθόλου, τοῦ εἶπε:

— Κάποιος ἐχτρός μας θὰ γέλασε τὸν Πασιᾶ ὅτι εἶνε ὥμορφη ἡ Δάφνη μου καὶ πάει ὁ κόπος σας ἄδικος.

— Δὲν τὸ γελοῦν τὸ Πάσια τ' ἀνθρώπια του, ὡρὴ μπάμπω! ἀπάντησε ὁ ἀρχηγὸς τῶν τζιοχανταρήδων. Νὰ μᾶς τὸ δώκης τὸ Δάφνη γκλήγορα, γιὰ νὰ φεύγκωμε...

— Νὰ σᾶς τὴν δώκω, ἀφοῦ ἐπιμένετε, εἶπε ἡ Βάφω καὶ φώναξε: Δάφνη! Δάφνη!

— Ὅρσε!

Ἀπολογήθηκε μιὰ φωνὴ ἀπὸ τὰ παράμεσα δωμάτια καὶ σὲ λίγο παρουσιάστηκε ἡ γυφτοπούλα ἡ Μαρία, κατὰ πῶς τὴν εἶχαν ὡρμηνεμένη ν' ἀποκρίνεται ὅταν φώναζαν τ' ὄνομα τῆς Δάφνης.

Μόλις τὴν ἀντίκρυσε ὁ ἀρχιτζιοχαντάρης, φώναξε θυμωμένα:

— Δὲν εἶν' αὐτὸ τὸ Δάφνη! Αὐτὸ εἶνε τὸ ψυχοπαίδα τὸ γυφτοπούλα... Ἐμεῖς θέλομε νὰ μᾶς δώκης τὸ Δάφνη, ὡρὴ μπάμπω, κι' ὄχι τὸ γυφτοπούλα!

Ἡ Βάφω εἶχε καταλάβει ὅτι εἶχε γίνει προδοσιὰ, κι' ὅτι οἱ τζιοχαντάρηδες τὰ ἤξεραν ὅλα καὶ φώναξε μ' ὅλη της τὴν δύναμι γιὰ ν' ἀκούση ἡ Δάφνη καὶ νὰ φύγη πρὸς τὰ ἔξω ἀπὸ τὴν κρυφὴ θυροπούλα τοῦ σπιτιοῦ:

— Αὐτὴ εἶνε, Τοῦρκε, ἡ Δάφνη! Ἄλλη Δάφνη δὲν ἔχω. Ἂν σᾶς ἀρέση, πᾶρε τη, κι' ἂν δὲν σᾶς ἀρέση, μὴν τὴν παίρνετε!

Ἀκούοντας ἡ Δάφνη ἀπὸ μέσα αὐτὸν τὸν διάλογο, κατάλαβε τί γίνονταν καὶ πετάχτηκε ἔξω ἀπὸ τὴν κρυφὴ θυροπούλα, μὲ τὸ πρόσωπο μπουλωμένο μὲ μαῦρο μαντῆλι, ἀλλὰ τρεῖς τζιοχανταρήδες, ποὺ φύλαγαν ἀπ' ἔξω, τὴν ἅρπαξαν καὶ φώναξαν ἀρβανίτικα:

— Ντίλι πριγιάστα! Ἔ ζούμ! (Βγᾶτε ἔξω! Τὴν πιάσαμε!)

Οἱ τζιοχαντάρηδες βγῆκαν τρεχᾶτοι ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, κ' ἡ Βάφω, ἀκούγοντας τὶς φωνὲς καὶ τὰ κλάματα τῆς Δάφνης, ποὖχε πέσει στὰ τούρκικα χέρια, ἅρπαξε ἕνα ντουφέκι καὶ πετάχτηκε ἔξω. Βλέπει τὴν Δάφνη ἀνάμεσα στοὺς Τούρκους, καὶ πυροβολάει κατ' ἀπάνω της, γιὰ νὰ τὴν σκοτώση, ἀλλὰ τὸ μολοῦβι, ἀντὶ νὰ ἐπιτύχη τὴν Δάφνη, ἐπέτυχε τὸν ἀρχιτζιοχαντάρη καὶ τὸν ἔστρωσε ψόφιον κατάχαμα!

Στὴν στιγμὴ κ' οἱ τζιοχαντάρηδες τράβηξαν μιὰ μπαταριὰ ὅλοι μαζὺ καὶ γκρέμισαν κάτω τὴν Βάφω σκοτωμένη! Κι' ἔτσι κίνησαν γιὰ τὰ Γιάννινα ἀνενόχλητοι, φέροντας μαζύ τους τὸ νεκρὸ τοῦ ἀρχιτζιοχαντάρη καὶ τὴν πανώρια Δάφνη.

Τὸ χωριὸ, ποὺ δὲν εἶχε οὔτε τὴν δύναμι, οὔτε τὴν τόλμη ν' ἀντισταθῇ στοὺς ἀνθρώπους τοῦ φοβεροῦ Βεζύρη Ἀλῆ-πασιᾶ, ἔτρεξαν κ' εἰδοποίησαν τ' ἀδερφοξάδερφά της, ποὺ δούλευαν στὰ χωράφια, στ' ἀμπέλια, στὸν λόγγο καὶ στὰ γιδοπρόβατα. Σὲ μισὴ ὥρα ἔφτασαν ὅλοι στὸ χωριὸ, φίλησαν τὸ λεῖψανο τῆς ἀντρείας Βάφως τους, τὸ τοποθέτησαν στὸ δοξάτο, ἀρματώθηκαν κι' ἔτρεξαν νὰ προφτάσουν τοὺς τζιοχαντάρηδες μὲ τὴν ἀπόφασι, ἢ νὰ ξεσκλαβώσουν τὴν Δάφνη ἀπὸ τὰ τούρκικα τὰ χέρια ἢ νὰ σκοτωθοῦν ὡς τὸν ἕνα.

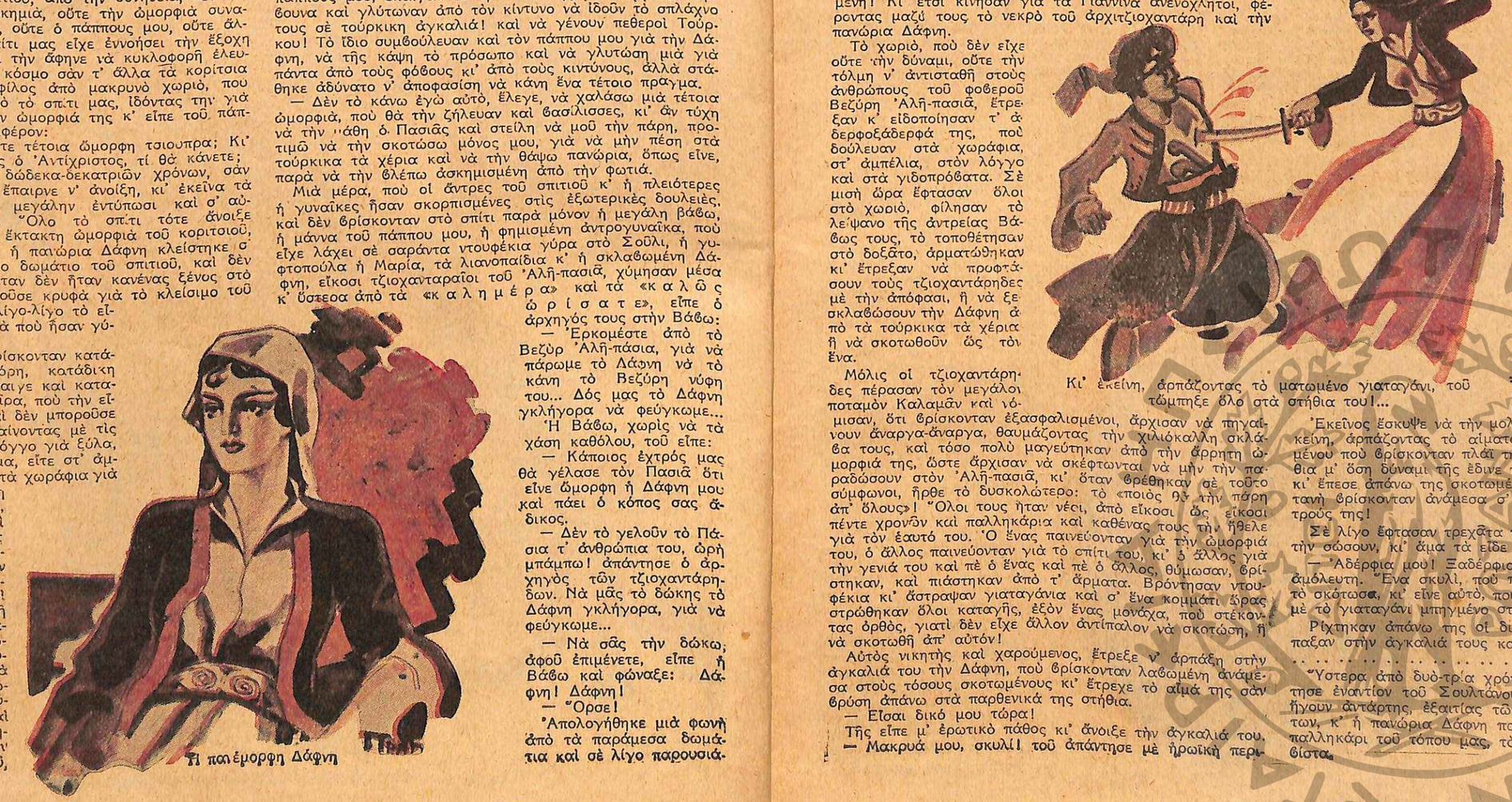
Μόλις οἱ τζιοχαντάρηδες πέρασαν τὸν μεγάλο ποταμὸν Καλαμᾶν καὶ νόμισαν, ὅτι βρίσκονταν ἐξασφαλισμένοι, ἄρχισαν νὰ πηγαίνουν ἄναργα-ἄναργα, θαυμάζοντας τὴν χιλιόκαλλη σκλάβα τους, καὶ τόσο πολὺ μαγεύτηκαν ἀπὸ τὴν ἄρρητη ὠμορφιά της, ὥστε ἄρχισαν νὰ σκέφτωνται νὰ μὴν τὴν παραδώσουν στὸν Ἀλῆ-πασιᾶ, κι' ὅταν βρέθηκαν σὲ τοῦτο σύμφωνοι, ἤρθε τὸ δυσκολώτερο: τὸ «ποιὸς θὰ τὴν πάρη ἀπ' ὅλους»! Ὅλοι τους ἦταν νέοι, ἀπὸ εἴκοσι ὡς εἴκοσι πέντε χρονῶν καὶ παλληκάρια καὶ καθένας τους τὴν ἤθελε γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ὁ ἕνας παινεύονταν γιὰ τὴν ὠμορφιά του, ὁ ἄλλος παινεύονταν γιὰ τὸ σπίτι του, κι' ὁ ἄλλος γιὰ τὴν γενιά του καὶ πὲ ὁ ἕνας καὶ πὲ ὁ ἄλλος, θύμωσαν, βρίστηκαν, καὶ πιάστηκαν ἀπὸ τ' ἅρματα. Βρόντησαν ντουφέκια κι' ἄστραψαν γιαταγάνια καὶ σ' ἕνα κομμάτι ὥρας στρώθηκαν ὅλοι καταγῆς, ἐξὸν ἕνας μονάχα, ποὺ στέκοντας ὀρθός, γιατὶ δὲν εἶχε ἄλλον ἀντίπαλον νὰ σκοτώση, ἢ νὰ σκοτωθῇ ἀπ' αὐτόν!

Αὐτὸς νικητὴς καὶ χαρούμενος, ἔτρεξε ν' ἁρπάξη στὴν ἀγκαλιά του τὴν Δάφνη, ποὺ βρίσκονταν λαβωμένη ἀνάμεσα στοὺς τόσους σκοτωμένους κι' ἔτρεχε τὸ αἷμά της σὰν βρύση ἀπάνω στὰ παρθενικά της στήθια.

— Εἶσαι δικό μου τώρα!

Τῆς εἶπε μ' ἐρωτικὸ πάθος κι' ἄνοιξε τὴν ἀγκαλιά του.

— Μακρυά μου, σκυλί! τοῦ ἀπάντησε μὲ ἡρωϊκὴ περι-

Ἡ παλέμορφη Δάφνη

Κι' ἐκείνη, ἁρπάζοντας τὸ ματωμένο γιαταγάνι, τοῦ τώμπηξε ὅλο στὰ στήθια του!...

φρόνησι ἐκείνη. Μακρυά μου! Θὰ πεθάνω χριστιανή!

Ἐκεῖνος ἔσκυψε νὰ τὴν μολύνη μ' ἕνα φιλημά του, μὰ ἐκείνη, ἁρπάζοντας τὸ αἱματωμένο γιαταγάνι τοῦ σκοτωμένου ποὺ βρίσκονταν πλάϊ της, τοῦ τώμπηξε ὅλο στὰ στήθια μ' ὅση δύναμι τῆς ἔδινε τὸ μῖσος κ' ἡ ἀποστροφή της, κι' ἔπεσε ἀπάνω της σκοτωμένος. Ἔτσι, αὐτὴ μονάχα ζωντανὴ βρίσκονταν ἀνάμεσα σ' εἴκοσι δύο σκοτωμένους ἐχτρούς της!

Σὲ λίγο ἔφτασαν τρεχᾶτα τ' ἀδερφοξάδερφά της γιὰ νὰ τὴν σώσουν, κι' ἅμα τὰ εἶδε ξεφώνισε:

— Ἀδέρφια μου! Ξαδέρφια μου! Πεθαίνω χριστιανὴ κι' ἀμόλευτη. Ἕνα σκυλὶ, ποὺ προσπάθησε νὰ μὲ μαγαρίση, τὸ σκότωσα, κι' εἶνε αὐτὸ, ποὺ βρίσκεται στὰ ποδάρια μου, μὲ τὸ γιαταγάνι μπηγμένο στὰ στήθια του!...

Ρίχτηκαν ἀπάνω της οἱ δικοί της κλαίγοντας, τὴν ἅρπαξαν στὴν ἀγκαλιά τους καὶ τὴν πῆγαν στὸ σπίτι.

. . . . . .

Ὕστερα ἀπὸ δυὸ-τρία χρόνια ὁ Ἀλῆ-πασιᾶς ἐπαναστάτησε ἐναντίον τοῦ Σουλτάνου καὶ κηρύχτηκε φιρμανλῆς ἤγουν ἀντάρτης, ἐξαιτίας τῶν μεγάλων του κακουργημάτων, κ' ἡ πανώρια Δάφνη παντρεύονταν τὸ πλειὸ ὠμορφο παλληκάρι τοῦ τόπου μας, τὸν Διαμάντη ἀπὸ τὴν Τσερκοβίστα.

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΠΡΟ ΕΞΗΚΟΝΤΑΕΤΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ ΤΟΥ 1875

(Ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας τῆς ἐποχῆς)

— Τὰ τοῦ Βαρβακείου Λυκείου ὁσημέραι δεινοῦνται. Οἱ μαθηταὶ καταδιώκονται ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων, συλλαμβάνονται τινὲς ἐξ αὐτῶν καὶ ἄλλοι κακοποιοῦνται. Συλλαμβάνεται καὶ ἁπάγεται εἰς φυλακὴν δερόμενος ὁ μαθητὴς Π. Πολίτης. Τὸ Βαρβάκειον κλείεται ἐπὶ ἕνα μῆνα.

— Ἀποθνήσκει ἐν Ἄργει ὁ στρατηγὸς Δημήτριος Τσάκρης, ἀγωνισθεὶς πολλάκις ὑπὲρ τῶν συμπολιτῶν του μετὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος, ἐκλεχθεὶς ἀντιπρόσωπος αὐτῶν ἔν τε τῇ Ἐθνικῇ Συνελεύσει καὶ τῇ Βουλῇ.

— Αἱ ἐπαρχίαι διαμαρτύρονται κατὰ τῶν παρανομιῶν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως.

— Βουλευταὶ τινες, ἐν οἷς οἱ Π. Μπούτος, Τσιριμῶκος, Δανόπουλος, Σέρβος, Α. Γ. Καπετανάκος, Σ. Στεφανόπουλος καὶ Κ. Κρίσπης, δηλοῦσιν ὅτι ἀποδέχονται πληρέστατα τὴν ἀπὸ 23 φθίνοντος μηνὸς τῶν ἐν Ἀθήναις παρόντων ἀντιπολιτευομένων βουλευτῶν διαμαρτύρησιν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως.

— Διάφοροι ἐκ τῶν ἐπικληθέντων στηλιτωτῶν συρίζονται καὶ ἀποδοκιμάζονται δημοσίᾳ. Τινὲς κρύπτονται ὅπου δύνανται.

— Καίεται πρὸ τοῦ Πανεπιστημίου ἡ κυβερνητικὴ ἐφημερὶς «Πρωϊνὸς Κῆρυξ».

— Νέαι ταραχαὶ πρὸ τοῦ Πανεπιστημίου· εἰς νέος φοιτητὴς ἁπάγεται εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Ὁ ἐρεθισμὸς ἐξακολουθεῖ.

— Κλονίζεται τὸ ὑπουργεῖον. Ὁ γέρων Κανάρης προσκληθεὶς, ἀνέρχεται εἰς τὰ Ἀνάκτορα.

— Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Πατρῶν, ἐπαύθη ὁ ἐκεῖ δήμαρχος κ. Γ. Ροῦφος, δι' ἀντεκδικήσεις πολιτικάς.

— Συνέρχονται 163 δικηγόροι καὶ ἀποδοκιμάζουσι τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, ἐκλέγουσι δὲ ἐπιτροπὴν, ὅπως συντάξῃ διαμαρτύρησιν.

— Βασιλικὸν διάταγμα ἐγκρίνει τὴν σύστασιν τοῦ ἐν Πειραιεῖ Χρηματιστηρίου.

ΟΙ ΜΑΧΘΟΙ ΤΟΥ ΩΡΑΙΟΥ ΦΥΛΟΥ

Η ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ

(Συνεντεύξεις μέδιαφόρους εργάτιδας. Πῶς κι' πόσο εργάζονται, πῶς ἀμείβονται, πῶς ζοῦν κλπ.

Ἡ ἐργαζόμενη γυναίκα. Ἡ Ἑλληνίδα τῆς δουλειᾶς. Τί πρόοδος ἀλήθεια! Σήμερα ἡ γυναῖκα κατέκτησε τὴν πρωτεύουσα. Θά τὴν συναντήσετε παντοῦ. Σὲ οἱονδήποτε ὑπουργεῖον, στὶς ἑταιρεῖες, στὰ γραφεῖα, στὰ καταστήματα, στὰ ἐργοστάσια, παντοῦ. Ὅπου δουλεύουν οἱ ἄνδρες εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴν ἴδῆτε καὶ τὶς γυναῖκες νὰ ἐργάζωνται.

Πῶς δουλεύουν ὅμως; Εἶνε εὐχαριστημένες ἀπὸ τὶς ὧρες ἐργασᾶς καὶ τὸ μισθό τους; Ἔχουν ἑβδομαδιαία ἀνάπαυσι; Ἐκτελοῦν, ἂν συμβῆ νὰ εἶνε παντρεμένες καὶ μητέρες τὰ διπλᾶ καθήκοντά τους ἀνελλιπῶς; Νά, μιὰ ἐνδιαφέρουσα ἔρευνα λοιπὸν ἀνέλαβα στὸν γυναικεῖο αὐτὸ στρατὸ τῆς δουλειᾶς.

* * *

Στοὺς κινηματογράφους τῆς Ἀθήνας χρέη ταμιῶν ἐκτελοῦν ὅλο κορίτσια. Κατέλαβον τὰ ταμεῖα καὶ πολὺ δύσκολα θὰ μπορέσουν οἱ ἄρρενες νὰ τὰς ἐκτοπίσουν ἀπὸ ἐκεῖ, ἀπὸ τὰ κρυστάλλινα ἐκεῖνα φρούριά τους.

Μόλις μπῆτε στὸν κινηματογράφο «Σπλέντιτ», θὰ ἀντικρύσετε δύο ταμίας, μίαν πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ μίαν πρὸς τὰ δεξιά.

Τὸν χειμῶνα — ἐφέτος εὐτυχῶς δὲν ἦταν βαρὺς — θὰ τὶς λυπάσαστε καὶ τὶς δυὸ καὶ θὰ τὶς θαυμάζετε. Πῶς δὲν παγώνουν! Πῶς δὲν κοκκαλώνουν, ἀφοῦ ἡ μεγάλες πόρτες τῶν εἰσόδων εἶνε πάντοτε μὲ κρύο, μὲ ζέστη, μὲ βροχή, μὲ λιακάδα ἀνοιχτές; Καθηλωμένες στὰ «γκισέ» σὰν τὸν Προμηθέα καρφωμένον στὸ βράχο του, ἐξυπηρετοῦν τὸν κόσμο χωρὶς κανένα παράπονο.

Ἡ Ἀρετὴ Συριοπούλου, μία ἀπὸ τὰς δύο ταμίας τοῦ «Σπλέντιτ», κι' ἀπὸ τὶς πιὸ ἄβρες καὶ πρόθυμες, χαμογελάει, ἀκούγοντας τὴν ἐρώτησί μας:

— Εἶστε εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴ δουλειά σας;

— Οὔτε εὐχαριστημένη, οὔτε λυπημένη, μᾶς ἀπαντᾶ. Ἡ δουλειὰ εἶνε δουλειά. Δὲν εἶνε οὔτε χαρά, οὔτε λύπη.

— Ἐργάζεσθε πολύ;

— Κάθε ἀπόγευμα ἀπὸ τὶς 2 ἕως τὶς 11 ἢ 11 ½ δὲν τὸ κουνάω ἀπὸ τὸ ταμεῖο.

— Φοβᾶστε μήπως σᾶς τὸ κλέψουν;

— Ναί. Πρὸ παντὸς... μὴ μὲ κλέψουν καὶ μένα τὴν ἴδια...

— Ὑπάρχει καὶ αὐτὸς ὁ φόβος;

— Δὲν ξέρω ἀκριβῶς... ἀλλὰ ποῦ ξέρεις... καμμιὰ φορά.

— Καθημερινή, Κυριακή, γιορτή, δὲν ξεκουράζεσθε ποτέ;

— Σεῖς οἱ δημοσιογράφοι ξεκουράζεσθε;

— Πῶς. Τὴν Πρωτοχρονιά, τὶς Ἀπόκρες, τὸ Πάσχα, τὸν Δεκαπενταύγουστο, τὰ Χριστούγεννα καὶ τὴν Πρωτομαγιά.

— Ἐμεῖς οὔτε αὐτὲς τὶς μέρες ξεκουραζόμαστε.

— Τὸ καλοκαῖρι;

— Τὸ καλοκαῖρι ἐργαζόμαστε στοὺς Σεριανοὺς κινηματογράφους. Ἀλλὰ, ξέχασα... Ἂν γίνη κανένα κίνημα, τότε κλείνουν οἱ κινηματογράφοι καὶ καθόμαστε... Ἀλλὰ εἶνε τόσο σπάνια τὰ κινήματα τελευταίως!... Τὸ μόνο κίνημα ποὺ γινε τὸν τελευταῖο καιρὸ ἦταν τοῦ Πάντσο Βίλλα, κι' αὐτό...

— Κ ι ν η μ α — τογραφικό.

— Ἀκριβῶς.

Μὴ νομίσετε ὅτι ἡ ἀπαντήσεις τῆς δίδος Συριοπούλου γίνονται σὲ ὥρα ἀναπαύσεως. Μᾶς ἀπαντᾶ, κόβει εἰσιτήρια, δίνει ρέστα, προσέχει μήπως τῆς δώσουν κανένα κάλπικο νόμισμα.

Ἐντωμεταξὺ ἡ πελατεία τοῦ κινηματογράφου πυκνώνεται πρὸς τὰ ταμεῖα καὶ χωρὶς νὰ θέλουμε διακόπτομεν τὴν συζήτησιν μὲ τὴν δίδα Συριοπούλου, ἡ ὁποία κατάγεται ἀπὸ πολιτικὴν οἰκογένειαν τοῦ Πύργου. Ὁ θεῖος της ὑπῆρξε ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν βουλευτής.

* * *

Ἡ Νέα Ἰωνία, ἡ γνωστὴ μὲ τὸ ὄνομα Ποδαράδες, μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ἕνα βιομηχανικὸ προάστειο τῆς πρωτευούσης. Πλῆθος ἐργοστάσια ὑψώνουν ἐκεῖ τὰς καπνοδόχους των.

Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ ἐργοστάσια, ποὺ κατὰ τὸ πλεῖστον εἶνε ὑφαντήρια καὶ κλωστήρια, ἐργάζονται κατὰ 90 % γυναῖκες, ἡλικίας ἀπὸ 12 ἕως... 70 ἐτῶν!

Στὸ ἐργοστάσιο τῆς Ἑλληνικῆς Ἐριουργίας συναντοῦμε μιὰ μικρὴ ἐργάτρια, τὴν Ἑλένη Ἀδαμίδη. Εἶνε βραχνιασμένη γιατὶ δουλεύει στὰ βαμπάκια, ποὺ πνίγουν τὸ λαιμό.

— Δουλεύετε πολλὲς ὧρες, δεσποινίς;

— Μὰ ἔχουμε δυὸ βάρδιες στὸ ἐργοστάσιο. Μία ἀπὸ τὶς 6 τὸ πρωῒ ὡς τὶς 2 τὸ μεσημέρι καὶ μία ἀπὸ τὶς 2 τὸ μεσημέρι ὡς τὶς 10 τὸ βράδυ.

— Ἀλλάζετε βάρδεια;

— Βέβαια, κάθε ἑβδομάδα. Τὴν μιὰ ἑβδομάδα τὸ πρωῒ, τὴν ἄλλη τὸ βράδυ.

— Ὥστε δουλεύετε ὀκτάωρο;

— Ὀκτάωρο καὶ μάλιστα χωρὶς σταμάτημα. Οὔτε βῆμα δὲν κάνουμε.

— Σᾶς ἀρέσει αὐτὴ ἡ δουλειά;

— Τί νὰ κάνουμε; Ἀνάγκες, βλέπετε.

— Τὸ περιβάλλον στὸ ἐργοστάσιο;

— Ὄχι καὶ τόσο εὐχάριστο: Κρότοι, βουή, κακό. Τὰ αὐτιά μας βουΐζουν διαρκῶς. Δὲν μποροῦμε ἀπὸ τὸν κρότο νὰ μιλήσουμε οὔτε σὲ μισὸ μέτρο ἀπόστασι.

— Ἀφοῦ ἐργάζεσθε διαρκῶς, πότε τρῶτε;

— Ἀπάνω στὴ δουλειά!

— Δηλαδή;

— Τὸ φαΐ μας γίνεται αὐτὴ τὴν ὥρα ποὺ δουλεύουν τὰ μηχανήματα. Τρῶμε κι' ἔχουμε καὶ τὸ νοῦ μας στὴ δουλειά. Ὁ «Μπάγκος» δὲν ἐπιτρέπεται νὰ σταματήσῃ.

— Ποιὸς «Μπάγκος»;

— «Μπάγκο» λέμε τὸ μέρος ποὺ καθόμαστε καὶ δουλεύουμε ἡ κάθε μιά.

— Σεῖς, ποῦ ἐργάζεσθε;

— Στὴν βαμβακουργία,

— Καὶ μὲ τί ἀσχολεῖσθε;

— Τὸ ἐργοστάσιο παράγει νήματα γιὰ τὸ ἐμπόριο καὶ γιὰ ἄλλες βιομηχανίες. Ἐμεῖς κατεργαζόμαστε τὶς πρῶτες ὕλες, δηλαδὴ τὸ μπαμπάκι,

— Καὶ τί ἡμερομίσθιο παίρνετε;

— Μά, ἀνάλογα μὲ τὴ δουλειὰ ποὺ κάνει ἡ κάθε μιὰ καὶ μὲ τὰ χρόνια ὑπηρεσίας.

— Δηλαδή, τί μπορεῖ νὰ πάρη;

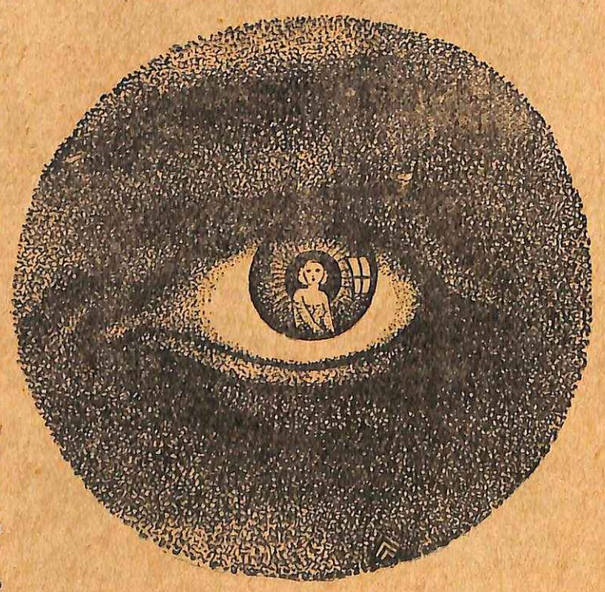
— Ἀπὸ 35 δραχμὲς τὴν ἡμέρα μέχρι 70.

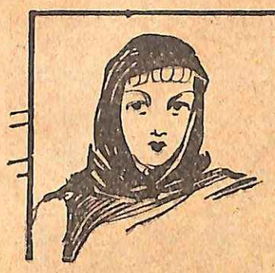
— Τίποτε ἄλλο;

— Ἀπὸ ὑπερωρίες μπορεῖ κάτι νὰ πάρη κανεὶς ἀκόμη. Δηλαδὴ ἀντὶ νὰ δουλέψῃ 8ωρο, δουλεύει 10ωρο.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ τελειώνει ἡ συνομιλία μας μὲ τὴν δ δα Ἑλένη Ἀδαμίδη. Πλησιάζει 2 ἡ ὥρα καὶ ἡ νεαρὰ ἐργάτρια ἑτοιμάζεται νὰ μπῆ στὸ ἐργοστάσιο γιὰ νὰ πιάσῃ δουλειά.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Συνέχεια τῆς ἐρεύνης μας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ

ΝΕΑ ΑΠΟ ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ἕνας φοβερὸς καὶ τρομερὸς ρασοφόρος. Ἐμοίραζε εὐχὰς καὶ ἐμάζευε χρήματα. Στὸ φρέσκο. Ἡ Δωροθέα θέλει ν' ἀποθάνῃ. Γιατὶ τὴν μάλλωσε ἡ μαμμά της. Στὸ τσακίρ κέφι. Ἕνα μαθητικὸ εἰδύλλιο. «Ἀγαπιόμαστε!...» κ.λ.π. κ.λ.π.

Τὰ ρύσα δὲν κάνουν τὸν παπᾶ.

Αὐτὸ διεπίστωσε γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ ἡ Γενικὴ Ἀσφάλεια Θεσσαλονίκης μὲ τὴ σύλληψι τοῦ ρασοφόρου — πάρτε τὴν ἀνάσα σας — Ἀργυροῦ ἢ Ἀργυροπούλου, Χριστοφόρου ἢ Γεωργίου Κωνσταντίνου ἢ Θεοκλήτου Λαυριώτου ἢ Παπαχρυσοστόμου ἢ Παπασπυρίδωνος!!

Ὁ συλληφθεὶς ρασοφόρος, γιὰ τὴν καταγωγὴ τοῦ ὁποίου ἐρίζουν: οἱ Ἀθῆναι, ἡ Σύρος, ἡ Σίφνος, ἡ Χίος καὶ ἄλλαι πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ἐφώδιασμένος μὲ πλαστὰ πιστοποιητικὰ διαφόρων μονῶν, ἐξηπατοῦσε τοὺς ἀφελεῖς καὶ εἰσέπραττε ἐράνους, κατορθώσας μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ νὰ εἰσπράξῃ περισσότερα ἀπὸ 50.000 δρχ.

Ἤδη φιλοξενεῖται στὶς φυλακὲς καὶ πιστεύεται ὅτι πολὺ γρήγορα θὰ καθαιρεθῆ καὶ θὰ...ξυρισθῆ.

Ἄλλοῦ ὁ παπᾶς δηλαδὴ κι' ἀλλοῦ τὰ ράσα του!

* * *

Ἕνα λίαν... μοντέρνο κορίτσι ἀπεπειράθη ν' αὐτοκτονήσῃ στὶς Σέρρες.

Ἡ ὡραία εἰκοσαέτις Δωροθέα Κατσουλδου διέστηκε ν' ἀφήσῃ αὐτὸν τὸν μάταιο κόσμο. Καὶ γιατὶ νομίζετε; Ἐπειδὴ τὴ μάλλωσε ἡ μητέρα της μιὰ νύχτα ποὺ γύρισε στὸ σπίτι ἀργὰ καὶ ἐν... ἐξαιρετικῇ εὐθυμίᾳ!

Εὐτυχῶς κατόπιν τῆς ἀμέσου ἰατρικῆς ἐπεμβάσεως ἐσώθη.

* * *

Ἔξω ἀπ' τὸ λιμάνι τῆς Καβάλλας, μέσα σ' ἕνα σακκὶ βρήκανε μερικοὶ ψαράδες ἕνα πτῶμα, καθὼς τραβοῦσανε τὰ δίχτυα τους.

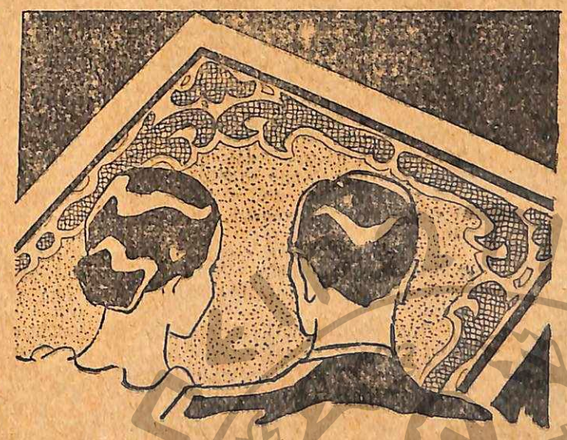
Τὸ πτῶμα ἀναγνωρίσθηκε σὲ τρεῖς μέρες. Ἀνῆκε στὸν πλοίαρχο ἑνὸς ἁλιευτικοῦ πλοιαρίου, ὀνόματι Ν. Καβαλλίκαν.

Στὶς τσέπες του βρεθήκανε διάφορες σημειώσεις, τὸ βιβλιάριο τῆς ταυτότητός του καὶ 100 δραχμὲς σὲ χαρτονόμισμα. Ἀπὸ τὶς πρόχειρες ἀνακρίσεις φαίνεται ὅτι πρόκειται περὶ ἐγκλήματος.

* * *

Χαριτωμένο ἦτανε καὶ τὸ εἰδύλλιο ποὺ πλέχτηκε στὰ μαθητικὰ θρανία τοῦ Γυμνασίου Λαρίσης.

Ὁ 16ετὴς μαθητὴς Φώτης Βλαχάκης καὶ ἡ ὡραία μελαχροινούλα Μαρίκα Κιταντῆ, μόλις 14 ἐτῶν, ἀντὶ νὰ πᾶνε τὸ πρωῒ στὸ μάθημά τους, παρουσιάσθηκανε στὴν Ἀστυνομία, δηλώσανε

τὸν... ἔρωτά τους καὶ ζήτησαν ἀπ' τὸν ἀστυνόμο νὰ τοὺς... φάλῃ νὰ χορέψουν τὸν χορὸ τοῦ Ἡσαΐα. Μὰ ὁ ἀστυνόμος, πολὺ πεζὸς ἄνθρωπος, ἀντὶς νὰ τοὺς ἑνώσῃ εἰς «σάρκα μίαν», τοὺς ἔστειλε πίσω στὰ σπίτια τους, ὅπου ἀντὶ τοῦ χοροῦ τοῦ Ἡσαΐα, τοὺς χόρεψαν οἱ γονεῖς των... στὸ ταψί!...

* * *

Μιὰ μεγάλη καταστροφὴ συνέβη στὴν Ἐλευθερούπολι τῆς Ἀνατ. Μακεδονίας.

Ἕνας κεραυνὸς ἔπεσε μέσα στὸ Διοικητήριο στὶς 3 τὸ πρωῒ καὶ προξένησε ἀνυπολόγιστες ζημίες, χωρὶς εὐτυχῶς νὰ σημειώσῃ ἀνθρώπινα θύματα.

Στὸ Διοικητήριο ἐστεγάζοντο τὸ Δημόσιο Ταμεῖο, ἡ Οἰκονομικὴ Ἐφορεία, τὸ Δημόσιο Καπνοκοπτήριο, ἡ ὑπηρεσία Τ.Τ.Τ. καὶ ἡ Ὑποδιοίκησις Χωροφυλακῆς Παγγαίου.

Ὁ κεραυνὸς προκάλεσε πυρκαϊά, ἡ ὁποία κράτησε περισσότερο ἀπὸ δυόμισι ὧρες! Ὅλα τὰ ἔπιπλα καὶ τὰ ἀρχεῖα τῶν ἀνωτέρω ὑπηρεσιῶν ἀπετεφρώθησαν!

Ἐπίσης καήκανε, 75 χιλιάδων δραχμῶν κινίνη τοῦ κράτους, 60 χιλ. δραχ. σιγαρόγαρτο καὶ 220 χιλ. δραχ. διάφορα ἔνσημα.

Εὐτυχῶς, ὁ ἐκεῖ διευθυντὴς τοῦ Δημοσίου Ταμείου εἶχε καταθέσει τὴν προηγούμενη ἡμέρα τῆς καταστροφῆς στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα 1.600.000 δρχ.

* * *

Στὸν Πύργο τῆς Ἠλείας ἀρχίσανε ἀπὸ τώρα νὰ προετοιμάζωνται γιὰ τὴ μεταφορὰ τῆς ἱερῆς φλόγας στὸ Ὀλυμπιακὸ Στάδιο τοῦ Βερολίνου, γιὰ τοὺς προσεχεῖς διεθνεῖς ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας.

Ἡ εἰκόνα τῆς μεγάλης αὐτῆς λαμπαδηφορίας φαίνεται ὅτι θὰ εἶνε κάτι τὸ ὑπέροχο, τὸ μεγαλειῶδες.

Ἡ ἐκκίνησις θὰ γίνῃ ἀπὸ τὰ προπύλαια τοῦ ἀρχαίου σταδίου τῆς Ὀλυμπίας καὶ ἡ ἱερὴ λαμπάδα θὰ παραδοθῆ ἀπὸ χέρι σὲ χέρι μέχρι τοῦ Βερολίνου!

* * *

Ἡ ἀπεργία τῶν μαθητῶν ποὺ κηρύχτηκε τελευταῖα καὶ στὴν Ἀθήνα, ἀναστάτωσε κυριολεκτικῶς μερικὲς ἐπαρχίες.

Παντοῦ τὰ σχολεῖα κλείσανε καὶ κανεὶς μαθητὴς δὲν πάτησε γιὰ μάθημα.

Στὸν Ἁλμυρὸ ὅμως, οἱ νεαροὶ ἀπεργοὶ ἔδρασαν γενναίως. Ἀργὰ τὰ μεσάνυχτα τῆς πρώτης ἡμέρας ποὺ ἀπεργήσανε, καὶ ὅταν ὅλη ἡ πόλις κοιμότανε, πολεμικὲς κραυγὲς ἀκουστήκανε ἀπὸ τὸ ὕψωμα στὸ ὁποῖο κάποτε βρισκότανε ὁ στρατῶνας.

Οἱ κάτοικοι ρωτούσανε περίεργοι ὁ ἕνας τὸν ἄλλον τί τάχα συνέβαινε, ὥσπου φάνηκε ἕνας μαθητὴς, ὁ ὁποῖος περιφερόμενος ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι ἔριχνε κάτω ἀπὸ τὶς πόρτες διάφορα φέϊγ-βολὰν ποὺ ἀνήγγελλαν τὴν κήρυξι τῆς ἀπεργίας!!...

Κι' ἔτσι ἡ πόλις ἡσύχασε καὶ ἐκοιμήθηκε.

Ο ΣΥΛΛΕΚΤΗΣ

ΑΝΕΜΩΝΕΣ

ΣΟΦΑΛΟΓΙΑ

Ἡ γυναῖκα στὴν εὐτυχία, εἶνε πολὺ ὀλιγαρκέστερη ἀπ' τὸν ἄντρα.

* * *

Μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε πάντα ζευγαρωμένες ἡ ἀνάμνησι καὶ ἡ ἐλπίδα...

* * *

Γυβερνᾶ κανεὶς ἀσφαλέστερα μὲ τὴν καλωσύνη, παρὰ μὲ τὴ δύναμι.

Αἰσθηματικὰ μυθιστορήματα

Τῆς κυρίας ντὲ Ζιραντέν

Ἦταν ἡ πρώτη Σεπτεμβρίου, ἡ μέρα δηλαδὴ ποὺ ἄρχιζε τὸ κυνήγι, καὶ, κάθε τόσο, πυροβολισμοὶ ἀκουγόντουσαν μακρυὰ στὴν ἐξοχή. Μολονότι τὸ καλοκαῖρι βρισκόταν στὸ τέλος του, ἐπικρατοῦσε μεγάλη ζέστη. Ὅλα τὰ παράθυρα τοῦ πύργου Βιλεβαρτιὲ ἦσαν κατάκλειστα καὶ βαθὺ σκοτάδι ἁπλωνόταν στὰ διαμερίσματά του. Μόνον ἑνὸς παραθύρου ποὺ ἔβλεπε πρὸς τὸ βοριά, ἡ κουρτίνες ἦσαν παραμερισμένες καὶ λίγες ἀκτῖνες ἡλίου, μπαίνοντας μέσα, φώτιζαν ἕνα τραπέζι ζωγραφικῆς, μπρὸς στὸ ὁποῖο καθόταν ἕνας νέος καὶ μιὰ πολυθρόνα γεμάτη μαξιλάρια ἀπὸ γαλάζιο μετάξι. Στὴν πολυθρόνα αὐτὴ καθόταν μιὰ νέα, ποὺ, ὅπως ἔδειχναν τὰ χαρακτηριστικά της, μόλις εἶχε ἀναρρώσει ἀπὸ κάποια βαρειὰ ἀρρώστεια.

Μόνο αὐτὰ τὰ δύο πρόσωπα ἦσαν ἐκεῖ μέσα, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ διάφορα ἀντικείμενα ποὺ ὑπῆρχαν ἐκεῖ, φαινόταν ὅτι κατοικοῦσαν καὶ ἄλλοι. Ἐπάνω σ' ἕνα κάθισμα, ἕνα καλάθι ἐργασίας, μ' ἕνα ζευγάρι ματογυάλια φανέρωνε τὴν ὕπαρξι μιᾶς ἡλικιωμένης μητέρας, κι' ἕνα ξύλινο ἄλογο σὲ μιὰ γωνία ἔδειχνε ὅτι ὑπῆρχε καὶ κάποιο παιδάκι.

Ἡ νέα, χλωμὴ μὰ χαμογελαστή, στήριζε τὸ κεφάλι της σ' ἕνα μαξιλάρι κι' ἔμενε ἀκίνητη. Ὁ νέος πάλι, ποὺ καθόταν ἀπέναντί της, τὴν κύτταζε μὲ περιπάθεια. προφασιζόμενος ὅτι κάνη

Ὁ νέος τὴν κύτταζε μὲ περιπάθεια

τὴν εἰκόνα της.

Κάθε τόσο ὅμως φαινόταν ὅτι ξεχνοῦσε τὴν πρόφασι αὐτή. Τὸ μυαλό του χανόταν σ' ἕνα σωρὸ σκέψεις. Πικρὲς κι' εὐχάριστες ἀναμνήσεις περνοῦσαν διαδοχικὰ ἀπ' αὐτό. Ὕψωνε τὰ μάτια του πρὸς τὸν οὐρανὸ μὲ τρόμο, κύτταζε παράφορα τὴ νέα, σκούπιζε ἕνα δάκρυ καὶ χαμογελοῦσε ἀπὸ εὐτυχία.

Τέλος, ἐκφράζοντας μὲ τρεῖς μόνο λέξεις, ὅλους τοὺς φόβους του ποὺ εἶχαν περάσει κι' ὅλη τὴν τωρινὴ εὐτυχία, ρώτησε ἀναστενάζοντας:

— Εἶσαι καλὰ, Μαργαρίτα;

— Ὢ! ἔχεις δίκηο νὰ φοβᾶσαι ἀκόμα... τοῦ ἀπάντησε ἐκείνη. Αὐτὴ τὴ φορὰ νόμισα κι' ἐγὼ ὅτι θὰ πέθαινα... Ἀληθινά, φοβήθηκα...

— Μὴ τὸ λὲς αὐτό! φώναξε ὁ νέος.

Κυριευμένος δὲ ἀπὸ μιὰ βαθειὰ συγκίνησι, πέταξε τὰ πινέλλα του καὶ γονάτισε μπροστὰ στὴ Μαργαρίτα.

— Ὢ! ποτὲ, ποτὲ, τῆς εἶπε, δὲν σκέφθηκα ὅτι ὑπῆρχε ὁ παραμικρὸς κίνδυνος στὸν πυρετὸ ποὺ σὲ βασάνιζε.

— Μὰ λὲς ψέματα, Στέφανε! τὸν διέκοψε ἡ νέα. Φοβήθηκες περισσότερο ἴσως ἀπὸ μένα... Ἀπόδειξις ὅτι δὲν ἔχεις ἀνακτήσει ἀκόμα τὸ θάρρος σου... Τὸ πρόσωπο τοῦ νέου χλώμιασε καὶ τὰ μάτια του πλημμύρισαν πάλι ἀπὸ δάκρυα.

— Σ' ἀγαπῶ τόσο, ψιθύρισε, ὥστε τὸ κάθε τι μὲ τρομάζει. Ἀλλὰ ὁ κίνδυνος πέρασε, δὲν ἀνησυχῶ πειὰ γιὰ σένα...

— Τότε τί σὲ φοβίζει;... Μονάχα ὁ θάνατος μπορεῖ νὰ μᾶς χωρίση...

— Ὅσο δὲν εἶσαι σύζυγός μου, Μαργαρίτα. δὲν μπορῶ νὰ εἶμαι ἥσυχος...

— Ἀλλοίμονο, ἀγαπημένε μου καὶ δυστυχισμένε μου ἐξάδελφε, θὰ βασανίζεσαι πολὺν καιρὸ ἀκόμα...

— Τὸ ξέρω... Ἡ μητέρα σου εἶν' ἀδυσώπητη... Ἀλλὰ δὲν θὰ μὲ λυπηθῇ τάχα στὸ τέλος; Θὰ ἔπρεπε ἡ φροντίδες μου γιὰ σένα νὰ τῆς ἐμπνεύσουν μεγαλύτερη ἐμπιστοσύνη. Μὲ ξέρει ἀρκετά, ὥστε νὰ καταλάβη ὅτι...

Ἡ Μαργαρίτα, βάζοντας τὸ ὡραῖο, ἀλλὰ ὠχρὸ καὶ ἰσχνὸ χέρι της στὸ στόμα τοῦ ἐξαδέλφου της, τὸν διέκοψε λέγοντας:

— Στέφανε, ἂς μιλήσουμε γιὰ τίποτε ἄλλο... Δεῖξε μου τὴν εἰκόνα ποὺ ἔκανες...

Καὶ παίρνοντας τὴν εἰκόνα της ἀπὸ τὸ τραπεζι, μιλόσυνεσε:

— Εἶνε πολὺ χαριτωμένη, ἀλλὰ δὲν μοῦ μοιάζει καθόλου. Δὲν ἔχω πειὰ τὸ δροσερὸ καὶ τριανταφυλλένιο αὐτὸ χρῶμα.

— Ἄ! ὄχι!... ἔκανε ὁ Στέφανος. Τὰ ὡραῖα σου χρώματα ξαναγύρισαν στὸ πρόσωπό σου. Μόνο ποὺ φαίνεσαι λίγο καταβεβλημένη... Ἀλλὰ σὲ λίγο οὔτε θὰ φαίνεται πειὰ ὅτι ἤσουν τόσο βαρειὰ ἄρρωστη...

— Ἄ, αὐτὸ κύτταζες πρὸ ὀλίγου καὶ σ' ἔκανε νὰ κλαῖς; εἶπε ἡ Μαργαρίτα μὲ κάποια θλῖψι.

— Δὲν ἔκλαιγα καθόλου... εἶπε ὁ Στέφανος. Βρισκόμουν σὲ ἔκστασι...

— Εἶσαι κόλαξ, τοῦ ἀπάντησε ἡ Μαργαρίτα. Ξέρω πολὺ καλὰ ὅτι δὲν εἶμαι πειὰ ὡραία...

— Ὢ, Θεέ μου, ποτὲ δὲν ἤσουν πιὸ ὡραία ἀπ' ὅ,τι εἶσαι τώρα... Ἀπόδειξις ἡ σημερινή μου εἰκόνα ποὺ εἶνε ὡραιότερη ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες...

— Μοῦ φαίνεται, εἶπε ἡ Μαργαρίτα, ὅτι ἐκείνη ποὺ μοῦ ἔκανες πρὸ τριῶν μηνῶν μὲ ροῦχα ἱππασίας, εἶνε καλύτερα σχεδιασμένη... Ἀκόμα δὲ πιὸ ὡραία εἶν' ἐκείνη ποὺ ἔχει ἡ μητέρα μου... Αὐτὴ ποὺ μὲ παριστάνει μ' ἕνα καλὸ πασχαλιᾶς στὰ χέρια, θυμᾶσαι;

— Ὢ, ἂν θυμᾶμαι!... Ἦταν ἡ πρώτη εἰκόνα ποὺ σοῦ ἔκανα ὅταν ξαναγύρισα ἀπὸ τὴν Ἀσία. Πόσο εὐτυχισμένος ἤμουν τὴν ἡμέρα ἐκείνη... Μὲ πόση χαρὰ σὲ ξανάβλεπα ὕστερ' ἀπὸ μιὰ τόσο μακρυὰ ἀπουσία... Ὢ, τί τρομερὸ ταξίδι! Πόσο ὑπέφερα στὰ καταραμένα ἐκεῖνα μέρη!... Φτάνοντας στὴ Σμύρνη, ἔμαθα τὸ συνοικέσιό σου. Αὐτὸ μὲ κάνει νὰ μισῶ τὴ Σμύριη. Ἔφυγα ἀπὸ κεῖ ἀμέσως, χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῶ οὔτε τὸ λιμάνι της, οὔτε τὴν ἀγορά της. Ἤμουν τρελλὸς ἀπὸ τὴν ἀπελπισία μου... Κι' ὅμως. Τὸ συνοικέσιο αὐτὸ μοῦ φαινόταν ἀδύνατον νὰ πραγματοποιηθῇ. Παρ' ὅλες τὶς ἀποφάσεις καὶ τὴ σκληρότητα τοῦ πατέρα σου, εἶχα πάντα τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ παρουσιαζόταν κάποιο ἐμπόδιο... Ἐξ ἄλλου, φανταζόμουν ὅτι κι' ἐσὺ θὰ ἀντιστεκόσουν μὲ περισσότερο θάρρος στὴ θέλησί του... Ἄ! Μαργαρίτα... Μαργαρίτα... ὑποχώρησες τότε πολὺ εὔκολα... Πῶς θέλεις τώρα νὰ βασίζωμαι σὲ σένα;... Μὲ ρωτᾶς τί φοβᾶμαι;... Ἄκου λοιπόν, ὁ ἴδιος σου ὁ χαρακτῆρας μὲ κάνει νὰ τρομάζω... Αὔριο, ἡ μητέρα σου μπορεῖ ἀπὸ ἰδιοτροπία νὰ σοῦ πῇ: «Δὲν θέλω νὰ παντρευτῇς τὸν ἐξάδελφό σου... Ἐσὺ λοιπὸν θὰ μοῦ πῇς τότε ἄλλη μιὰ φορὰ κλαίγοντας: «Στέφανε, πρέπει νὰ μ' ἐγκαταλείψῃς... Χαῖρε!...».

Ἡ Μαργαρίτα κύτταζε τὸ Στέφανο δυσαρεστημένη καὶ τοῦ ἀπάντησε:

— Δὲν εἶμαι πειὰ μιὰ κοπέλλα δεκαπέντε χρόνων, ποὺ μποροῦν νὰ τὴν παντρέψουν παρὰ τὴ θέλησί της... Τώρα εἶμαι πειὰ ἐλεύθερη νὰ κάνω ὅ,τι θέλω... Καὶ ἂν καμμιὰ φορὰ σοῦ πῶ πάλι: «Πρέπει νὰ χωριστοῦμε», αὐτὸ θὰ γίνη μόνο ὅταν, ὅπως πρὸ ἑνὸς μηνὸς, βεβαιωθῶ ὅτι πρόκειται νὰ πεθάνω...

Ὁ Στέφανος ἅρπαξε καὶ τὰ δυὸ χέρια τῆς Μαργαρίτας καὶ τὰ φίλησε μὲ περιπάθεια, λέγοντας:

— Μὴν ταράζεσαι, μικρούλα μου ἄρρωστη... Δὲν θὰ σοῦ παραπονεθῶ πειά... Τὸ νοιώθω καλὰ ὅτι σοῦ γίνομαι ἐνοχλητικὸς μὲ τὰ αἰώνια παράπονά μου... Ἀλλὰ πρέπει νὰ μὲ συγχωρέσῃς... Ξέρεις, κυρία, ὅτι σ' ἀγαπῶ εἴκοσι χρόνια τώρα;

— Μὴν τὸ λὲς τόσο δυνατά! εἶπε γελῶντας ἡ Μαργαρίτα. Ἂν σ' ἄκούση κανεὶς, θὰ νομίση πὼς εἶμαι γρηά...Ἐξ ἄλλου, δὲν εἶνε εἴκοσι χρόνια ἀκόμα.

— Ἂν δὲν εἶνε εἴκοσι, εἶνε δεκαοκτώ... Μοῦ φαίνεται πὼς εἶνε ἀρκετά...

— Μήπως ὑπολογίζεις καὶ τὰ χρόνια τῆς παιδικῆς μας ἡλικίας;

— Βέβαια. Αὐτὰ εἶνε τὰ σπουδαιότερα τοῦ ἔρωτός μας. Στὸ μεγάλο αὐτὸ πάθος τῶν παιδικῶν χρόνων μου, χρωστάω ὅλη σχεδὸν τὴν καλλιτεχνική μου μόρφωσι. Ὅταν ἤθελαν νὰ μὲ κάνουν νὰ μάθω λατινικοὺς στίχους, μοῦ ἔλεγαν: «Μελέτησε καλά. Θὰ πᾷς ὕστερα νὰ παίξῃς μὲ τὴ Μαργαρίτα!» Γιὰ νὰ μ' ἀναγκάσουν νὰ μάθω πιάνο, μοῦ ἔλεγαν ἐπίσης: «Θὰ πᾷς ἔξης μερικὰ κομμάτια μὲ τὴν Μαργαρίτα...» Γιὰ νὰ ἐξασκοῦμαι τέλος στὴ ζωγραφικὴ, μοῦ ἔλεγαν: «Θὰ ζωγραφίσῃς τὴ Μαργαρίτα!»

— Καὶ ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι μὲ ζωγράφισες μὲ τὸ παραπάνω!... Ἔχεις κάνει δώδεκα τουλάχιστον εἰκόνες μου...

— Δώδεκα;... Ἔχω κάνει πολὺ περισσότερες!

Καὶ ὁ Στέφανος, ἀνοίγοντας τὸ λεύκωμά του, μέτρησε ἔντεκα εἰκόνες τῆς Μαργαρίτας.

— Εἶνε ἕντεκα στὸ λεύκωμα αὐτό, εἶπε. Ἡ μητέρα σου ἔχει ἄλλες πέντε, ὁ πατέρας μου μία, ἡ λαίδη Ἐλένη δυὸ, κι' ὁ γυιός σου ὁ Γκαστὸν μία ποὺ τὴν κρέμασε, χθὲς στὸ δωμάτιό του μὲ τὴν ἐπιγραφή: «Ἡ εἰκόνα τῆς μητέρας μου». Ὅλες μαζὺ εἶνε εἴκοσι. Αὐτὴ ὅμως εἶνε ἡ πρώτη σειρά... Ὅταν θὰ παντρευτοῦμε θ' ἀρχίση ἡ δεύτερη.

— Εἶσαι τρελλὸς, εἶπε ἡ Μαργαρίτα γελῶντας. Δὲν μοῦ λὲς, ἀλήθεια, ὁ ἴδιος ὁ Γκαστὸν σοῦ ζήτησε τὴν εἰκόνα μου;

— Ναί, ὁ ἴδιος... Κι' αὐτὸ μοῦ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωσι, γιατὶ ξέρω ὅτι δὲν μ' ἀγαπάει καθόλου...

— Ἡ παραμάνα του τοῦ ἔχει ἐμπνεύσει αὐτὴ τὴν ἀνόητη ζήλεια. Ἀλλὰ καὶ σὺ ἐπίσης δὲν τὸν ἀγαπᾶς περισσότερο...

— Ὅσο βλέπω ὅτι κάθε μέρα σοῦ μοιάζει καὶ πιὸ πολὺ, τὰ αἰσθήματά μου μεταβάλλονται. Σήμερα μάλιστα ἤρθε νὰ μ' ἐπισκεφθῇ καὶ καταδέχθηκε νὰ παίξῃ μὲ τὰ τσιμπούκια ποὺ ἔφερα ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι... Ὢ! τί ἀναμνήσεις ἔχω ἀπὸ τὴν πόλι αὐτή... Ἐκεῖ ἔμαθα ὅτι εἶσαι χήρα... Ὢ! ἀγαπάω τὴν Κωνσταντινούπολι... Τί ἀξιοθαύμαστη πόλις... Καὶ μὲ πόση εὐχαρίστησι τὴν ἐγκατέλειψα γιὰ νὰ ξαναγυρίσω κοντὰ σὲ σένα ποὺ ἤσουν πειὰ ἐλεύθερη...

— Θαυμάζω τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ταξιδεύεις! εἶπε γελῶντας ἡ Μαργαρίτα. Δὲν ἐπισκέπτεσαι καθόλου τὶς πόλεις στὶς ὁποῖες λαβαίνεις κακὲς εἰδήσεις καὶ φεύγεις ἀμέσως ἀπὸ ἐκεῖνες, στὶς ὁποῖες λαβαίνεις εὐχάριστες εἰδήσεις...

— Δὲν ταξίδευα γιὰ νὰ μορφωθῶ, εἶπε ὁ Στέφανος. Ἔφευγα μακρυὰ ἀπὸ τὴ Γαλλία γιὰ νὰ ξεχάσω... Εὐτυχῶς δὲν ξέχασα καὶ ξαναγύρισα ἐδῶ, λατρεύοντάς σε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά... Οὔτε ὁ χρόνος, οὔτε ἡ ἀπουσία, οὔτε ἡ ἀπελπισία, μπόρεσαν νὰ μεταβάλουν ἔστω καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ τὰ αἰσθήματά μου.

— Καὶ φοβᾶσαι μήπως φανῶ ἀχάριστη;

— Φοβᾶμαι τὸ πᾶν... Τὴ μητέρα σου, τὸ παιδί σου, φοβᾶμαι κάποιον ἀντίζηλο...

Μόλις ἄκουσε τὴν τελευταία αὐτὴ λέξι, ἡ Μαργαρίτα ἄρχισε νὰ γελάη!...

— Καὶ ποιὸν ἀντίζηλο, σὲ παρακαλῶ; ρώτησε. Πές τον μου... Πές μου τὸνομά του...

— Δὲν ξέρω νὰ ὑπάρχη κανένας τώρα, ἀλλὰ μπορεῖ ἔξαφνα νὰ παρουσιαστῇ κανεὶς ποὺ νὰ σ' ἀρέση περισσότερο ἀπὸ μένα...

— Ὢ, μὴν εἶσαι μετριόφρων!... Κανένας ποτὲ δὲν θὰ μοῦ ἀρέση περισσότερο ἀπὸ σένα...

— Γιατί;

— Γιατὶ ποτὲ κανεὶς δὲν θὰ εἶνε συγχρόνως τόσο καλός, τόσο ἔξυπνος, τόσο θαρραλέος καὶ τόσο γενναῖος...

— Δὲν πιστεύω οὔτε λέξι ἀπ' ὅλα αὐτὰ, εἶπε ὁ Στέφανος. Ἀλλὰ εὐχαριστιέμαι ποὺ τὰ ἀκούω...

— Γιατὶ, τέλος, ἐξακολούθησε ἡ Μαργαρίτα, κανένας δὲν θὰ μ' ἀγαπήση περισσότερο ἀπὸ σένα...

— Ὢ! Θεέ μου!... Ποιὸς ξέρει;... Τίποτε δὲν εἶνε πιὸ εὔκολο ἀπὸ τὸ νὰ σ' ἀγαπήση κι' ἕνας ἄλλος ἄνδρας ὅσο σ' ἀγαπάω κι' ἐγώ.

Ἡ Μαργαρίτα κύτταξε τὸν ἐξάδελφό της μ' εὐχαρίστησι, ἀνάμικτη μ' ἔκπληξι καὶ περηφάνεια, καὶ τοῦ εἶπε:

— Ὅ,τι μοῦ ἀρέσει σὲ σένα εἶνε ὅτι δὲν μοιάζεις μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι νομίζουν ὅταν ἀγαποῦν ὅτι δὲν μπορεῖ ν' ἀγαπήση ἄλλος σὰν αὐτούς. Ἐσὺ ὅμως, ἔχεις ἀντίθετες ἰδέες... Μπράβο! Αὐτὸ δὲν εἶνε καθόλου ἐγωϊστικό...

— Ναί, ἔτσι εἶνε, εἶπε ὁ Στέφανος. Δὲν ἔχει σημασία τὸ ν' ἀγαπᾶ κανείς. Τὸ πᾶν εἶνε ν' ἀγαπιέται...

Ἐνῶ ὁ Στέφανος μιλοῦσε ἀκόμη, θόρυβος ἀντήχησε ἔξω ἀπὸ τὸν πύργο. Τρομερὲς κραυγὲς ἀκούστηκαν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς δενδροστοιχίας.

Ὁ Στέφανος ἔτρεξε ἀμέσως στὴν αὐλὴ γιὰ νὰ μάθη τί συνέβαινε, ἐνῶ

Στήριζε τὸ κεφάλι της σ' ἕνα μαξιλάρι.

ἡ Μαργαρίτα ποὺ ἦταν ἀκόμα πολὺ ἐξασθενημένη καὶ δὲν μποροῦσε νὰ περπατήση, στηρίχτηκε στὸν ἐξώστη, κάτωχρη καὶ τρέμοντας, ἄρχισε νὰ φωνάζη τὸ παιδί της.

II

Ὁ Στέφανος κύτταζε ὁλόγυρά του, ζητῶντας τοῦ κάκου κάποιον γιὰ νὰ τὸν ρωτήση τί συνέβαινε. Ὅλο τὸ προσωπικὸ τοῦ πύργου ἔτρεχε λαχανιασμένο πρὸς τὸ βάθος τῆς δενδροστοιχίας, σὰν νὰ κινδύνευε κάποιος ἐκεῖ. Ὁ Στέφανος ἄρχισε νὰ τρέχη κι' αὐτός, ἀλλὰ ἡ δενδροστοιχία ἦταν πολὺ μεγάλη καὶ δὲν μποροῦσε νὰ διακρίνη τί συνέβαινε.

Ἡ ἀγωνία του ἦταν τόση, ὥστε τοῦ φαινόταν ὅτι, ὅσο ἔτρεχε, τόσο μακρύτερη γινόταν ἡ δενδροστοιχία κι' ὅτι ἡ ἀπόστασις δὲν λιγώστευε καθόλου.

Σιγὰ-σιγὰ ὡστόσο ἄρχισε νὰ διακρίνη μπροστά του πολλοὺς ἀνθρώπους, καταταραγμένους ὅλους, ποὺ ἔτρεχαν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος στὸ ἄλλο, σὰν νὰ εἶχε συμβῇ κάποιο δυστύχημα μὲ πολλὰ θύματα.

Ὁ Στέφανος ἐτάχυνε ἀκόμα περισσότερο τὸ βῆμα του, ἀλλὰ δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη ἀκόμα τίποτε. Στὸ τέλος τῆς δενδροστοιχίας διέκρινε τὸ πέτρινο κάθισμα, στὸ ὁποῖο πήγαινε συνήθως καὶ καθόταν μαζὺ μὲ τὴ Μαργαρίτα. Ἑξη-ἑφτὰ γυναῖκες βρισκόντουσαν γύρω ἀπὸ τὸ κάθισμα αὐτὸ καὶ ὕψωναν τὰ χέρια τους πρὸς τὸν οὐρανὸ μ' ἀπελπισία κι' ἀπογοήτευσι.

Κι' ἔξαφνα, ὁ ἄνεμος ποὺ φυσοῦσε ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἔφερε ὡς τ' αὐτιὰ τοῦ Στέφανου κραυγὲς καὶ φοβεροὺς λυγμούς. Ὁ νέος ἀναγνώρισε τότε τὴ φωνὴ τοῦ μικροῦ Γκαστόν.

Τὸ αἷμα του πάγωσε στὶς φλέβες του, τὰ μάτια του θάμπωσαν καὶ δὲν ἔβλεπαν πειὰ τ' ποτε καὶ τὰ πόδια του κόλλησαν στὸ ἔδαφος. Ἀλλά, καθὼς σκέφτηκε τὴν ἀγωνία τῆς Μαργαρίτας, ἀνέκτησε τὸ θάρρος του κι' ἄρχισε πάλι νὰ τρέχη. Εἶδε τώρα κι' ἕναν ἄλλο ὅμιλο ἀνθρώπων μακρύτερα: μερικοὶ χωρικοὶ ἔκπληκτοι καὶ τρομαγμένοι

στεκόντουσαν στὴ μέση τῆς δενδροστοιχίας κι' ἐξέταζαν περίεργα ἕνα μαῦρο ὄγκο ποὺ κοίτονταν καταγῆς.

Ἀνάμεσα στὸν ὅμιλο αὐτὸν, ξεχώρισε καὶ τὸν κ. Μπερτὸλ, τὸν παιδαγωγὸ τοῦ μικροῦ Γκαστόν. Αὐτὸ τὸν ἐνεθάρρυνε, γιατὶ σκέφτηκε ὅτι ἂν ὁ Γκαστὸν εἶχε πάθει τίποτε, ὁ κ. Μπερτὸλ θὰ τὸν κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά του καὶ δὲν θὰ στεκόταν ἐκεῖ μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους.

— Ἄ! νὰ ὁ κ. ντ' Ἀ...άκ! εἶπε μιὰ χωρικὴ, βλέποντας τὸ Στέφανο νὰ πλησιάζῃ. Καλέ μου κύριε, τί μεγάλο κακό!... Ἕνας λύκος δάγκωσε τὸ παιδὶ τῆς Λουΐζας. Δέστε το!... Καῖνε τὰ χέρια του!... Ὦ! τὸ φτωχὸ μικρὸ Κάρολο...

Πράγματι, τὸ παιδάκι, ποὺ τὸ εἶχαν ξαπλώσει ἐπάνω στὸ πέτρινο κάθισμα καὶ τὸ καυτηρίαζαν, ἔβγαζε γοερὲς κραυγές.

— Γκαστόν! Γκαστόν! φώναξε μὲ τρόμο ὁ Στέφανος. Ποῦ εἶνε ὁ Γκαστόν;

— Ἔπαιζε μαζὺ μὲ τὸν Κάρολο, ὅταν ρίχτηκε ἐναντίον τους ὁ λύκος, ἐξακολούθησε ἡ χωρική. Χωρὶς ἄλλο τὸ θηρίο θὰ ἦταν λυσσασμένο... Εὐτυχῶς ποὺ τὸ σκότωσαν! Ἀλλοιῶς, ποιὸς ξέρει, τί μεγάλο κακὸ μποροῦσε νὰ κάνῃ ἀκόμα!...

Ὁ Στέφανος δὲν τὴν ἄκουγε πειά. Εἶχε κιόλας πλησιάσει τοὺς ἄλλους. Οἱ χωρικοὶ παραμέρισαν βλέποντάς τον καὶ τότε ὁ νέος εἶδε ἕνα τεράστιο λύκο, σωρισμένο καταγῆς μέσα σὲ μιὰ λίμνη αἵματος. Ὁ Στέφανος, ἀφοῦ ἔριξε μιὰ ματιὰ στὸ σκοτωμένο ἀγρίμι, ρώτησε τρέμοντας ποῦ ἦταν τὸ παιδὶ τῆς Μαργαρίτας.

— Εἶνε ἀπάνω σ' αὐτὴ τὴν κερασιὰ καὶ δὲν θέλει μὲ κανένα τρόπο νὰ κατέβῃ!... τοῦ ἀπάντησε κάποιος χωρικὸς, δείχνοντάς του ἕνα δέντρο κοντά τους.

— Τὸν δάγκωσε ὁ λύκος;

— Ἴσως... Γι' αὐτὸ μάλιστα δὲν θέλει νὰ κατέβῃ. Ἄκουσε νὰ λένε ὅτι θἄρθῃ ὁ κτηνίατρος γιὰ νὰ κάψῃ μ' ἕνα πυρωμένο σίδερο τὸ χέρι τοῦ μικροῦ Καρόλου καὶ δὲν θέλει νὰ κάνουν τὸ ἴδιο καὶ σ' αὐτόν!...

Ὁ Στέφανος πλησίασε στὸ δέντρο. Ὁ Γκαστὸν, κατάχλωμος, μὲ τὰ μαλλιά του ἀνωρθωμένα ἀπὸ τὸν τρόμο, εἶχε ἀγκαλιάσει τὰ κλαδιὰ, φωνάζοντας δυνατὰ κι' ἀποφασιστικά:

— Ὄχι, δὲν θέλω νὰ κατεβῶ!... Δὲν θέλω!... Δὲν θὰ κατεβῶ!...

Βλέποντας ὅμως τὸ Στέφανο, σώπασε.

— Δὲν πρέπει νὰ χάνουμε οὔτε στιγμή! εἶπε ὁ παιδαγωγός. Ἂν ὁ Γκαστὸν εἶνε πληγωμένος, πρέπει νὰ καυτηριαστῇ ἀμέσως ἡ πληγή του.

Κι' ἑτοιμάστηκε νὰ σκαρφαλώσῃ στὸ δέντρο.

Τότε ὁ Γκαστὸν ἀνέβηκε ψηλότερα. Ὁ Στέφανος, ἀπὸ φόβο μήπως γκρεμιστῇ τὸ παιδάκι ἀπὸ κεῖ ποὺ ἦταν, ἄρχισε νὰ τοῦ μιλάῃ γλυκά.

— Πές μου, Γκαστόν, σὲ δάγκωσε πουθενὰ ὁ λύκος; τὸν ρώτησε.

— Ὄχι! Ὄχι! ἀποκρίθηκε ὁ μικρός. Δὲν μὲ δάγκωσε πουθενά. Ἀλλὰ δὲν μὲ πιστεύουν... Δὲν μὲ πιστεύουν!... Θέλουν νὰ μὲ κάψουν καὶ μένα, ἐνῶ δὲν ἔχω τίποτε...

— Μὴ φοβᾶσαι, Γκαστόν! τοῦ εἶπε καθησυχαστικὰ ὁ Στέφανος. Κατέβα κι' ἔλα νὰ ἰδῇς τὴ μητέρα σου ποὺ εἶνε πολὺ ἀνήσυχη... Θὰ τὴν κάνῃς ν' ἀρρωστήσῃ πάλι... Ἔλα γρήγορα νὰ τῆς δώσῃς κουράγιο...

— Μοῦ ὑπόσχεσθε ὅτι δὲν θὰ μὲ κάψετε;

— Σοῦ τὸ ὑπόσχομαι... Κατέβα γρήγορα!...

Ὁ Γκαστὸν ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Στέφανου, κυττάζοντας γύρω του μὲ τρόμο. Μόλις κατέβηκε, τὸν ἔγδυσαν. Εὐτυχῶς ὁ λύκος δὲν τὸν εἶχε δαγκάσει πουθενά.

Ὁ κ. Μπερτὸλ θέλησε νὰ διηγηθῇ στὸ Στέφανο τί εἶχε συμβῇ. Ἐκεῖνος ὅμως, ἀναλογιζόμενος τὴ θανάσιμη ἀγωνία τῆς Μαργαρίτας, ὥρμησε πρὸς τὴν ἔπαυλι, τρέχοντας καὶ κρατῶντας στὴν ἀγκαλιά του τὸ Γκαστόν.

Μόλις ὁ μικρὸς διέκρινε στὸν ἐξώστη τὴ μητέρα του, ἄρχισε νὰ τῆς στέλνῃ φιλήματα μὲ τὸ χέρι του. Τότε ἡ Μαργαρίτα, βλέποντας τὸ παιδί της ζωντανό, ρίχτηκε σὲ μιὰ καρέκλα πλάϊ της, μὴ μπορῶντας νὰ κατανικήσῃ τὴ μεγάλη της χαρά, ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ τόσο δυνατὴ συγκίνησι.

Μόλις εἶχε ἀναλάβει ἀπὸ τὴ συγκίνησί της αὐτὴ, ὅταν ὁ Στέφανος ἀπόθεσε στὴν ἀγκαλιά της τὸν Γκαστόν.

Ἔπειτ' ἀπὸ τὶς πρῶτες διαχύσεις, ὁ μικρὸς ἄρχισε νὰ τοὺς διηγῆται τί εἶχε συμβῇ:

— Παίζαμε μὲ τὸν Κάρολο, ὅταν φάνηκε ὁ λύκος πούρχόταν, ἡσυχα-ἡσυχα... Ὁ Κάρολος ἀμέσως τὸν εἶδε κι' ἄρχισε νὰ φωνάζῃ: «Ἄ! νὰ ἕνας ἀγριόσκυλος!» Τοῦ πέταξε ἔπειτα μιὰ πέτρα κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ. Τὸ θηρίο ρίχτηκε τότε ἀπάνω του καὶ τὸν δάγκωσε... Ἐγὼ τὸ ἔβαλα στὰ πόδια... Ἀλλὰ ὁ λύκος παράτησε τὸν Κάρολο κι' ὥρμησε μὲ πηδήματα ἐναντίον μου. Ἤθελα νὰ τρέξω, ἀλλὰ τὰ πόδια μου εἶχαν πιαστῇ... Δὲν μποροῦσα... Ἔξαφνα τότε ἄκουσα μπάμ!... μιὰ τουφεκιά... Αὐτὸ μὲ φόβισε περισσότερο καὶ σωριάστηκα κάτω... Τότε ἕνας κυνηγὸς

Κύτταξα ἀπὸ τὸ δέντρο καὶ εἶδα τὸ λύκο καταγῆς.

παρουσιάστηκε μπροστά μου, μὲ σήκωσε στὰ χέρια του καὶ μ' ἔβαλε ἐπάνω στὴν κερασιὰ, λέγοντάς μου, γιατὶ μὲ ἤξερε καθὼς φαίνεται:

— Γκαστόν, μείνε ἐδῶ ὡς ὅτου νἀρθοῦν νὰ σὲ πάρουν... Μὴ κινηθῇς καθόλου!

»Ἐγὼ κύτταξα τότε ἀπὸ τὸ δέντρο καὶ εἶδα τὸ λύκο κατὰ γῆς... Ὁ σκύλος τοῦ κυνηγοῦ βρισκόταν μακρύτερα καὶ μοῦγκριζε... Μά, ἔξαφνα, ὁ λύκος ποὺ δὲν ἦταν γιὰ καλὰ σκοτωμένος, σηκώθηκε κι' ὥρμησε ἐναντίον τοῦ σκύλου... Τὰ δυὸ ζῶα πιάστηκαν κ' ἤθελαν νὰ κατασπαράξουν τὸ ἕνα τὸ ἄλλο. Τότε ὁ κυνηγὸς, βλέποντας ὅτι δὲν εἶχε σκοτώσει καλὰ τὸ λύκο, ζύγωσε πολὺ κοντὰ καὶ ἔρριξε ἕναν ἀκόμα πυροβολισμό... Αὐτὴ τὴ φορὰ, τὸν πέτυχε γιὰ καλὰ, γιατὶ ὁ λύκος δὲν σηκώθηκε πειά.»

Καθὼς ὁ Γκαστὸν τελείωσε τὴ διήγησί του, ἔφτασε καὶ ὁ κ. Μπερτόλ. Ἡ Μαργαρίτα τὸν ρώτησε γιὰ τὸν κυνηγὸ ποὺ εἶχε σώσει τὸ παιδί της, μὰ ἐκεῖνος τῆς ἀπάντησε ὅτι δὲν τὸν εἶχε δῆ, γιατὶ ἔφτασε ἀργὰ στὸν τόπο τοῦ ἀτυχήματος.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ ὑπερπέραν

Γοῦ δόκτορος Ζὺλ Ρομπέν

Παράξενες προφητικες παραισθήσεις

Τί λένε οἱ γιατροὶ γιὰ τὰ φαινόμενα τοῦ ὑπερπέραν. Τὰ τρυφερὰ ἀγκαλιάσματα τοῦ φαντάσματος μιᾶς γυναίκας. Ἕνας αἱμόφυρτος σταυρὸς στὸ μέτωπο. Τὸ ἀλλόκοτο ὄνειρο τῆς δεσποινίδος Ρολλάν. Ἡ παράξενη περίπτωσις τοῦ Αὐστριακοῦ δόκτορος Μαχάουερ. Ἡ παραισθήσεις τῶν ἐπιληπτικῶν. Τὸ μυστήριο μιᾶς ἐξαφανίσεως, κλπ.

Ἀπὸ ὅλα τὰ ἐκπληκτικὰ φαινόμενα τοῦ ὑπερπέραν, ἡ προφητικὲς παραισθήσεις εἶνε δίχως ἄλλο ἡ πιὸ μυστηριώδεις κ' ἡ πιὸ τρομακτικὲς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τῶν πνευμάτων. Πολλοὶ πιστεύουν ὅτι τὰ φαινόμενα αὐτὰ δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ μία προειδοποίησις τῆς Θείας Προνοίας γιὰ τοὺς κινδύνους ποὺ μᾶς ἀπειλοῦν. Ἄλλοι πάλι, κι' αὐτοὶ εἶνε οἱ ἐπιστήμονες ποὺ πιστεύουν ἀκράδαντα στὸν ὑλισμὸ, θεωροῦν τὶς προφητικὲς παραισθήσεις ὡς καθαρῶς παθολογικὰ φαινόμενα. Ὡστόσο, πρὶν θελήσῃ κανεὶς νὰ βρῇ τὴν ἀληθινὴ λύσι αὐτοῦ τοῦ προβλήματος, πρέπει νὰ ἐξετάσῃ μερικὰ ἀπὸ τὰ πιὸ χαρακτηριστικὰ γεγονότα, γιὰ νὰ μπορέσῃ ἔτσι νὰ σχηματίσῃ μιὰ σαφῆ ἀντίληψι καὶ νὰ καταλήξῃ σὲ μιὰ θετικὴ κρίσι.

Τί σημαίνει πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἡ λέξις παραίσθησις; Τίποτε ἄλλο, παρὰ ἕνα ξεγέλασμα τῶν αἰσθήσεών μας. Ἔτσι, ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει ὅτι αἰσθάνεται τὴ μυρωδιὰ ἑνὸς πτώματος ἢ ἑνὸς ρόδου, ποὺ ὡστόσο δὲν βρίσκονται κοντά του, ἐκεῖνος ποὺ νομίζει ὅτι ἀκούει τὶς ἀπεγνωσμένες κραυγὲς μιᾶς γυναίκας, ἐνῶ γύρω του βασιλεύει ἡ σιωπὴ, ἐκεῖνος τέλος ποὺ νοιώθει ἕνα παγερὸ χέρι στὸ πρόσωπό του ἢ ποὺ βλέπει ἕνα τέρας νὰ προχωρῇ κατ' ἐπάνω του, μολονότι δὲν συμβαίνει τίποτε τέτοιο, βρίσκεται σὲ κατάστασι παραισθήσεως.

Ἡ ἐπιστήμη θεωρεῖ αὐτὴ τὴν κατάστασι ὡς μιὰ ἀρρωστεια τῶν νεύρων. Οἱ γιατροὶ λοιπὸν δὲν βλέπουν τὶς περισσότερες φορὲς στὰ ἐκπληκτικὰ αὐτὰ φαινόμενα παρὰ ἕνα παιγνίδι παληῶν ἀναμνήσεων καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἰσχυρίζονται πὼς οἱ παραισθητικοὶ δὲν βλέπουν παρὰ μόνο διάφορα γνωστά τους πράγματα. Κι' ἀλήθεια, ὑπάρχουν πολλὲς παραισθητικὲς καταστάσεις ποὺ προέρχονται ἀπὸ ἀρρώστειες, ὅπως ἀπὸ τὴν ἐπιληψία, τὸν ὑστερισμὸ, τὴν ὑπνοβασία κ. ἄ. Ἐπίσης πολλὲς παραισθήσεις προέρχονται ἀπὸ τὴν πεῖνα τοῦ ἐρωτικοῦ ἐνστίκτου καὶ αὐτὲς συνήθως εἶνε γνωστὲς ὡς «παραισθητικὰ ἐρωτικὰ ὄνειρα». Ἕνα κλασσικὸ παράδειγμα ἀναφέρει ὁ ψυχίατρος Ζανσόν. Τὸ ἑξῆς:

«Ἕνας κτηματίας ἡλικίας 45 χρόνων, ὁ Λ. Πιεράλ, ἐξαιρετικὰ δειλὸς, καὶ χῆρος ἀπὸ πολλὰ χρόνια, παρουσιάστηκε μιὰ ἡμέρα στὴν κλινική μου καὶ μοῦ εἶπε:

»— Γιατρὲ, ἂν δὲν μὲ βοηθήσῃς, θ' αὐτοκτονήσω!

»— Τί ἔχετε; τὸν ρώτησα.

»— Θὰ σᾶς ἐξηγήσω ἀμέσως, μοῦ ἀπάντησε. Σχεδὸν κάθε βράδυ μιὰ γυναῖκα, ποὺ δὲν μοῦ εἶνε ἄγνωστη, γιατὶ τὴ γνώρισα κατὰ τὴ νεανική μου ἡλικία, μὲ σφίγγει στὴν ἀγκαλιά της μὲ τόση τρυφερότητα, ἀλλὰ καὶ τόσο σφιχτὰ, ὥστε κόβεται κυριολεκτικὰ ἡ ἀναπνοή μου. Ὅσο κι' ἂν προσπαθῶ νὰ λυτρωθῶ ἀπὸ τὸ ἀσφυκτικὸ ἀγκάλιασμά της, δὲν καταφέρνω τίποτε... Αὐτὴ ἡ γυναῖκα, γιατρὲ, εἶνε ἕνα φάντασμα! Πολλὲς φορὲς κι' ὅταν ἀκόμα εἶμαι ξύπνιος, τὴν βλέπω νὰ μὲ πλησιάζῃ ἀθόρυβα, ὅπως ἕνα φάντασμα!... Πῶς θὰ μπορέσω νὰ γλυτώσω ἀπὸ αὐτήν; Ἡ ζωή μου κατάντησε ἕνα φριχτὸ μαρτύριο!...»

Ὁ δόκτωρ Ζανσὸν λοιπὸν, ἀναφέροντας αὐτὸ τὸ παράδειγμα, προσθέτει:

«Συμβούλεψα τὸν πελάτη μου νὰ παντρευτῇ τὸ γρηγορώτερο κι' ὅπως εἶχα διαγνώσει, μετὰ τὸ γάμο του, τὸ «φάντασμα τῆς γυναίκας» ἔπαψε ἀμέσως νὰ τὸν ἐπισκέπτεται. Ὁ κτηματίας μου δὲν εἶχε πειὰ ἐρωτικὲς παραισθήσεις.»

* * *

Αὐτὸ τὸ εἶδος τῶν φαινομένων, καθὼς βλέπετε, εἶνε καθαρῶς παθολογικό. Ἔχουμε ὅμως καὶ τὶς προφητικὲς παραισθήσεις, μπροστὰ στὶς ὁποῖες ἡ ἐπιστήμη ὁμολογεῖ τὴν ἀδυναμία της καὶ προσπαθεῖ νὰ δώσῃ μὲ πολὺ κόπο μιὰ λύσι στὰ γριφώδη φαινόμενά τους.

Ὁρίστε μερικὰ τέτοια γεγονότα ποὺ θεωροῦνται ὅτι εἶνε ἀπὸ τὰ πιὸ αὐθεντικά:

Ὁ ἱστορικὸς Ντρομὰρ ἀναφέρει πὼς ὅταν ὁ βασιλεὺς Ἰάκωβος ἐπῆγε στὴν Ἀγγλία, τὴν ἐποχὴ ποὺ ἡ πανώλης ἐρήμωνε τὸ Λονδῖνο, εἶδε ξαφνικὰ μπροστά του τὸν ἀγαπημένο του γυιὸ μ' ἕνα αἱμόφυρτο σταυρὸ στὸ μέτωπο, σὰν νὰ εἶχε χτυπηθῇ καθέτως καὶ ὁριζοντίως μ' ἕνα σπαθί. Τρομοκρατημένος ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὅραμα, ἄρχισε νὰ προσεύχεται γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ γυιοῦ του. Τὴν ἴδια ὅμως ἡμέρα, ἔλαβε ἕνα γράμμα ἀπὸ τὴ γυναῖκα του ποὺ τοῦ ἀνήγγελλε ὅτι ὁ γυιός τους εἶχε σκοτωθῇ ἀπὸ ἕνα ἐχθρό του μὲ μιὰ διπλῆ σπαθιὰ στὸ μέτωπο!...

Νὰ καὶ μιὰ ἄλλη ἱστορία ποὺ τὴν ἀναφέρει ὁ Μπιὲρ ντὲ Μπουαμόν:

«Ἡ δεσποινὶς Ρολλὰν, μιὰ γυναῖκα προικισμένη μ' ἐξαιρετικὸ πνεῦμα καὶ θετικὴ κρίσι, καθόταν μαζὺ μὲ τὸν θεῖο της Ντεζαάρ, διάσημο γιατρὸ καὶ μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου. Ἡ μητέρα της ἔμενε στὴν ἐπαρχία, γιατὶ ὑπέφερε ἀπὸ μιὰ σοβαρὴ ἀρρώστεια. Μιὰ νύχτα, ἡ δεσποινὶς Ρολλὰν εἶδε στ' ὄνειρό της τὴ μητέρα της κατάχλωμη, ἕτοιμη νὰ ξεψυχήσῃ, μὰ καὶ μὲ μιὰ λυπημένη ἔκφρασι στὸ πρόσωπο ποὺ δὲν εἶχε τὴν κόρη της κοντά της. Σὲ λίγο, ἡ δεσποινὶς Ρολλὰν ἄκουσε τὴν ἑτοιμοθάνατη μητέρα της νὰ τὴ φωνάζῃ πολλὲς φορὲς μὲ τ' ὄνομά της. Ἔπειτα, ἡ ἑτοιμοθάνατη, μ' ἕνα τελευταῖο σπασμό, ἔγειρε πρὸς τὰ πίσω, ἔβγα-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 57)

Ὁ Σέργιος Ἀκινέγιεφ, καθηγητὴς τῆς καλλιγραφίας, πάντρευε τὴν κόρη του Ναταλία μὲ τὸν καθηγητὴ τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Γεωγραφίας Ἰβὰν Λοσαντινικ.

Τὸ κέφι τῆς ἑορτῆς ἦταν ἐξαίρετο. Στὸ σαλόνι, τραγουδοῦσαν, ἔπαιζαν μουσική, χόρευαν. Στὰ ἄλλα δωμάτια, ἔτρεχαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ, σὰν λυσσασμένοι, ὑπηρέτες μὲ μαῦρα φράκα, μὲ γραβάτες βρώμικες ἄσπρες, δανεισμένες ἀπὸ τὴ Λέσχη.

Ἀκουγόντουσαν θόρυβοι συνομιλιῶν. Ὁ καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν Ταραντούλωφ, ὁ καθηγητὴς τῶν γαλλικῶν Παντεκουὰ κι' ὁ ὑποδιευθυντὴς τοῦ Ληξιαρχείου Γιεγκὸρ Μπενέκτιτς, καθισμένοι σ' ἕνα καναπέ, ὁ ἕνας κοντὰ στοὺ ἄλλο, διηγόντουσαν, στριμωγμένοι μεταξύ τους καὶ διακόπτοντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ἱστορίες ἀνθρώπων ποὺ θάφτηκαν ζωντανοὶ κι' ἔλεγαν τὴ γνώμη τους γιὰ τὸν πνευματισμό. Κανένας ἀπὸ τοὺς τρεῖς τους δὲν τὰ πίστευε αὐτὰ τὰ πράγματα, μὰ καθένας παραδεχόταν ὅτι ὑπάρχουν στὸν κόσμο πολλὰ πράγματα, ποὺ κανένα ἀνθρώπινο πνεῦμα δὲν θὰ μπορέση ποτὲ νὰ τὰ καταλάβη.

Σ' ἕν' ἄλλο δωμάτιο, ὁ καθηγητὴς τῆς Φιλολογίας ἐξηγοῦσε στοὺς προσκαλεσμένους στὴν περίπτωσι ποὺ ἕνας σκοπὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πυροβολήση τοὺς διαβάτες.

Ἡ συνομιλίες, καθὼς θλέπετε, ἦσαν τρομαχτικές, μὰ πολὺ εὐχάριστες. Κάτω στὴν αὐλή, ἕνα σωρὸ ἄνθρωποι, ποὺ λόγω τῆς κοινωνικῆς τους θέσεως, δὲν εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ μποῦν μέσα, κύτταζαν ἀπὸ τὰ παράθυρα.

Τὰ μεσάνυχτα ἀκριβῶς, ὁ Ἀκινέγιεφ πῆγε στὴν κουζίνα γιὰ νὰ δῆ ἂν ἦσαν ὅλα ἕτοιμα γιὰ τὸ σουπέ. Κυμάτιζε ἐκεῖ μέσα — ἀπὸ τὸ πάτωμα ὡς τὸ ταβάνι — μιὰ καταχνιὰ γεμάτη μυρωδιὲς ψητῶν, πουλερικῶν καὶ ἄλλων πραγμάτων ἀκόμα.

Μὲ μιὰ κ.λλιτεχνικὴ ἀταξία, ἦσαν παρατεταγμένα σὲ δυὸ τραπέζια τὰ ὀρ-ντ' ἔβρ καὶ τὰ πιοτά. Κοντὰ στὰ τραπέζια, ἡ μαγείρισσα Μάρθα, μιὰ γυναῖκα κόκκινη, μὲ μεγάλη κοιλιά, ποὺ τὴ σκέπαζε μιὰ ποδιά, περιφερόταν πολυάσχολα ἐδῶ κι' ἐκεῖ.

— Καλή μου Μάρθα εἶπε ὁ Ἀκινέγιεφ. τρίβοντας τὰ χέρια του καὶ γλύφοντας τὰ χείλη του, δεῖξε μου λίγο τὸ ροφό! Τί μυρωδιά!... Τί τρέλλα!... Θὰ ἔτρωγα εὐχαρίστως ὅλη τὴν κουζίνα!... Δεῖξε μου λίγο τὸ ροφό!...

Ἡ Μάρθα πλησίασε ἕνα ἀπ' τὰ τραπέζια, ἀνασήκωσε ἕνα λαδόχαρτο, κάτω ἀπ' τὸ ὁποῖο ἀναπαυόταν, σὲ μιὰ τεραστία πιατέλλα, ἕνας πελώριος ροφὸς μὲ μαγιονέζα, γαρνιρισμένος μὲ κάπαρες, ἐληὲς καὶ καρότα.

Ὁ Ἀκινέγιεφ, καθὼς κύτταζε τὸ ψάρι, ἔκανε ἕνα «ἆχ!». Τὸ πρόσωπό του φωτίστηκε καὶ τὰ μάτια του ἀναποδογύρισαν. Ἔσκυψε κατόπιν πάνω ἀπ' τὴν πιατέλλα καὶ τὰ χείλη του ἔκαναν ἕνα θόρυβο σκουριασμένης ρόδας.

Ἀπόμεινε ἔτσι μιὰ στιγμὴ κι' ἀπὸ τὴν εὐχαρίστησί του χτύπησε τὰ δάχτυλά του καὶ κροτάλισε γιὰ δεύτερη φορὰ τὰ χείλη του.

— Μπᾶ! ἀκούστηκε ἔξαφνα ἀπὸ τὴ γειτονικὴ σάλλα μιὰ φωνή, ἐνῶ συγχρόνως πρόβαλε ἀπὸ τὴν πόρτα τὸ ξυρισμένο πρόσωπο τοῦ καλεσμένου Βάνκιν. Τί θόρυβος φιλημάτων εἶν' αὐτός; Ποιὸς σὲ φιλάει ἔτσι, Μάρθα;... Μὲ ποιὸν εἶσαι;... Ἄ!... Ἄ!... Τρέλλα!.. Εἶσαι μὲ τὸν ἀφέντη σου τὸ Σέργιο Καπίτονιτς... Ντροπή!... Ἕνας συνταγματάρχης νὰ φιλάη τὴ μαγείρισσά του!...

— Δὲν τὴν φιλάω καθόλου! διαμαρτυρήθηκε ὁ Σέργιος, στενοχωρημένος. Ποιὸς σοῦ τὄπε πὼς τὴ φίλησα, ἠλίθιε; Ἁπλούστατα, καθὼς εἶδα τὸ ροφό, κροτάλισα ἀπὸ τὴν εὐχαρίστησί μου τὰ χείλη μου...

— Ἀλλοῦ αὐτά!... Ἀλλοῦ αὐτά...

Τὸ κεφάλι τοῦ Βάνκιν, ποὺ χαμογελοῦσε, ἐξαφανίστηκε πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα.

Ὁ Ἀκινέγιεφ ἔγινε κατακόκκινος.

— Τί διάβολο, συλλογίστηκε, θὰ πάη τώρα νὰ πῆ αὐτὸς ὁ ἀνόητος... Θὰ πάη χωρὶς ἄλλο νὰ μὲ ντροπιάση σ' ὅλη τὴν πόλι...

Καὶ, φεύγοντας ἀπ' τὴν κουζίνα, ὁ Ἀκινέγιεφ πῆγε στὸ σαλόνι ἀθόρυβα. Στάθηκε κοντὰ στὴν πόρτα κι' ἔρριξε λαθραῖα βλέμματα δεξιὰ κι' ἀριστερά, κυττάζοντας ποῦ βρισκόταν ὁ Βάνκιν. Τὸν εἶδε τέλος καθισμένο κοντὰ στὸ πιάνο νὰ λέη κάτι στὴν κουνιάδα τοῦ καθηγητοῦ τῶν μαθηματικῶν, ἡ ὁποία γελοῦσε.

«Μὲ μένα γελάει! σκέφτηκε ὁ Ἀκινέγιεφ. Βρὲ ποὺ νὰ σκάση ὁ διάβολος!... Τῆς μιλάει γιὰ μένα κι' ἐκείνη τὸν πιστεύει!... Τὸν πιστεύει καὶ γελάει!... Θεέ μου!... Ὄχι, δὲν μπορῶ ν' ἀφήσω τὰ πράγματα ἔτσι Πρέπει νὰ ἐνεργήσω μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ μὴν τὸν πιστέψουν αὐτὸν τὸν ἀνόητο... Θὰ πάω νὰ μιλήσω σὲ ὅλους κι' ἔτσι θὰ τὸν βγάλω ψεύτη καὶ τερατολόγο!

Κι' ὁ Ἀκινέγιεφ, ἐξακολουθῶντας νὰ εἶνε ταραγμένος καὶ μαινόμενος, πλησίασε τὸν καθηγητὴ τῶν γαλλικῶν Παντεκουά.

— Ξαναγυρίζω ἀπὸ τὴν κουζίνα, τοῦ εἶπε, ὅπου ἔδωσα ὁδηγίες γιὰ τὸ σουπέ... Ξέρω πὼς ἀγαπᾶτε τὰ ψάρια, κι' ἔχω, ἀγαπητέ μου, ἕνα ροφό... τόσο!.... Μακρὺ ἕνα μέτρο!... Χέ!... Χέ!... Χέ!... Ἀλήθεια, κόντεψα νὰ τὸ ξεχάσω... Δημιουργήθηκε ἕνα ἀληθινὸ ἐπεισόδιο μ' αὐτὸ τὸν ροφό... Μπῆκα, ὅπως σοῦ εἶπα, στὴν κουζίνα γιὰ νὰ ρίξω μιὰ ματιά... Βλέπω τὸ ροφό... κι' ἀπὸ εὐχαρίστησι — τόσο ὀρεχτικὸς ἦταν! — κροτάλισα τὰ χείλη μου...Ἀκριβῶς ἐκείνη τὴ στιγμή, μπῆκε αὐτὸς ὁ ἠλίθιος ὁ Βάνκιν ποὺ ἄρχισε νὰ γελάη... καὶ εἶπε: «Ἄ!... Χά!... Ποιὸν φιλᾶς ἐδῶ;... Τὴ Μάρθα τὴ μαγείρισσα;...» Αὐτὰ τὰ λόγια εἶπε αὐτὸς ὁ ἠλίθιος!... Τί ζῶο!... Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ πῆ πὼς φιλοῦσα τὴ μαγείρισσά μου... Τί φαρσέρ!....

— Ποιὸς εἶνε φαρσέρ; ρώτησε ὁ καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν Ταραντούλωφ, πλησιάζοντας κι' αὐτός.

— Μά... ὁ Βάνκιν, ἀπάντησε ὁ Ἀκινέγιεφ. Ξέρετε, εἶχα μπῆ στὴν κουζίνα...

Κι' ἐπανέλαβε τὴν ἱστορία τοῦ ροφοῦ καὶ τῆς Μάρθας γιὰ δεύτερη φορά.

— Μ' ἔκανε νὰ γελάσω πολὺ ὁ ἀστεῖος! ἐπρόσθεσε ὁ Ἀκινέγιεφ, ὁ ὁποῖος, γυρίζοντας τὸ κεφάλι του πίσω, εἶδε τὸν Γιέγκορ Μπενέκτιτς.

— Μιλούσαμε γιὰ τὸ Βάνκιν, συνέχισε ἀπευθυνόμενος πρὸς αὐτόν... Τί ἀστεῖος φαρσέρ! Μπῆκε στὴν κουζίνα κι' ἐπειδὴ μὲ εἶδε κοντὰ στὴ Μάρθα. ἄρχισε νὰ λέη κάθε λογῆς ἀστειότητες... «Γιατὶ τὴ φιλοῦσες;» μὲ ρώτησε. Αὐτὸ φαντάστηκε μεθυσμένος καθὼς ἦταν... Καὶ τὸ εἶπε αὐτὸ σὲ μένα ποὺ θὰ προτιμοῦσα νὰ φιλήσω ἕνα γουρούνι παρὰ τὴ Μάρθα!... Στὴ στιγμὴ μάλιστα ποὺ ἔχω τὴ γυναῖκα μου... Αὐτὸ μ' ἔκανε νὰ γελάσω πολύ...

— Τί σ' ἔκανε νὰ γελάσης; ρώτησε ἕνας ὑπολοχαγὸς πλησιάζοντας κι αὐτός.

— Ὁ Βάνκιν! ἀπάντησε ἀμέσως ὁ Ἀκινέγιεφ. Ἤμουν στὴν κουζίνα καὶ κύτταζα τὸν ροφό...

Καὶ τὰ λοιπά, καὶ τὰ λοιπά...

Ἔτσι, μετὰ μισὴ ὥρα, ὅλοι οἱ προσκαλεσμένοι, ἤξεραν τὴν ἱστορία τοῦ ροφοῦ, τῆς Μάρθας καὶ τοῦ Βάνκιν.

«Τώρα, σκεφτόταν ὁ Ἀκινέγιεφ, τρίβοντας τὰ χέρια του. Ἂς πῆ ὁ Βάνκιν ὅ,τι θέλει... Μόλις θ' ἀρχίση νὰ μιλάη, θὰ τοῦ ποῦν: «Ἄφησε τὰ ψέμματα, ἀνόητε!... Τὰ ξέρουμε ὅλα!...»

Κι' ὁ Ἀκινέγιεφ ἡσύχασε τόσο, ὥστε ἤπιε ἀπὸ τὴ χαρά του τέσερα ποτήρια παραπάνω. Μετὰ τὸ σουπέ, ὅταν ὁδήγησε στὴν κάμαρή του τοὺς νεονύμφους, ξαναγύρισε κι' αὐτὸς στὴν κάμαρά του κι' ἀποκοιμήθηκε σὰν παιδί.

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα εἶχε ξεχάσει τὴν ἱστορία τοῦ ροφοῦ καὶ τῆς Μάρθας.

Μὰ, ἀλλοίμονο, τὰ πράγματα δὲν ἦρθαν ἔτσι ὅπως τὰ περμενε. Ἡ πανουργία του, ὅπως ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων, δὲν χρησίμευσε σὲ τίποτε.

Ἀκριβῶς μιὰ ἑβδομάδα κατόπιν, τὴν Τετάρτη, καθὼς ὁ Ἀκινέγιεφ μιλοῦσε στὸ σχολεῖο μέσ' στὴν αἴθουσα τῶν διδασκάλων γιὰ τὶς κακὲς κλίσεις τοῦ μαθητοῦ Βισσιέκιν, ὁ διευθυντὴς τοῦ σχολείου, τὸν πῆρε ἰδιαιτέρως καὶ τοῦ εἶπε:

— Θέλω νὰ σοῦ μιλήσω γιὰ κάτι σοβαρό, Σέργιε Καπίτονιτς. Συγχώρησέ με. Ἂν καὶ αὐτὸ δὲν μὲ ἀφορᾶ, πρέπει ὡστόσο νὰ σοῦ δώσω νὰ καταλάβης... Εἶνε τὸ καθῆκον μου... Ξέρεις, κυκλοφορεῖ εὐρύτατα ἡ φήμη ὅτι ἔχεις ἐρωμένη τὴ μαγερισσά σου... Αὐτὸ δὲν μὲ ἀφορᾶ, μά... Ἔχε την ἐρωμένη, φίλα την... κάνε ὅ,τι θέλεις μαζύ της... Μὰ, σὲ παρακαλῶ, ὄχι τόσο φανερά... Τὸ ἀπαιτῶ αὐτό. Μὴν ξεχνᾶς πὼς εἶσαι παιδαγωγός...

Ὁ Ἀκινέγιεφ ἔνοιωσε τὸν ἑαυτό του νὰ παγώνη, ν' ἀπολιθώνεται...

Σὲ ἄλλα κατάστασι, σὰν νὰ τὸν τσιμποῦσαν χίλιες σφῆκες καὶ νὰ τοῦ ἔρριχναν συγχρόνως καυτὸ νερό, ξαναγύρισε στὸ σπίτι του.

Τοῦ φαινόταν στὸ δρόμο πὼς ὅλοι οἱ διαβάτες τὸν κύτταζαν, σὰν νὰ ἦσαν πασαλειμμένος μὲ πίσσα.

— Γιατὶ δὲν τρῶς τίποτε; τὸν ρώτησε ἡ γυναῖκα του στὸ τραπέζι. Τί συλλογίζεσαι; Τοὺς ἐρωτές σου; Τὴ Μάρθα σου; Τὰ ξέρω ὅλα, καταραμένε!... Ελεεινέ!... Μερικοὶ τίμιοι ἄνθρωποι μοῦ ἄνοιξαν τὰ μάτια!... Χυδαῖε!... Πρόστυχε!...

Καὶ ἔδωσε ἕνα δυνατὸ χαστοῦκι στὰ μοῦτρα τοῦ συζύγου της.

Ὁ Ἀκινέγιεφ σηκώθηκε ἀπ' τὸ τραπέζι, μὴ νοιώθοντας τὴ γῆ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του καὶ, βγαίνοντας ἔξω σὰν τρελλός, χωρὶς ἐπανωφόρι καὶ χωρὶς καπέλλο, τράβηξε κατ' εὐθεῖαν στὸ σπίτι τοῦ Βάνκιν.

Τὸν βρῆκε ἐκεῖ.

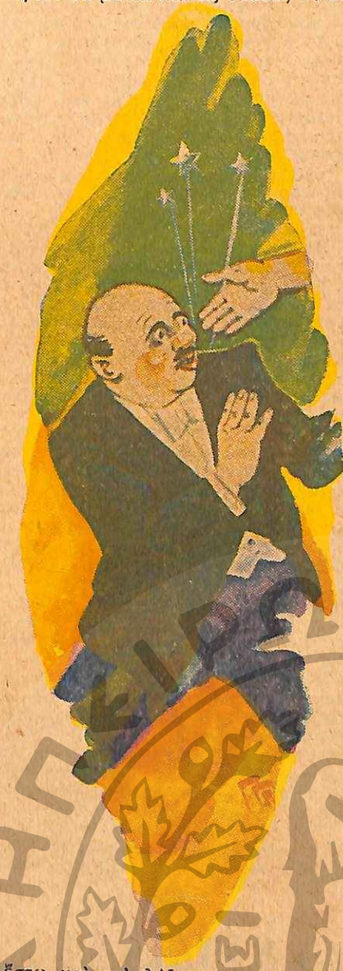
— Ἄθλιε, τοῦ εἶπε, γιατὶ μὲ ντροπιάσες καὶ μὲ ρεζίλεψες σ' ὅλο τὸν κόσμο; Γιατὶ διέδωσες ἐναντίον μου αὐτὴ τὴ φριχτὴ συκοφαντία;

— Ποιὰ συκοφαντία; ἔκανε ξαφνιασμένος ὁ Βάνκιν. Τί εἶν' αὐτὰ ποὺ μοῦ λές;

— Ποιὸς εἶπε λοιπὸν ὅτι φίλησα τὴ μαγείρισσά μου τὴ Μάρθα; Αὐτὸ δὰ ἔλειπε νὰ ἰσχυριστῆς ὅτι δὲν εἶσαι σύ... Δὲν τὸ εἶπες ἐσύ, ληστή;

Ὁ Βάνκιν, τεντώνοντας τὰ μάτια του, ἔνοιωσε νὰ χορεύουν ὅλες οἱ ἶνες τοῦ προσώπου του. Σηκώθηκε κ' ὕψωσε τὰ βλέμματά του πρὸς τὸ εἰκονοστάσι:

— Ὁ Θεὸς ἂς μὲ τιμωρήση! Ἂς μοῦ βγοῦν τὰ μάτια καὶ ἂς σκάσω, ἂν εἶπα ἔστω καὶ μιὰ λέξι γιὰ σένα! Νὰ μὲ πάρη ὁ διάβολος! Νὰ πεθάνω ἀπὸ χολέρα!...

Δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι ὁ Βάνκιν μιλοῦσε μὲ εἰλικρίνεια. Ἀσφαλῶς δὲν εἶχε διαδόσει αὐτὸς τὴ συκοφαντία.

— Μὰ τότε ποιὸς εἶνε λοιπόν; ἀναρωτήθηκε ὁ Ἀκινέγιεφ, φέρνοντας στὸ μυαλό του ὅλες τὶς γνωριμίες του καὶ χτυπῶντας τὸ χέρι του στὸ στῆθος του. Ποιός; Ποιὸς λοιπόν;

— Ποιὸς λοιπόν;... ρωτᾶμε κι' ἐμεῖς τοὺς ἀναγνώστας μας.

Α. ΤΣΕΧΩΦ

Ἀπὸ τὸν ξένο τύπο

Νέα καὶ περίεργα

Ὅλοι ἔχομε ἰδέα ἀπὸ ἀνθρώπινες «λόξες» καὶ μονομανίες. Ἀσφαλῶς ὅμως, ἡ «λόξα» τοῦ κ. Γουσταύου Λεμπαίρ, εἶνε μιὰ ἀπ' τὶς πιὸ σπάνιες ὡς τώρα.

Λοιπόν, ὁ συνάνθρωπός μας αὐτός, πλούσιος «χασομέρης» κ' εἰσοδηματίας τῶν Παρισίων, ἔκανε τὴν ἑξῆς ἐργασία ἐπὶ ἑξῆντα ὁλόκληρα χρόνια συνέχεια: Πήγαινε, δηλαδή, κάθε πρωῒ ἀνελλιπῶς στὴν «Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη» τῶν Παρισίων. Ζητοῦσε τὸ σύγγραμμα τοῦ ἀρχαίου φιλοσόφου Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως. Διάβαζε ὡς τὸ μεσημέρι κι' ἔφευγε. Καί...

Καὶ τὴν ἐπομένη τὸ πρωῒ, ξανάρχιζε τὰ ἴδια! Ὅλα δὲ αὐτὰ ἐπὶ ἑξῆντα χρόνια συνέχεια...

* * *

Πρὸ ἐτῶν πέθανε στὴν Νεάπολι τῆς Ἰταλίας ὁ ὑποκόμης Ἰωσὴφ ντὲ Μαΐ. Ὁ Ἰταλὸς αὐτὸς εὐπατρίδης, εἶχε δυὸ καρδιὲς στὰ στήθη του, ἡ ὁποῖες λειτουργοῦσαν κανονικώτατα. Πλῆθος ἐπιστημόνων, παραξενεμένων ἀπ' τὸ σπανιώτατο αὐτὸ φαινόμενον, τὸν ἐξήτασαν λεπτομερῶς κι' ἐπιθεβαίωσαν τὴν ὕπαρξι τῶν δύο καρδιῶν.

Ζωντανὸς ἀκόμα ὁ Μαΐ, ἦρθε σὲ διαπραγματεύσεις μὲ τὴν «Ἰατρικὴ Ἀκαδημία» τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς πούλησε τὸ πτῶμα του προκαταβολικῶς ἀντὶ δεκαπέντε χιλιάδων δολλαρίων.

Πραγματικά, ὅταν πέθανε, τὸ πτῶμα του ταριχεύτηκε καὶ μεταφέρθηκε στὸ Λονδῖνο, ὅπου ἐξετάστηκε ἀνατομικῶς ἀπ' τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐπιστήμονας. Ἡ δυὸ καρδιές του, βρίσκονται σήμερα σὲ μιὰ φιάλη συντηρημένες καὶ μπορεῖ κανένας νὰ τὶς δῆ στὸ μουσεῖο τῆς «Ἰατρικῆς Ἀκαδημίας».

* * *

Καὶ γιὰ νὰ τελειώνουμε, σᾶς παραθέτουμε τὸ ἀκόλουθο σατυρικὸ ἐπιτύμβιο τετράστιχο, τὸ ὁποῖο μπορεῖτε νὰ διαβάσετε στὸ νεκροταφεῖο τῆς πόλεως Νιουμάρκετ, τῆς Ἀγγλίας:

«Ἐνθάδε κεῖται, βουβὴ ἐπιτέλους,
ἡ δεσποινὶς Ἀραβέλλα Γιάγκ.
Πέθανε στὶς 22 Μαΐου 1905,
θλιμμένη ποὺ δὲν θὰ ξαναμιλοῦσε πειά!»

Ὁ Ὕψιστος μονάχα ξέρει, τὸ τί θὰ εἶχαν τραβήξει οἱ οἰκεῖοι τῆς μακαρίτιδος, ἀπ' τὴν ἀκατάπαυστη φλυαρία της, γιὰ νὰ τὴν... ἀπαθανατίσουν μὲ τὸ καυστικὸ αὐτὸ ἐπιτάφιο τετράστιχο!

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΟΙ ΚΡΥΦΟΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ

(Πῶς 35 χωριὰ τῆς Β. Ἠπείρου ἔμειναν ἐπὶ αἰῶνες χριστιανικά.

ΕΧΟΥΝ γραφῆ πολλὰ μέχρι σήμερα γιὰ τοὺς Κρυφοχριστιανοὺς τῆς Τουρκίας, οἱ ὁποῖοι γιὰ ν' ἀποφύγουν τὰ μαρτύρια καὶ τὰς ἀτιμώσεις ποὺ ὑφίσταντο ἀπὸ τοὺς κυριάρχους των, προσεποιοῦντο ὅτι γινόντουσαν Μουσουλμᾶνοι, κρυφὰ ὅμως ἐξακολουθοῦσαν νὰ λατρεύουν τὸν Χριστὸ καὶ νὰ ἐκτελοῦν ὅλα τὰ χριστιανικὰ τους καθήκοντα σὰν καλοὶ χριστιανοί.

Οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἦσαν οἱ Σταυριῶται τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ οἱ Σπαθιῶται τῆς Βορείου Ἠπείρου.

Γιὰ τοὺς Σταυριώτας ἔχουν γραφῆ πάρα πολλά.

Γιὰ τοὺς Σπαθιῶτες ὅμως ἐλάχιστα γνωρίζει τὸ ἑλληνικὸ κοινό, γιατὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὸν πρώην βουλευτὴ Κορυτσᾶς κ. Σκεντέρην, πολὺ λίγοι ἀσχολήθηκαν μὲ τὸ ζήτημα αὐτό.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἕνα μεγάλο μέρος τῆς σημερινῆς λεγομένης Ἀλβανίας, καθὼς καὶ ἀρκετὸ τῆς Βορείου Ἠπείρου, ἐξισλαμίσθηκε καὶ ἀπόγονοι τῶν ἐκμουσουλμανισθέντων αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι μέσα στοὺς αἰῶνας ποὺ πέρασαν, ἔγιναν ἕνα μὲ τοὺς Τούρκους, εἶνε οἱ σημερινοὶ Τουρκαλβανοὶ τῆς σύγχρονης Ἀλβανίας.

Μέσα ὅμως στὸ πέλαγος ἐκεῖνο τῶν ἐκμουσουλμανισθέντων ἰδίως Ἀλβανῶν, μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν Βερατίου, Γκόρας καὶ Μόκρας, εἶνε ἕνα τμῆμα ἀπὸ 35 περίπου χωριά, ποὺ λέγεται Σπαθία. Οἱ κάτοικοι τοῦ τμήματος τούτου, βλέποντας ὅτι ὅλη σχεδὸν ἡ περιοχὴ εἶχε τουρκέψει καὶ ὅτι αὐτοί, ὡς χριστιανοί, δὲν μποροῦσαν πειὰ νὰ ζήσουν, μέσα στοὺς ἑξῆς ὁποῖοι εἶχαν γίνει χειρότεροι ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἀποφάσισαν νὰ τουρκέψουν καὶ αὐτοὶ στὰ φανερά, ἀλλὰ κρυφὰ καὶ μυστικὰ νὰ μείνουν πάντα χριστιανοί.

Καὶ ἔτσι, οἱ κάτοικοι τοῦ τμήματος αὐτοῦ, οἱ ὁποῖοι εἶχαν διακριθῆ πάντοτε γιὰ τὴν παλληκαριά τους, μέχρι πρὸ 25 ἐτῶν, ἦσαν μοναχὰ γιὰ τὰ μάτια Μουσουλμᾶνοι.

* * *

Προσπαθοῦσαν ἐν πρώτοις νὰ μὴ διαφέρουν στὰ ροῦχα, στὸ ὄνομα καὶ στοὺς τρόπους, ἀπὸ τοὺς ἄλλους Τούρκους. Πολλὲς φορὲς μάλιστα ἔκαναν καὶ τὸν φανατικὸ Μουσουλμᾶνο. Ἄλλοτε πάλιν, ἔσυρναν γιὰ νὰ φανοῦν, θεατρικά, ἔκαναν καὶ τὸν διώκτην τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Πρόσεχαν ὅμως στὰ παιδιά τους νὰ δίνουν ὀνόματα, ποὺ νὰ εἶχαν ἀνάλογα χριστιανικά. Ἔτσι, π. χ. τὰ ὀνομάζανε:

Ἀλῆ δηλαδὴ Ἠλία, Νταοὺτ δηλαδὴ Δαυΐδ, Ἰμπραχὴμ δηλαδὴ Ἀβραάμ, Ἰσᾶ ποὺ εἶνε Ἰσαὰκ ἢ Ἰησοῦς, Νοὺχ ποὺ εἶνε παραφθορὰ τοῦ Νῶε, Γιουσοὺφ ποὺ εἶνε παραλλαγὴ τοῦ Ἰωσὴφ καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ἐννοεῖται ὅτι οἱ Κρυφοχριστιανοὶ ἔκαναν κρυφὲς χριστιανικὲς λειτουργίες καὶ ἱεροτελεστίες, μὲ μεγάλες προφυλάξεις μέσα στὰ σπίτια τους κι' ἐκεῖ πειὰ παῖρναν τὰ ἀληθινὰ χριστιανικά τους τὰ ὀνόματα.

Ἦταν δὲ ριζωμένη τόσο βαθειὰ σ' αὐτοὺς ἡ χριστιανικὴ συνείδησις, ὥστε κρατοῦσαν μὲ φανατισμὸ τὰ δόγματα τῆς θρησκείας.

Ἂν τύχαινε νὰ εἶνε σαρακοστὴ καὶ συνέπιπτε νὰ φιλοξενοῦν κανέναν πραγματικὸ Τοῦρκο, τότε γιὰ νὰ σώσουν τὰ προσχήματα, καθότανε στὸ τραπέζι μόνον ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, ὁ ὁποῖος καὶ ἀναγκαζότανε νὰ τρώγη ἀπὸ τὰ ἀρτυμένα φαγητά. Οἱ ἄλλοι, γιὰ νὰ μὴν ἀναγκασθοῦν καὶ φᾶνε, στεκόντουσαν ὄρθιοι γύρω ἀπὸ τὸ τραπέζι, γιὰ νὰ περιποιοῦνται, τάχα, τοὺς ξένους των.

Ἐννοεῖται ὅτι στεκόντουσαν μόνον οἱ ἄρρενες τῆς οἰκογενείας, ἡ γυναῖκες οὔτε παρουσιαζόντουσαν διόλου.

* * *

Τὶς ἐκκλησίες τους, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὶς εἶχαν σὲ ὑπόγεια, ἀπὸ πάνω δὲ χτίζανε ἕνα φτωχὸ σπιτάκι, ἢ κανέναν σταῦλο, ἢ καμμιὰ καλύβα γιὰ κανέναν κακομοίρη τοῦ χωριοῦ, γιὰ νὰ μὴ καταλάβουν τίποτα οἱ Τοῦρκοι, γιατὶ ἀλλοίμονόν τους ἂν τοὺς ἀνακάλυπταν! Ἡ καταστροφὴ καὶ ὁ θάνατος θὰ ἦσαν τὸ λιγώτερο ποὺ θὰ πάθαιναν.

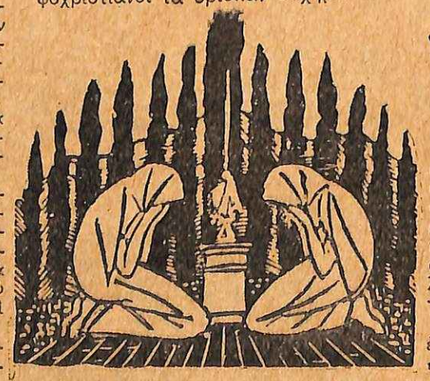
* * *

Κάθε χωριὸ εἶχε καὶ τὸν ἱερέα του. Ἐννοεῖται ὅτι στὸ φανερὸ οἱ ἱερεῖς δὲν φοροῦσαν τίποτε διακριτικό, ἀπὸ τοὺς ἄλλους χωρικούς. Ἦσαν ντυμένοι καὶ αὐτοὶ μὲ φουστανέλλες, μὲ τσαρούχια, σελάχι μὲ τὴν ἀπαραίτητον κουμπούρα μέσα — γιατὶ στὰ μέρη τῆς Σπαθιᾶς οἱ χωρικοὶ φοροῦνε φουστανέλλες — καὶ ὅταν πηγαίνουνε στὰ πρόβατα, παίρνουν καὶ τὸ τουφέκι τους, γιατὶ ὁ Σπαθιώτης ποτὲ δὲν ἄφηκε τὰ ὅπλα του.

Ἅμα ὅμως ὁ ἱερεὺς αὐτὸς ἔμπαινε μέσα στὴν ἐκκλησία, τοτε ἄφηνε τὴ στολή του αὐτὴ στὸν πρόναο καὶ μὲ εὐλάβεια προχωροῦσε στὸ ἅγιο Βῆμα. Ἐκεῖ φοροῦσε τὰ ἱερὰ ἅμφια, ποὺ τὰ εἶχε κρυμμένα καὶ λειτουργοῦσε, ὅπως οἱ ἀπὸ αἰώνων πρόγονοί του, καὶ ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἱερεῖς.

* * *

Σὲ μιὰ περίπτωσι μοναχὰ, οἱ Κρυφοχριστιανοὶ τὰ βρίσκαν ἄσχημα πολὺ

καὶ δὲν ξέρανε τί νὰ κάνουν.

Ὅταν πέθαινε κανεὶς ἀπ' αὐτούς, μιὰ ποὺ τοὺς νομίζαν Μουσουλμάνους, ἔπρεπε νὰ κληθῆ ὁ Χόντζας νὰ τοὺς θάψη. Ἐπειδὴ ἄλλη ἐλπὶς σωτηρίας δὲν ὑπῆρχε στὴν περίπτωσι αὐτή, γι' αὐτὸ ἐπενόησαν τὸ ἑξῆς:

Πρὶν προσκληθῆ ὁ Χόντζας, γιὰ νὰ κάνη τοὺς ὑπὸ τῆς μουσουλμανικῆς θρησκείας ὁριζομένους καθαρισμούς, πήγαινε τὴ νύχτα ὁ κρυφὸς ἱερέας τοῦ χωριοῦ καὶ διάβαζε ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸν πεθαμένο τὴ νεκρώσιμο ἀκολουθία εἰς ἐπήκοον μόνον τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀποθανόντος. Ἔπειτα, ὅταν ἀποχωροῦσεν ὁ ἱερεύς, ἐρχότανε ὁ Χόντζας, καὶ ἀκολουθούντων μόνον τῶν ἀορένων, συνώδευον τὸν νεκρὸν στὴ τελευταία του κατοικία, ὅπου διαβαζόντουσαν ἡ καθιερωμένες ἰσλαμικὲς εὐχές.

* * *

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ὁποῖον ἐγνώριζε τὸ μυστικὸν καὶ παρακολουθοῦσε τὴν ζωὴν τῶν κρυφῶν αὐτῶν χριστιανῶν, τὰ τελευταῖα χρόνια εἶχε διορίσει καὶ ὀνομάσει «κατηχητὴν Σπαθιᾶς» τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Λάγκας τοῦ Σταρόβου μακαρίτην Παπακωνσταντῖνον Πηχεών, ὁ ὁποῖος γύριζε στὰ χωριὰ ἐκεῖνα ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Μητροπολίτου Δυρραχίου, στὸν ὁποῖον ὑπήγετο ἐκκλησιαστικῶς καὶ κατηχοῦσε τὸν πρωτόγονο ἐκεῖνο λαό.

* * *

Ὅταν πέθανε ὁ ἐξ Ἐλβασὰν καταγόμενος Μητροπολίτης Βησσαρίων, διωρίσθη διάδοχός του ὁ ἐξ Ἰκονίου Προκόπιος Λαζαρίδης.

Ὁ ἀείμνηστος αὐτὸς Μητροπολίτης — γιατὶ κατὰ τὰ Μικρασιατικὰ γεγονότα ἐξωρίσθηκε στὰ ἐνδότερα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου καὶ πέθανε ἀπὸ τὶς κακουχίες — διὰ μέσου τοῦ Μουτεσαρίφη (Διοικητοῦ) Ἐλβασὰν Ρεσὴφ Πασσᾶ, μὲ τὸν ὁποῖον ἦταν πατριώτης, πολλὲς εὐκολίες ἔκανε καὶ μεγάλη ὑποστήριξι παρέσχε στοὺς Σπαθιώτες, συμβουλεύοντας συγχρόνως αὐτοὺς νὰ κηρύξουν φανερὰ ὅτι εἶνε χριστιανοί.

Ἔτσι οἱ Σπαθιῶτες πῆραν λίγο θάρρος καὶ χειροτονήθηκαν ἐπισήμως καὶ μερικοὶ ἱερεῖς στὰ χωριά τους.

* * *

Ἡ κατάστασις αὐτὴ βάσταξε ὡς τὰ 1904, ὁπότε ὡς πρόξενος τῆς Ρωσσίας στὸ Μοναστήρι (Βιτώλια) τοποθετήθηκε ὁ Ροσκόβσκυ, φανατικὸς πανσλαυϊστής, ποὺ κατόπιν σκοτώθηκε στὸ Μοναστήρι, ἀπὸ ἕναν Τοῦρκο στρατιώτη, τὸν ὁποῖο χτύπησε, γιατὶ δὲν τοῦ παρουσίασε ὅπλα.

Ὁ Ροσκόβσκυ, σὲ μιὰ περιοδεία του στὸ Βιλαέτι τοῦ Μοναστηρίου, ἐπῆγεν ἐπὶ τοὔτω στὸ τμῆμα τῆς Σπαθιᾶς, τῆς ὁποίας ἐγνώριζε τὸν χριστιανικὸν χαρακτῆρα. Προσκάλεσε λοιπὸν ἐκεῖ τοὺς κατοίκους ὅλων τῶν χωρίων τῆς περιφερείας καὶ τοὺς συνέστησε νὰ ὁμολογήσουν φανερὰ ὅτι εἶνε χριστιανοί, γιατὶ ἡ Ρωσσία θὰ τοὺς προστατεύση.

Στὴν ἀρχὴ αὐτοὶ ἔδειξαν μερικοὺς ἐνδοιασμούς, κατόπιν ὅμως ἐπείσθησαν καὶ διακήρυξαν ὅτι εἶνε χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι.

Οἱ Μουσουλμάνοι κατεπλάγησαν μόλις τὸ ἄκουσαν αὐτό, ἐπειδὴ ὅμως δὲν μποροῦσαν νὰ τὰ βάλουν μὲ τὴ Ρωσσία, ἀναγκάσθηκαν νὰ καταπιοῦνε τὴ προσβολὴ αὐτὴ ποὺ ἔγινε στὴ θρησκεία τους καὶ ἀποφασίσανε μὲ ἄλλο τρόπο νὰ προσελκύσουν τοὺς κρυφοὺς αὐτοὺς χριστιανούς.

Ἄρχισαν λοιπὸν νὰ τοὺς περιποιοῦνται καὶ νὰ τοὺς συμβουλεύουν νὰ ἐξακολουθοῦν, ἂν θέλουν, νὰ εἶνε στὰ κρυφὰ χριστιανοί, νὰ μὴ θελήσουν ὅμως δημοσίᾳ νὰ ἐξευτελίσουν τὴ μουσουλμανικὴ θρησκεία, ἀπαρνούμενοι αὐτήν.

Ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις, ὅταν ἔλαβεν ἐπισήμως γνῶσιν τοῦ πράγματος, τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν ποιουμένη, ἀποφάσισε νὰ δεξη κάποια ἀνοχή, καὶ ἀρκέσθηκε νὰ τοὺς ὀνομάση στὰ ληξιαρχικὰ βιβλία μὲ διπλᾶ ὀνόματα μουσουλμανικὰ καὶ χριστιανικά, θρησκευτικῶς δὲ νὰ τοὺς ἀποκαλέση «τενεσούρ», ὀνομασίαν δηλαδὴ ποὺ δίδουν σ' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ὁποιοδήποτε θρήσκευμα προσέρχονται στὸν Χριστιανισμόν.

Στὰ πιστοποιητικὰ δὲ ταὐτότητός των (Νοφοὺζ—Τεσκερὲ) τοὺς προσέθεταν ὡς ἐθνικότητα «ρούμ» δηλαδὴ Ἕλληνας (Ρωμηός).

Ὁ Ροσκόβσκυ ὅταν γύρισε ἀπὸ τὴν Σπαθιὰν στὴν ἕδρα του, στὸ Μοναστήρι, πῆρε μαζύ του καμμιὰ δεκαριὰ παιδιὰ ἀπὸ τὴν Σπαθιάν, τὰ ὁποῖα ἔστειλε νὰ σπουδάσουν στὴ Ρωσσία, μὲ χρήματα τῆς ρωσσικῆς κυβερνήσεως, γιὰ σκοποὺς προπαγανδιστικούς.

Εὐτυχῶς ὅμως ἦλθεν ἔπειτα ὁ ἀπελευθερωτικὸς πόλεμος τοῦ 1912 καὶ οἱ Σπαθιῶται ἔμειναν ἐλεύθεροι μὲ τὴν θρησκεία τῶν πατέρων των.

Δυστυχῶς ὅμως κατόπιν ὑπήχθησαν στὸ νεοσύστατο ἀλβανικὸ κράτος. Ἔτσι οἱ Σπαθιῶτες δὲν τολμοῦν τώρα νὰ ὁμολογήσουν ἐλεύθερα τὸ ἐθνικό τους αἴσθημα, τὸ ὁποῖον κρύβουν, ὅπως ἔκρυβαν ἄλλοτε, ἐπὶ αἰῶνας, τὴ θρησκευτικὴ πίστι τους...

Ἀπὸ παντοῦ

Πασχαλινὰ ἔθιμα

(Πῶς γιορτάζεται τὸ Πάσχα στοὺς διαφόρους λαούς).

Ἡ πιὸ ὡραία, ἡ πιὸ γραφικὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ πιὸ χαρούμενη ἀπ' ὅλες τὶς γιορτὲς, εἶνε ἀναμφισβητήτως τὸ Πάσχα. Σ' αὐτὸ συντείνουν πολλοὶ λόγοι καὶ πρῶτος ἀπ' ὅλους εἶνε ὅτι μὲ τὸ Πάσχα «ἐπισημοποιεῖται», νὰ ποῦμε, ἡ ἔξοδος μας στὴν ἐποχὴ τῆς ἀνοίξεως. Καὶ ἐξ ἄλλου τὸ Πάσχα, τὸ καθιστοῦν ἀκόμα γοητευτικώτερο, τὰ διάφορα χριστιανικὰ ἔθιμα, τὰ ὁποῖα, ὅσο καὶ ἂν σβύνουν σιγὰ-σιγὰ στὴν ἐποχή μας, δὲν ἔπαψαν ἐν τούτοις νὰ ἔχουν πάντα μέσα τους μιὰ ξεχωριστὴ ποίησι.

Ἀξίζει ν' ἀναφέρουμε μερικὰ ἀπ' τὰ ἔθιμα αὐτὰ γιὰ τοὺς ἀναγνώστας μας.

* * *

Τὸ κυριώτερο καὶ τὸ πιὸ διαδεδομένο πασχαλινὸ ἔθιμο εἶτε, ὡς γνωστόν, ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν πασχαλινῶν αὐγῶν.

Τὸ ἔθιμο αὐτὸ εἶνε πολὺ παληό. Χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ποὺ οἱ χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι τότε τηροῦσαν αὐστηρὰ ὅλους τοὺς κανόνες τῆς νηστείας, δὲν τρώγανε κατὰ τὴ διάρκεια τῆς σαρακοστῆς οὔτ' ἕνα αὐγό.

Οἱ κόττες ὅμως τῶν χωρικῶν, σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, γεννοῦσαν συνεχῶς αὐγά, κι' ἔτσι ὅταν πειὰ ἔφτανε τὸ Πάσχα, οἱ κάτοικοι τῆς ὑπαίθρου χώρας δὲν ἤξεραν τί νὰ τὰ κάνουν. Γιὰ νὰ μὴ μπαγιατέψουνε λοιπὸν, τὰ χάριζαν ὡς δῶρα μεταξύ τους — ἀφοῦ ἡ τιμή τους λόγω τῆς ὑπερπαραγωγῆς εἶχε ξεπέσει ὑπερβολικὰ — κυρίως δὲ τὰ χάριζαν στὰ μικρὰ παιδιά.

Ἔτσι, σιγὰ-σιγὰ, τὸ ἔθιμο τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν «πασχαλινῶν αὐγῶν» ἐπεβλήθη σὲ πολλὲς χῶρες, συνηθίζεται δὲ ἕως σήμερα.

* * *

Στὰ πολαιότερα χρόνια, στὴ Γαλλία, τὸ ἔθιμο αὐτὸ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν πασχαλινῶν αὐγῶν, εἶχε σὲ κάθε

ἐπαρχία, κι' ἀπὸ ἕνα τοπικὸ γραφικώτατο χαρακτῆρα.

Στὰ χωριὰ τοῦ Πουατοῦ π. χ. ἡ συλλογὴ τῶν πασχαλινῶν αὐγῶν, γινότανε ὡς ἑξῆς: Τὸ πρωὶ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, μιὰ θορυβώδης συντροφιὰ παιδιῶν, μαζευότανε ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς συντροφιᾶς ἔμπαιναν τὰ παπαδοπαίδια, κι' ὅλοι μαζὺ μὲ φωνὲς καὶ μὲ τραγούδια, περιωδεύαν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι, ἀπὸ στάνη σὲ στάνη, μαζεύοντας μὲς τὶς ποδιές τους ἄφθονα αὐγά, τὰ ὁποῖα τοὺς δίναν ἡ «νοικοκυράδες» γιὰ τοὺς φτωχούς.

Στὴν ἐπαρχία τοῦ Ἀρτουὰ μάλιστα, ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῆς τῆς παιδικῆς συνοδείας, ἔμπαινε κι' ἕνα μικρὸ καριτσάκι ὁχτὼ ἕως δέκα ἐτῶν, στεφανωμένο μὲ λουλούδια — ἡ «βασίλισσα τοῦ Πάσχα» — ὅπως τὴν ἔλεγαν. Ἀλλοίμονο τώρα στὴ χωρικὴ ἐκείνη, ποὺ ἀπὸ τσιγουνιὰ, δὲν θὰ ἔδινε ἀρκετὰ αὐγὰ στοὺς μικροὺς ἐκείνους φτωχοὺς διαόλακους!...

— Τὰ παιδιὰ — συλλογισθῆτε δὲ ὅτι συνήθως μαζευότανε ὅλο τὸ παιδομάνι τοῦ χωριοῦ — μόλις ἀπομακρυνόντουσαν λίγα βήματα ἀπ' τὴν ἐξώπορτά της, ἄρχιζαν νὰ τὴν κοροϊδεύουν θορυβωδῶς, τραγουδῶντας εἰς βάρος της διάφορα πειραχτικὰ τραγούδια.

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ἡ τελετὴ αὐτὴ παίρνει ἀκόμα πιὸ γραφικὸ χαρακτῆρα, εἶνε στὰ χωριὰ τῶν Πυρηναίων, μεταξὺ τῶν γαλλικῶν καὶ ἱσπανικῶν συνόρων. Ἐκεῖ, τὴν παραμονὴ τοῦ Πάσχα, τὰ παλληκάρια κάθε χωριοῦ, βγαίνουν μὲ φλάουτα, μὲ τρίγωνα καὶ μὲ ταμπούρλα, γιὰ τὸ «μάζεμα» τῶν αὐγῶν. Χτυποῦν σὲ κάθε πόρτα τοῦ χωριοῦ. Ὅταν δὲ ὁ νοικοκύρης τοῦ χωριοῦ ἀνοίξη καὶ τοὺς δώση πολλὰ αὐγά, ἀρχίζουν ἀμέσως νὰ παίζουν μὲ τὰ ὄργανά τους καὶ νὰ τραγουδοῦνε πρὸς τιμήν του, διάφορα «παηγυρικὰ» τραγούδια, αὐτοσχεδιασμένα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Κι' ἐκεῖ, ὅμως, ὅπως καὶ στὰ χωριὰ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Ἀρτουά, τὸ νοικοκύρη τοῦ σπιτιοῦ ποὺ θὰ δυστροπήση καὶ δὲν θ' ἀνοίξη τὴν πόρτα του, τὸν περιμένει μεγάλο ρεζίλεμα μέσα στὸ χωριό. Τὰ παιδιὰ ἀρχίζουν νὰ φωνάζουν, νὰ τὸν κοροϊδεύουν καὶ νὰ τοῦ βγάζουν ὅλα τ' ἁπλυτά του στὴ φόρα!

* * *

Στὶς βόρειες χῶρες, τὸ ἔθιμο τῆς διανομῆς πασχαλινῶν αὐγῶν, εἶνε κάπως διαφορετικό: Ἐκεῖ τὰ αὐγὰ τοῦ Πάσχα, δὲν τὰ χαρίζουν ἀπ' εὐθείας στὰ παιδιά, ἀλλὰ τοὺς τὰ κρύβουν σὲ διάφορες κρυψῶνες, ὅπου αὐτὰ πηγαίνουν καὶ τὰ βρίσκουν, νομίζοντας ὅτι τοὺς τὰ κάνει δῶρο ὁ Χριστὸς ποὺ ἀναστήθηκε.

Ἡ συνήθεια αὐτὴ ἐπικρατεῖ καὶ σὲ πολλὰ μέρη τῆς Γερμανίας. Ἀλλοτε μάλιστα καὶ αὐτὸς ὁ Κάϊζερ, δὲν παρέλειπε, κάθε Πάσχα, νὰ κρύβη κάτω ἀπ' τὰ φυλλώματα τοῦ αὐτοκρατορικοῦ του κήπου διάφορα αὐγά, γιὰ νὰ ψάξουν νὰ ταῦρουν τὰ ἐγγονάκια του.

* * *

Στὴ Βοημία, τὴν ἡμέρα τοῦ Πάσχα, ἐπικρατεῖ ἕνα ἀκόμα πιὸ χαριτωμένο ἔθιμο: Κάθε Βοημὸς ἐρωτευμένος, πηγαίνει πρωὶ-πρωὶ καὶ χτυπάει τὴν πόρτα τῆς καλῆς του. Ἂν τότε αὐτὴ βγῆ καὶ τοῦ προσφέρει ἕνα πασχαλινὸ αὐγό, ἀφοῦ προηγουμένως τὸν χτυπήση ἐλαφρὰ στὸν ὦμο, μὲ μιὰ λευκὴ βεργίτσα ἀπὸ κλαδὶ λεύκας ποὺ κρατάει στὸ χέρι της, τότε αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἀνταποκρίνεται στὸ αἴσθημά του καὶ ὅτι τὸν δέχεται ὡς σύζυγο.

Γι' αὐτὸ οἱ περισσότεροι ποὺ ἀνυπομονοῦν στὴ Βοημία πότε νὰ φθάση τὸ Πάσχα, εἶνε οἱ νέοι καὶ ἡ νέες ποὺ βρίσκονται σὲ ὥρα γάμου!

* * *

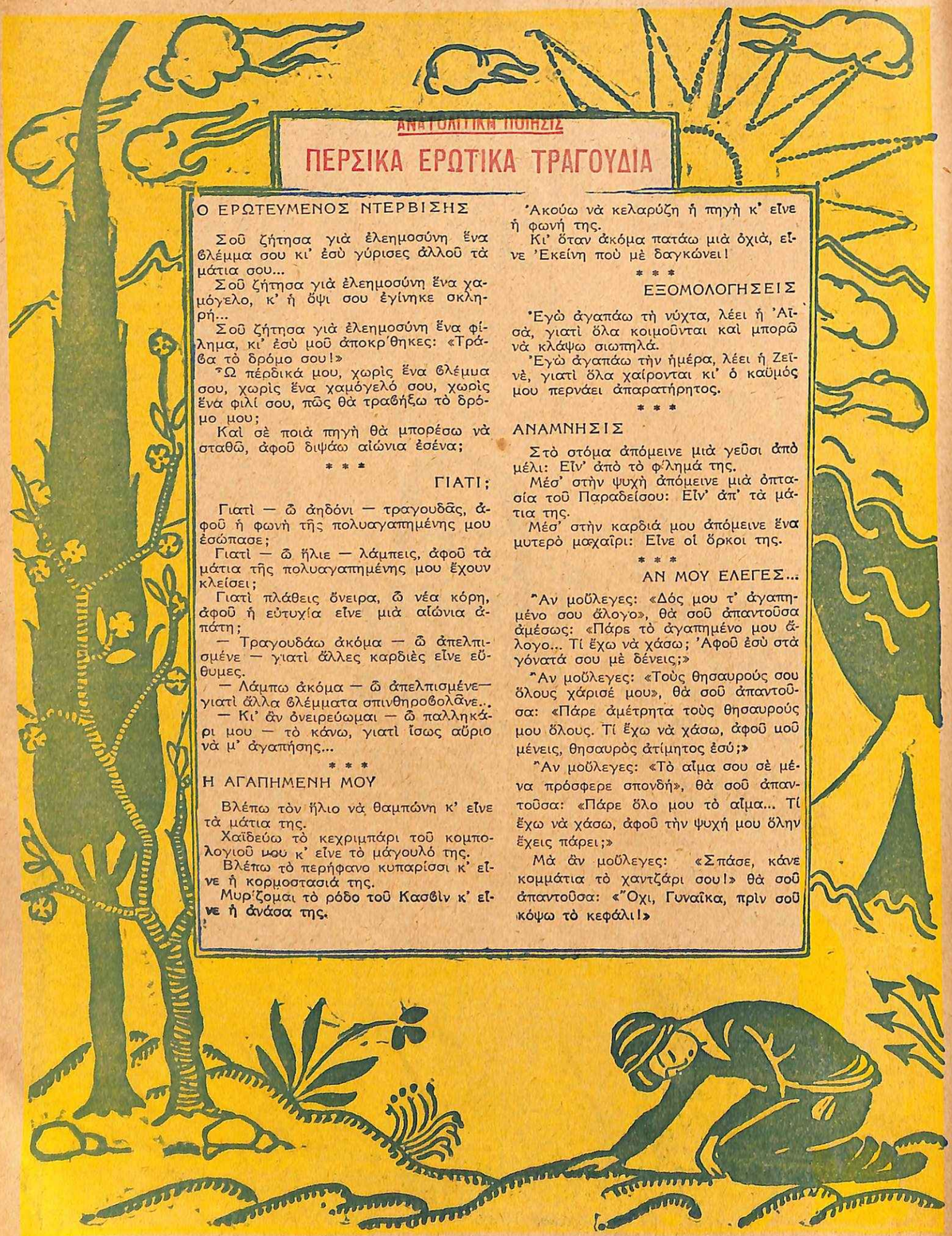
Τὸ Πάσχα ὅμως δὲν θεωρεῖται ὡς ἑορτὴ τῶν ἐρωτευμένων μόνο στὴ Βοημία. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ ἀλλοῦ.

Στὴ Βρετάνη π. χ. ἡ Δευτέρα τοῦ Πάσχα εἶνε ἡ καθιερωμένη ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποία ἡ νέες τοῦ χωριοῦ ὀφείλουν νὰ δώσουν μιὰ ἀπάντησι σ' ὅσους νέους κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἔτους τὶς ἔχουν ζητήσει σὲ γάμο. Γι' αὐτὸ, τὴν ἡμέρα αὐτὴ, σ' ὅλα τὰ χωριὰ τῆς Βρετάνης δὲν γίνονται παρὰ παηγύρια ἀπὸ ἀρραβωνιάσματα, τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦν οἱ γάμοι ὅλων αὐτῶν τῶν ἀρραβωνιασμένων, ποὺ συνήθως γίνονται τὴν ἴδια μέρα.

* * *

Στὴν Ἀμερικὴ — στὴ χώρα τῶν παραδόξων — ἐκτὸς τῶν αὐγῶν, προσφέρεται κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Πάσχα κι' ἕνα ἄλλο δῶρο: κουνέλια.

Κι' ἔτσι τ' ἀμερικάνικα ζαχαροπλαστεῖα, ἐκτὸς ἀπὸ αὐγά, εἶνε γεμᾶτα ἀπὸ σοκολατένια καὶ ζαχαρένια... κουνέλια!

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΠΕΡΣΙΚΑ ΕΡΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ο ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΣ ΝΤΕΡΒΙΣΗΣ

Σοῦ ζήτησα γιὰ ἐλεημοσύνη ἕνα βλέμμα σου κι' ἐσὺ γύρισες ἀλλοῦ τὰ μάτια σου...

Σοῦ ζήτησα γιὰ ἐλεημοσύνη ἕνα χαμόγελο, κ' ἡ ὄψι σου ἐγίνηκε σκληρή...

Σοῦ ζήτησα γιὰ ἐλεημοσύνη ἕνα φίλημα, κι' ἐσὺ μοῦ ἀποκρ'θηκες: «Τράβα τὸ δρόμο σου!»

Ὦ πέρδικά μου, χωρὶς ἕνα βλέμμα σου, χωρὶς ἕνα χαμόγελό σου, χωρὶς ἕνα φιλί σου, πῶς θὰ τραβήξω τὸ δρόμο μου;

Καὶ σὲ ποιὰ πηγὴ θὰ μπορέσω νὰ σταθῶ, ἀφοῦ διψάω αἰώνια ἐσένα;

* * *

ΓΙΑΤΙ;

Γιατὶ — ὦ ἀηδόνι — τραγουδᾶς, ἀφοῦ ἡ φωνὴ τῆς πολυαγαπημένης μου ἐσώπασε;

Γιατὶ — ὦ ἥλιε — λάμπεις, ἀφοῦ τὰ μάτια τῆς πολυαγαπημένης μου ἔχουν κλείσει;

Γιατὶ πλάθεις ὄνειρα, ὦ νέα κόρη, ἀφοῦ ἡ εὐτυχία εἶνε μιὰ αἰώνια ἀπάτη;

— Τραγουδάω ἀκόμα — ὦ ἀπελπισμένε — γιατὶ ἄλλες καρδιὲς εἶνε εὔθυμες.

— Λάμπω ἀκόμα — ὦ ἀπελπισμένε — γιατὶ ἄλλα βλέμματα σπινθηροβολᾶνε...

— Κι' ἂν ὀνειρεύωμαι — ὦ παλληκάρι μου — τὸ κάνω, γιατὶ ἴσως αὔριο νὰ μ' ἀγαπήσης...

* * *

Η ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΜΟΥ

Βλέπω τὸν ἥλιο νὰ θαμπώνη κ' εἶνε τὰ μάτια της.

Χαϊδεύω τὸ κεχριμπάρι τοῦ κομπολογιοῦ μου κ' εἶνε τὸ μάγουλό της.

Βλέπω τὸ περήφανο κυπαρίσσι κ' εἶνε ἡ κορμοστασιά της.

Μυρίζομαι τὸ ρόδο τοῦ Κασβίν κ' εἶνε ἡ ἀνάσα της.

Ἀκούω νὰ κελαρύζη ἡ πηγὴ κ' εἶνε ἡ φωνή της.

Κι' ὅταν ἀκόμα πατάω μιὰ ὀχιά, εἶνε Ἐκείνη ποὺ μὲ δαγκώνει!

* * *

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

Ἐγὼ ἀγαπάω τὴ νύχτα, λέει ἡ Ἀϊσὰ, γιατὶ ὅλα κοιμοῦνται καὶ μπορῶ νὰ κλάψω σιωπηλά.

Ἐγὼ ἀγαπάω τὴν ἡμέρα, λέει ἡ Ζεϊνέ, γιατὶ ὅλα χαίρονται κι' ὁ καϋμός μου περνάει ἀπαρατήρητος.

* * *

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

Στὸ στόμα ἀπόμεινε μιὰ γεῦσι ἀπὸ μέλι: Εἶν' ἀπὸ τὸ φίλημά της.

Μέσ' στὴν ψυχὴ ἀπόμεινε μιὰ ὀπτασία τοῦ Παραδείσου: Εἶν' ἀπ' τὰ μάτια της.

Μέσ' στὴν καρδιά μου ἀπόμεινε ἕνα μυτερὸ μαχαῖρι: Εἶνε οἱ ὅρκοι της.

* * *

ΑΝ ΜΟΥ ΕΛΕΓΕΣ...

Ἂν μοῦλεγες: «Δός μου τ' ἀγαπημένο σου ἄλογο», θὰ σοῦ ἀπαντοῦσα ἀμέσως: «Πάρε τὸ ἀγαπημένο μου ἄλογο... Τί ἔχω νὰ χάσω; Ἀφοῦ ἐσὺ στὰ γόνατά σου μὲ δένεις;»

Ἂν μοῦλεγες: «Τοὺς θησαυρούς σου ὅλους χάρισέ μου», θὰ σοῦ ἀπαντοῦσα: «Πάρε ἀμέτρητα τοὺς θησαυρούς μου ὅλους. Τί ἔχω νὰ χάσω, ἀφοῦ μοῦ μένεις, θησαυρὸς ἀτίμητος ἐσύ;»

Ἂν μοῦλεγες: «Τὸ αἷμα σου σὲ μένα πρόσφερε σπονδή», θὰ σοῦ ἀπαντοῦσα: «Πάρε ὅλο μου τὸ αἷμα... Τί ἔχω νὰ χάσω, ἀφοῦ τὴν ψυχή μου ὅλην ἔχεις πάρει;»

Μὰ ἂν μοῦλεγες: «Σπάσε, κάνε κομμάτια τὸ χαντζάρι σου!» θὰ σοῦ ἀπαντοῦσα: «Ὄχι, Γυναῖκα, πρὶν σοῦ κόψω τὸ κεφάλι!»

Ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν ζωὴν

Ὑπὸ τοῦ κ. Σταμ. Σταμ.

Ἡ Δροσοῦλα

(Ἀληθινὴ ἐπαρχιώτικη ἱστορία)

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ! Ο ΠΟΛΕΜΟΣ!

Ὁ ἥλιος ἔγερνε νὰ βασιλέψη πειά.

Ἡ ἀργατιὲς, μαζευόντουσαν στὰ ἀνοιχτὰ ἁλώνια νὰ μάσουνε τὰ πράμματά τους καὶ νὰ κινήσουν γιὰ τὰ σπίτια τους:

Στὸν μακρὺ, τὸν ἄσπρο ἀπὸ τὴν σκόνη, δρόμο,γυναικοῦλες φορτωμένες προσανάμματα καὶ χόρτα γιὰ τὶς γίδες, περνούσανε σκυφτὲς καὶ σιωπηλές. Μερικὲς βαδζανε ξυπόλυτες, κρατῶντας τὰ παπούτσια τους στὸ χέρι, νὰ μὴ λυώσουνε. Τρύπια ἤσανε τὰ περισσότερα, μὰ κι' αὐτὰ, ἀνάγκη καὶ οἰκονομία εἶνε γιὰ τὴν φτώχια...

Πέρα ἡ χωριάτικες καλύβες, ἄρχισαν νὰ καπνίζουνε στ' ἀπόβραδο. Ἡ χωρικὲς, ποὺ γύριζαν ἀπ' τὸ μεροδοῦλι, ριχνόντουσαν ἀμέσως στὴ δουλειά. Ἔπλαθαν, ὅπως-ὅπως, τὸ ψωμί τους, καλαμπόκι, μπομπότα κατακίτρινη, σὰν χρυσαφένια, κοπάναγαν μιὰ στιγμὴ τὸ βούτυρο καὶ ἔπηγαν μυζήθρες. Τὸ πρωΐ, χαράματα, θὰ κατεβαίνανε στὴν πόλι νὰ πουλήσουν τὸ γάλα, τὴ μυζήθρα, κανένα αὐγὸ στὶς «φιλενάδες των», ὅπως ἀποκαλοῦσαν τῆς χώρας τὶς νοικοκυρές.

— Φιλενάδα, θέλεις γάλα;

Καὶ μὲ τὸ πρῶτο ἡλιόσκασμα, θὰ τρέχαν στὶς σταφίδες καὶ τ' ἀμπέλια, ν' ἀρχίσουνε τὸ σκάψιμο, τ' ἀναχωμάτισμα, τὸν σκάλο.

Μαυροζωὴ θὰ εἰπῆ κανεὶς, ἀλλὰ καὶ «μὴ χειρότερα», νὰ λέμε.

Μιὰ δραχμὴ τὸ μεροκάματο καὶ μιὰ ὀκᾶ κρασὶ γιὰ κάθε ἄτομο, «λάγγιρο», ξυδιᾶς τοῦ διαόλου, ποὺ δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸ γλωσάση. Καὶ ὅμως κουρασμένοι, καθὼς ἦσανε, τὸ πίναν μ' εὐχαρίστησι καὶ «νὰ ἦταν κι' ἄλλο».

Καμμιὰ φορά, κανεὶς ἀφέντης, ἔβραζε φασόλια, ἢ τοὺς ἔδινε καὶ λίγες ἐληὲς, γιὰ νὰ «ἀρτύσουν» τὸ κρεμμύδι, τὸ καθημερινὸ προσφάγι τους. Κι' ὅμως ἦσαν τόσο πρόσχαροι καὶ ἔσκαβαν καὶ τραγουδοῦσαν, κι' ἀστειευόντουσαν μὲ τὶς γυναῖκες των ποὺ σκάβαν χωριστὰ, τραβῶντας γερὲς τσαπιὲς στὴ γῆ μὲ μιὰ βαθειὰ ἀνάσσα, κι' αἰσχρολογῶντας ἀναμεταξύ τους, ἢ μὲ τὶς χωριάτισσες, ποὺ σκάβανε, ὅλες μαζὺ, σὲ χωριστὴ ἁράδα...

Ὁ Μαραθιᾶς, ὁ νοικοκύρης τοὺς παράστεκε.

Ἔκοβε μὲ τὸ κλαδευτῆρι, γιὰ νὰ μὴν κάθεται ἄργὸς, κανένα κλῆμα ἀπὸ δῶ, ἐσύναζε κάνα παλοῦκι παρακάτω, σήκωνε καμμιὰ «φούρκα» ἀπὸ τὴ γῆ, ἔβαζε παλιούρια στὶς φράχτες καὶ ζηράγκαθα, κι' ἐκύτταζε τὶς σοῦδες.

Φοροῦσε ροῦχα φράγκικα. Ἕνα σακκάκι τῆς δουλειᾶς, κιτρινισμένο, μαῦρο, κι' ἕνα σκουφάκι στὸ κεφάλι του.

Ἦταν νέος πολὺ ἀκόμα, μὰ ἡ δουλειά, ἡ στενοχώριες, καὶ ἡ κακομοιριὲς τὸν ἔφαγαν... Εἶχε πάρει γυναῖκα του ἕνα φτωχοκόριτσο, ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ κορίτσια τῶν ἐπαρχιῶν, ποὺ, δροσερὲς κοπέλλες, γυρίζουν μέσα στὶς αὐλὲς, μὲ τὶς κίτρινες βιολέττες, τὶς μαντζουράνες, τοὺς ἀϊ-δημήτρηδες καὶ τοὺς βασιλικοὺς καὶ τὰ γεράνια, λουλοῦδι στὰ λουλούδια καὶ αὐτὲς, καὶ ὅταν παντρευτοῦν κλίνονται πειὰ καὶ χάνονται στὰ σπίτια τους καὶ στὸ νοικοκυριό τους, ζαρώνοντας καθημερινῶς στὸ πρόσωπο, φουσκώνοντας πάντα στὴν κοιλιὰ καὶ παιδοκομῶντας... Ἡ μαγκουφιὲς δὲν ἀπολείπουν τοῦ σπιτιοῦ. Κι' αὐτὴ, ἡ γυναῖκα τοῦ Μαραθιᾶ, γλυκειὰ ζωὴ ἀπὸ τὸ γάμο της κι' ἔπειτα δὲν εἶδε καὶ κόσμο δὲν ἐχάρηκε... Κι' ἐκεῖνος χειρ'-χειρότερα. Μικρονοικοκυρᾶκος, ζῶντας ἀπὸ τὰ κτηματάκια του καὶ τρέμοντας σὲ κάθε τοῦ καιροῦ μεταβολὴ, μήπως καὶ τοῦ χαλάσουν ἡ σταφίδες καὶ ψοφήση ἡ φαμιλλιά του ἀπὸ τὴ πεῖνα. Ἔτσι, κι' αὐτὸς κινοῦσε ἀπὸ τὰ χαράματα γιὰ τὰ κτήματα κι' ἐγύριζε μὲ τὸ σουρούπωμα, φέρνοντας λάχανα, ἀγριολάχανα γιὰ βράσιμο, ραδίκια, βροῦβες, πικραλλίδες, ζώχια καὶ κάνα λουλοῦδι τοῦ ἀγροῦ γιὰ τὰ παιδάκια του, μ' ἕνα κλαδευτῆρι, ποὺ τοῦγινε ἀναπόσπαστο, θαρρεῖς, κι' ἐγυάλιζε σὰν ἀσημένιο ἀπὸ τὴν χρῆσι τὴν πολλή.

Ἡ γυναῖκα του ἔβραζε τὰ λάχανα, φυσῶντας τὴ φωτιά, τὰ τρῶγαν, εὐχαριστοῦσαν τὸν Θεὸ καὶ πέφτανε νὰ κοιμηθοῦνε, γιὰ ν' ἀρχίση τὴν ἄλλη ἡμέρα πάλι ἡ ἴδια ἡ ζωή, ἐκείνη νὰ παλεύη μὲ πλυσίματα, κι' αὐτὸς μὲ τὰ δεντρικά.

Τὴν Κυριακὴ, ποὺ θὰ βλέπανε λίγη ἀνάσσα, ἐρχόντουσαν ἡ ἀργατιὲς καὶ, κάπως ἔτσι, κάπως ἀλλοιῶς, τοὺς τρώγανε τὴ μέρα.

— Μαυροζωὴ, θὰ πῆς, ἀλλὰ καὶ μὴ χειρότερα νὰ λέμε...

* * *

Ἀπὸ τὸ γάμο του ὁ Μαραθιᾶς ἀπόχτησε μονάχα δυὸ παιδάκια. Τὸ πρῶτο του κορίτσι, ἕνα ξανθὸ πλασματάκι, γελαστὸ, χαρὰ Θεοῦ, μέσα στὴ στενοχώρια, καὶ τὸ δεύτερο ἀγόρι. Τὴν Δρόσω καὶ τὸ Νῖκο.

Ὅταν γινόντουσαν αὐτὰ ποὺ διηγούμαστε, δῶ πέρα, ἡ Δρόσω ἤτανε πέντε ἐτῶν καὶ ὁ Νῖκος μόνον ἑνός.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, σὰν σχόλασαν, οἱ ἀργάτες, κίνησε κι' ὁ Μαραθιᾶς τελευταῖος - τελευταῖος. Στὸ δρόμο συναντήθηκε μ' ἄλλους «νοικοκυραίους», ποὺ γυρίζανε ἀπ' τὰ χτήματα, σκυφτοὶ κι' αὐτοί, μὲ ρόζιασμένα χέρια καὶ σκαμμένα πρόσωπα, ποὺ περπατοῦσαν σούρνοντας τὰ πόδια τους, σὰν μολυβένια,ἀπὸ κούρασι, βαρειά.

Ἀπόψε ὅμως ἦσανε πιὸ ζωηροί, τὰ μάτια τους γυάλιζαν, τὰ κινήματά τους ἦσαν πιὸ γοργὰ καὶ πιὸ μεγάλη ἡ φωνή τους. Δὲν ἐρχόντουσαν ἀπόψε, σὰν τὰ βόδια, ποὺ γυρίζουνε ἀργὰ καὶ μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι καὶ δὲν μιλοῦν διόλου, σὰν νὰ συνεννοοῦνται μὲ κινήματα. Κυττάζανε κάθε

Γυναικοῦλες φορτωμένες προσανάμματα...

τόσο ἀπάνω ψηλὰ στὸν οὐρανό, ποὺ ἔπαιρνε ἕνα χρῶμα βαθύ, μουντό, σὰν κάτι τί νὰ θλέπαι μέσα στὶς σκιές.

Ἦταν Φλεβάρης—Μάρτης τοῦ 97, ποὺ ἡ Κρήτη ἔδινε καὶ ἔπαιρνε, κι' ὁ πόλεμος κρεμιόταν ἀπάνω στὸν κόσμο τὸν ἑλληνικό. Ἔξω στὰ χωράφια, μιὰ κουβέντα κυκλοφόρησε, πὼς παίρναν ἡλικίες. Τὸ εἶπε πρῶτα ὁ εἰσπράχτορας, ποὺ πέρασε πηγαίνοντας γιὰ νὰ εἰσπράξῃ φόρους ἐκεῖ κοντά, στὰ διπλανὰ χωριά, καὶ τὸ ἐπιβεβαίωσε καὶ ὁ δικαστικὸς κλητῆρας, ὁ Ἀντώνης ὁ Κολώνιας, ποὺ γελαστὸς στὸ γαϊδουράκι του καβάλλα, μὲ τὴ μεγάλη τσάντα, καὶ δυὸ μπεκρῆδες τοῦ χωριοῦ γιὰ μάρτυρας, πήγαινε νὰ κάμῃ κάποια ἔξωσι, ἀπάνω στὴ Βροντολαγκάδα.

Τοῦ πολέμου ἡ ἀναμονὴ καὶ ἡ διαδόσεις τοῦτες, τοὺς κουρασμένους τοὺς ξεκούραζαν. Τοὺς φέρναν ἀναμνήσεις παλαιὲς, ὄνειρα νεανικά, πόθους καὶ ὁράματα, ποὺ θὰ νόμιζε κανεὶς πὼς τάσθυσεν ἡ βιοπάλη.

Οἱ πιὸ πολλοί, ἦσαν περασμένης ἡλικίας πειά, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶχε νὰ κάμῃ... Ὅλοι στοῦ πολέμου τὴν ἰδέα καὶ στοῦ μυαλοῦ τὸ φούντωμα, γινόντουσαν παιδιά, καὶ νόμιζαν ὅτι μποροῦσαν καὶ αὐτοὶ γιὰ κάτι νὰ συντρέξουν στῆς πατρίδος τὴν ἀνάγκη.

— Καὶ νὰ παίρνουνε πολλὲς ἡλικίες; ρώτησεν ὁ Μαραθιᾶς.

Ποιὸς ἤξερε νὰ τὸν πληροφορήσῃ;

Κάθε ἕνας, ἀπὸ τοὺς διαβάτες ποὺ ρωτοῦσαν, ἔλεγε καὶ ἀπὸ ἕναν ἀριθμὸ δικό του.

— Πέντε ἡλικίες παίρνουν.

— Ὄχι, δυό.

— Ὄχι, ἄκουσα τὸ δήμαρχο ἐγὼ, παίρνουνε ἑφτά.

— Ἂν πάρουν πέντε, σίγουρα εἶμαι κι' ἐγὼ, εἶπε σιγὰ ὁ Μαραθιᾶς.

Μέσα στὴν πόλι, εἶχε πειὰ νυχτώσει κι' ἀνάψαν τῶν δρόμων τὰ φανάρια. Οἱ μπακάληδες καὶ οἱ μαγαζάτορες, εἶχαν ἀνάψει κι' αὐτοὶ τὰ κόκκινα, τοῦ πετρελαίου, καντηλέρια, τὶς λάμπες, μὲ τὰ καπνισμένα γυαλιά, καὶ διαλαλοῦσανε σαρδέλλες μυρωδάτες:

Σαρδέλλα,
μπέλλα,
κι' ὤμορφη κοπέλλα!...

Ὁ στενὸς δρόμος τῆς ἀγορᾶς, εἶχει γιομίσει ἀπὸ κοσμάκη, ποὺ θγῆκε νὰ ψωνίσῃ, ἢ νὰ πιῇ κανένα τσίπουρο, «νὰ πᾶνε παρακάτω τὰ μεράκια».

Σαρδέλλα μυρωδάτη
καὶ γαρύφαλλα γεμάτη!...

Ἔδινε παντοῦ καὶ ἔπαιρνε ἡ συζήτησι γιὰ τὰ νέα τῆς ἡμέρας καὶ τὸ μεγάλο ζήτημα «τῆς ἐπιστρατεύσεως» καὶ τοῦ πολέμου.

— Ἐπὶ τέλους!

— Δυὸ ἡλικίες, μοναχὰ καλοῦνε, μὰ θὰ πάρουν κι' ἄλλες ὀχτὼ, ἀργότερα...

Κάτι συνταξιοῦχοι ἀξιωματικοί, πίναν σὲ μιὰ ἄκρη, ἀναφέροντας ἀνδραγαθήματα παληὰ καὶ καταλήγοντας, μὲ ἐπιχειρήματα, ὅτι ὁ πόλεμος πρέπει νὰ γίνῃ... Τὰ θρῆκαν μὲ τὸ μυαλό τους ὅλα εὔκολα καὶ τοὺς Τούρκους σαρωμένους, ὡς τὴ Πόλι, καὶ πιὸ πέρα ἀκόμα, στὴν Κόκκινη Μηλιά. Ἀνέφεραν γιὰ τὴν πολεμικότητα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς καὶ γιὰ τὴ γενναιότητα τῶν εὐζώνων.

— Καλά, τοὺς εἶπε τότε κάποιος κακομοίρης, δείχνοντας τὰ δυὸ ξυπόλητα παιδιά του, ποὺ ἤρθανε μ' ἕνα «ροῦ» νὰ πάρουν λίγο λάδι, καλὰ ὅλ' αὐτά, μὰ τοῦτα τὰ κουτσούβελα ποὺ νὰ τ' ἀφήσουμε;

Τὸν ἀποπήρανε ὅμως οἱ ἄλλοι.

— Βρὲ ἐκεῖνοι ποὺ σ' ἐλευθερώσανε, ρωτήσανε γιὰ τὰ παιδιά τους; Ἂν τὰ ρωτήσανε αὐτὰ, Γιώργη ἢ Χασάνη, θὰ σὲ λέγαν σήμερα;

Ἐκεῖνος σὰν νὰ τὸ παραδέχτηκε.

— Ναί, δὲ σᾶς λέω, ἀλλὰ ἂν νικηθοῦμε;

— Νὰ νικηθοῦμε; Ἀπὸ ποιούς; Νὰ νικηθοῦμε ἡμεῖς ἀπὸ τοὺς Τουρκαλάδες;

Καὶ ἔπειτα, δὲν ξέρει τάχα τί κάνει ἡ κυβέρνησι;

Δυὸ-τρία, τότε, ἀντιμάκια τοῦ χωριοῦ, ποὺ κουτσοπίνανε ἐκεῖ στὴν ἄκρη, θάρεσαν στὸ τραπέζι τὴ γροθιά τους, ποὺ ἐτρεμοχόρεψαν τὰ ποτήρια.

— Ἄχ, ἀμάν, καὶ τοὺς ἀπαλλαγέντας γρήγορα!

* * *

Ὁ Μαραθιᾶς πῆρε λίγες σαρδέλλες στὸ χαρτί, μισὴ ὀκᾶ κρασὶ — σαράντα ἤταν ἡ ὀκᾶ — καὶ πῆγε σπίτι του. Ἐκεῖ ἡ γυναῖκα του, ἀνασκουμπωμένη καὶ στυγνὴ, μὲ μιὰ κοιλιὰ μεγάλη, ποὺ τῆς ἔμεινε ἀπὸ τὴν τελευταία γέννα, φυσοῦσε τὴ φωτιὰ, ἀναμαλλιασμένη, μέσα στὶς σπίθες καὶ μέσα στοὺς καπνούς.

— Ἀνάθεμά σας, γιὰ παληόξυλα! Χλωρὰ εἶν' τὰ ἔρμα καὶ δὲν ἀνάβουνε;

Τὰ ἄγρια χόρτα, θράζανε κοχλάζοντας, καὶ μιὰ ζεστὴ μυρωδιὰ λαχανίλας γέμιζε ὅλο τὸ σπίτι, μὲ μιὰ ἄλλη μυρωδιὰ ὑγρασίας καὶ πανιῶν μικροῦ παιδιοῦ ποὺ στέγνωναν στὶς καρέκλες ἁπλωτά, δίπλα στὸ παραγῶνι. Ἕνα λυχνάρι τοῦ λαδιοῦ, ἔφεγγε, κρεμασμένο στὸ καρφί, ἑνὸς τῆς πόρτας παραστάτη, ἀφήνοντας ὡς κάτω, ὡς τὸ πάτωμα σχεδὸν, μιὰ λαδερὴ γραμμὴ μεγάλη.

Μικρὴ ἡ καμαρούλα, μὰ συμαζεμένη, κάτι κασσέλες σκεπασμένες μὲ χραμια, λίγα ροῦχα στὸ νταθάνι, ἕνας Βασιλειὰς στὸν τοῖχο κι' ἕνας Μάρκο-Μπότσαρης, ἀπὸ λαϊκὲς λιθογραφίες. Ἦταν ἡ τραπεζαρία τοῦ σπιτιοῦ, νὰ ποῦμε, πλάϊ στὴν κουζίνα. Ἀπάνω σ' ἕνα ράφι γυάλιζαν κάτι τενεκεδάκια γανωμένα — προῖκα τῆς μητέρας, ποὺ φυλάγονταν γιὰ τὴν κόρη της — κι' ἕνα τσουκάλι, μαῦρο ἀπὸ τὴν καπνιά, πρόθαλλε σὰν μύτη μεγάλη, σηκωμένη κοροϊδευτικά, τὸ καφετί του μπουτσουνάρι.

— Ἄργησες, εἶπε ἡ γυναῖκα του, μὲ χαμηλὴ φωνὴ, στὸ Μαραθιᾶ, καὶ τὰ παιδιὰ κοιμηθῆκαν νηστικά.

— Δὲν τοὺς ἔδινες νὰ φᾶν;

— Τί νὰ τοὺς δώσω; Τὰ λάχανα δὲν θράσανε. «Ρουπώσανε» τ' ἀπόγιωμα ψωμὶ ξερό. Ἄστα νὰ κοιμηθοῦνε

— Βρὲ, δὲν ἄκουσες, γυναῖκα;

— Τί;

— Μαζεύουν ἐπιστράτους γιὰ τὸν πόλεμο...

— Ποιὸν πόλεμο; εἶπεν ἐκείνη ξαφνισμένη.

— Νά, γιὰ τὴν Κρήτη. Θὰ γίνῃ πόλεμος μὲ τὴν Τουρκ'α. Ποῦ ζῆς ἐσύ; Δὲν πῆρες «κάθο» ἀκόμα;

— Καὶ ποῦ μ' ἀφήνουν, ἐμένα ἡ παληοδουλειὲς νὰ θγῶ, νὰ μάθω νέα;

— Παίρνουνε ἡλικίες. Πάει ὁ Νῖκος ὁ Κοντὸς, ὁ Σαμαρᾶς ὁ Γιάννης, τῆς Κώσταινας ὁ Μῆτσος, καὶ τοῦ φουρνάρη τοῦ Ἀποστόλη ὁ μικρός... Τρεῖς ἀκόμα ἡλικίες, ἂν πάρουν, πάω κι' ἐγώ...

Ξεράθηκε ἡ γυναῖκα του... Τὸ πηροῦνι ποὺ ἐκένωνε τὰ λάχανα, τῆς ἔμεινε στὰ χέρια, θγάζοντας πυχτοὺς - ἀργοὺς ἀχνούς.

— Κακὸν καιρὸ νὰ ἔχουν! Τί τοὺς ἦρθε, πάλι;... Δὲν θγάζουνε αὐτοί, σὰν θέλουνε, τὰ μάτια τους καὶ ν' ἀφήσουνε στὴ φτώχια του τὸν κόσμο;...

Μιὰ σιωπὴ θαρειὰ ἁπλώθηκε ἐκεῖ μέσα. Ἐτρώγανε ἀμίλητοι, ἀργὰ μὲ μάτια ποὺ πλανιώντουσαν σὲ σκέψεις καὶ δράματα, ἀκολουθῶντας τὸ μυαλό. Καμμιὰ φορὰ, ἡ γυναῖκα σιγανοφιθύριζε, σὰν νὰ μιλοῦσε μὲ τὸν ἑαυτό της.

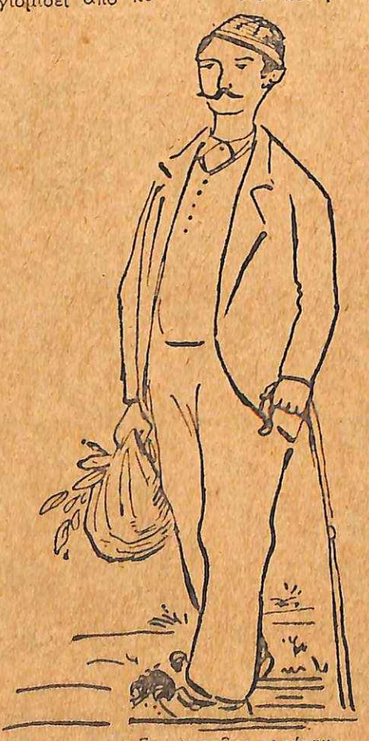
— Κι' ἐκεῖνα, ἐκεῖ μέσα, τί θὰ γίνουνε;... Καλύτερα, νὰ μᾶς θάψουν ὅλους μας, παρὰ νὰ μείνουμε χωρὶς ἐσένα στὸν κόσμο!...

— Μπορεῖ καὶ νὰ μὴ γίνῃ πόλεμος, τὴν παρηγόρησεν ἐκεῖνος.

— Κακὸ-χρόνο-νάχουνε, νὰ λές... Πῶ... πῶ... τὸ συλλογίζομαι καὶ τὸ πετσί μου φεύγει!...

Σηκώθηκε καὶ πῆγε μέσα, νὰ σκεπάσῃ τὰ παιδιά της, καὶ νὰ 'τοιμάσῃ καὶ τὸ δικό τους τὸ «γιατάκι».

Ὁ πατέρας ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ, κι' αὐτὴ ἔμεινε ἀργότερα, νὰ πλύνῃ τὰ τσανάκια. Ξέστρωσε τὸ τραπεζομάντηλο καὶ τὸ ἀπίθωσε στὴν ἄκρη, νὰ τὸ τινάξῃ τὸ πρωΐ, γιατὶ τὴ νύχτα δὲν τινάζουν ψίχες, τώχουν σὲ κακό, «φεύγει τὸ μπιρικέτ' ἀπὸ τὸ σπίτι». Στενοχωρήθηκε μάλιστα π' ἀφῆκε ἔξω τὸ παντελονάκι τοῦ

Ὁ Μαραθιᾶς φοροῦσε φράγκικα, μὲ μιὰ σκούφια στὸ κεφάλι.

παιδιοῦ καὶ τῶδανε τ' ἀστέρια, κι' ἐκλώτσησε, λίγο νευρική, τὴ γάτα, ποὺ ρονρόνιζε, μὲ σηκωμένη τὴν οὐρά, στὰ πόδια της.

— Ὄξω καὶ σὺ, ἄ νὰ χαθῇς!...

Σταυροκοπήθηκε ὕστερα στὰ εἰκονίσματα καὶ διπλώθηκε, σιγὰ καὶ ὑποτακτικά, κουβαράκι, κοντὰ στὸν ἄντρα της, ποὺ κουρασμένος ἐρροχάλιζε...

Β

ΦΕΥΓΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Τὸ πρωΐ, ὁ Μαραθιᾶς, ξαναπῆγε στὴν σταφ'δα. Ἕνα αἴσθημα ἀλλοιώτικο τοὺρχόταν τώρα, καὶ μὲ ἄλλα μάτια ἔβλεπε τὰ κτήματά του. Μιὰ ὄρεξις τὸν ἔπιασε, νὰ δουλέψῃ σήμερα διπλᾶ, σὰν νὰ φοβόταν γιὰ τὸ τί θὰ γίνῃ αὔριο. Ἔτρεχε ἐδῶ κι' ἐκεῖ καὶ περιποιότανε τὸ κτῆμα, σὰν παιδί του. Κάτι τὸν τραθοῦσε πρὸς τὴ νοτισμένη ἐκείνη γῆ, μὲ τὰ κλαρικά, ὁποῦ μὲ τὰ φροῦτα τους στὸν καιρό τους τὸν γλυκαΐναν, καὶ τὰ στραβόκορμα τῆς σταφίδος κούτσουρα, ποὺ δ'νανε ψωμὶ στὴ φαμιλιά του. Χρόνια καὶ χρόνια τὰ ἐδούλεψε ἐκεῖ, τσακίζοντας τὰ κόκκαλά του, δερνόμενος ἀπ' τὰ λιοπύρια, τοὺς πάγους, τὶς θροχές. Καί, δόξα νάχῃ ὁ Θεὸς, κάπως τὰ κατάφερνε!... Κυλοῦσε τὸν καιρό του, ἔστω κι' ἂν τὸν ἔσπρωχνε, πονεμένα, μὲ τὸν ὦμο... Μὰ τώρα, ἂν τὸν πάρουνε στὸν πόλεμο, ποιὸς θὰ φροντίσῃ γιὰ αὐτά, καὶ ποιὸς θὰ κουβαλήσῃ, πειά, ψωμὶ γιὰ τὰ παιδιά του;...

Καὶ πόλεμος νὰ μὴ γινότανε, καὶ ἕνα μῆνα νὰ τὸν παίρναν, πάλι χαμένος ἤτανε...

Καὶ τοῦρθε σὰν μιὰ ζάλη, καὶ νόμισε πὼς ὅλα, γύρω του, χορεύανε τὰ δέντρα, ἡ φράχτες, τὰ κλαριά...

Πῆγε κάτω στὸ ρέμα, τὸ θολό, καὶ ἔθρεξε τὸ πυρωμένο του κεφάλι.

— Δόξα σοι, ὁ Θεός!

Καὶ κάθησε κατόπιν στὸ μεγάλο λιθάρι τ' ἁλωνιοῦ, ποὺ εἶχε στρογγυλευτῆ ἀπὸ τὴ χρῆσι... Τὴ χρῆσι, αὐτοῦ καὶ τοῦ πατέρα του καὶ τοῦ παππού του καὶ τοῦ προσπαππού του, καὶ γενεῶν ποὺ πέρασαν καὶ δούλεψαν ἐκεῖ μέσα... Κάθησε κι' ἄρχισε ν' ἀναθυμᾶται, ὅλη τὴν περασμένη του ζωή. Μιὰ ζωή, ποὺ πέρασε 'κεῖ μέσα, χωρὶς νὰ σηκώσῃ κεφάλι ψηλὰ, καὶ χωρὶς νὰ προφτάσῃ νὰ ἰδῇ, ἀλλὰ καὶ οὔτε νὰ χαρῇ, ἀλλοιώτικα τὸν κόσμο...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ, ὁ Ρουπακιᾶς ὁ Δῆμος, πέρασε, κουνῶντας τὰ μακρυὰ τὰ χέρια του καὶ γέρνοντας ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ὀν ὦμο του τὸν ἀριστερό.

— Γειά σου, λεθεντιά!

— Καλῶς τονε, τί νέα;

— Πάει θὰ τὸ θροντήξουμε τὸ ντουφέκι, πειά. Στὰ Γιάννενα θὰ ὑποῦμε.

— Πῶς;

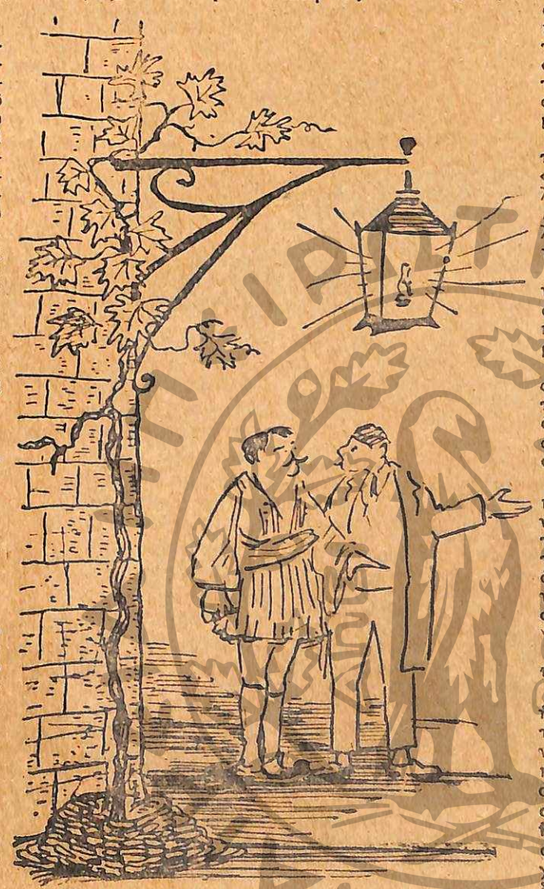
— Ὀχτὼ ἀκόμα ἡλικίες, κάλεσε ὁ Βασιληᾶς, καὶ φεύγει κι' ὁ Διάδοχος, λέει, γιὰ τὰ σύνορα.

— Ποῦ τὸ ξέρεις;

— Τηλεγράφημα θασιλικὸ στὸ δήμαρχο. Βαρέσαν μέσα στὴν πόλι ἡ καμπάνες. Μαζεύτηκε ὁ κόσμος. Μὴν ρωτᾶς τί ἔγινε. Τὸ πιστολίδι πῆγε γόνα!... Ἄϊντε, τοὺς γουρουνομούτες καὶ τοὺς φάγαμε!...

Καὶ τράθηξε τὸ δρόμο του, κουνῶντας τὰ μακρυά του χέρια καὶ σκύθοντας ἀντάμικα τὸν ὦμο του.

Τὸν Μαραθιᾶ, ἕνα σύγκρυο τὸν ἔπιασε καὶ κάτι σὰν νὰ μυρμήκιασε, μέσα στὸ λαιμό του. Τὸ κλαδευτῆρι ἔπεσεν ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ ἔμεινεν ἔτσι ὥρα

Ἔπαιρνε νὰ νυχτώνῃ τώρα πειά, κι' ἀρχίσανε ν' ἀνάθουνε τῶν δρόμων τὰ φανάρια.

ἀρκετὴ, ὡς ποὺ οἱ ἁλαλαγμοὶ τῶν ἐργατῶν στὰ διπλανὰ ἀμπέλια, ποὺ μάθανε τὴν ἐπιστράτευσι ἀπὸ τὸν Ρουπακιᾶ, τὸν φέρανε στὸν ἑαυτό του.

Γύρισε καὶ τοὺς κύτταξε, ποὺ ἀνέμιζαν, χαρούμενοι τὰ γυαλιστερὰ τσαπιά τους, κραυγάζοντας, κόκκινοι, κατακόκκινοι, ἀπὸ χαρά:

— Χάϊ, χάϊ, χάαϊϊ. Ζήτου οὐ πόλεμους, πιδιά!...

Μέσα ἡ πόλις γιόρταζε γιὰ τὴν ἐπιστράτευσι.

Τὸ θράδυ εἶχαν ἀναφτῆ στὶς γειτονιὲς φωτιὲς, ἐνῶ στὴ μεγάλη τὴν πλατεῖα, ἐκουβαλούσανε σωρὸ κλήματα καὶ παληοσάνιδα οἱ ναυτικοί, κι' ἀνάθανε λαμπάδες τεράστιες, μέσα στὸν ἁλαλαγμὸ τοῦ κόσμου τῶν πυροχαρῶν. Πιστολισμοὶ ἐπέφτανε ἀπὸ κάθε ταθέρνα καὶ γενικὴ συζήτησις ἦταν ὁ πόλεμος.

Τὴν ἄλλη τὴν ἡμέρα, ποὺ φύγανε οἱ πρῶτοι ἐπίστρατοι, ἓξη ὅλοι-ὅλοι, κόσμος καὶ κοσμάκης κατέθηκε γιὰ νὰ τοὺς ξεπροθοδ'σῃ, ὡς τὸ λιμάνι. Κωδωνοκρουσίες, πυροβολισμοί, ζητωκραυγὲς, εὐχές:

— Καὶ στὴ Πόλι, νὰ δώσῃ ὁ Θεός!

Δάκρυα, ρίγη καὶ σημαῖες. Τὰ καΐκια θάλανε ὅλες τὶς σημαῖες καὶ ὅλα τὰ σινιάλα τους. Ὅταν μπῆκαν στὸ καράθι οἱ στρατεύσιμοι, τοὺς προσφώνησε ὁ τελειόφοιτος τῆς Νομικῆς κ. Νικολόπουλος, ἀ π α λ λ α γ έ ν τ α ς, συστήσας εἰς αὐτοὺς «νὰ χύσουν καὶ τὴν τελευταίαν ρανίδα τοῦ αἵματός των, ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ». Μίλησαι κατόπιν ὁ φαρμακοποιὸς, ὁ δήμαρχος κι' ὁ σχολάρχης — ὑπὲρ «ἀπαραγράπτων δικαίων καὶ ἐχθρῶν προαιων ων».

Ἡ γυναικοῦλες, ποὺ εἶχαν μαζευτῆ ἐκεῖ, ἀκούγοντας τὶς θαθειὲς ἑλληνικοῦρες τῶν ρητόρων καὶ μὴ μπορῶντας νὰ τὶς καταλάθουν, ἀναλύθηκαν σὲ δάκρυα, φανταζόμενες κάτι τὸ μυστηριῶδες καὶ τὸ τρομερό.

Τότε ἕνας χωρικὸς, ἀπὸ τοὺς ἐπιστράτους, ψηλὸς καὶ κίτρινος ἀπὸ τοὺς πυρετούς, ποὺ πῆγε, ἀλλὰ δὲν γύρισε ἀπὸ τὸν πόλεμο, γιατὶ, μαῦρος καὶ κακομοίρης καθὼς ἤτανε ἀπὸ τὶς θέρμες, πούντιασε, ἐκεῖ στὰ σύνορα καὶ πέθανε, ὠχρὸς τώρα, πιὸ πολὺ ἀπὸ τὴν συγκίνησι, σηκώθηκε καὶ ἀντεφώνησε ἐκ μέρους τῶν ἐφέδρων:

—«...Καὶ μὴ νομίσετε, μωρὲ παιδιά, πὼς ἐπειδὴ ἔχουμε δυὸ «ραγάδες» χτήματα, πρέπει νὰ λυπηθοῦμε, ποὺ μᾶς καλοῦν στὸν πόλεμο... Πατρ δα εἶν' ἐδῶ, σοῦ λέει ὁ ἄλλος, καὶ τῆς Πατρίδος τιμιώτερον ἁπάντων ἐστίν»!

Καὶ κάθησε κάτω εὐχαριστημένος, ἰδίως γιὰ τὴν τελευταία φράσι του, ποὺ ἔδειχνε πὼς, ἂν καὶ ἤτανε χωριάτης, ὅμως, ἤξερε γράμματα κι' αὐτός.

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ χωρικοῦ, ἀνατάραξαν ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ τὰ πλήθη. Ὁμοθροντίες κουμπουριῶν, ξεκούφαμα φωνῶν, δάκρυα συγκινήσεως ἀπὸ γυναῖκες κι' ἀπὸ ἄντρες.

Ὁ Νῖκος ὁ Γαλάζιος, κοντὸς καὶ στρογγυλὸς μπακάλης, σὰν ντολμᾶς, πρωτοστατῶν σὲ ὅλα τοῦ χωριοῦ τὰ προοδευτικά, πατριωτικὰ καὶ ἐθνικὰ ζητήματα, ἄπλωσε τὸ χέρι καὶ μὲ παραπονιάρικη, ἀπὸ συγκίνησι, φωνὴ, φώναξε πρὸς τοὺς ἀπερχομένους:

— Πηγαίνετε εἰς τὴν εὐτυχίαν τῶν ὁδῶν!

Στὸ ἄκουσμα τῆς ἰαχῆς αὐτῆς, ἡ γυναικοῦλες θγάλανε δυνατοὺς λυγμούς, καὶ ἀπὸ τὸ ἀπέναντι μπαλκόνι ὁ καπετὰν Τρακόσιος ὁ Χαράλαμπος, λοχαγὸς ἀποστράτος, ψηλὸς, ξερὸς καὶ αὐστηρὸς, σὰν στρατιωτικὸς ποὺ ἤτανε, καταδέχτηκε «νὰ ἐξέλθῃ, φορῶν ποδῆρες νυκτικὸν καὶ νὰ χαιρετήσῃ, σείων τὸ λευκὸν μανδῆλι του:

— Ὥρα σας καλή!... Καὶ τὸ νοῦ σας, διότι πρῶτον ἡ πατρὶς

— Ἄργησες, τοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα του, μὲ χαμηλὴ φωνή...

Τὸ νὰ καταδεχτῆ νὰ σηκωθῆ ὁ Καπετὰν Χαράλαμπος ὁ Τρακόσιας στὸ μπαλκόνι καὶ νὰ χαιρετήση τὸ λιτὸ θεωρήθηκε ὡς μεγάλη συγκατάβασις καὶ ὅλος ὁ κόσμος βροντοφώνησε πρωτοστατοῦντος τοῦ σχολάρχου:

— Ζήτω ἡ πατρίς....

Ἡ πανηγυρικὴ αὐτὴ μορφὴ, ποὺ πῆρε ἡ ἐπιστρατεία στὴν κωμόπολι, παρηγόρησε λίγο καὶ τὸν Μαραθιᾶ, ποὺ μέσα στὴν ψυχή του, σὰν μολῦβι καθότανε καὶ τὸν ἐπίεζε ἡ ἰδέα τῆς ἀναχωρήσεως καὶ ἡ ἐγκατάλειψις τῆς φαμιλιᾶς του, χωρὶς χρήματα.

Ὅταν γύρισε στὸ σπίτι, ἡ γυναῖκα του, λειψανιασμένη καὶ βουβή, σιγύριζε μέσα στὴν κουζίνα. Τὰ παιδιά του, ἀπάνω σ' ἕνα παληὸ τσοῦλι παίζαν μὲ «ρουκέλλες» ἀδειανὲς ἢ γλύφανε τὰ παχουλά τους δάχτυλα.

— Ὥστε θὰ φύγης; Εἶνε ἀλήθεια; Σᾶς παίρνουνε καὶ σᾶς; ρώτησε ἡ γυναῖκα του.

— Αὔριο-μεθαύριο, φεύγουμε.

Καθόταν, περιμένοντας τὸ στρώσιμο τοῦ τραπεζιοῦ, καὶ κυττάζοντας τὴν κάμαρα, γύρω-τριγύρω. Τώρα ἔβλεπε πράγματα, ποὺ τόσα χρόνια δὲν τὰ πρόσεχε... Τῆς στέγης ἀπάνω, τὸ δοκάρι ποὺ μαύριζε σὰν ἔβενος ἀπ' τὸν καπνό, ἕνα κέντημα χοντροφκιασμένο, τῆς γυναίκας του στὸ ράφι, μὲ κάτι χοντρολούλουδα, ποὺ δὲν ἤξερε κανεὶς ἂν εἶνε ἄνθη ἢ ζωῦφια. Ἐκύτταζε τώρα τὸ λαγῆνι μὲ τὶς κλάρες ἀπ' ἔξω τὶς γαλάζιες, μιὰ ἀράχνη ποὺ κρεμόταν καὶ ζυγιζότανε ἀπὸ ψηλὰ, κύτταζε καὶ πρόσεχε τώρα τὴν γυναῖκα του καλύτερα καὶ ἔβλεπε τ' αὐτί της, μικρὸ καὶ κατακόκκινο, σὰν τριανταφυλλάκι. Πρώτη, τώρα, φορά, ποὺ τὴν ἐπρόσεχε. Κάτω ἀπ' τὸ λαιμό της, τὸ μαυρισμένο ἀπ' τὸν ἥλιο χρῶμα τῆς ἐπιδερμίδας της γινόταν ὠχρόλευκο. Ἡ μέση της, καθὼς ἦτανε σκυφτὴ, ἔδειχνε δαχτυλιδένια.

Εἶχε λοιπὸν ἡ γυναῖκα του τέτοιες ὡμορφιὲς ἐπάνω της καὶ αὐτὸς σκυμμένος κάθε μέρα στὴ δουλειά, οὔτε τὸ εἶχε κἂν προσέξει... Καὶ τώρα τὴν ἀναθυμόταν, ὅταν τὴν πῆρε, λουλοῦδι δροσερὸ ἀκόμα. Τώρα τοῦ ἐρχόντουσαν στὸ νοῦ ἡ πρῶτες ἡμέρες των καὶ ἡ πρώτες ἡ χαρές των... Καὶ ἔπειτα ἦρθαν, τὸ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, τὰ παιδιά, ἡ μαγκουφιὲς καὶ ἡ στερήσεις. Ἐμπῆκε στὸ σπίτι ἡ μαμμὴ, ἐμπῆκε ὁ γιατρὸς, καὶ οὔτε εἶδαν πειὰ ἡμέρα. Ζευγμένοι κ' οἱ δυὸ, σὰν τὰ βόδια, στὸν ἴδιο τὸν ζυγό, χωρὶς νὰ μπορῆ ὁ ἕνας νὰ στραφῆ καὶ νὰ ἰδῆ τὸν ἄλλο, ἀνοιγαν μὲ μόχθο καὶ μὲ ἱδρῶτα τὸν μαῦρο δρόμο τῆς ζωῆς, ἐλπίζοντας σὲ μιὰ καλὴ ἡμέρα, σὲ κάτι τί τὸ ἄγνωστο, σὲ κάτι τὸ ἀόριστο, μὰ πάντα εὐτυχές...

Σὲ τί;

Οὔτε κι' αὐτοὶ ἐγνώριζαν.

Στὴ πλάνα τὴν ἐλπίδα.

Ἀλλοίμονον ἂν ἔλειπεν ἀπὸ τὸν κόσμο κι' αὐτή!

Καὶ τώρα φεύγει, πάει, φεύγει, πηγαίνοντας ἴσως στὴ συμφορά, στὸν θάνατο, ἀφήνοντας πίσω του μιὰ φαμιλιὰ χωρὶς λεπτά, χωρὶς ἐφόδια, χωρὶς κανένα ὅπλο γιὰ τὴ ζωή.

Ἂν εἶχε χρήματα, δὲν τὸν ἔμελλε. Νὰ πάη γιὰ τὴν πατρίδα... ὅπως πῆγαν τόσοι καὶ τόσοι προγόνοι του, κι' ὅπως θὰ πάνε, στὸ μέλλον, κι' ἄλλοι!... Δὲν δείλιαζε ἡ καρδιά του. Ἡ σκέψι του γονάτιζε. Τί θὰ γινόταν ἡ πατρίδα, τὸ σπίτι δηλαδὴ καὶ τὸ χωριό, ἡ ἴδια ἡ γυναῖκα του, αὐτὸς καὶ τὰ παιδιά του, τὰ χτήματά καὶ ἡ ἐλευθερία του, ἐὰν δὲν πήγαιναν αὐτοὶ γιὰ νὰ τὰ προστατέψουν;... Νὰ γίνη πάλι τούρκικο; Ν' ἁρπάχνουν τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὰ σπίτια καὶ τὰ κορίτσια ἀπὸ τὶς ἀγκαλιὲς τῶν γονιῶν; Καλύτερα, βεβαίως «μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωή», ἀλλὰ νὰ μὴ πεθάνουνε τῆς πείνας, οὔτε νὰ γυρίζουν διακονιά, ἐτοῦτοι ποὺ θὰ μείνουν πίσω...

Καὶ σφίχτηκε ἡ καρδιά του γιὰ τὴ γυναικούλα του, τὴ παιδευμένη καὶ ἀγλύκαντη, ποὺ σκυμμένη στὴ φωτιὰ, κατάπινε κρυφὰ τὰ δάκρυά της, τὴν καλὴ κ' ὑπάκουη γυναῖκα του, ποὺ κλείστηκε κι' ἐχάθηκε γι' αὐτὸν καὶ τὰ παιδιά του.

Κάτι τὸν ἔπιασ' ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ δάκρυα τοῦ ἦρθανε στὰ μάτια καὶ γιὰ νὰ μὴ τὸν καταλάβη ἡ γυναῖκα του πὼς λιποψύχησε, πετάχτηκε λιγάκι ἔξω νὰ τὸν χτυπήση ὁ ἀέρας, νὰ διασκεδαστοῦν ἡ λυπερές του σκέψεις καὶ νὰ συνέρθη.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἐρχότανε, ὁ Μῆτρος, ὁ συμπέθερός του.

— Πότε θὰ φύγης; τὸν ρώτησε.

— Αὔριο-μεθαύριο.

— Τί διάολο, κλαῖς; Ἀντὶ νὰ δώσης στὴ γυναῖκα σου κουράγιο, τὰ χάνεις;

— Κουράγιο ἔχω, μὰ ἄλλα σκέπτομαι...

— Σὰν τί;

— Τὸ χτῆμα μισοσκαμμένο τὸ ἀφήνω καὶ θὰ ξεραθῆ. Ἀκλάδευτα μεῖναν ἀκόμα λίγα στρέμματα. Ἂν μείνη ἔτσι, πάει χαμένο, καὶ μαζὺ μ' αὐτὸ χαθήκαμε κι' ἐμεῖς. Γι' αὐτὸ στενοχωριοῦμαι...

— Καὶ δὲν μπορεῖς νὰ οἰκονομήσης λίγα χρήματα νὰ τοὺς ἀφήσης πίσω ὡς που νὰ γυρίσης;

— Καὶ ποιὸς δίνει;

— Δανεῖσου. Νοικοκύρης εἶσαι..

— Νὰ βάλω σὲ ζυγὸ τὰ χτήματα; Καὶ πῶς τὸ χρέος νὰ πληρώσω;... Καὶ τί θὰ γίνουν ἔπειτα τὰ δόλια τὰ παιδιά;...

— Ὁ Θεὸς κανέναν δὲν ἀφήνει... Ἐσὺ νᾶσαι καλὰ καὶ τὸ χρέος βγαίνει. Ἄλλωστε καὶ ὁ δανειστὴς, δὲν θὰ σὲ στενοχωρήση... Οὔτε σὲ γλυκὰ θὰ τὰ φᾶς, οὔτε χαρτιὰ θὰ παίξης... Στὸν πόλεμο θὰ πᾶς. Ἔχουνε καρδιὰ κι' αὐτοί, δὲν εἶνε, μπίτ, θηρία! Ἔλα μαζύ μου, πᾶμε...

Ὁ Μῆτρος σ' ὅλο τὸ δρόμο κύτταζε νὰ τὸν ἀλεγράρη... Μέσα του θλιβόταν κι' αὐτός, μὰ ἔκανε ψεύτικο κουράγιο.

— Αἴντε, μωρέ, χαρὰ σὲ σᾶς!... Θὰ ἰδοῦνε νίλα οἱ παλήθουρκοι, στὴν Κόκκινη Μηλιὰ νὰ μοῦ τοὺς πᾶτε... Ἀλήθεια, ἄκουσ' ἐδῶ: Φέρε κι' ἐμὲ καμμιὰ χανούμισσα γλυκειά, ζαχαροζυμωμένη...

Ὁ Μαραθιᾶς τὰ ἄκουγε καὶ πικρογελοῦσε.

Στάθηκαν στοῦ τοκογλύφου τοῦ Παναγῆ τοῦ Ρούφουλα τὸ μαγαζί, ποὺ στὸ χωριὸ τὸν λέγαν «Κρατημένο».

Ἕνα σκοτεινὸ, ὑγρὸ, μὲ χωματένιο πάτωμα καὶ σκονισμένα ράφια, κουτσομάγαζο, ὁποῦ δὲν εἶχε τίποτα σχεδὸν γιὰ πούλημα, παρὰ σουγιάδες κολοκοτρώνηδες, μαντήλια γιὰ γωριάτισσες, κουμπιά, ράμματα γιὰ φουστανέλλες καὶ δυὸ-τρεῖς πέτσες πανὶ ἀμερικάνικο. Στενό, μὲ κάτι λυγδιασμένους πάγκους, ξύλινους, κατασχεμένους ἀπὸ μιὰ ταβέρνα ποὺ χρωστοῦσε, καὶ δυὸ στραβὲς καρέκλες, σπαγγοδεμένες κι' αὐτές.

Πίσω ἀπὸ κάτι καφετιὰ ξύλινα κάγκελλα, μέσα στὸ σκοτάδι τῶν κλειστῶν παραθυριῶν, ὁ Ρούφουλας, ξεφύλλιζε χαρτιὰ κι' ἐσημείωνε ἀριθμοὺς ἀπάνω-κάτω. Κάτι τὸ μουδιασμένο ὑπῆρχε ἐκεῖ μέσα, τὸ κλειστό, ποὺ ποτέ του δὲν εἶδε τὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιο. Τὰ μάτια του γυάλιζαι, σὰν μάτια τσακαλιοῦ στὴν κίτρινη, ἀσκητικὴ καὶ ξηρὴ μορφή του, μὲ τὰ γενάκια τ' ἀραιὰ καὶ τὰ ἀκούρευτα ἀπὸ τὴ τσιγκουνιά. Τὰ μαλλιά του πέφτανε ἄταχτα στὸ λυγδιασμένο τὸν γιακᾶ του.

— Ζήτω οὐ πόλεμους πιδιά! φωνάζαν οἱ ἐργάτες, ἀνεμίζοντας ψηλὰ τὰ τσαπιά τους.

Ἦταν κακοντυμένος, ἐλεεινός, σκονισμένος κι' ἀηδέστατος. Κι' ὅμως τὸν θαύμαζαν στὸ χωριὸ καὶ τὸν φοβόντουσαν καὶ τὸν λέγαν ἑκατομμυριοῦχο. Καὶ ἑκατομμυριοῦχος ἦτανε.

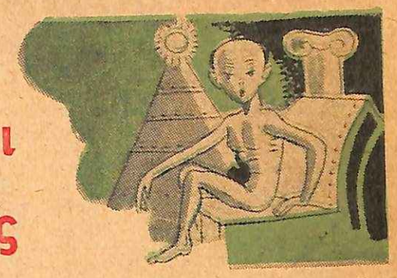
(Ἀκολουθεῖ)

Ἀπὸ τὸν π'θηκο...

Ἡ ζωὴ κατὰ τὸ ἔτος 3000

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ μέλλοντος

...ὡς τὸν ἄνθρωπο τοῦ μέλλοντος.

Ἡ μεταμορφώσεις τοῦ ἀνθρώπου. Πῶς θὰ εἶνε οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἔτους 3000. Τί προβλέπει ἡ ἐπιστήμη. Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ σώματος. Τί θὰ χάση καὶ τί θὰ κερδίση ὁ ὀργανισμός μας. Ἡ ἐξαφάνισις τοῦ παθολογικοῦ δατάτου.

"Ενα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα αἰνίγματα τῆς ἐπιστήμης τῆς ἐποχῆς μας εἶνε τὸ πρόβλημα τῆς ἐξελίξεως τῶν εἰδῶν. Τ' μορφὲς, ἀρά γε, θὰ πάρη στο μέλλοι αὐτὴ ἡ ἐξέλιξις; Μὲ δυὸ λόγια τὸ ζήτημα τίθεται ὡς ἑξῆς: ἀπὸ τὸν πίθηκο ὡς τὸν Ἀδὰμ ἡ ἐξέλιξις πραγματοποίησε καταπληκτικὲς μεταμορφώσεις. Συνεπῶς ἡ μεταμορφώσεις αὐτὲς δὲν μποροῦν νὰ σταματήσουν, κι' ἔτσι ὁ Ἀδάμ, ὁ τύπος δηλαδὴ τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου θὰ πάρη ἄλλη μορφὴ μέσα βέβαια σὲ πολλὲς ἑκατοντάδες χιλιάδων χρόνων. Αὐτὴ εἶνε μιὰ ὑπόθεσις λογική, ὅπως μιὰ μαθηματικὴ ἐξίσωσις. Μὰ, τὸ περ ἐργο τώρα εἶνε ὅτι παραμένει ὑπόθεσις. Κανεὶς ἐπιστήμων δὲν μπορεῖ νὰ καθορίση πῶς θὰ εἶνε, παραδείγματος χάριν, ὁ ἄνθρωπος ὕστερ' ἀπὸ 50 χιλιάδες χρόνια. Μπορεῖ ὅμως, ἔχοντας ὡς βάσι τὰ σημερινὰ δεδομένα τῆς ἐπιστήμης, νὰ μᾶς πῆ ποιὲς μεταμορφώσεις θὰ ὑποστῆ ὁ ἄνθρωπος μέσα σὲ χίλια χρόνια, δηλαδὴ πῶς θὰ εἶνε ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἔτους 3000.

Ἡ μεταμορφώσεις τώρα τοῦ ὀργανισμοῦ μας, ὅπως θὰ ξέρετε, ἐξαρτῶνται ἀπὸ δυὸ θεμελιώδεις νόμους: ἀπὸ τὸ νόμο τῆς προσαρμογῆς ποὺ διέπει τὶς μεταμορφώσεις κι' ἀπὸ τὸ νόμο τῆς κληρονομικότητος ποὺ κάνει διαρκεῖς, «καλώνιες», αὐτὲς τὶς μεταμορφώσεις τοῦ ὀργανισμοῦ μας.

Οἱ πρωτόγονοι ἄνθρωποι ἐζοῦσαν πάρα πολλὰ χρόνια. Αὐτὸ εἶνε ἀναμφισβήτητο, ὅπως βλέπουμε ἀπὸ τὶς ἔρευνες τῆς ἐπιστήμης. Ἦσαν δηλαδὴ πιὸ γεροί, πιὸ ὑγιεῖς ἀπὸ μᾶς. Τὸ μέτωπό τους δὲν εἶχε ἀκόμη φωτισθῆ ἀπὸ τὴ σκέψι καὶ τὰ μάτια τους δὲν ἔλαμπαν ἀπὸ τὰ αἰσθήματα. Ἀπὸ τότε ὅμως μέχρι σήμερα ἔχουν περάσει 80 χιλιάδες χρόνια καὶ ὅπως μᾶς λέει ὁ νόμος τῆς ἐξελίξεως, πολλὰ χαρακτηριστικὰ ποὺ εἶχαν οἱ πρωτόχονοι ἐξαφανίσθηκαν, «ἐκφυλίσθηκαν», ὅπως λέμε, ἐνῶ ἄλλα πάλι ἐξακολουθοῦν νὰ διατηροῦνται ἢ βρίσκονται σὲ μιὰ μεταβατικὴ κατάστασι μεταμορφώσεως.

Στὴ λευκὴ φυλὴ, παραδείγματος χάριν, παρατηρεῖται αὐτὴ ἡ μεταμόρφωσις: τὸ μέτωπο ὅλο καὶ ἀπογυμνώνεται ἀπὸ τὰ μαλλιά. Ἡ ἀρχὴ δηλαδὴ τῶν μαλλιῶν προχωρεῖ πρὸς τὴ μέση τοῦ κρανίου.

Ἐπίσης ἔχομε κι' ἕνα ἄλλο φαινόμενο, ἀρκετὰ ἀξιοπρόσεχτο: Τὰ κοκκινωπὰ μαλλιὰ ἐξαφανίζονται σιγὰ-σιγά.

Ἀδὰμ, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος

γιατὶ οἱ «κοκκινοτρίχηδες», καθὼς ξέρετε, δὲν εἶνε διόλου περιζήτητοι γαμπροί. Τέλος, ἐπειδὴ γίνεται λόγος γιὰ τὰ μαλλιά, κατὰ τὶς προβλέψεις τῶν ἐπιστημόνων, ἡ γυναῖκες θ' ἀποκτήσουν σιγὰ-σιγὰ περισσότερα μαλλιά, οἱ δὲ μελαχροινοὶ θὰ γίνουν πολὺ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ξανθούς.

Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος ἐξ ἄλλου, ὅπως θὰ ἔχετε προσέξει δίχως ἄλλο, δὲν ἔχει συνηθίσει νὰ περπατᾶη διατηρῶντας μιὰ τελείως κάθετη γραμμή. Οἱ περισσότεροι, ὅταν περπατᾶμε, κυττάζομε κάτω καὶ καμπουριάζομε. Αὐτὸ εἶνε μιὰ παληὰ κληρονομιά, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ οἱ πολὺ μακρυνοὶ πρόγονοί μας περπατοῦσαν... μὲ τὰ τέσσερα! Ὁ ἄνθρωπος τοῦ μέλλοντος λοιπὸν θὰ ἔχη πιὸ ἴσιο κορμὶ καὶ θὰ περπατᾶη σὰν νὰ ἔχη καταπιῆ ἕνα μπαστοῦνι! Ἐπίσης θὰ ἐξαφανισθοῦν παντελῶς τὰ ὑπολείμματα τῆς οὐρᾶς μας καθὼς καὶ οἱ σχετικοὶ μῦς της ποὺ ὑπάρχουν ἀκόμα στὸ σῶμα μας. Στὸ στάδιο τῆς ἐξαφανίσεως εὑρίσκονται κ' οἱ σπόνδυλοι τοῦ κόκκυγος. Συνεπῶς, οἱ ἄνθρωποι τοῦ μέλλοντος δὲν θὰ ἔχουν πειὰ οὐρά: αὐτὴ τὴν οὐρά, ποὺ κατὰ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Δαρβίνου ἦταν στόλισμα καὶ καμάρι τῶν προγόνων μας.

Προβλέπεται ἀκόμα ὅτι θὰ ἐλαττωθῆ κι' ὁ ἀριθμὸς τῶν σπονδύλων μας. Ἐπίσης ὁ θώρακ θὰ χάση τὶς τελευταῖες ψευδοπλευρές του.

* * *

Φαίνεται ἀκόμη ὅτι χάρις στὴν πρόοδο τοῦ πολιτισμοῦ, τὸ σχῆμα τοῦ κρανίου μας θὰ μετεβληθῆ κάπως καὶ θὰ μεγαλώση. Ἀντιθέτως θὰ συμβῆ τὸ ἑξῆς παράδοξο: θὰ μικρύνη τὸ στόμα μας. Μήπως, ἄλλωστε, δὲν μας λένε ὅτι στὸ μέλλον θὰ τρεφώμαστε μὲ χάπια τροφῶν καὶ μὲ συμπεπυκνωμένες βιταμῖνες;

Τὸ κωμικὸ τώρα εἶνε ὅτι θὰ ἐξαφανισθοῦν σχεδὸν ἡ μύτες! Αὐτὸ τὸ ἐξόγκωμα τοῦ προσώπου μας, ποὺ εἶνε γιὰ μερικοὺς ἀνθρώπους τόσο ὀχληρό, ἐξ αἰτίας τοῦ μήκους του, θὰ περιορισθῆ στὸ ἐλάχιστο. Ἀμεση συνέπεια αὐτῆς τῆς μεταμορφώσεως τῆς μύτης μας, θὰ εἶνε κ' ἡ ἐξαφάνισις τῶν διασταλτικῶν μυῶν τῶν ρουθουνιῶν μας. Ἀντιθέτως, θὰ ἀναπτυχθῆ σὲ μεγάλο βαθμὸ ὁ μῦς τοῦ μειδιάματος. Τὸ χαμόγελο εἶνε τὸ χαρακτηριστικὸ σημεῖο τοῦ πολιτισμένου ἀνθρώπου. Οἱ ἄνθρωποι λοιπὸν τοῦ μέλλοντος θὰ χαμογελοῦν διαρκῶς μὲ πλατειὰ μειδιάματα.

Μιὰ ἐξαφάνισις τώρα ποὺ μᾶς ἀφήνει τελείως ἀδιάφορους εἶνε ἐκείνη ποὺ θὰ ὑποστοῦν ὡρισμένοι μῦς τῶν αὐτιῶν μας: αὐτοὶ ἀκριβῶς ποὺ τὰ κινοῦν. Γιατὶ θὰ ἔχετε δῆ, ἀναμφιβόλως, μερικοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι κινοῦν τ' αὐτιά τους μὲ τὸν κωμικώτερο τρόπο. Ἔ, λοιπόν, κι' αὐτὸ τὸ ὄγνος τῶν μακρυνῶν προγόνων μας, θὰ χαθῆ γιὰ

Ὁ πρόγονός μας ἐκαμάρωνε γιὰ τὴν οὐρά του!...

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ μέλλοντος θὰ εἶνε πολὺ εὐλύγιστος.

πάντα, ἀπὸ ἀτροφ'α, ὡς τελείως ἄχρηστο.

"Οσο γιὰ τὰ δόντια μας, θὰ πάθουν κι' αὐτὰ μεγάλη καταστροφή. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τραπεζιτῶν θὰ ἐλαττωθῆ κατὰ πολύ, ὅπως ἐπίσης κι' ὁ ἀριθμὸς τῶν κοπτήρων. Τὰ δόντια μας λοιπὸν θὰ παρουσιάζουν μιὰ ἄλλη ὄψι καὶ ἀσφαλῶς θὰ πάψη νὰ ἔχη σημασία ἡ ποιητικὴ ἔκφρασις «τὰ μαργαριταρένια δόντια σου» καὶ κάτι ἄλλες παρόμοιες λυρικὲς ἐξάρσεις. Ὁ φρονιμίτης ἐπίσης θὰ γίνη ἄφαντος. "Ολα τὰ ὄργανα τῆς λειτουργίας τῆς πέψεως θὰ ὑποστοῦν μεγάλες μεταμορφώσεις, γιατί, ὅπως εἴπαμε, δὲν θὰ τρέφωνται πειὰ οἱ ἄνθρωποι τοῦ μέλλοντος μὲ ἄφθονα σὲ ὄγκο φαγητά, ἀλλὰ μὲ χημικὰ χάπια καὶ μὲ θρεπτικὰ ὑγρά. Τὸ χονδρὸ ἔντερο θὰ μικρύνη καὶ θὰ ἐξαφανισθῆ τελείως τὸ τυφλό: ἔτσι θὰ πάψη νὰ δημιουργῆ θύματα ἡ σκωληκοειδίτις.

Οἱ ἄνδρες κ' ἡ γυναῖκες τοῦ μέλλοντος δὲν θὰ ἔχουν μεγάλες διαφορὲς μεταξύ τους. Ἡ γυναῖκα μὲ τὴ μεταμόρφωσι τοῦ σώματός της ἀπὸ τὸν ἀθλητισμὸ καὶ τὴν τροποποίησι τῆς ἐνδυμασ'ας της πρὸς τὴ «μόδα» τοῦ ἀσχήμου φύλου, θὰ πάρη κάτι τὸ ἀνδρικὸ καὶ θὰ ἔρθη μιὰ ἐποχὴ ποὺ δὲν θὰ ξεχωρίζη σχεδὸν διόλου ἀπὸ τὸν ἄνδρα. Περιττὸ ν' ἀναφέρη κανεὶς ὅτι τὸ στῆθος της θὰ ἐξαφανισθῆ τελείως, ἀφοῦ ἄλλωστε ἀπὸ τώρα κιόλας σὲ μερικὲς γυναῖκες ἄρχισε νὰ ἐλαττώνεται.

* * *

Μεγάλη μεταμόρφωσι θὰ πάθουν καὶ τὰ χέρια μας. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ μέλλοντος δὲν θὰ ἔχουν μικρὸ δάκτυλο. Ἐπ.σης κι' ὁ ἀντίχειρ θὰ χάση ἀκόμη μιὰ φάλαγγα. "Ετσι τὸ χέρι θὰ μείνη μὲ τέσσερα μόνο δάχτυλα καί θ' ἀποκτήση κομψότητα καὶ πολὺ μεγάλη εὐκινησία.

Τὸ μικρὸ δάχτυλο τοῦ ποδιοῦ θὰ ἐξαφανισθῆ κι' αὐτό. "Οσο γιὰ τὸ μεγάλο δάχτυλο, θὰ γίνη πιὸ μεγάλο, πιὸ χοντρό, πιὸ δυνατό.

Τὸ αὐτὶ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ μέλλοντος θὰ εἶνε ἕνα θαῦμα τῆς φύσεως. Ἡ ἀκοή του θὰ ἀναπτυχθῆ σὲ ἀφάνταστο βαθμό. "Ολος ὁ κόσμος θὰ ἔχη μουσικὸ αὐτί! Δυστυχῶς ὅμως δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς θὰ συμβῆ κάτι παρόμοιο καὶ μὲ τὴν ὅρασι.

Τὰ χέρια μας καὶ τὰ πόδια μας θ' ἀναπτυχθοῦν πιὸ ἁρμονικά, θὰ γίνουν πιὸ εὐλύγιστα. "Ολες ἡ κινήσεις τους θὰ εἶνε χαριτωμένες. Μὲ ἄλλα λόγια, ὁλόκληρο τὸ σῶμα τῶν ἀνθρώπων τοῦ μέλλοντος, θὰ εἶνε πάνω στὰ μέτρα τῆς ὡραιότητος τῶν ἀρχαίων κανόνων.

Φυσικά, ἡ δύναμις τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἔτους 3000 θὰ εἶνε ἐλαχίστη. Θὰ ἀντικατασταθῆ ὅμως ἀπὸ μιὰ ἐκπληρυθμὸ στὶς κινήσεις.

Παραδόξως, ἡ μέση διάρκεια τῆς ζωῆς θὰ μεγαλώση. Τὸ σπουδαιότερο δὲ ἀπ' ὅλα εἶνε ὅτι θὰ ἐξαφανισθῆ τελείως ὁ παθολογικὸς θάνατος. "Ολες ἡ ἀρρώστειες θὰ θεραπεύωνται ριζικὰ ἀπὸ τοὺς γιατροὺς κι' ἔτσι οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ πεθαίνουν παρὰ μόνο ἀπὸ φυσικὸ θάνατο. Σήμερα ὅμως, καθὼς ξέρετε, ὁ φυσικὸς θάνατος εἶνε σπάνιος!

Τέλος ἡ γλῶσσα θὰ ὑποστῆ μεγάλες μεταμορφώσεις. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἔτους 3000 θὰ μιλοῦν μιὰ γλῶσσα πιὸ

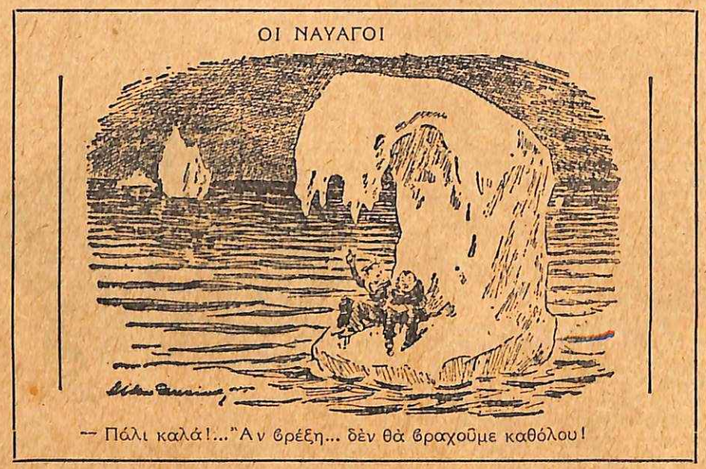
Ἡ στήλη τοῦ κεφιοῦ

Ἐγγλέζικες ἱστορίες

Σὲ κάποιον ἐπαρχιακὸ δρόμο προχωροῦν ἕνας ἄνδρας καὶ μιὰ γυναῖκα. Ἡ τελευταία, μὲ ζωηρὲς φωνὲς καὶ χειρονομίες, μαλλώνει τὸν φτωχὸ σύζυγό της, ὁ ὁποῖος γιὰ νὰ μὴ τὴν ἀκούη προχωρεῖ δυὸ βήματα πιὸ μπροστὰ μὲ τὸ κεφάλι κατεβασμένο καὶ βυθισμένος στὶς σκέψεις του.

"Εξαφνα ἡ σύζυγος ἀντιλαμβάνεται ἕναν ταῦρο ποὺ ὁρμᾶ ἀπὸ πίσω ἐναντίον της. Γιὰ νὰ ξεφύγη ἀπὸ τὸν κίνδυνο, κάνει ἕνα πήδημα πλάϊ καὶ πέφτει σ' ἕνα χαντάκι. "Ετσι ὁ ταῦρος ὁρμάει κατὰ τοῦ συζύγου της, τὸν χτυπάει καὶ τὸν τινάζει 10 μέτρα μακρυά. Συνεχίζοντας δὲ κατόπιν τὸν φρενιασμένο δρόμο του, ἐξαφανίζεται.

Ἡ σύζυγος τότε τρέχει κοντὰ στὸν ἄντρα της, ὁ ὁποῖος βρίσκεται σὲ κακὰ χάλια. Τοῦ πιάνει τὸ χέρι, προσπαθεῖ νὰ τὸν συνεφέρη, κι' ὅταν ἐκεῖνος τέλος ἀνοίγη τὰ μάτια του καὶ τὴν

— Πάλι καλά!... "Αν βρέξη... δὲν θὰ βραχοῦμε καθόλου!

βλέπει, τῆς λέει μὲ σβυσμένη φωνή:

— Μαρ.α! "Αν μὲ ξαναχτυπήσης ἄλλη φορὰ ἔτσι, νὰ ξέρης ὅτι θάχουμε κακὰ ξεμπερδέματα!...

* * *

"Ενας πλούσιος νέος εἶχε ἀρραβωνιαστῆ μὲ μιὰν ἠθοποιὸ τοῦ κινηματογράφου, πιὸ πολὺ γνωστὴ γιὰ τὴν σκανδαλώδη της ζωὴ παρὰ γιὰ τὸ καλλιτεχνικό της ταλέντο.

"Οταν ὁ ἐρωτευμένος νέος ἔκανε γνωστοὺς τοὺς ἀρραβῶνες του στοὺς γονεῖς του, ἐκεῖνοι ἀμέσως ἔφεραν τὶς ἀντιρρήσεις τους. Ὁ πατέρας του μάλιστα, ἔξω φρενῶν, ἀπείλησε ὅτι θὰ τοῦκοβε κάθε οἰκονομικὴ ἐνίσχυσι ἂν συνέχιζε τὶς σχέσεις του μὲ αὐτήν.

Ὁ νεαρὸς ἐρωτευμένος ὑποχώρησε διαυγῆ, πιὸ μελωδική, πιὸ πλούσια.

Μὲ ἄλλα λόγια, οἱ ἄνθρωποι τοῦ μέλλοντος θὰ εἶνε τελείως ἄλλοι ἀπὸ τοὺς σημερινούς. Ἀπὸ αὐτό, μπορεῖτε τώρα νὰ φαντασθῆτε τί παρόξενα πλάσματα ποὺ θὰ εἶνε ὕστερ' ἀπὸ 50 ἢ 100 χιλιάδες χρόνια. Εἶνε ἀφάνταστο!...

ΤΖΑΙΗΜΣ ΧΩΞΛΕΥ

μπρὸς στὶς ἀπειλὲς τοῦ πατέρα του καὶ σὲ οἰκογενειακὸ συμβούλιο ποὺ ἐπακολούθησε, ἀποφάσισαν νὰ στείλουν τὸν μεγαλύτερό του ἀδελφὸ μὲ τὸν σκοπὸ νὰ ἀποσπάση, προσφέροντας ἕνα σεβαστὸ χρηματικὸ ποσὸ στὴν ἠθοποιό, τὴν συγκατάθεσί της γιὰ τὴν διάλυσι τῶν ἀρραβώνων.

Στὴν ἀρχὴ ἡ «στάρ» δυσαρεστήθηκε γιὰ τὴν πρότασι αὐτή. Βλέποντας ὅμως ὅτι τὸ ποσὸ ποὺ τῆς προσφέρονταν ἦταν σημαντικό, δέχθηκε νὰ ὑποχωρήση.

Ὁ ἀδελφὸς ὑπέγραψε ἕνα τσὲκ καὶ τῆς τὸ ἔδωσε. Ἐκείνη τότε, κατευθύνθηκε στὸ γραφεῖο της καὶ πῆρε ἕνα σωρὸ ἀπὸ τὶς φωτογραφίες τῶν θαυμαστῶν της.

— Καὶ τώρα δὲν μοῦ λέτε, τοῦ εἶπε δείχνοντας τὶς φωτογραφίες στὸν ἀδελφὸ τοῦ «μνηστῆρος» της, ποιὸς ἀπ' ὅλους εἶνε ὁ ἀδελφός σας;

* * *

Ὁ διευθυντὴς ἑνὸς παραγγελιοδοχείου γραφείου εἶχε φωνάξει ἕναν ἠλεκτρολόγο νὰ τοῦ ἐπισκευάση τὸ τηλέφωνο. Ὁ ἠλεκτρολόγος ἔφτασε, καὶ πρὶν ἀρχίση τὴν ἐπιδιόρθωσι, παρακάλεσε τὸν ἰδιοκτήτη τοῦ τηλεφώνου νὰ καλέση ἕνα γνωστό του πρόσωπο γιὰ νὰ δοκιμαστῆ ἡ λειτουργία του τηλεφώνου καὶ νὰ βρεθῆ ἔτσι εὐκολώτερα ἡ βλάβη.

Ὁ παραγγελιοδόχος πῆρε τότε τὸ ἀκουστικὸ στὸ χέρι καὶ κάλεσε τὴ γυναῖκα του.

— Ἐσὺ εἶσαι, Μάρθα;... ἄρχισε νὰ λέη...

Ἐκείνη ὅμως τὴ στιγμὴ ἔξέπασε μιὰ θύελλα, δημιουργήθηκε βραχὺ κύκλωμα, τὰ τηλεφωνικὰ σύρματα πέταξαν ἐκτυφλωτικὲς λάμψεις καὶ ὁ παραγγελιοδόχος τινάχθηκε τρία μέτρα μακρυά. "Οταν σὲ λίγο συνῆλθε, πλησίασε τὸν ἠλεκτρολόγο καὶ τοῦ εἶπε:

— Αὐτὴ ἦταν, φίλε μου: Ἡ γυναῖκα μου! Τὸ τηλέφωνο ἐργάζεται θαυμάσια!

Παράδοξα διηγήματα

Τοῦ Ζὺλ Ρομιέ

Μαῦρα ντόμινα

Ἡ περιπέτεια τοῦ Ἀνρὶ Μπωμὸν, πέρσι τὸ Φεβρουάριο, στὸ τελευταῖο καρναβάλι τῆς Νίκαιας, εἶνε μιὰ συναρπαστικὴ ἱστορία ἀπὸ τὶς πιὸ μυστηριώδεις, τὶς πιὸ ἀλλόκοτες καὶ τὶς πιὸ δραματικές.

Ὁ Ἀνρὶ Μπωμὸν ἦταν ἕνας περίφημος ἀρχιτέκτων ποὺ ἔλειπε σχεδὸν διαρκῶς ἀπὸ τὸ Παρίσι, γιατὶ εἶχε τὴ μανί'α νὰ ἐπιβλέπη ὁ ἴδιος τὰ μεγάλα νοσοκομεῖα καὶ τὰ τεράστια μοντέρνα ἐργοστάσια ποὺ οἰκοδομοῦσε στὶς ἐπαρχίες τῆς Γαλλίας. "Ετσι, ζοῦσε ἀποτραβηγμένος ἀπὸ τὴν κοσμικὴ κίνησι καὶ τὶς νυχτερινὲς διασκεδάσεις.

Πέρσι, τὸ χειμῶνα, βρισκόταν στὴν Προβηγκία, ὅπου ἐπέβλεπε τὸ χτίσιμο ἑνὸς μεγάλου παιδικοῦ σανατορ ου, ὅταν τὴν τελευταία Κυριακὴ τῆς Ἀποκρηᾶς θέλησε νὰ διασκεδάση λιγάκι τὴ μονοτονία τῆς ζωῆς του καὶ κατέβηκε στὴ Νίκαια, γιὰ νὰ δῆ τὸ περίφημο καρναβάλι της.

Τὸ ἀπόγευμα ἦταν γλυκό, ὁ χειμερινὸς ἥλιος ἔδινε μιὰ ἐορτάσιμη ὄψι σ' ὅλη τὴν πόλι κι' ὁ κόσμος ἔκανε σὰν τρελλὸς ἀπὸ τὴ χαρά του, στοὺς ἀνθοστόλιστους δρόμους καὶ στὰ βουλεβάρτα, ἀπ' ὅπου περνοῦσαν ἀτελείωτα κύματα ἀπὸ μασκαράδες.

"Ολη αὐτὴ ἡ τρέλλα, ἡ ἐξαλλη εὐθυμία, τὸ παράφορο γλέντι, τὸν ζάλισαν λιγάκι κι' ὅταν γύρισε στὸ ξενοδοχεῖο γιὰ νὰ φορέση τὸ φράκο του γιὰ τὸ δεῖπνο, ἔνοιωσε πὼς ἦταν κουρασμένος καὶ συλλογίσθηκε πὼς τὸ καλλίτερο ποὺ εἶχε νὰ κάνη ἦταν ν' ἀναπαυθῆ.

Εἶχε φορέσει λοιπὸν τὶς πυτζάμες του κι' ἑτοιμαζόταν νὰ καλέση τὸ γκαρσόνι τοῦ ξενοδοχείου, ὅταν ξαφνικὰ χτύπησε τὸ τηλέφωνο, ποὺ ἦταν ἀπάνω στὸ τραπέζι τῆς τουαλέττας.

— Κύριε Μπωμὸν, τοῦ εἶπε ἀπὸ τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ σύρματος ὁ διευθυντὴς τοῦ ξενοδοχείου, ὁ ὁποῖος ἦταν φίλος του, ἔχω ἕνα εἰσιτήριο γιὰ τὸ χορὸ τοῦ Καζ νου!... Ἐλπίζω πὼς θὰ τὸ θέλετε. Εἶνε μία πρώτης τάξεως εὐκαιρί'α. Αὐτὰ τὰ εἰσιτήρια ἔχουν ἐξαντληθῆ ἀπὸ προχθές... Σᾶς συμβουλεύω νὰ πατε!... Ἡ πιὸ ὡμορφες γυναῖκες τῆς Νίκαιας θὰ εἶνε ἐκεῖ πέρα!...

— Μὰ τί θὰ φορέσω; ἔκανε ὁ Ἀνρὶ Μπωμόν.

— "Ω, μὴ σᾶς νοιάζη!... τοῦ τηλεφώνησε ὁ διευθυντὴς τοῦ ξενοδοχείου. Ἐχω στὴ διάθεσί σας ἕνα ὑπέροχο μεταξωτὸ μαῦρο ντόμινο!...

Ὁ Μπωμὸν χαμογέλασε. Μὰ, φυσικά, ἦταν ἀνόητος νὰ θέλη νὰ κοιμηθῆ ἀπὸ τὶς ὀχτὼ ἡ ὥρα τὴν τελευταία Κυριακὴ τῆς Ἀποκρηᾶς! Γι' αὐτὸ λοιπὸν εἶχε κατεβῆ στὴ Νίκαια;...

* * *

Ὁ Ἀνρὶ Μπωμὸν, φορῶντας πάνω ἀπὸ τὸ φράκο του τὸ μαῦρο ντόμινο, μπῆκε στὸ κατάφωτο Καζίνο, ποὺ ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ ἕνα πλῆθος ἀριστοκρατικοῦ κόσμου μὲ πολυτελεῖς ἀμφιέσεις. Ἡ ἰδέα ὅμως ὅτι ἦταν μόνος, ξένος ἀνάμεσα σὲ ξένους καὶ χωρὶς τὴν ἐλπίδα νὰ συναντήση κανένα φίλο του, τὸν στενοχώρησε. Τράβηξε γιὰ τὸ μπάρ, καὶ, μὴ ἔχοντας νὰ κάνη τίποτε ἄλλο, ἄρχισε νὰ πίνη τὸ ἕνα κοκτέϊ ὕστερ' ἀπὸ τ' ἄλλο. "Επειτα, κατὰ τὰ μεσάνυχτα, ξαναγύρισε στὴ μεγάλη αἴθουσα, ὅπου χόρευε ὅλος ὁ κόσμος καὶ κύτταξε γύρω του γιὰ νὰ βρῆ κι' αὐτὸς μιὰ ντάμα.

Ἐκεῖ, μπροστά του, κοντὰ στὸν ἐξώστη, στεκόταν μιὰ ὡμορφη Ἱσπανίδα μὲ μιὰ κόκκινη μάσκα. Ὁ Ἀνρὶ Μπωμὸν πρόσεξε ὅτι ἡ κομψὴ καὶ γοητευτικὴ ἐκείνη γυναῖκα τὸν κύτταζε στὰ μάτια, μ' ἕνα διαπεραστικὸ κι' ἀνήσυχο βλέμμα. Μήπως ἦταν μόνη; Ὁ Ἀνρὶ Μπωμὸν ὑποκλίθηκε μπροστά της. Ἐκείνη δέχτηκε ἀμέσως νὰ χορέψουν καὶ καθὼς πλησίασε τὸ πρόσωπό της στὸ δικό του, τοῦ ψιθύρισε:

— Ἀγάπη μου!... Πρέπει νὰ φύγης! Νὰ φύγης ἀμέσως!... Ὁ ἄνδρας μου διάβασε τὸ ἀπόγευμα τὸ γράμμα σου κι' ἔμαθε πὼς θὰ μὲ συναντοῦσες ἐ-

Ἀγάπη μου!... Πρέπει νὰ φύγης... Νὰ φύγης ἀμέσως!...

δῶ... Ξέρει πὼς θὰ φορᾶς μαῦρο ντόμινο καὶ μοῦ ἀρκίστηκε πὼς θὰ σὲ σκοτώση μόλις σὲ συναντήση... Εἶνε ἕξαλλος! Κάνει σὰν τρελλός!... Θέλει νὰ ἐκδικηθῆ!... Πρέπει νὰ φύγης!...

Τὰ χείλη τῆς ὡμορφης Ἱσπανίδας ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ φόβο καὶ τὸ χέρι της ἔσφιγγε σπασμωδικά, μὲ δύναμι, τὸ δικό του.

— Νάτος! Εἶνε ἐκεῖ ὁ ἄνδρας μου! ἐπρόσθεσε. Εἶνε αὐτός! Ὁ παληάτσος ἐκεῖνος μὲ τὸν χρυσὸ ἥλιο στὸ στῆθος καὶ στὴν πλάτη. Ἔχει κρύψει τὸ πιστόλι του μεσα στὴ σακκούλα μὲ τὸ κομφετί... Εὐτυχῶς! Δὲν μᾶς εἶδε ἀκόμα!... Ἐμπρός!... Φεύγα!... Φεύγα γρήγορα!...

Κ' ἡ ὥμορφη Ἱσπανίδα ἀποσπάσθηκε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά του καὶ προχώρησε νὰ συναντήση τὸν ἄνδρα της.

Ὁ Ἀνρὶ Μπωμὸν τὰ ἔχασε γιὰ μιὰ στιγμή. Τί ἔπρεπε νὰ κάνη; Εἶχε μπλεχτῆ δίχως νὰ τὸ θέλη σὲ μιὰ ἐπικίνδυνη ὑπόθεσι. Ὡστόσο, ὑπῆρχε ἀκόμη καιρός. Μποροῦσε νὰ φύγη καὶ νὰ σωθῆ. Μὰ ὁ ἄλλος; Τί θὰ γινόταν ὁ ἄλλος; Θὰ τὸν ἄφηνε ἔτσι, ἀπροειδοποίητο; "Οχι! Δὲν μποροῦσε!

Γύρισε κι' ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὴν αἴθουσα τοῦ Καζίνου. Δὲν ὑπῆρχε κανένα ἄλλο μαῦρο ντόμινο. "Ολος ὁ κόσμος φοροῦσε μοντέρνες καὶ πρωτότυπες ἀμφιέσεις. "Ενα μαῦρο ντόμινο εἶνε πολὺ ἁπλῆ καὶ πολὺ παληᾶς μόδας μασκαράτα. Ὡστόσο, κάποιος ἀπ' ὅλους ἐκείνους τοὺς ἄνδρες ἔπρεπε νὰ φοροῦσε κανεὶς ἄλλος, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἀνρὶ Μπωμόν! Διάβολε! Ἡ κατάστασις ἄρχιζε νὰ γίνεται δύσκολη. "Επρεπε νὰ φύγη! Μὰ πῶς; Ὁ παληάτσος μὲ τοὺς χρυσοὺς ἥλιους παρακολουθοῦσε ἀπὸ μακρυὰ κάθε κίνησί του. Πῶς θὰ ξέφευγε;

Συλλογίσθηκε πὼς μόνο μιὰ λύσις μποροῦσε νὰ τὸν σώση: νὰ βγάλη τὴ μάσκα. Μὰ ἂν ὁ ἄνδρας τῆς Ἱσπανίδος δὲν ἤξερε στὸ πρόσωπο τὸν τρυφερὸ φίλο της; "Αν κι' αὐτὸ δὲν εἶχε κανένα ἀποτέλεσμα; "Επρεπε λοιπὸν νὰ φύγη μὲ κάθε τρόπο. Κι' ἀποφασιστικὰ τράβηξε γιὰ τὸ μπάρ, ἀπὸ τὸ διάδρομο τοῦ βάθους. Μόλις ὅμως ἔκανε μερικὰ βήματα, σταμάτησε πάλι ἀναποφάσιστος. Δὲν ἔπρεπε ν' ἀφήση τὸν ἄλλο ἀπροειδοποίητο! Μὲ κάθε τρόπο ἔπρεπε νὰ βρῆ τὸ ἄλλο μαῦρο ντόμινο...

Γύρισε τὸ κεφάλι καὶ κύτταξε πίσω του: στὴν ἀρχὴ τοῦ διαδρόμου ἔστεκε καὶ τὸν παρακολουθοῦσε ὁ σύζυγος τῆς Ἱσπανίδας. Ὁ Ἀνρὶ Μπωμὸν συλλογίσθηκε τὰ χείλη της ποὺ ἔτρεμαν, τὸ σαγηνευτικὸ κορμί της ποὺ ἀνατρίχιαζε ἀπὸ τὴ φρίκη καὶ ἄρχισε νὰ φαντάζεται διάφορα σχέδια ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ σώσουν τὴν κατάστασι.

"Αξαφνα, τότε, μιὰ παράξενη σκέψις ἄστραψε στὸ πνεῦμα του. Ὁ Ἀνρὶ Μπωμὸν χαμογέλασε εὐχαριστημένος καὶ προχώρησε γρήγορα πρὸς τὸ μπάρ. Ὁ ἄνδρας τῆς Ἱσπανίδας τὸν

(Συνέχεια στὴ σελίδα 61)

Μυθιστόρημα τρόμου καὶ Φρίκης

ὁ θάνατος τοῦ αἵματος

Τοῦ Τζὼρζ Ἔδσον

(Μιὰ φριχτὴ κατάρα θάραινε τὸ αἷμα τῆς οἰκογενείας Λαίητον. Καὶ στὰ μάτια των Λαιητον ἔλαμπε διαρκῶς ἡ ἀγωνία κι' ὁ κρυφὸς τρόμος...

Γιοιος γλυστροῦσε ὕπουλα σὰν ἔχιδνα, στοὺς σκοτεινοὺς διαδρόμους καὶ σημάδευε τὰ θύματά του μὲ τὸν πένθιμο, αἱματόβρεχτο σταυρό;... Πόσα μυστήρια, Θεέ μου!)

Ὁ Μπόμπ Φρῆμαν, συνοδευόμενος ἀπ' τὴ νεαρὴ καὶ θελκτικὴ μνηστή του Χριστ.να, μπῆκε στὸ ἰδιαίτερο σαλόνι τῆς γιαγιᾶς της, κυρίας Λαίητον.

Μὰ στὸ κατῶφλι σχεδὸν τῆς πόρτας, σταμάτησε παρευθὺς δισταχτικός. Εἶχε ξεχωρίσει μιὰ ξαφνικὴ καὶ παράξενη λάμψι στὰ μάτια τῆς γηραλέας αὐτῆς κυρίας, καὶ σκρτησε ἀθελά του. Ἐπίσης ἀθελά της σκίρτησε κ' ἡ λευκόμαλλη κυρία Λαητον, μόλις ἀντίκρυσε τὴν ἐγγονή της καὶ τὸν μνηστῆρα της νὰ μπαινουν στὸ σαλόνι.

Ἡ Χριστίνα, ἀνύποπτη ὡστόσο, ἔτρεξε ἀμέσως χαρούμενη, φίλησε τὸ χέρι τῆς σιωπηλῆς κι' ἀρχοντικῆς αὐτῆς γρηᾶς, καὶ τῆς εἶπε μὲ ὑπερηφάνεια καὶ μὲ καμάρι:

— Γιαγιά μου, σοῦ συστήνω τὸν μνηστῆρα μου Μπόμπ Φρῆμαν... Νύχτωσε ἀπὸ ὥρα, βέβαια, καὶ θὰ θέλης νὰ ἡσυχάσης... Μὰ ἡ χαρά μου εἶνε τόσο ἀνυπόμονη, ὥστε δὲν θὰ μποροῦσα νὰ περιμένω ὡς αὔριο τὸ πρωΐ, γιὰ νὰ σοῦ συστήσω τὸν καλό μου Μπόμπ!

— Μπὸμπ Φρῆμαν!... μουρμούρισε μὲ ὑπόκωφη φωνὴ καὶ μὲ γλαρωμένα μάτια, ἡ κυρα Λαίητον.

Ἡ φωνή της ἔμοιαζε σὰν ἠχώ. Μιὰ ξαφνική, μιὰ βαθειὰ ἀφηρημάδα, μαρμάρωνε τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ μαραμένου προσώπου της, καὶ τάδειχνε δίχως καμμιὰ ἔκφρασι. Καὶ τὰ μάτια της θὰ ὀρθάνοιχτα, ἔμοιαζαν σὰν γυάλινα.

— Μπὸμπ Φρῆμαν! ξανᾶπε σὲ λίγο, ὑπόκωφα πάλι ἡ γρηά. "Ωστε θέλετε, κύριε Φρῆμαν, νὰ παντρευτῆτε τὴ Χριστίνα μου;... Τὴ Χριστίνα μου;

Λιγόστιγμη σιωπὴ ἀκολούθησε. Ἡ Χριστ.να κι' ὁ Μπόμπ, παραξενευόντουσαν ἀπ' τὴν ἀλλόκοτη αὐτὴ στάσι τῆς γρηᾶς, κι' ἀλληλοκυτταζόντουσαν δίχως νὰ μιλοῦν.

— "Οχιι! στρίγγλισε ἀπότομα τώρα, κι' ἄξαφνα, ἡ κυρία Λαίητον. "Οχι!... Δὲν μπορεῖ νὰ γίνη αὐτό!... Δὲν μπορεῖς νὰ τὴν παντρευτῆς... Βλέπω καθάρια τὸν σταυρό!... Βλέπω τὸν τρομερὸ σταυρό, ποὺ...

Μιὰ βροντερὴ φωνὴ ἀντήχησε τότε ἀπ' τὴν πόρτα:

— Μητέρα, πᾶψε!... Πᾶψε, σοῦ λέω!

Ἡ γρηά, στὸ ἄκουσμα τῆς σκληρῆς κι' ἐπιταχτικῆς ἐκείνης φωνῆς, κόμπιασε ἀμέσως. Ὁ Μπόμπ Φρῆμαν ἀνατρίχιασε, καὶ γύρισε παρευθὺς τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ δῆ ποιὸς φώναξε ἔτσι.

Εἶδε, ὀρθόν, κατάχλωμο καὶ ταραγμένον, τὸν πατέρα τῆς Χριστίνας του, νὰ στέκεται στὴ μισοανοιχτὴ πόρτα. Ὁ Χένρυ Λαίητον, πατέρας τῆς Χριστίνας καὶ γυιὸς τῆς γηραλέας κυρίας, κυττοῦσε ἔντρομος τὴ μητέρα του. Τὸ γιγάντειο καὶ δυνατὸ κορμί του, ἔτρεμε σὰν φύλλο στὸν ὁρμητικὸ βοριᾶ. Καὶ τὸ πρόωρα γερασμένο πρόσωπό του, εἶχε μιὰ νευρικὴ χλωμάδα ἁπλωμένη ἀπάνω του.

— Γιατὶ, Χένρυ; μουρμούρισε ἐπὶ τέλους ἡ γρηὰ στὸν γυιό της. Γιατὶ νὰ πάψω;... Ἔστω!... Δὲν μιλάω πειά, Χένρυ!... Λυποῦμαι ποὺ μ' ἐμποδίζεις, ἀλλὰ σὲ ὑπακούω καὶ σωπαίνω, παιδί μου Χένρυ!

Γύρισε κατόπιν τὸ κίτρινο καὶ «σταφιδιασμένο» πρόσωπό της, στὸν ἔκθαμβο ἐντωμεταξὺ Μπόμπ. Καὶ τοῦ εἶπε, μὲ σταθερώτερη φωνὴ καὶ μὲ ὕφος ἀρχοντικό:

— Εἶμαι ἐνθουσιασμένη γιὰ τὴ γνωριμία σας, κύριε Φρῆμαν!... Χάρηκα πολύ, ποὺ σᾶς γνώρισα ἐπιτέλους καὶ προσωπικῶς... Πολλὰ τὰ ἐπαινετικὰ ἔχω ἀκούσει ὡς τώρα γιὰ σᾶς!... Καὶ, σᾶς παρακαλῶ... εὐαρεστηθῆτε νὰ ξεχάσετε τὰ ὅσα εἶπα πρὶν ἀθελά μου!

Ὁ Μπόμπ, ἐξακολουθητικὰ ἔκθαμβος, ὑποκλίθηκε μπρὸς στὴ γηραλέα κυρία, τὴν ξαπλωμένη στὸ μεγάλο, πολυτελὲς καὶ πανάρχαιο κρεββάτι της, ἀνάμεσα σ' ἕναν σωρὸ μαξιλάρια. Τὴν κύτταξε ἐπίμονα καὶ ἔβλεπε, ὅτι εἶχε ἐξαφανιστῆ πειὰ ἀπὸ τὰ θολὰ μάτια της, ἡ προηγούμενη ἐκείνη ἔκφρασι τοῦ ἀλλόκοτου καὶ κρυφοῦ τρόμου της...

Ὁ Μπόμπ ὑποκλίθηκε ξανά, κι' ἔσφιξε ἁπαλὰ τὸ χέρι τῆς γρηᾶς. Ἦταν κρυερὸ καὶ κίτρινο, σὰν χέρι πτώματος. Κι' ὁ Μπόμπ, κρύβοντας τὴν ἀνατριχίλα ποὺ ἔνοιωθε στὸ ἄγγισμα τοῦ νεκρικοῦ αὐτοῦ χεριοῦ, μουρμούρισε, ὅσο πιὸ σταθερὰ μποροῦσε:

— Κι' ἐγὼ εἶμαι ἐνθουσιασμένος γιὰ τὴ γνωριμία σας, σεβαστή μου κυρία Λαίητον!

— Συγχωρῆστε με γιὰ τὴν ἀπουσία μου πρὶν στὸ δεῖπνο! ξανᾶπε ἡ γιαγιὰ τῆς Χριστίνας στὸν Μπόμπ. Ἔπρεπε βέβαια νὰ καθήσω κι' ἐγὼ στὸ τραπέζι, ἐφόσον μάλιστα εἶνε ἡ πρώτη φορὰ ποὺ μᾶς ἐπισκέπτεσθε!... Ἀλλὰ βραδυὰ ποὺ μᾶς ἐπισκέπτεσθε!... Ἀλλά, βλέπετε, ἐπὶ ἕξη μῆνες συνέχεια τώρα, εἶμαι διαρκῶς — νύχτα κ' ἡμέρα — ξαπλωμένη στὸ κρεββάτι μου...

— Καλησπέρα σας, κύριε Φρῆμαν, μητέρα! διέκοψε ξανὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ὁ Χένρυ Λαίητον.

Καὶ βαδίζοντας ἀστικὰ πρὸς τὸ κρεββάτι της, ἔσκυψε ἀπάνω της, χάιδεψε τὸ λευκόμαλλο κεφάλι της καὶ πρόσθεσε:

— Εἶνε πολὺ προχωρημένη πειὰ ἡ νύχτα, μητέρα!... Εἶνε ἀργὰ γιὰ σένα, καὶ πρέπει νὰ κοιμηθῆς!

Ὁ Μπόμπ, φίλησε τὸ κρυερὸ χέρι της καὶ τὸ ἄφησε ἁπαλὰ νὰ πέση στὴν κουβέρτα. Ἔπειτα, ἀποτραβήχτηκε λίγα βήματα πιὸ πέρα. Ἦταν περίεργος νὰ παρασταθῆ καὶ νὰ παρακολουθήση τὴν ἐπίσημη αὐτὴ οἰκογενειακὴ σκηνή, τὴν ὁποία τόσες φορὲς τοῦ εἶχαν περιγράψει τὰ δροσερὰ χείλη τῆς μνηστῆς του Χριστίνας: Τὴ σκηνὴ δηλαδή, κατὰ τὴν ὁποία ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας Λαίητον περνοῦσαν — ἕνα-ἕνα μπρὸς ἀπ' τὴ σεβαστὴ γιαγιὰ κάθε βράδυ καὶ τῆς εὐχόντουσαν εὐλαβικὰ τὴν «καληνύχτα»!

Πρώτη, πέρασε καὶ καληνύχτισε μὲ ὑπόκλισι τὴν κυρία Λαητον ἡ Τζούλια Οὐάϊλδ, παντρεμένη ἤδη ἐγγονή της καὶ μεγαλύτερη ἀδελφὴ τῆς Χριστίνας. Κατόπιν, δεύτερη, ἡ ἰδια ἡ Χριστίνα. Τρίτος, ὁ ἐγγονός της Τζὼν Μαϊὄλαρδ, γυιὸς μιᾶς πεθαμένης κόρης της. Καὶ τέλος, ἀφοῦ πέρασαν ὅλα τὰ ὑπόλοιπα μέλη τῆς οἰκογενείας Λαίητον, πλησίασε τὴ γρηὰ καὶ τὴν καληνύχτισε μὲ ὑπόκλισι ὁ Κόνραδ...

Ὁ Κόνραδ, ἦταν ἕνα μικρό, ἀλλὰ πολὺ ζωηρὸ παιδί. Ἡ Χριστίνα εἶχε πῆ μενε πρὸ καιροῦ μὲ τὸν παππού του — ἕναν γηραλέο ξυλοκόπο — σὲ μιὰ καλύβα τοῦ κοντινοῦ δάσους. Ἐπισκεπτόταν συχνὰ ὅμως τὸν πύργο τῶν Λαητον. Καὶ τόσο τὸν περιποιόντουσαν, τόσο ἡ Χριστίνα ὅσο καὶ τὰ ἄλλα μέλη τῆς ἀρχοντικῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ὥστε ὁ μικρὸς Κόνραδ εἶχε ἀπαρηθῆ πειὰ τὸν παππού του κι' ἔμενε διαρκῶς στὸν πύργο τῶν προστατῶν του.

Τὰ νεαρώτερα πρόσωπα τῆς οἰκογενείας, εἶχαν ἀποσυρθῆ πειὰ ἀπ' τὴν κρεββατοκάμαρα τῆς κυρίας Λαίητον. Ἡ Χριστ.να, στηριγμένη στὸ μπράτσο τοῦ μνηστῆρος της, εἶχε κατεβῆ τώρα στὸ μεσαῖο πάτωμα τοῦ πύργου. Κι' ἀνάμεσα ἀπὸ ἕναν μακρὺ διάδρομο, ὁδηγοῦσε σιωπηλὴ τὸν μνηστῆρα της στὸ ὡρισμένο γι' αὐτὸν δωμάτιο...

— Χριστίνα! τῆς εἶπε ξαφνικὰ ἐκεῖνος, σταματῶντας στὸ κατῶφλι τῆς πόρτας, καὶ στρέφοντας τὸ κεφάλι του ὀπίσω σ' αὐτή.

Εἶχε τσακώσει στὸ βλέμμα της, τὸ ἴδιο ὕπως καὶ πρὶν τρομαγμένο ὕφος, τὴν ἴδια ὅπως καὶ πρὶν βαθειὰ καὶ φευγαλέα λάμψι ἑνὸς φόβου κρυφοῦ καὶ παγωμένου...

— Χριστίνα μου! τῆς ξανᾶπε ἱκετευτικὰ τώρα. Πές μου, τί σοῦ συμβαίνει;... Γιατὶ αὐτὸ τὸ φοβισμένο βλέμμα, στὰ γλυκὰ καὶ καθάρια μάτια σου;... Τρεῖς-τέσσερες φορὲς ὡς τώρα, ἔχω ξεχωρίσει στὰ μάτια σου αὐτὸν τὸν ἀγωνιώδη τρόμο, ἀπὸ τότε ποὺ σὲ γνώρισα!... Σὲ ξαναρώτησα κι' ἄλλοτε γι' αὐτό, ἀλλὰ πάντα ἀπόφευγες νὰ μοῦ ἐξηγηθῆς!... Μὰ τώρα... πρέπει νὰ μοῦ πῆς!... Πρέπει!

Τῆς ἔπιασε τὰ μπράτσα, καὶ τσφιξε μ' ἐπιμονὴ στὰ στιβαρὰ δάχτυλά του. Καὶ τῆς ξανᾶπε, πιὸ ἐπίμονα, μὲ περισσότερο ὑπόκωφη φωνὴ τώρα:

— Πρέπει νὰ μοῦ ἐξηγηθῆς, ἐπιτέλους, Χριστίνα!... Τί σᾶς συμβαίνει, ὅλων σας;... Καὶ τ' ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας σου, φαίνονται πότε - πότε μουδιασμένα, ἀπ' τὸν ἴδιο αὐτὸν μυστηριώδη τρόμο!... Γιατί;... Τί εἶνε αὐτὸ τὸ ἄγνωστο κ ά τ ι, τὸ ὁποῖο τόσο τοὺς φοβίζει;... Καὶ τί ἐννοοῦσε ἡ γιαγιά σου, ὅταν ἔλεγε πρὶν ὅτι δὲν μποροῦμε νὰ παντρευτοῦμε;

Ἡ Χριστίνα σήκωσε τὸ πανιασμένο, τὸ ἄσπρο σὰν κιμωλία πρόσωπό της

καὶ τὸν κυτταξε θλιβερά.

— Δὲν ξέρω, ἀγαπημένε μου! ταράλισε μὲ ἀγωνία κρυφὴ καὶ δισταγμό. "Ω, Μπόμπ... σὲ παρακαλῶ μὴ μὲ ρωτᾶς... Καληνύχτα, ἀγαπημένε μου!

Ἀνασηκώθηκε λίγο στὰ δάχτυλα τῶν ποδιῶν της, ἔφτασε τὰ χείλη του, τὰ φίλησε πεταχτά, καὶ ξέφυγε σβέλτη ἀπ' τὴν ἀγκαλιά του. Κατόπιν τὸν ἄφησε ἀπότομα, κι' ἀπομακρύνθηκε διαστικὴ κατὰ μῆκος τοῦ διαδρόμου.

Ρυτίδες θλίψεως καὶ συλλογῆς αὐλάκωσαν τότε τὸ λιγνὸ κι' ἀρρενωπὸ πρόσωπο τοῦ Φρῆμαν. Μπῆκε στὸ δωμάτιό του, ἄναψε τὸ ἠλεκτρικό, κι' ἔκλεισε τὴν πόρτα. Ἔνοιωθε μέσα του, ὅτι κάποια φρίκη κρατοῦσε σὲ διαρκῆ ἀγωνία τὴν οἰκογένεια τῶν Λαίητον.

Ναί, ὁλόκληρη ἡ οἰκογένεια τῶν Λαίητον, κ' ἡ ἴδια ἀκόμη ἡ λατρευτή του Χριστίνα, σκιαζόντουσαν ἀπ' τὰ μαῦρα φτερὰ κάποιας — ἄγνωστης ἀκόμα σ' αὐτὸν — φρίκης!

Αὐτὴ τὴ μυστηριώδη φρίκη, τὴν ἔνοιωθε, τὴ μυριζόταν ὁ νεαρὸς ἄνδρας, μέσα στὴν ἀγωνιώδη ἀτμόσφαιρα τοῦ ἀρχαίου αὐτοῦ πύργου. Περὶ τίνος λοιπὸν ἐπρόκειτο;

Ξάπλωσε στὸ κρεββάτι του, ἐξακολουθητικὰ καὶ βαθειὰ συλλογισμένος. Ὁ ὕπνος ἀπόφευγε ἐπίμονα τὰ βλέφαρά του. Γιὰ πολλὴ ὥρα στριφογύριζε ἄγρυπνος κι' ἀνήσυχος. Καὶ στὰ τελευταῖα, ἕνας ὕπνος ταραγμένος κατώρθωσε νὰ τὸν ναρκώση...

Ξαφνικά, ἀνατινάχτηκε καὶ ξύπνησε. Πήδησε παρευθὺς κάτω ἀπ' τὸ κρεββάτι του κι' ἔτρεξε στὴν πόρτα. Ἀπὸ κάπου, μέσα στὸν πανάρχαιο αὐτὸν οἰκογενειακὸ πύργο τῶν Λαίητον, ἀκουγόντουσαν καθαρὰ ὑπόκωφες κραυγὲς... κραυγὲς ἀπερίγραπτης ἀγωνίας καὶ τρόμου...

Χλωμός, ἱδρωμένος ὁ Φρῆμαν, ἄνοιξε τὴν πόρτα. Ὁ μακρὺς διάδρομος ἔξω, ἦταν θαμποφωτισμένος. Ἐκεῖ κάτω στὸ βάθος του, χάμω στὰ σανίδια, κοίτονταν ἕνα κορμί. "Ορθιο, κοντὰ στὸ κορμί, στεκόταν τὸ μικρὸ ἐκεῖνο παιδάκι, ὁ Κόνραδ. Καὶ γονατιστή, σκυμμένη ἀπάνω στὸ κορμὶ αὐτό, ἦταν μιὰ λευκοντυμένη σιλουέττα γυναίκας, ἡ ὁποία θρηνοῦσε σιωπηλά.

Ἡ λευκοντυμένη καὶ δακρύβρεχτη αὐτὴ γυναῖκα, ἦταν ἡ γιαγιὰ τῆς Χριστίνας!... Ἦταν ἡ παράλυτη αὐτὴ γρηά, ἡ ὁποία εἶχε πῆ πρὶν, ὅτι ἐπὶ ἕξη μῆνες τώρα δὲν μποροῦσε νὰ κουνηθῆ καθόλου ἀπ' τὸ κρεββάτι της!

Ἀλαφιασμένος ὁ Μπόμπ Φρῆμαν, μὲ σφιγμένα στήθη καὶ μὲ κομμένη ἀνάσα, ἔτρεξε πρὸς τὴν ἀλλόκοτη αὐτὴ ὁμάδα. Φτάνοντας κοντά, ἔσκυψε καὶ κύτταξε τὸ ξαπλωμένο χάμω κορμί.

Ἦταν ὁ Χένρυ Λαίητον, ὁ πατέρας τῆς Χριστίνας...

Κ' ἦταν πεθαμένος!

Τὸ πτῶμα του βρισκόταν ξαπλωμένο ἀνάσκελα, στὰ σανίδια. Τὸ κέρινο πρόσωπό του, ἦταν παραμορφωμένο ἀπὸ ἕναν στερνὸ σπασμὸ ἀνεκφράστου πόνου. Τὰ ὁλάνοιχτα, τὰ ἁπλανῆ σὰν γυάλινα, μάτια του κύτταζαν ἀκόμα τὸ κενὸ μ' ἔκφρασι ἀπερίγραπτης φρίκης...

Μὰ οὔτε τὸ ἀποτρόπαια συσπασμένο πρόσωπο τοῦ Χένρυ Λαίητον ἀνατρίχιαζε τόσο τὸν Φρῆμαν, οὔτε ἡ κρυερὴ τρομάρα τῶν πεθαμένων πειὰ ματιῶν του. "Οχι. Ὁ Μπόμπ Φρῆμαν συγκλονιζόταν κυριολεκτικῶς ἀπὸ φρίκη, καθὼς κυττοῦσε τὸ γυμνὸ στῆθος τοῦ πτώματος...

Ἀπάνω στὸ γυμνὸ αὐτὸ στῆθος, ὑπῆρχε ἕνας μεγάλος ἄτεχνος σταυρός, καμωμένος ἀπὸ δυὸ βαθειὲς μαχαιριὲς ἀπάνω στὴ σάρκα. Κι' ἀπ' τὶς ἄγριες ἐκεῖνες μαχαιριές, ξεπηδοῦσε τώρα αἷμα ἄφθονο καὶ χλιαρό!

Ξαφνικά, καινούριες κραυγὲς ἀντήχησαν. Κάποιος ξεφώνιζε διαπεραστικά, κάπου ἐκεῖ κοντὰ στὸ χώλλ. Ὁ Φρῆμαν τράβηξε τὰ τρομαγμένα μάτια του ἀπ' τὸ μακάβριο αὐτὸ πτῶμα καὶ τάστρεψε πρὸς τὶς κραυγές. Εἶδε τὴ Χριστίνα του τότε, μαζὺ μὲ τὴν ἀδελφή της Τζούλια, νὰ τρέχουν ἔξαλλες, ἀναμαλλιασμένες...

— "Ω!... πατέρα μου! οὐρλιαζε ἡ Χριστίνα.

— Ὁ σ τ α υ ρ ό ς ! ψιθύριζε μὲ ἀγωνιώδη, ἀπερίγραπτη φρίκη, ἡ Τζούλια. Ὁ σ τ α υ ρ ό ς !...

Καὶ μὲ λυγισμένα γόνατα, χλωμιασμένη σὰν πτῶμα, ἔκλεισε τὰ μάτια της κι' ἔψαχνε νὰ πέση λιπόθυμη...

Ὁ Μπόμπ πρόλαβε καὶ τὴν ἅρπαξε στὴν ἀγκαλιά του. Μαλακὰ ὕστερα τὴν ἀκούμπησε στὸ πάτωμα χάμω. Ἀνασηκώνοντας ἀστραπιαία τὸ κορμί του ὕστερα, πρόλαβε ν' ἁρπάξη ἀπ' τὴ μέση τὴν ἔξαλλη Χριστίνα καὶ νὰ τὴ συγκρατήση ὀρθή...

Πρόσεξε τότε, ὅτι εἶχε φτάσει ἐντωμεταξὺ καὶ στεκόταν πλάϊ του, ὁ ὀρφανὸς Τζὼν Μαϊὄλαρδ, ὁ ἔγγονος αὐτὸς τῆς κυρίας Λαητον καὶ πρῶτος ἐξάδελφος τῆς Χριστίνας. Ἐπίσης ὁ Φρῆμαν πρόσεξε — μὲ κάποια ὑποψία τώρα στὸ βλέμμα του — ὅτι ἐκεῖ κοντά του καὶ παράμερα στεκόταν ὁ Τζέφρυ, ἐπιστάτης τοῦ πύργου τῶν Λαίητον κι' ἄνθρωπος ἀλλοκότου παρουσιαστικοῦ...

Ὁ Τζέφρυ αὐτός, ἦταν ἕνα ἄτομο κοντόπαχο, καμπούρης, μὲ πελώριο κεφάλι καὶ μὲ παράξενα κίτρινα μάτια, ἀπαράλλαχτα μὲ μάτια γάτας. Εἶχε ξεπροβάλλει ἀθόρυβα καὶ ξαφνικὰ ἀπ' τὴ σκοτεινὴ σκάλα, ἡ ὁποία ὁδηγοῦσε ἀπάνω στὸ τρίτο πάτωμα τοῦ πύργου. Κ' εἶχε πλησιάσει τὴν τρομαγμένη γύρω ἀπ' τὸ πτῶμα τοῦ Λαίητον ὁμάδα, σέρνοντας τὰ βήματά του ἀθόρυβα καὶ γλυστρώντας ὕπουλα σὰν ἔχιδνα.

Ἀκουγόν τουσαν καθαρὰ κραυγὲς ἀπερίγραπτης ἀγωνίας

ρυθα, λὲς καὶ γλυστροῦσε στὰ σανίδια ἀντὶ νὰ περπατάη...

Ὁ Φρῆμαν τὸν κύτταξε ἐπίμονα κι' ἀνατριχιασμένος. Εἶδε στὴ μορφή του μιὰ ἔκφρασι ἀφηρημένη, κάπως εἰρωνική, κάπως ψυχρή.

— Διάβολε! σκέφτηκε ἄθελά του τότε ὁ νέος. Πολὺ ἀπαίσιο κ' ὕποπτο μοῦτρο ἔχει αὐτὸς ὁ ἐπιστάτης, Τζέφρυ!... Ποτὲ δὲν μοῦ ἄρεσε ὥς τώρα, καὶ...

Σταμάτησε ἀπότομα τὶς ἀστραπιαῖες σκέψεις του, γιατὶ ἡ Χριστίνα—τρέμοντας σύγκορμη καὶ μὲ καινούρια ἔξαψι ἀπελπισίας καὶ τρόμου — ψιθύριζε:

— Ὤ, πατέρα μου!.., Γιαγιά... Ὤ, Θεέ μου!...

Τὸ μουρμουρητὸ αὐτὸ τῆς ἀγαπημένης του, ξύπνησε τὸν Μπόμπ ἀπ' τὶς σκέψεις του, καὶ τὸν ξανάφερε στὴ φρικιαστικὴ πραγματικότητα. Τὸ βλέμμα του ἔπεσε ἄθελά του, ἀπάνω στὴν ἀσπροφορεμένη καὶ γονατιστὴ στὸ πτῶμα τοῦ παιδιοῦ της γρηά. Τοῦ φαινόταν ἀνατριχιαστικὰ ἀνεξήγητη, ἡ παρουσία της ἐκεῖ στὸ χώλλ τοῦ διαδρόμου.

— Θεέ μου, τί συμβαίνει; μουρμούριζε ἔντρομος ὁ νέος. Ἔξη μῆνες τώρα, ἡ γιαγιὰ τῆς Χριστίνας δὲν κουνήθηκε καθόλου ἀπ' τὸ κρεββάτι της!.. Ὅλοι τὴν ξέρουν γιὰ παράλυτη... Ὅλοι περίμεναν τὸ θάνατό της, τοὺς τελευταίους μάλιστα αὐτοὺς τρεῖς μῆνες. Οὔτε ν' ἀνακαθήση ἀπάνω στὸ κρεββάτι της μποροῦσε δίχως τὴ βοήθεια ἄλλων!... Πῶς κατώρθωσε ἀπόψε νὰ πεταχτῆ ἔξω ἀπ' τὴν κρεββατοκάμαρά της καὶ νὰ βρεθῆ ἐδῶ, ἡ αἰνιγματικὴ αὐτὴ γρηά;

Καὶ τὴν περιεργαζόταν ὁ Μπόμπ, μὲ μάτια γλαρὰ ἀπὸ τρομάρα. Τὴν ἔβλεπε ν' ἀνασηκώνη τὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ της, νὰ καταφιλῆ τὸ νεκρικό του πρόσωπο, καὶ νὰ μουρμουρίζη ἀλλὰ καὶ φρενιασμένα λόγια...

— Μπόμπ! μουρμούρισε τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ Χριστίνα στὸ αὐτί του. Βοήθησέ με νὰ σηκώσουμε τὴ γιαγιὰ καὶ νὰ τὴν πᾶμε στὸ δωμάτιό της!

— Θὰ τὴν πάω ἐγὼ ἐκεῖ, ἀγαπημένη μου! τῆς ἀπάντησε ὁ Μπόμπ, ξανατακτοποιώντας. Ἐσὺ, περιποιήσου ἐντωμεταξὺ τὴν ἀδελφή σου!

Ἄφησε κατόπιν τὴ Χριστίνα κι' ἔσκυψε στὴ γρηά. Προσπάθησε νὰ τὴν ἀποσπάση ἀπ' τὸ αἱματόβρεχτο πτῶμα τοῦ γυιοῦ της καὶ νὰ τὴ σηκώση στὴν ἀγκαλιά του.

Μὰ ἡ γρηὰ τοῦ ἔρριξε ἕνα βλέμμα ἐχθρικό, ἕνα βλέμμα ἀπερίγραπτης μοχθηρίας καὶ κακίας καὶ γαντζώθηκε στὸ πτῶμα μὲ δύναμι ἀπροσδόκητη!

Πιὸ ἀνατριχιασμένος ὁ Μπόμπ, διπλασίασε τὶς προσπάθειές του μὲ κάποιο πεῖσμα τώρα. Ἡ μυστηριώδης σὲ ὡστόσο νὰ γαντζώνεται στὸν πεθαμένο γυιό της καὶ ν' ἀντιστέκεται ἀκόμα μὲ ἀληθινὴ λύσσα. Καὶ ξαφνικά, καταμεσῆς σ' αὐτὸ τὸ ἀνέλπιστο φρενιασμά της, τὰ νεῦρα της χαλάρωσαν, στέναξε βαθειὰ κι' ἄφησε τὸν ἑαυτό της ὑπάκουα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ χλωμοῦ καὶ καταϊδρωμένου Φρῆμαν...

Αὐτὸς τὴ σήκωσε στὰ μπράτσα του τότε, καὶ τὴ μετέφερε στὸ δωμάτιό της. Τὴν ξάπλωσε στὸ κρεββάτι της. Μὲ βλέμμα γλαρὸ πρόσεξε ὅτι ἡ κουβέρτες της εἶχαν πεταχτῆ στὸ πλάϊ τοῦ κρεββατιοῦ, σὰν νὰ τὶς εἶχε σηκώσει καὶ νὰ τὶς εἶχε παραμερίσει πρὶν, ἕνα βίαιο καὶ στιβαρὸ χέρι. Ὁ Μπόμπ τὶς ξανάφερε στὴ θέσι τους, σκέπασε προσεχτικὰ τὴ λιπόθυμη γρηά, καὶ ξαναβγῆκε τρεχάτος στὸ διάδρομο...

Ὅταν ἔφτασε κοντὰ στὸ πτῶμα, εἶδε τὸ νεαρὸ Τζὼν Μαϋλαρδ νὰ μεταφέρη τὸ λιπόθυμο κορμὶ τῆς Τζούλιας καὶ νὰ τὸ ἀκουμπάη μαλακὰ σ' ἕνα κοντινὸ ντιβάνι. Ἡ Χριστίνα ἔλειπε. Ἀλλὰ παρευθὺς τὴν εἶδε νἄρχεται, βγαίνοντας ἀπὸ κάποιο δωμάτιο ἀντικρυνὸ, μὲ τὸ πρόσωπό της σὰν κέρινο καὶ συσπασμένο...

— Ποῦ ἦσουν; τὴ ρώτησε, τρυφερὰ κι' ἀνήσυχος.

— Εἶπα... εἶπα στὸν Τζέφρυ, νὰ τηλεφωνήση στὸν γιατρὸ καὶ στὸν ἀστυνόμο Κάρτερ! τραύλισε ψιθυριστὰ ἐκείνη.

Ἦσαν ὁλοφάνερες ἡ προσπάθειές της, στὸ νὰ δείχνη μιὰ δῆθεν ψυχραιμία. Ξαφνικὰ ὅμως, ἡ φρίκη τὴν ξαναγύρισε. Τὸ χλωμὸ πρόσωπό της ἔγινε ἄσπρο τώρα καὶ παραμορφώθηκε ἀπὸ κρυφὴ, ἄφθαστη ἀγωνία...

— Ὤ, Μπόμπ! μουρμούρισε, πέφτοντας στὴν ἀγκαλιά του, σὰν νὰ ζητοῦσε ἐκεῖ προστασία. Ὤ, Μπόμπ!... Κάποιος... κάτι... φριχτὸ κι' αἰνιγματικό, χτύπησε καὶ θανάτωσε τὸν δυστυγισμένο πατέρα μου!... Κάτι — ὁ,τιδήποτε καὶ νὰ εἶνε αὐτὸ τὸ «κάτι» — μὲ τὸν ἴδιο ἐπίσης τρόπο θανάτωσε καὶ τὸν παππού μου καθὼς καὶ τὸν ἀδελφὸ τοῦ παππού μου!... Ἄχ, Μπόμπ... Αὐτὸς ὁ σταυρός...

— Ναί, εἶδα τὸν κ. Λαίητον σκοτωμένο!...

— Ἔλα ἡσύχασε, μικρούλα μου! τὴ διέκοψε τρυφερὰ ὁ Φρῆμαν. Θάρρος... Ἄφησέ τα... Μὴν τὰ θυμᾶσαι!

Τὴν ἔσφιξε δυνατὰ στὴν ἀγκαλιά του ὡσότου καὶ τὴν εἶδε νὰ ξαναβρίσκη κάποια ψυχραιμία καὶ κάποιο θάρρος. Ἐκείνη στέναξε κατόπιν, τοῦ φίλησε βουβὰ τὸ χέρι, κι' ἀπομακρύνθηκε σιγὰ - σιγὰ τραβῶντας γιὰ τὸ δωμάτιο τῆς γιαγιᾶς της.

Ὁ Μπόμπ τότε, νοιώθοντας ἐπιτέλους ὅτι βρισκόταν ἀκόμα μισόνυμνος — ἔτσι ὅπως πετάχτηκε πρὶν ἀπ' τὸν ὕπνο του — ἔτρεξε στὸ δωμάτιό του καὶ ντύθηκε βιαστικά...

Γυρίζοντας ὕστερα ἐκεῖ στὴν πένθιμη γωνιὰ τοῦ χώλλ, ὅπου βρισκόταν ξαπλωμένο τὸ πτῶμα τοῦ Χένρυ Λαίητον, σκίρτησε ἔκθαμβος καὶ στάθηκε: Ἀντίκρυσε ἐκεῖ, ὁλομόναχον καὶ σκυμμένον στὸ αἱματόφυρτο πτῶμα τὸν νεαρὸ Κόνραδ. Ὁ μικρὸς αὐτὸς ἔγγονος τοῦ ξυλοκόπου, εἶχε γονατίσει κοντὰ στὸν πεθαμένο, καὶ κύτταζε προσεχτικὰ κι' ἐπίμονα τὶς δυὸ βαθειὲς μαχαιριὲς τοῦ στήθους, ἡ ὁποῖες σχημάτιζαν τὸν ἀλλόκοτο ἐκεῖνον αἱματηρὸ σταυρό...

Ἀλλὰ στὸ ἀσπρόχλωμο πρόσωπο τοῦ Κόνραδ, οὔτε φόβος ξεχώριζε, οὔτε φρίκη, οὔτε κἂν θλῖψις... παρὰ μονάχα μία ἀποτρόπαιη κι' ἀφύσικη καὶ μακάβρια περιέργεια!..,

. . . . . .

Ἡ ἀπονιὰ αὐτὴ τοῦ νεαροῦ Κόνραδ, ἡ τόσο ἀφύσικη, ἔκανε τὸν Μπόμπ νὰ ἀγαναχτήση μέσα του. Ἤξερε πόσο καλὸς καὶ πόσο πατρικὰ στοργικὸς εἶχε πάντα δειχτῆ ὁ μακαρίτης, στὸ ἄκαρδο αὐτὸ παιδὶ ἑνὸς ξένου. Κ' ἡ ἄδειρη αὐτὴ περιέργεια κι' ἀναισθησία του, φάνηκε σὰν ἱεροσυλία σωστὴ στὸν Μπόμπ.

Δίχως ὅμως νὰ δεξη τὴν ἀγανάχτησί του, ἔτρεξε παρευθὺς στὸ δωμάτιο τοῦ δυστυχισμένου Λαίητον κι' ἅρπαξε ἕνα σεντόνι. Ξαναβγῆκε ὕστερα βιαστικὰ στὸ χώλλ, καὶ σκέπασε τὸ πτῶμα καὶ τὸ παραμορφωμένο πρόσωπο τοῦ νεκροῦ εὐλαβικὰ μὲ τὸ σεντόνι αὐτό.

— Σήκω τώρα, Κόνραδ! εἶπε κάπως τραχειὰ κατόπιν, στὸν νεαρό. Κατέβα κάτω στὴν τραπεζαρία, καὶ κάτσε φρόνιμος σὲ μιὰ γωνιά!

— Μάλιστα, κύριε Φρῆμαν! ἀπάντησε τὸ παιδὶ, μὲ τὴ λεπτὴ καὶ σιγαλὴ φωνή του.

Σηκώθηκε καὶ κατέβηκε σκυφτὸ τὴ σκάλα. Ὁ Μπόμπ τὸ ἀκολούθησε, σιωπηλός. Κάτι τὸ ἀνεξήγητο κι' ἀλλόκοτο, στὴ στάσι καὶ στὰ φερσίματα τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ, πάγωνε τὴν καρδιὰ τοῦ Μπόμπ ἄθελά του, καὶ τοῦ προξενοῦσε μιὰ μυστικὴ ἀνατριχίλα...

Θυμόταν — ὅπως τοῦ εἶχε πῆ ἡ ἀγαπημένη του Χριστίνα — ὅτι ὁ παπποῦς τοῦ Κόνραδ, ὁ ἀπομονωμένος ἀπ' τὸν κόσμο ξυλοκόπος αὐτὸς, ἦταν ἕνας Γερμανὸς μετανάστης, γηραλέος σιωπηλὸς, ἀλλόκοτος. Κανένας δὲν ἤξερε τὸ παρελθόν του. Σπάνια ἐμφανιζόταν σὲ ἀνθρώπους, σπανιώτερα ἀκόμα τοὺς μιλοῦσε...

Ζοῦσε ὁλομόναχός του πάντα σ' ἕνα ξυλοκάλυβο, ἐκεῖ στὸ βάθος τοῦ πυκνοῦ δάσους, ἔχοντας γιὰ συντροφιά του μοναδικὴ τὸν μικρὸ ἔγγονό του Κόνραδ. Ὁ νεαρὸς Κόνραδ, μισοάγριος κι' αὐτὸς σὰν τὸν μισάνθρωπο καὶ παράξενο παππού του, τριγύριζε διαρκῶς μέσα στὸ δάσος, σκαρφαλώνοντας στὰ δένδρα, χαλῶντας τὶς φωλιὲς τῶν πουλιῶν καὶ σκοτώνοντας φείδια ἢ σαῦρες. ἢ χελῶνες, γιὰ νὰ περνάη τὸν καιρό του.

Συχνά, στὶς περιπλανήσεις του αὐτὲς, ἔφτανε κι' ὡς τὸν κοντινὸ ἀρχοντικὸ πύργο τῶν Λαίητον. Τόσο ὁ μακαρίτης Χένρυ Λαίητον, ὅσο κ' ἡ κόρη του ἡ Χριστίνα, συμπάθησαν τότε τὸ ἀλλόκοτο αὐτὸ ὀρφανὸ παιδί, τὸ ἄγριο καὶ στιβαρὸ σὰν μικρὸς γορίλλας, κι' εὐκίνητο σὰν σβέλτο κατσίκι. Καὶ τόσο τὸ περιποιόντουσαν κάθε φορά, ὥστε ἐκεῖνο ξεθάρρεψε μὲ τὸν καιρό, σύχναζε διαρκῶς στὸν πύργο καὶ

στὰ τελευταῖα κοιμόταν κι' ἔτρωγε ἐκεῖ, σὰν νὰ τὸ εἶχαν υἱοθετήσει...

Ἀλλὰ κι' ὁ Κόνραδ δὲν ἄργησε νὰ νοιώση, γιὰ ὅλους ἐκεῖ, μιὰ παράξενη κι' ἐπίμοιη στοργή. Κατάντησε νὰ ἐγκαταλείψη τελείως τὸν παππού του, καὶ νὰ ζῆ διαρκῶς κοντὰ στοὺς Λαίητον. Σὲ ὅλους ὅμως φερνόταν μὲ ψυχρὴ καὶ κάπως φοβισμένη ἐπιφύλαξι, παρ' ὅλες τὶς στοργικὲς περιποιήσεις των. Ἀλλὰ γιὰ τὴ Χριστίνα ἰδιαιτέρως, αἰσθανόταν μιὰ λαχτάρα καταχθονίας τρυφερότητος...

Πάντα σοβαρὸς ὁ Κόνραδ, πάντα λιγομίλητος κι' ἐπιφυλαχτικὸς καὶ σ' αὐτὴ ἐπίσης, δὲν τὴν ἔχανε ὡστόσο ἀπ' τὴ ματιά του. Προσήλωνε διαρκῶς ἀπάνω της τὸ βλέμμα του τὸ ἀλλόκοια τρυφερὸ καὶ λαχταρισμένο, καὶ διψοῦσε πάντα νὰ παίζη μαζύ της καὶ νὰ βγαίνη περίπατο μαζύ της. Ὅταν δὲ ἐκείνη δὲν εὐκαιροῦσε τυχόν, ὁ Κόνραδ κλεινόταν στὴ μεγάλη αθουσα τῆς βιβλιοθήκης, ζάρωνε μέσα σὲ μιὰ πολυθρόνα, κι' ἔσκυβε ἐπὶ ὧρες ἀπάνω σ' ἕνα ὁποιοδήποτε βιβλίο, μελετῶντας ἐπίμονα καὶ σιωπηλά...

Ἡ πρώϊμη καὶ γρήγορη ἀνάπτυξί του — τόσο ἡ σωματική, ὅσο κ' ἡ πνευματικὴ — εἶχε προξενήσει βαθειὰ ἐντύπωσι σ' ὁλόκληρη τὴν οἰκογένεια Λαίητον. Ἂν κ' ἦταν μόλις δώδεκα χρόνων, διάλεγε πάντα βιβλία σοβαρωτάτου περιεχομένου κι' ἀφωσιώνοταν στὴ μελέτη τους προσεχτικά.

Ὁ Μπόμπ μπῆκε στὴν τραπεζαρία, σχεδὸν ἀμέσως ὕστερα ἀπ' τὸν παράξενο αὐτὸν μικρὸ, ὁ ὁποῖος εἶχε καθίσει κιόλας — σιωπηλὸς πάντα — στὴ συνηθισμένη πολυθρόνα του. Στάθηκε λοιπὸν ὄρθιος μπροστά του, καὶ μὲ μαλακὴ φωνὴ — γιὰ νὰ μὴν τὸν τρομάξη — τὸν ρώτησε:

— Πές μου, Κόνραδ, μήπως ἀντελήφθης ἐσύ, τί συνέβη στὸν κύριο Χένρυ Λαίητον;

— Ναί! ἀπάντησε ὁ νεαρὸς, μὲ ὕφος ἐπίσημο στὴ φωνή του. Εἶδα τὸν κύριο Λαίητον, σκοτωμένον!

Ὁ Μπόμπ σκίρτησε καὶ κύτταξε ξαφνιασμένος τὸν Κόνραδ.

— Ναί! ξανάπε ὁ μικρὸς. προσηλώνοντας μὲ σταθερότητα τὰ στρογγυλὰ καὶ ξεπεταχτὰ μάτια του στὸν μνηστῆρα τῆς Χριστίνας. Βρισκόμουν στὸ δωμάτιο ποὺ κοιμοῦμαι πάντα, κάθε φορὰ ποὺ μένω ἐδῶ στὸν πυργο!... Δὲν μὲ κολλοῦσε ὅμως ὕπνος, κι' ἔτσι εἶχα τὸ φῶς ἀναμμένο καὶ διάβαζα κάποιο βιβλίο... Ξαφνικά, ἄκουσα ἕνα μουγκρητὸ, καὶ πετάχτηκα ἔξω στὸ χώλλ... Εἶδα τότε τὸν κύριο Χένρυ, νὰ εἶνε ξαπλωμένος ἀνάσκελα στὸ πάτωμα... Καὶ σκυμμένος ἀπάνω του κ ά π ο ι ο ς κρατοῦσε στὸ χέρι του ἕνα μαχαίρι, καὶ καταγινόταν νὰ κάνη «κάτι», τὸ ὁποῖο δὲν ἔβλεπα, ἀπάνω στὸ κορμὶ τοῦ κυρίου Χένρυ!... Καί...

— Ποιὸς ἦταν αὐτὸς ὁ κάποιος; ρώτησε μὲ ἀγωνία ὁ Μπόμπ, διακόπτοντας.

— Δὲν ξέρω, κύριε Φρῆμαν! ἀπάντησε σταθερὰ πάλι, ὁ Κόνραδ. Φοροῦσε ἕνα μακρὺ ἄσπρο φόρεμα, αὐτὸς ὁ κάποιος, κ' εἶχε τὸ κεφάλι του σκεπασμένο μ' ἕνα ἄσπρο βέλο!.... Τρόμαξα λοιπὸν ἀμέσως, ξαναμπῆκα τρεχάτος στὸ δωμάτιό μου κι' ἔκλεισα τὴν πόρτα... Λίγες στιγμὲς ἀργότερα, ὅμως, ἄκουσα ξανὰ διαπεραστικὲς κραυγές, πολλὲς τὴ φορὰ αὐτή!... Τόλμησα τότε κι' ἄνοιξα πάλι τὴν πόρτα... Κύτταξα μὲ φόβο κ' εἶδα τὸν κύριο Χένρυ ἀνάσκελα ξαπλωμένον στὸ πάτωμα!... Ἀλλὰ... ἀλλὰ τώρα, ἦταν σκυμμένη ἀπάνω του ἡ γιαγιὰ Λαίητον. Τώρα δὲν ὑπῆρχε κανένα ἄσπρο βέλο ἐκεῖ, κι' ἔβλεπα τώρα... καθαρὰ... ὅτι ἦταν ἡ γιαγιὰ αὐτή, καὶ...

Μιὰ βιαστικὴ, τρεμουλιαστὴ καὶ λαχταρισμένη φωνὴ, ἀκούστηκε τότε νὰ διακόπτη τὸν μικρὸ ἀπότομα:

— Κόνραδ!... Κόνραδ!... Ἔλα δῶ, ἀμέσως!... Ἄ, ὄχι!... Μεῖνε, Κόνραδ! Ἔλα σὺ γρήγορα, Μπόμπ!... Ἡ γιαγιὰ σὲ ζητάει!... Κάτι θέλει νὰ σὲ ρωτήση!

Ἦταν ἡ φωνὴ τῆς Χριστίνας. Ὁ Μπόμπ Φρῆμαν, ἔστρεψε τὸ κεφάλι του ἀπότομα. Ἄσπρη σὰν φάντασμα ἡ μνηστή του, στεκόταν στὸ κατῶφλι τῆς πόρτας καὶ τὸν κύτταζε μὲ τρομαγμένα μάτια.

— Ἔλα, Μπόμπ, σὲ παρακαλῶ! ξανάπε κομπιάζοντας. Σὲ θέλει ἡ γιαγιά!

Τὴν ἀκολούθησε σιωπηλός. Φριχτὲς ὑποψίες χοροπηδοῦσαν μανιασμένα στὸ μυαλό του. Ποιὸς ἦταν ὁ μυστηριώδης «κάποιος», ποὺ ἔσκυβε μὲ μαχαίρι στὴ χοῦφτα του — ἀσπροντυμένος κι' ἀσπροπεπλοφορεμένος — ἀπάνω στὸν Χένρυ Λαίητον;...

Μήπως ἦταν ἡ γιαγιὰ Λαίητον, ἡ ντυμένη μὲ τὸ μακρὺ κι' ἄσπρο νυχτικό της;... Μήπως τὴν ἀναγνώρισε ἀπ' τὴν πρώτη φορὰ ἀκόμη ὁ μικρὸς Κόνραδ;... Καὶ θέλοντας τώρα νὰ τὴν δικαιολογήση καὶ νὰ τὴν κρύψη, δημιούργησε μόνος του καὶ μὲ τὸ μυαλό του, αὐτὸ τὸ «περὶ ἄσπρου πέπλου» παραμύθι του;...

Ὤ, Θεέ μου!... Ὥστε ἦταν δυνατὸν νἄχη σκοτώσει τόσο φριχτὰ τὸν γυιό της, ἡ ἴδια ἡ γρηὰ Λαίητον;...

Ὄχι, Θεέ μου!... Ὄχι!... Ἦταν ἀδύνατον αὐτό!... Μονάχα μιὰ τρελλή, μονάχα μιὰ καταχθονία μητέρα, μποροῦσε νὰ διαπράξη ἕνα τόσο τερατώδες καὶ μυστηριῶδες ἔγκλημα, εἰς βάρος τοῦ ἴδιου τοῦ παιδιοῦ της!

Κι' ἀμέσως τότε, μιὰ ἀνατριχιαστικὴ ἀπορία ξεπήδησε κευρανόβολη στὸ ἀναταραγμένο λογικό του:

— Μήπως ἦταν μιὰ καθαρὴ παραφροσύνη, ὁ κρυφὸς ἐκεῖνος τρόμος τὸν ὁποῖο ἀντίκρυζε συχνά, στὰ μάτια τῶν Λαίητον;... Μήπως ὁλόκληρη αὐτὴ ἡ ἀλλόκοτη οἰκογένεια, ἦταν καταραμένη ἀπ' τὴ μοῖρα, νὰ καταντοῦν παράφρονες μανιακοὶ τὰ μέλη της;... Καὶ μήπως ἡ γρηὰ Λαίητον δολοφόνησε τόσο παράξενα καὶ τραγικὰ τὸν γυιό της, ἀκριβῶς σὲ ἕναν παροξυσμὸ μιᾶς τέτοιας μανιακῆς παραφροσύνης;

Σιγαλὰ, σὰν νὰ γλυστροῦσε, πλησίασε ὁ Μπόμπ τὴ Χριστίνα. Καὶ μὲ τρόμο κρυφὸ, τὴν κύτταξε προσεχτικὰ στὰ ὡραῖα της μάτια, γιὰ νὰ περιεργαστῆ τὴν ἔκφρασί τους.

(Ἀκολουθεῖ)

...Κάποιος κρατοῦσε στὸ χέρι του ἕνα μαχαίρι καὶ...

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΟ
ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΓΙΑΤΙ ΣΚΟΤΩΣΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΟΥ

...Στὸ κάτω-κάτω, προτιμῶ νὰ ἐξομολογηθῶ τὰ πάντα μόνος μου σὲ λίγες γραμμές, παρὰ νὰ ὑποστῶ τὸ βασανιστήριο ἢ καὶ ἁπλῶς τὴν πλῆξι τῶν ἐρωτήσεων αὐτῶν τῶν δύο ἀνοήτων δικαστικῶν, τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ προέδρου τοῦ Κακουργιοδικείου. Τοὺς εἶχα ἄλλωστε συχνά, τόσο τὸν ἕνα, ὅσο καὶ τὸν ἄλλο καλεσμένους στὸ τραπέζι μου τὸν καιρὸ ποὺ ἤμουν ἐλεύθερος καὶ πλούσιος, ὥστε νὰ ξέρω πολὺ καλὰ τὴ διανοητικότητά τους καὶ τὴν ἀντίληψί τους. Ἂς διαβασουν προσεχτικὰ αὐτὸ ἐδῶ τὸ ὑπόμνημά μου, καὶ ἂς μὲ εὐχαριστήσουν ποὺ τοὺς ἀπαλλάσσω, ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ πνευματικὴ προσπάθεια ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ τοὺς χαλάσῃ τὴ χώνεψι, κι' ἀπὸ τὴν γελοιοποίησί τους μὲ τὶς ἀδέξιες ἐρωτήσεις ποὺ ἀσφαλῶς θὰ μοῦ ἔκαναν.

Λοιπόν, ἐσκότωσα τὴ γυναῖκα μου. Γιὰ νὰ δισφωτίσω δὲ τοὺς ἐνόρκους, ὑπενθυμίζω τὶς φαινομενικὲς συνθῆκες ὑπὸ τὶς ὁποῖες διεπραχθη τὸ ἔγκλημα.

Εἴχαμε πάει, ἐκεῖνο τὸ θράδυ, ἡ κ. Ὠμπρὺ, ἡ γυναῖκα μου δηλαδή, κι' ἐγὼ σὲ μιὰ μουσικὴ ἑσπερίδα ποὺ ἔδινε ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Οἱ ἄλλοι καλεσμένοι ποὺ βρισκόντουσαν ἐκεῖ μαζύ μας, δὲν ἀντελήφθησαν οὔτε τὴν ἐλαχίστη ἔνδειξι δυσαρεσκείας ἢ θυμοῦ, μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ἐκείνης. Ὁ καμαριέρης μας, ποὺ μᾶς περίμενε στὸ σπίτι, κατέθεσε κι' αὐτὸς ὅτι δὲν πόσεξε τίποτε τὸ ἔκτακτο στοὺς τρόπους μας, ὡς τὴ στιγμὴ ποὺ μᾶς ἄφησε ἀφοῦ προηγουμένως μᾶς σερβίρισε ἕνα ἐλαφρὸ σουπὲ κι' ἔλαβε τὶς διαταγές μου γιὰ τὴν ἄλλη μέρα. Μιὰ ὥρα περίπου ἀργότερα, κατὰ τὶς δύο παρὰ τέταρτο, ὁ κρότος τριῶν πυροβολισμῶν, ξύπνησε ὅλους τοὺς ὑπηρέτες μας. Ὅταν ἔτρεξαν στὴν κάμαρή μας, βρῆκαν τὴν κ. Ὠμπρὺ σωριασμένη μπροστὰ στὸ κρεββάτι της μὲ τὸν τράχηλο καταματωμένο ἀπὸ τρεῖς πληγὲς καὶ μένα, μὲ τὸ φράκο μου, μ' ἕνα πιστόλι στὸ χέρι, στηριγμένο στὸ τζάκι.

Ἀμέσως κατάλαβαν ποιὸς ἦταν ὁ δολοφόνος. Οὔτε κι' ἐγὼ ἄλλωστε, ἀρνήθηκα τίποτε. Ἄφησα νὰ μ' ὁδηγήσουν στὶς φυλακὲς καὶ δήλωσα πὼς εἶχα σκοτώσει τὴ γυναῖκα μου γιατὶ μ' ἀπατοῦσε. Ὅταν ὅμως μὲ ρώτησαν πῶς σχημάτισα τὴ βεβαιότητα τῆς ἀτιμίας της, ἀρνήθηκα ν' ἀπαντήσω. Σήμερα, ὡστόσο, ἀποφάσισα νὰ ἐκθέσω τοὺς λόγους ποὺ μ' ἔκαναν νὰ διαπράξω τὸ ἔγκλημά μου.

* * *

Τὸ ἔγκλημά μου κ' ἡ σκληρὴ πεποίθησις ποὺ μ' ἐξανάγκασε νὰ τὸ διαπράξω, ἔχουν τὶς ἀφορμές τους μέσα στὶς ἴδιες τὶς συνθῆκες τοῦ γάμου μου μὲ τὴν κ. Ὠμπρὺ, στὸ χαρακτῆρα της, στὴ μόρφωσι ποὺ εἶχε λάβει. Ἡ κ. Ὠμπρὺ, ποὺ λεγόταν πρὸ τοῦ γάμου της δεσποινὶς ντὲ Κουρλὸν, ἀνῆκε στὴν παληὰ ἀριστοκρατία τῆς Γαλλίας. Εἶχε μεγαλώσει στὸν οἰκογενειακό της πύργο, ἀνάμεσα στὸν πατέρα της, ποὺ εἶχε γίνει ἀνάπηρος ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ πτῶσι ἀπὸ τὸ ἄλογό του κι' ἀνάμεσα ἀπὸ τρεῖς γυναίκες, τὴ μητέρα της, τὴ θεία της καὶ τὴ γιαγιά της, γυναῖκες θεοσεβεῖς καὶ τυφλωμένες ἀπὸ τὴ θρησκεία. Τὴν προώριζαν μάλιστα γιὰ καλόγρια, ὅταν ἔξαφνα ἡ χρεωκοπία τῆς Γενικῆς Τραπέζης, κατέστρεψε ἐντελῶς τὴν οἰκογένειά της. Δὲν τοὺς ἔμεινε πειὰ τίποτε, οὔτε μιὰ μετοχὴ, οὔτε ἕνα τετραγωνικὸ μέτρο ἀπὸ τὰ κτήματά τους, οὔτε μιὰ πέτρα ἀπὸ τὸν πύργο τους.

Ἡ τρεῖς θεοσεβεῖς γυναῖκες, κοντὰ στὶς ὁποῖες μεγάλωνε καὶ μορφωνόταν ἡ Ζὰν, ποὺ τὰ εἶχαν χάσει ἐντελῶς μπροστὰ σὲ μιὰ τέτοια καταφροφὴ, περίμεναν νὰ τοὺς πετάξουν ἀπὸ τὸν πύργο τους, μαζὺ μὲ τὸν ἀνάπηρο πατέρα τῆς Ζὰν καὶ τὴ Ζὰν τὴν ἴδια, ὅταν ἔξαφνα παρουσιάστηκα ἐγὼ γιὰ νὰ ζητήσω τὴν τελευταία σὲ γάμο. Βρισκόμουν τότε ἐγκατεστημένος στὴν περιφέρεια ἐκείνη, ὅπου εἶχα ἀναλάβει μιὰ ἐπιχείρησι μεταλλείων. Εἶχα προσέξει λοιπὸν τὸ μελαγχολικὸ κι' ἐκστατικὸ πρόσωπο τῆς νέας αὐτῆς ποὺ τὴν ἔκανε νὰ μοιάζῃ μὲ ἁγία, καὶ τὴν εἶχα ἐρωτευθῆ.

Τὴν παραμονὴ ἀκόμα τῆς χρεωκοπίας, ἂν ἄκουγαν ἡ τρεῖς γυναίκες τὴν πρότασί μου, θὰ μοῦ ἔκλειναν κατάμουτρα τὴν πόρτα τοῦ πύργου τους. Μετὰ τὴ χρεωκοπία τους ὅμως, μὲ δέχτηκαν. Ἤμουν πλούσιος, κάτι περισσότερο ἀπὸ πλούσιος, ἀφοῦ κάθε χρόνο ἡ ἐργασία μου μ' ἔκανε νὰ κερδίζω μιὰ περιουσία ὁλόκληρη. Ξαναγόρασα τὸν πύργο τους, πλήρωσα τὰ χρέη τους, ἐξασφάλισα ἕνα εἰσόδημα ἐπαρκὲς στὶς τρεῖς γυναῖκες καὶ στὸν ἀνάπηρο πατέρα — καὶ ἡ Ζὰν ἔγινε γυναῖκα μου.

Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ πῶ ὅτι ἡ κ. Ὠμπρὺ ἦταν θεοσεβής. Ἡ θρησκοληψία της τὴν ἐποχὴ ποὺ τὴν παντρεύτηκα, εἶχε κάτι τὸ φανατικὸ καὶ τὸ ἀνάμαλο. Ὁ γάμος ὅμως ἦταν ἕνα ἀντιφάρμακο γιὰ τὴν εὐσέβειά της. Τὴ συμμόρφωσε μάλιστα καὶ τὴν συνέφερε γιὰ λίγο καιρό, γιατὶ ἡ νέα αὐτὴ κόρη ποὺ εἶχε τόσο αὐστηρὰ ἀνατραφῆ, ἔγινε, μόλις μυήθηκε στὸν ἔρωτα, μιὰ φλογερὴ ἐρωτευμένη. Κατὰ τὰ δύο πρῶτα χρόνια τοῦ γάμου μας ἦταν πραγματικὰ ἡ ἐρωμένη μου. Τὴν ἀγάπησα μέχρι τρέλλας τοῦ πνεύματός μου καὶ μέχρι ἐξαντλήσεως τῶν αἰσθήσεών μου.

Ἔπειτα, ὅπως συμβαίνει μὲ κάθε ἀνθρώπινο πάθος, ὁ χρόνος ἐδάμασε τὶς δυνατὲς αὐτὲς ἐπιθυμίες μου. Ἔγινα λιγώτερο ἐραστὴς καὶ περισσότερο φίλος τῆς γυναίκας μου. Ἐκείνη ὑπέφερε πολὺ γι' αὐτό. Μὰ καθὼς ἦταν πολὺ περήφανη καὶ πολὺ γλυκειά, δὲν μοῦ ἔδειξε τίποτε ἀπὸ τὸν πόνο της. Μονάχα ποὺ ἡ θρησκοληψία της μεγάλωσε πάλι. Ξαναγύρισε στὸν Θεὸ καὶ στοὺς ἁγίους, ποὺ τοὺς εἶχε ἐγκαταλείψει λίγο κατὰ τοὺς μῆνες τοῦ μεγάλου μας ἔρωτος. Ἔκανε μάλιστα καὶ μερικὲς ἀπόπειρες προσηλυτισμοῦ στὸ περιβάλλον της, ἔστελνε τοὺς ὑπηρέτες μας νὰ ἐξομολογοῦνται καὶ προσπάθησε, διακριτικά, νὰ μὲ κάνῃ καὶ μένα καλὸ χριστιανό.

Εἶδα τὴ γυναῖκα μου μισόγυμνη νὰ γονατίζῃ μπροστὰ στὸ κρεββάτι.

* * *

Ἐγὼ, εἶμαι ἄθεος. Δὲν πιστεύω σὲ τίποτε ἄλλο, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς δυνάμεις τῆς φύσεως, τῶν ὁποίων βλέπω τ' ἀποτελέσματα, καὶ ποὺ μοῦ φαίνονται ἀρκετὲς ὥστε νὰ δικαιολογοῦν τὰ πάντα. Ἔχω μάλιστα — πρᾶγμα ποὺ εἶνε ἀρκετὰ παιδαριῶδες, τὸ ὁμολογῶ — κάποια κλίσι νὰ εἰρωνεύομαι τοὺς θρήσκους ἀνθρώπους. Βλέποντας τὶς ἐξωτερικὲς ἐκδηλώσεις τῆς λατρείας, νοιώθω μέσα μου ἕναν ἀλλόκοτο ἐρεθισμὸ ποὺ μοῦ φέρνει στὸ στόμα προσβλητικὰ λόγια, τὰ ὁποῖα μ' ἔκαναν ν' ἀποκτήσω φήμη κακοαναθρεμμένου ἀνθρώπου.

Τὸ πρῶτο θράδυ τοῦ γάμου μου, ὅταν εἶδα τὴ Ζὰν μισογδυμένη νὰ γονατίζῃ μπροστὰ στὸ κρεββάτι ὅπου θὰ γινόταν γυναῖκα μου καὶ νὰ προσεύχεται ἐπὶ ὥρα, στενοχωρέθηκα πολὺ καὶ δυσαρεστήθηκα. Μὰ φοβόμουν πολὺ μήπως δὲν τῆς ἀρέσω καὶ συγκρατήθηκα γιὰ νὰ μὴν πῶ τίποτε. Τὸ ἴδιο ἔκανα καὶ τὶς ἄλλες ἡμέρες, ὡσότου ἀπέκτησα τὴν ἐγωϊστικὴ πεποίθησι ὅτι ἡ γυναῖκα μου μὲ ἀγαποῦσε. Τότε ἄρχισα νὰ τὴν πειράζω μὲ λόγια εἰρωνικά, ἔξυπνα κι' ἀνόητα, ὅταν ἐκείνη προσευχόταν πρωῒ καὶ θράδυ. Ἡ Ζὰν ὡστόσο δειχνόταν πάντα γλυκειὰ σὲ μένα καὶ σταθερὴ στὶς πεποιθήσεις της, κι' ἐξακολουθοῦσε νὰ προσεύχεται σὰν νὰ μὴν ἀντιλαμβανόταν τίποτε. Κατὰ βάθος, κι' ἐγὼ θαύμαζα τὴν σταθερότητά της αὐτὴ, ποὺ ἐξύψωνε ἀκόμα περισσότερο τὴ γυναῖκα μου στὰ μάτια μου.

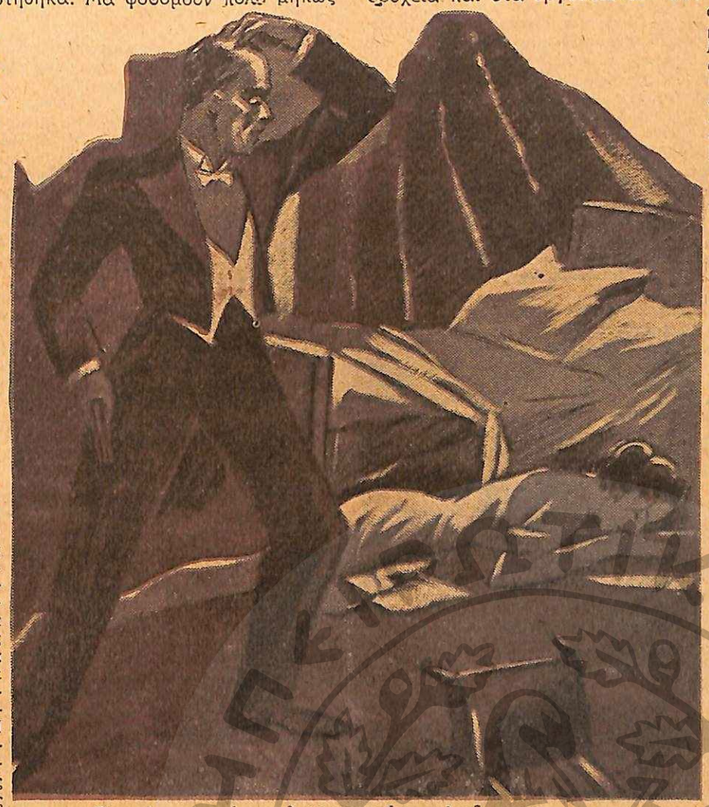
Ἡ μέρες, οἱ μῆνες, τὰ χρόνια ἐξακολουθοῦσαν τὸ δρόμο τους. Ἡ γυναῖκα μου εἶχε φτάσει στὰ τριανταδύό της χρόνια. Ἐγὼ εἶχα κλείσει τὰ σαράντα. Ἡ γαλήνη τῶν αἰσθήσεων εἶχε διαδεχτῆ γιὰ μένα τὸν ἐρωτικὸ πυρετὸ τῆς νεότητος : ἀγαποῦσα πειὰ τὴ γυναῖκα μου μὲ μιὰ βαθειὰ στοργὴ ἀπαλλαγμένη σχεδὸν ἀπὸ κάθε ἐπιθυμία. Ἡ Ζὰν μὲ ἔκανε πολὺ εὐτυχισμένο, μὰ ἡ εὐτυχία αὐτὴ μαζὺ μὲ τὶς βαρειὲς φροντίδες τῆς ἐργασίας μου, μ' ἐμπόδιζε νὰ βλέπω ὅτι μιὰ μυστηριώδης ἀρρώστεια ἔσκαβε σιγὰ-σιγὰ τὴν ὑγεία τῆς γυναίκας αὐτῆς ποὺ ἦταν νέα καὶ ὡραία πάντοτε — μία ἀρρώστεια, τῆς ὁποίας ὅλος ὁ κόσμος, ἐκτὸς ἀπὸ μένα, παρακολουθοῦσε τὴν πρόοδο. Ἡ ἰδέα ὅτι ἡ Ζὰν, τὴν ὁποία εἶχε παρατήσει ἐρωτικὰ ὁ σύζυγός της, μποροῦσε νὰ ζητήσῃ ἄλλοῦ τὸν ἔρωτα, δὲν μοῦ ἦρθε ποτὲ στὸ μυαλό. Μὲ καθησύχαζε ἄλλωστε ἐντελῶς ὡς πρὸ τὸ ζήτημα αὐτὸ, ἡ εὐσέβειά της κ' ἡ ἀγνότης τῆς ψυχῆς της, αὐτὴ ἡ φρίκη της γιὰ τὴν ὑποκρισία καὶ γιὰ τὸ ψέμμα ποὺ ἀποτελοῦσε τὸ βάθος τοῦ χαρακτῆρος της.

* * *

Ἔξαφνα, πρὸ τριῶν μηνῶν περίπου, ἐπῆλθε στοὺς τρόπους τῆς κ. Ὠμπρὺ, μία σπουδαία μεταβολὴ, τόσο σπουδαία μάλιστα, ὥστε μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι, παρ' ὅλη τὴν ἀδιαφορία μου. Ἡ γυναῖκα μου, ποὺ ἀπὸ χρόνια τώρα φαινόταν σὰν νὰ ἐγκαρτεροῦσε στὸ ρόλο τῆς συντρόφισσας καὶ τῆς φίλης, ἄρχισε νὰ μοῦ δείχνη ὁλοφάνερα ὅτι ζητοῦσε κάτι ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὴ συμπάθειά μου, ὅτι ἤθελε τὰ χάδια μου...

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, ἡ τιμή μου κ' ἡ εὐτυχία μου ἦσαν ἀκόμη ἄθικτες. Ἀπὸ ἐμένα μόνο ἐξηρτᾶτο νὰ σώσω τὴ Ζὰν καὶ νὰ σωθῶ. Δυστυχῶς ὅμως παραμέλησα τὴν ὑστάτη αὐτὴ εὐκαιρία. Θυσίασα στὴν ἀνάπαυσί μου, τὴν ὑγεία καὶ τὴν ἐρωτικὴ χαρὰ τῆς γυναίκας μου. Τῆς ἔδωσα μάλιστα νὰ καταλάβῃ ὅτι ἡ ἐκδηλώσεις της αὐτὲς μ' ἐνοχλοῦσαν κι' ἔτσι στὸ τέλος ἔπαψε νὰ ζητᾶ τὰ χάδια μου. Πρόσεξα τότε, ὅπως συμβαίνει πάντοτε σὲ τέτοιες περιπτώσεις, μία μεγαλύτερη ἀκόμα ἀφοσίωσί της στὴ θρησκεία. Ἡ θραδυνὲς προσευχές της, προπάντων, παρατεινόντουσαν θερμὲς καὶ ταραγμένες. Συχνὰ μάλιστα, ὅταν ἡ Ζὰν σηκωνόταν κι' ἔκανε τὸν τελευταῖο σταυρό της, ἔβλεπα δάκρυα στὰ μάτια της.

Φτάσαμε ἔτσι στὶς 29 τοῦ περασμένου Μαρτίου, στὴν ἡμέρα δηλαδὴ τοῦ ἐγκλήματος. Κ' ἡ ἡμέρα αὐτὴ κύλησε ὅμοια μὲ τὶς ἄλλες. Τὴν ἀφιέρωσα στὴν ἐργασία μου στὰ μεταλλεῖα καὶ στὰ ἐργοστάσια. Ὅσο γιὰ τὴ Ζὰν, ἡ ἀνάκρισις ἐξακρίβωσε ὅτι πέρασε τρεῖς ὧρες ἔξω. Μὰ κανεὶς δὲν μπόρεσε ἢ δὲν θέλησε νὰ πῇ ποῦ τὶς πέρασε. Τὴν ξαναεῖδα τὸ θράδυ στὸ δεῖπνο, ποὺ ἦταν ἀρκετὰ θιαστικὸ καὶ σιωπηλό. Πήγαμε κατόπιν νὰ ντυθοῦμε γιὰ τὴν μουσικὴ ἑσπερίδα τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ὅταν πήγαμε ἐκεῖ, χωριστήκαμε πολὺ γρήγορα ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο. Ἡ γυναῖκα μου εἶχε καθήσει στὶς πρῶτες σειρὲς τῶν θεωρατῶν, περιστοιχισμένη ἀπὸ μερικοὺς νέους ποὺ τὴν πολιωρκοῦσαν παντοῦ καὶ ποὺ ἔξη μ' ἀνησυχοῦσαν καθόλου. Ἐγὼ, ἐπειδὴ ἀπεχθάνομαι τὴ μουσική, εἶχα σπεύσει νὰ κατέβω στὸ πάρκο, ὅπου κάπνιζα ποῦρα μαζὺ μ' ἕνα νεαρὸ ἀντεισαγγελέα. Αὐτὸς, ὁ νέος, ποὺ ἂν καὶ δικαστὴς εἶνε πολὺ ἔξυπνος, θὰ πρόσεξε χωρὶς ἄλλο ὅτι ὁλόκληρη τὴ θραδυὰ ἤμουν ἐντελῶς γαλήνιος κι' ὅτι δὲν εἶχα καθόλου τὸ ὕφος ἀνθρώπου ποὺ σκέπτεται νὰ σκοτώσῃ σὲ λίγες ὧρες τὴ σύζυγό του...

Σωριάστηκε κάτω, πλημμυρισμένη στὸ αἷμα της...

Παραλείπω, χάριν συντομίας, τὰ ἀσήμαντα ἐπεισόδια ποὺ ἐπακολούθησαν καὶ ποὺ ὅλοι τὰ ξέρουν. Καὶ φτάνω στὴ στιγμὴ ποὺ ξαναγυρίσαμε στὸ σπίτι μας καὶ βρεθήκαμε μόνοι ὁ ἕνας ἀπέναντι στὸν ἄλλο, στὴν κάμαρή μας.

Ὅπως πάντα, δὲν μιλούσαμε. Ἡ Ζὰν γδυνόταν ἀργά. Ἐγὼ, στηριγμένος στὸ τζάκι, κύτταζα ἂν εἶνε γεμᾶτο τὸ περίστροφο, τὸ ὁποῖο ἐτοποθέτω πάντα τὴ νύχτα πλάι μου στὸ κρεββάτι. Εἶνε κι' αὐτὸ μία συνήθεια ποὺ τὴν ἀπέκτησα κατὰ τὴ νεότητά μου στὴν Ἀμερική.

Ἔξαφνα λοιπόν, τὴ στιγμὴ ἐκείνη, εἶδα ἕνα πρᾶγμα καταπληκτικό: εἶδα τὴ γυναῖκα μου νὰ πλησιάζῃ στὸ κρεββάτι, ν' ἀνασηκώνῃ τὶς κουβέρτες καὶ νὰ ξαπλώνεται γιὰ νὰ κοιμηθῇ — κι' ὅλ' αὐτὰ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΚΑΝΗ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΗΣ!

Ἦταν ἀφάνταστη ἡ ταραχὴ κ' ἡ κατάπληξις ποὺ μοῦ προκάλεσε αὐτὸ τὸ γεγονὸς, τὸ τόσο μικρὸ, τὸ τόσο ἀσήμαντο φαινομενικῶς. Δὲν θὰ ξαφνιάζόμουν καὶ δὲν θὰ ταραζα περισσότερο, ἂν... (τί σύγκρισι νὰ βρῶ;) ἂν, παραδείγματος χάριν ἔβλεπα τὴ γυναῖκα μου νὰ φυλάῃ ἕναν ἄν-

τρα στὸ στόμα.

Δὲν μπόρεσα νὰ κρατηθῶ. Τὴν ἐπλησίασα καὶ τῆς εἶπα:

— Ζάν!

Ἐκείνη ἄνοιξε τὰ μάτια της, καταβάλλοντας μιὰ προσπάθεια καὶ, κατάλαβε, ἀπάντησε:

— Φίλε μου...

Προσπάθησα νὰ χαμογελάσω καὶ τὴ ρώτησα:

— Δὲν θὰ κάνῃς τὴν προσευχή σου ἀπόψε;

Ξανάκλεισε τὰ μάτια της, σὰν νὰ θέλε ν' ἀποφύγῃ τὸ βλέμμα τῶν δικῶν μου καὶ ψιθύρισε ἕνα «Ὄχι!» ποὺ μόλις τὸ ἄκουσα.

Ἐγὼ ὡστόσο ἐπέμεινα καὶ τὴν ξαναρώτησα:

— Γιατὶ δὲν κάνεις ἀπόψε τὴν προσευχή σου, ὅπως πάντα; Μήπως σ' ἔκανα καὶ σένα ἄθεη, ἀγαπημένη μου;

Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν μοῦ ἀπάντησε καὶ προσποιήθηκε πὼς ἀποκοιμήθηκε...

Μιὰ λάμψη φώτισε τότε ξαφνικὰ τὸ μυαλό μου: Αὐτὴ ἡ παράλειψί της νὰ κάνῃ τὴν προσευχή της, ἦταν ἔνδειξις κάποιας τρομαχτικῆς ἀναστατώσεως μέσα στὴν Ψυχὴ τῆς γυναίκας μου.

Εἶμαι βέβαιος, πολὺ βέβαιος μάλιστα, ἂν καὶ οἱ θυμοί μου εἶνε σπάνιοι. Γιὰ μιὰ στιγμή, ἔνοιωσα τὴν ἐπιθυμία νὰ τὴν ἁρπάξω ἀπὸ τοὺς γυμνούς της ὤμους ποὺ ξεχώριζαν ἀπὸ τὸ σεντόνι καὶ νὰ τοὺς σφίξω, νὰ τοὺς σφίξω ὡς ὅτου ὁ πόνος νὰ κάνῃ τὰ σφραγισμένα χείλη της νὰ μιλήσουν.

Ὡστόσο συγκρατήθηκα. Γονάτισα μπροστὰ στὸ κρεββάτι καὶ ζύγωσα τὸ στόμα μου στὸ αὐτὶ τῆς Ζάν. Κι' ἐτραύλισα:

— Ἀγαπημένη μου φίλη, συγχώρεσέ με... Ξέρω ὅτι ἡ ἐπιμονή μου εἶνε ἀνόητη καὶ γελοία... Ἐφόσον σὲ κορόϊδευα γιὰ τὶς προσευχές σου, δὲν ἔχω σήμερα τὸ δικαίωμα νὰ σὲ ρωτήσω γιατὶ δὲν προσεύχεσαι... Μὰ φανοῦ ἐπιεικής... ἀπάντησέ μου... Πές μου μονάχα: — «Εἶν' ἕνα καπρίτσιο...» καὶ θὰ μείνω εὐχαριστημένος...

Μὰ ἐκείνη ἀρνήθηκε πάλι νὰ μοῦ ἀπαντήσῃ. Σηκώθηκα... Τράβηξα ἀπὸ τὸ κρεββάτι τὰ σκεπάσματα γιὰ νὰ τὴν ἀναγκάσω νὰ σηκωθῇ...

Ἐκείνη ἀνωρθώθηκε στὸ κρεββάτι της, τὰ μάτια της ἄνοιξαν διάπλατα καὶ διάβασα σ' αὐτὰ συγχρόνως τὴν ὁμολογία τῆς προδοσίας καὶ τὸ φόβο της μήπως πεθάνῃ...

— Κάνε τὴν προσευχή σου! τῆς φώναξα. Γονάτισε μονάχα ἐδῶ καὶ κάνε τὸ σταυρό σου!... Δὲν σοῦ ζητάω τίποτε ἄλλο... Ἂν ἀρνηθῇς, θὰ πιστέψω ὅτι μὲ πρόδωσες σήμερα κι' ὅτι δὲν τολμᾶς πειὰ νὰ προσευχηθῇς...

Ἐκείνη σάλεψε ἐλαφρὰ τὰ χείλη της, μὰ κανένας ἦχος δὲν βγῆκε ἀπ' αὐτά. Ἅρπαξα τότε τὸ περίστροφό μου ἀπὸ τὸ τζάκι καὶ, διευθύνοντάς το πρὸς αὐτὴν, οὔρλιαξα:

— Ὁμολόγησε πὼς εἶνε ἀλήθεια ὅτι μὲ πρόδωσες! Ἔχεις ἐραστή; Παραδόθηκες σήμερα σ' ἕναν ἄντρα!... Σὲ προκαλῶ νὰ πῇς ὄχι!... Σὲ προκαλῶ νὰ προσευχηθῇς!

Ἐκείνη οὔτε σάλεψε, οὔτε μίλησε... Τὰ μάτια της, ὀρθάνοιχτα πάντα, εἶχαν καρφωθῇ στὸ δεξί μου χέρι, ποὺ κρατοῦσε τὸ περίστροφο... Παρακολουθοῦσαν μάλιστα τὶς κίνησί του, καθὼς τὸ ὕψωσα, καθὼς σημάδεψα τὸ γυμνὸ τράχηλό της...

— Θεέ μου! Θεέ μου! εἶπε.

Ἐγὼ οὔτε τὴ ρώτησα πειὰ τίποτε.

Ἤμουν ἀπολύτως βέβαιος γιὰ τὴν προδοσία της. Τρεῖς φορὲς πίεσα τὴ σκανδάλη...

Τρεῖς σφαῖρες τὴν πέτυχαν ἀνάμεσα ἀπὸ τὸν λαιμὸ καὶ τὸ στῆθος, μὰ μὲ τὴν τρίτη μόνο σωριάστηκε κάτω, πλημμυρισμένη στὸ αἷμα της...

Τότε στηρίχτηκα στὸ τζάκι καὶ περίμενα.

. . . . . .

Ἕνα μῆνα τώρα, μέσα στὴ μοναξιὰ τῆς φυλακῆς μου σκέφτομαι... Ἐξέτασα καλὰ τὴ συνείδησί μου. Δὲν ὑπῆρξα καλὸς σύζυγος ὅσο ζοῦσε ἡ γυναῖκα μου... Αὐτὸ εἶνε τὸ σφάλμα μου. Μὰ τὴ μέρα ποὺ τὴ σκότωσα, ὑπῆρξα ἕνας δίκαιος σύζυγος, γιατὶ μὲ πρόδωσε. Εἶμαι γι' αὐτὸ βέβαιος, χίλιες φορὲς βέβαιος, βέβαιος σὰ νὰ τὸ εἶδα μὲ τὰ μάτια μου.

Γι' αὐτὸ δὲν μετανοῶ γιὰ ὅ,τι ἔκανα...

Τί μὲ μέλλει ἂν οἱ δικασταὶ καὶ οἱ ἔνορκοι συμμεριστοῦν ἢ ὄχι τὴ γνώμη μου;... Τί μὲ μέλλει ἂν μὲ νομίσουν γιὰ τρελλό;... Σᾶς εἶπα πὼς φέρθηκα δίκαια...

Μ. ΠΡΕΒΟ

Ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ

Τοῦ κόσμου τὰ παράξενα

Θαυμαστὴ ὑπῆρξε ἡ μοῖρα τῶν διδύμων ἀδελφῶν Πατρικίου καὶ Ἐλεάνορ Γκράντυ, ἀπ' τὴν πόλι Κρουκχάβεν τῆς Ἰρλανδίας.

Γεννήθηκαν — σὰν δίδυμοι — τὴν ἴδια ὥρα, στὸ ἴδιο σπίτι στὰ 1796. Ἔζησαν μαζὺ καὶ παντρεύτηκαν μαζὺ τὴν ἴδια μέρα. Σὲ ἡλικία 96 ἐτῶν κ' οἱ δυό τους, ἀρρώστησαν μαζὺ τὴν ἴδια μέρα καὶ πέθαναν μετὰ ὀχτὼ ἡμέρες ἀκριβῶς μαζύ, ἀφήνοντας 96 ὅλους-ὅλους ἀπογόνους: παιδιά, ἐγγόνια, δισεγγόνους καὶ τρισεγγόνους!

* * *

Μεταξὺ τῶν διασήμων ἀνδρῶν ποὺ ἔμειναν ὀνομαστοὶ γιὰ τὴ μεγάλη μνήμη τους ἦσαν καὶ οἱ ἑξῆς: Ὁ Θεμιστοκλῆς, ὁ περίφημος στρατηγὸς τῆς ἀρχαιότητος, ἤξερε ὅλους τοὺς κατοίκους τῶν Ἀθηνῶν, μὲ τὸ ὄνομά του τὸν καθέναν.

Ὁ Κῦρος ὁ Πρεσβύτερος, βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἤξερε τὰ ὀνόματα καὶ τὶς μορφὲς τῶν εἴκοσι χιλιάδων στρατιωτῶν τῆς ἰδιαιτέρας φρουρᾶς του.

Ὁ αἰδεσιμώτατος Οὐίλλιαμ Χόγκ, ἐφημέριος τῆς πόλεως Ἐλ Πάσο τοῦ Τεξᾶς, μποροῦσε ν' ἀπαγγείλῃ ὁλόκληρη τὴν Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη ἀπὸ μνήμης, χωρὶς νὰ λαθέψῃ καθόλου.

Ὁ Κόζιμος Ἀρλινῖνο, καθηγητὴς σὲ κολλέγιο τῆς Νεαπόλεως, στὴν Ἰταλία, μποροῦσε ν' ἀπαγγείλῃ συνεχῶς ἀπὸ μνήμης δεκαπέντε χιλιάδες τριακοσίους πενῆντα (ἀρ. 15.350) στίχους ἀπ' τὰ ἔργα τοῦ Δάντε Ἀλιγκέρι.

Ὁ περίφημος Γάλλος πολιτικὸς Γαμβέττα, ἤξερε ἀπὸ στήθους ὅλα τὰ ποιήματα τῶν ποιητῶν Ὀσσιανοῦ καὶ Βίκτωρος Οὐγγώ.

* * *

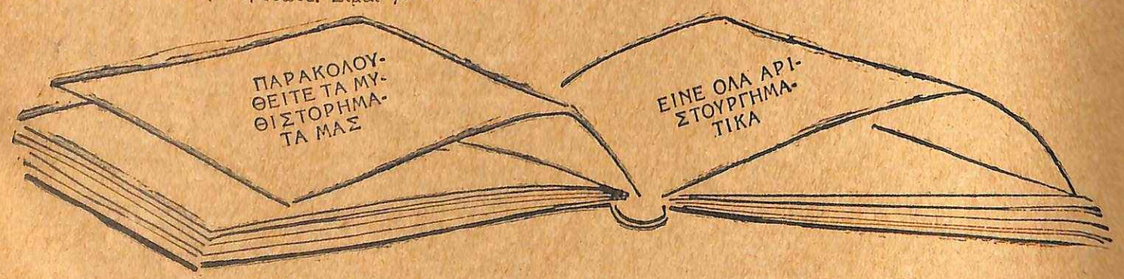
Ἀνοίξτε μιὰ ὁποιαδήποτε Βιεννέζικη ἐφημερίδα, τοῦ Μαρτίου 1917.

Ἐκεῖ, θὰ δῆτε διάφορες κι' ἀτελείωτες περιγραφὲς καὶ λεπτομέρειες τοῦ ἑξῆς ἀλλοκότου γεγονότος, τὸ ὁποῖο ἐμεῖς — μὲ δύο λόγια — σᾶς γνωστοποιοῦμε, ἐλπίζοντες ὅτι ἀσφαλῶς θὰ... στυροκοπηθῆτε!

Λοιπόν, ἰδοὺ ἡ σχετικὴ εἴδησις περιληπτικῶς:

«Ἡ κυρία Ματθίλδη Κόβακς, πλουσιωτάτη γεροντοκόρη, εἶχε ἐξαιρετικὴ ἀδυναμία στὰ πέντε χαριτωμένα γατάκια της. Ἀλλὰ τὰ γατάκια αὐτά, ἦσαν τόσο κακομαθημένα, ὥστε δὲν τὰ χώνευαν καθόλου οἱ διάφοροι συγγενεῖς καὶ μέλλοντες κληρονόμοι τῆς κυρίας αὐτῆς, οἱ ὁποῖοι — φυσικά! — τὴν ἐπισκεπτόντουσαν κάθε λίγο.

»Ἡ κυρία Κόβακς, ἀντελήφθη ἐπιτέλους τὴν ἀπέχθεια τῶν συγγενῶν της ἐναντίον τῶν εὐνοουμένων γατιῶν της. Καὶ γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ, ἔκαψε ἐνώπιον τῶν θλιμμένων δήθεν — γιὰ τὸν ἐπικείμενο θάνατό της — συγγενῶν καὶ κληρονόμων της αὐτῶν, ὁλόκληρη τὴν περιουσία της, ὅση τοὐλάχιστον ἀπετελεῖτο ἀπὸ μετρητὰ κι' ἀπὸ πολύτιμα εἴδη. Ἂν δὲ ὑπολογίσουμε, ὅτι ἡ ἀξία τῶν καέντων ἀντικειμένων ξεπερνοῦσε τὸ ποσὸν τῶν τριῶν ἑκατομμυρίων σημερινῶν δραχμῶν, εὔκολα μαντεύουμε τὴν φρικτὴ ἀπελπισία τῶν δυστυχισμένων ὑποψηφίων κληρονόμων τῆς πεισματάρας αὐτῆς γεροντοκόρης»!!

Θρύλοι καὶ παραδόσεις

Πῶς πέθανε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος

(Σκυθικὴ παράδοσις)

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐγέμισε ὅλο τὸν κόσμο μὲ τὸ θρυλικό του ὄνομα. Καὶ μολονότι ἔχουν περάσει δυόμισι χιλιάδες χρόνια ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἔζησε, μένει ἀκόμα ὁλοζώντανος, μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς, στὶς παραδόσεις διαφόρων λαῶν.

Ἔτσι, ἐκτὸς τῶν σχετικῶν ἀραβικῶν παραδόσεων καὶ τῶν παραδόσεων τῆς Δύσεως, ὑπάρχουν καὶ πολλὲς παληὲς παραδόσεις περὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου στὸ ρωσσικὸ λαό.

Μιὰ τέτοια ὡραία ρωσσικὴ παράδοσι θὰ σᾶς ἐξιστορήσουμε σήμερα.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ἐκυρίευσε ὅλο τὸν κόσμο. Ἀνατολὴ καὶ Δύσις, Ἄρκτος καὶ Μεσημβρία, γίνηκαν παραρτήματα τοῦ βασιλείου του. Ὅλη ἡ οἰκουμένη γονάτισε μπροστά του.

Μόνον ἡ Μαύρη Θάλασσα δὲν ὑποτασσότανε σ' αὐτόν. Μόλις ζύγωνε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐκεῖ, φούσκωνε τὰ κύματά της, ἀγρίευε καὶ γινότανε θεριό.

Θύμωσε στὸ τέλος κι' ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος καὶ διατάζει μιὰ μέρα νὰ κουβαλήσουνε ἄφθονα ξερὰ χορτάρια τὰ στρατεύματά του, νὰ τὰ ρίξουνε ἐπάνω στὴ θάλασσα, νὰ χύσουνε κατόπιν πετρέλαιο ἀπάνω στὰ ξερὰ χόρτα καὶ νὰ βάλουνε φωτιά.

Ὅλη ἡ θάλασσα γύνηκε τότε καμίνι καὶ βρέθηκαν σὲ πολὺ ἄσχημη θέσι ὅσοι κατοικοῦσανε κοντὰ στὴν παραλία. Πιάνουνε λοιπὸν καὶ στέλνουνε μιὰ πρεσβεία στὸν θυμωμένο βασιληᾶ, παρακαλῶντας τον νὰ τοὺς εὐσπλαχνισθῇ.

Πραγματικά, ὁ Μεγάλος Κοσμοκράτης, τοὺς λυπήθηκε καὶ εἶπε πὼς θὰ τοὺς συγχωρήσῃ, ἂν τοῦ πληρώσουν φόρους.

Τότε ἀπὸ τὴν πρεσβεία τῶν γερόντων ποὺ στάλθηκε στὸν Ἀλέξανδρο, βγῆκε ἕνας κοντούτσικος, πυγμαῖος καὶ τοῦ εἶπε:

— Φόρους ζητᾶς; Νὰ οἱ φόροι μας!... καὶ τοῦ ἔδωκε τρεῖς κόκκους σταριοῦ.

— Τί εἶνε αὐτό; τοῦ ἀπάντησεν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος.

— Ἐὰν φᾶς τὸν πρῶτο κόκκο, τοῦ εἶπεν ὁ πυγμαῖος, θὰ μείνῃς στὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα νέος.

»Ἂν φᾶς τὸν δεύτερο, θὰ γύνῃς ὁ πιὸ σοφὸς ἀπ' ὅλους τοὺς σοφοὺς τοῦ κόσμου.

»Καὶ ἂν φᾶς καὶ τὸν τρίτο, θὰ γνωρίσῃς τὴν ὥρα τοῦ θανάτου σου καὶ θὰ πῇς ὅλα τὰ ἀντιφάρμακα, ὅλων τῶν ἀσθενειῶν τοῦ κόσμου.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος δέχτηκε αὐτοὺς τοὺς φόρους καὶ διέταξε νὰ σβύσουν τὴ φωτιὰ ποὺ εἶχε βάλει στὸν Πόντο.

* * *

Πέρασαν, ἀπὸ τότε, ἀρκετὰ χρόνια. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος μεγάλωσε κ' ἡ δυνάμεις του λιγόστεψαν. Τότε θυμήθηκε τοὺς τρεῖς κόκκους τοῦ σταριοῦ.

— Τί ὡραῖο πρᾶγμα ποὺ θὰ εἶνε, εἶπε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ἂν πράγματι οἱ κόκκοι αὐτοὶ ἔχουνε τὶς δυνάμεις ἐκεῖνες ποὺ μοῦ εἶπε ὁ Πόντιος. Γιὰ νὰ τοὺς δοκιμάσω.

Κι' ἀμέσως διέταξε νὰ γίνῃ ἕνα μεγάλο συμπόσιο στὰ ἀνάκτορα. Συγχρόνως, γιὰ νὰ ἐκπλήξῃ τοὺς προσκαλεσμένους του, διέταξε τοὺς ψωμάδες του νὰ φκιάσουνε τρία μικρὰ ψωμάκια ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἐκείνους κόκκους.

— Θὰ θαυματουργήσω, σκέφθηκε, μπροστά τους! Καὶ ἀπὸ γέρος ποὺ εἶμαι, θὰ παρουσιαστῶ μπροστὰ τους νέος.

Ὅταν οἱ προσκαλεσμένοι φάγανε καὶ ἤπιανε μέχρι κραιπάλης, ὁ Ἀλέξανδρος διέταξε καὶ τοῦ φέρανε τὰ τρία τὰ ψωμάκια.

Ἔφαγε τὸ πρῶτο, ἀλλὰ δὲν αἰσθάνθηκε καθόλου νὰ γίνεται νεώτερος.

Ἔφαγε τὸ δεύτερο, ἀλλὰ δὲν κατάλαβε νὰ γίνεται πιὸ σοφὸς ἀπὸ τοὺς πιὸ σοφούς.

Ἔφαγε καὶ τὸ τρίτο, ἀλλὰ οὔτε τὴν ὥρα ποὺ θὰ πέθαινε ἔμαθε, οὔτε κανένα ἀντιφάρμακο γιὰ καμμιὰ ἀρρώστεια.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος

Τότε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος θύμωσε, ἔγινε ἔξαλλος καὶ φώναξε:

— Μὲ ἀπάτησε ἡ Μαύρη Θάλασσα! Ὁ Πόντος ὁ ἐπίορκος μ' ἐνκησε, μὲ δόλο!...

Κι' ἀμέσως ἔδωκε ἐντολὴ νὰ τοῦ φέρουνε μπροστά του τὸν ἀρτοποιό.

— Γιὰ πές μου δοῦλε, τοῦ εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος μὲ θυμὸ μεγάλο, μὲ τοὺς τρεῖς κόκκους ποὺ σοῦ ἔδωκα ἐφκιασες αὐτὰ τὰ ψωμάκια;

Τρομαγμένος ὁ ἀρτοποιὸς ἔπεσε στὰ πόδια του.

— Ἀπὸ ἐκείνους τοὺς τρεῖς κόκκους ποὺ μοῦ ἔδωκες ἐφκιασα τὰ ψωμάκια. Ἀλλὰ ἐπειδὴ κυλήσανε στὰ κάρβουνα καὶ σταχτωθήκανε πολύ, ντράπηκα νὰ τὰ φέρω στὸ βασιλικὸ τραπέζι. Τὰ ἔδωσα λοιπὸν κι' ἐγὼ σ' ἕναν φτωχὸ διακονιάρη καὶ χάριν τοῦ Βασιλέως τῶν Βασιλέων, ἔκαμα τρία ἄλλα ψωμάκια ἀπὸ σιτάρι φρέσκο καὶ ἀγνό...

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ἅμα τὸ ἄκουσε αὐτό, λυπήθηκε πάρα πολὺ κι' ἔβγαλε ἀμέσως μιὰ διαταγή, νὰ μαζέψουνε καὶ νὰ τοῦ φέρουνε ὅλους τοὺς ζητιάνους τῆς ἀπέραντης χώρας του.

Ὅταν τοὺς μάζεψαν ὅλους, ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, ὁ ἀρτοποιὸς ἄρχισε νὰ κυττάζῃ μεταξύ τους γιὰ νὰ βρῇ ἐκεῖνον ποὺ ἔφαγε τὰ ψωμάκια.

Ἀλλὰ σὲ κανέναν ἀπὸ τοὺς μαζεμένους δὲν τὸν ἀναγνώρισε.

Τότε ὁ Ἀλέξανδρος ρώτησε τοὺς ζητιάνους:

— Εἶσθε ὅλοι ἐδῶ;... Δὲν λείπει κανείς; Ξέρετε κανένα νὰ κρύφτηκε, παρακούοντας στὶς διαταγές μου;

— Ἕνας μονάχα λείπει, τοῦ ἀπάντησαν τέλος οἱ ζητιάνοι. Λείπει ἕνας γέρος ζητιάνος, ποὺ ἐνῶ ἦταν πάμπτωχος, βρέθηκε ἔξαφνα πλούσιος καὶ εὐτυχής... Ἀπὸ γέρος ποὺ ἦταν, ξανάνειωσε κι' ἔγινε παιδί. Κι' ἐνῶ ἦτανε κουτός, ἠλίθιος, ἔγινε ἔξαφνα ὁ σοφώτερος τῶν σοφῶν καὶ θεραπεύει κάθε ἀρρώστεια...

Τότε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἔστειλε νὰ τὸν βροῦν καὶ νὰ τοῦ τὸν φέρουν. Ἅμα δὲ τὸν φέρανε, τὸν διώρισε ἀμέσως γιατρὸ τῶν ἀνακτόρων καὶ τοῦ ἔδωκε μεγάλη δύναμι καὶ τιμές.

Μιὰ μέρα τὸν ρώτησε:

— Δὲν μοῦ λὲς γιατρέ, ποιὰ μέρα καὶ ὥρα θὰ πεθάνω;

— Ἡ ἡμέρα αὐτή, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ γιατρός, θὰ εἶνε ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποία «χαλκοῦς οὐρανὸς μετὰ χαλκοῦ θόλου θὰ εἶνε ὑπεράνω χαλκίνης γῆς».

* * *

Πολλὰ χρόνια περάσανε ἀκόμα...

Γέρος πειὰ πολὺ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ἦταν ἁπλωμένος στὸ χάλκινο κρεββάτι του, μέσα στὰ χάλκινα ἀνάκτορά του. Τότε κυττάζοντας ἀπάνω στὸ ταβάνι, εἶδε ὅτι ἦταν χάλκινο. Κυττάει τὸ πάτωμα, χάλκινο κι' αὐτό.

— Τώρα θὰ πεθάνω, εἶπε, ποὺ εἶμαι σὲ χάλκινο οὐρανό, κάτω ἀπὸ θόλο χάλκινο καὶ πάνω σὲ γαλκωματένιο πάτωμα.

Καὶ ἔκλεισε τὰ μάτια του.

Κι' ἀπὸ τότε, ὁ Μέγας Ἕλλην στρατηλάτης καὶ νικητὴς τοῦ κόσμου, δὲν ὑπάρχει.

Ἐχάθηκε, ἀπὸ μιὰ ἀπροσεξία τοῦ ἀρτοποιοῦ του.

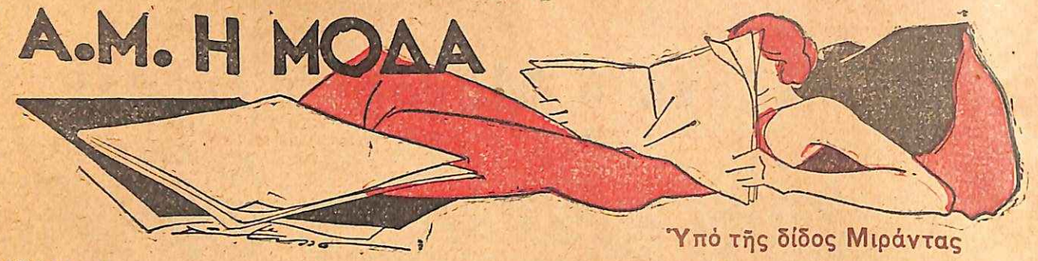
ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΕΥΧΗ

Στὶς Ἰνδίες, ὅταν γεννιέται ἕνα παιδί, ὁ ἱερεὺς τοῦ ἀπευθύνει τὴν ἑξῆς εὐχή:

— Παιδί μου, μπαίνεις στὸν κόσμο μὲ κλάματα, ἐνῶ ὅλοι γύρω σου χαμογελοῦν. Προσπάθησε λοιπὸν νὰ ζήσῃς ἔτσι ποὺ νὰ μπορέσῃς νὰ βγῇς ἀπ' τὸν κόσμο χαμογελῶντας, ἐνῶ ὅλοι γύρω σου θὰ κλαῖνε!...

Η Α.Μ. Η ΜΟΔΑ

Ὑπό τῆς δίδος Μιράντας

ΤΑ ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ ΚΑΠΕΛΛΑ

Προτοῦ μᾶς φέρουν τὴν ἄνοιξι τὰ χελιδόνια μᾶς τὴν φέρνουν τὰ ἀνοιξιάτικα καπέλλα. Αὐτὰ εἶνε οἱ πραγματικοὶ πρόαγγελοι τῆς ἀνοίξεως, αὐτὰ εἶνε τὰ πρῶτα λουλούδια ποὺ ἀνθίζουν κάθε ἐποχὴ στὸ βασίλειο τῆς μόδας. Καὶ φέτος ἡ μορφὴ τῶν καπέλλων εἶνε ἀκόμη πιὸ ἀνοιξιάτικη ἀπὸ ἄλλοτε, γιατὶ τὰ περισσότερα ἔχουν γιὰ γαρνιτούρα λουλούδια, μιὰ γαρνιτούρα ποὺ καὶ πέρσι εἶχε προσπαθήσει δειλὰ-δειλὰ νὰ ἐπιβληθῆ, ἀλλὰ φέτος κυριαρχεῖ θριαμβευτικὰ σὲ ὅλες τὶς παριζιάνικες συλλογές. Ὅλα τὰ λουλούδια τοῦ ἀγροῦ, τῶν κήπων καὶ τῆς... φαντασίας μέλιες, νυμφοῖες, ἀνεμῶνες, ἐδελβάϊς, μαργαρίτες, στάχια, μὴ μὲ λησμόνει. Καὶ μαζὺ μὲ τὰ λουλούδια ξαναγύρισαν στὴ μόδα ἡ φίνες ψάθες ἀπὸ πικὸ ἢ ἀπὸ κρένα, ἡ βελούδινες κορδέλλες καὶ οἱ φιόγκοι φανταιζί. Γενικὰ στὰ καπέλλα παρατηρεῖται μιὰ ἐντελῶς καινούργια τάσις ποὺ μᾶς ἀπομακρύνει ἐντελῶς ἀπὸ τὰ καπέλλα ποὺ ἤμαστε συνηθισμένες νὰ φοροῦμε ὡς τὰ τώρα: Κλοσάκια ἢ καντοτιέ, μ' ἕνα τσάκισμα στὸν τεπὲ ἢ ἕνα γύρισμα στὸ μπὸρ καὶ γιὰ γαρνιτούρα μιὰ κορδέλλα ἢ ἕνα φτερουδάκι.

Τὰ φετεινὰ καπέλλα γίνονται σὲ ὅ,τι σχῆμα μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῆ: Μικρὲς τυρολέζικες ρεμπούμπλικες, σκληρὰ ψάθινα καπελλάκια ποὺ μοιάζουν μὲ τ' ἀνδρικὰ «μελόν», ρηχὰ καντοτιέ, ὅμοια μ' ἐκεῖνα ποὺ φοροῦσαν ἡ γιαγιάδες μας τὸ 1880, μποννὲ, σὰν αὐτὰ ποὺ βλέπουμε στὶς εἰκόνες τῶν ζωγράφων τῆς Ἀναγεννήσεως κτλ. Ἀργότερα, ὅταν ὁ ἥλιος γίνῃ δυνατώτερος, θὰ ἰδοῦμε καὶ τὶς μεγάλες καμπελλίνες ποὺ φέτος θὰ ἔχουν μπὸρ ἐντελῶς ἴσια καὶ λίγο ἀνασηκωτὰ στὴν ἄκρη. Ὅσο γιὰ τὸ ὑλικὸ ἀπὸ τὸ ὁποῖον κατασκευάζονται τὰ καπέλλα, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ψάθες, συνηθίζεται πολὺ καὶ ὁ ταφτᾶς, τὸ τοῦλι, τὸ σατέν, τὸ κρὲπ-ντὲ-σίν, τὰ σκωτσέζικα μεταξωτά. Γιὰ γαρνιτοῦρα ἐκτὸς ἀπὸ τὰ λουλούδια συνηθίζονται καὶ τὰ φτερά, ὄχι μόνον τὰ κουτσὰ, ποὺ καρφώναμε ὡς τώρα στὰ καπέλλα μας, ἀλλὰ καὶ τὰ φανταιζί, αἰγρέττες, φτερὰ στρουθοκαμήλου, ἐπίσης καὶ οἱ φιόγκοι καὶ οἱ κονκάρδες, ἀπὸ κορδέλλα, ἀπὸ ψάθα, ἀπὸ τοῦλι. Ὅσο γιὰ τὰ χρώματα, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ καθιερωμένα, τὸ μαῦρο, τὸ ἄσπρο καὶ τὸ νατυρὲλ, θὰ φορεθοῦν φέτος πολὺ καὶ τὰ χτυπητὰ χρώματα. Ἔτσι θὰ ἰδοῦμε καπέλλα ἀπὸ ψάθα πράσινη, ἢ κίτρινη ἢ μπλὲ-σιὲλ, συντονισμένη μὲ τὴν τουαλέττα. Αὐτὰ ὅμως βέβαια εἶνε γιὰ κεῖνες ποὺ ἔχουν πολλὰ καπέλλα καὶ πολλὲς τουαλέττες. Ὅσο γιὰ κεῖνες ποὺ μένουν πιστὲς στὸ ἁπλὸ καὶ πρακτικὸ καπέλλο μὲ τὴ διακριτικὴ γαρνιτούρα, ἡ φετεινὴ μόδα δὲν θὰ τὶς ἀφήσῃ παραπονεμένες. Θὰ βροῦν νὰ διαλέξουν ἀνάμεσα στὰ λευκὰ ἢ μπεζ καστοράκια ποὺ θὰ φορεθοῦν πολὺ φέτος τὸ καλοκαίρι, γαρνιρισμένα μὲ μιὰ σκωτσέζικη κορδέλλα ἢ ἕνα ζωηρόχρομο κουτοῦ, καὶ θὰ μπορέσουν ἐπίσης νὰ φορέσουν καὶ τὸν κλασσικὸ λευκὸ πανάμα, σὲ σχῆμα κλὸς ἢ μπρετὸν, μὲ γαρνιτούρα ἀπὸ πανάμα ἄλλου χρώματος ἢ μὲ κορδέλλα γκρὸ-γκραίν.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΟΝΗ ΣΑΣ

ΠΩΣ ΦΡΕΣΚΑΡΕΤΑΙ ΕΝΑ ΜΑΡΑΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Πολὺ συχνὰ συμβαίνει μιὰ γυναῖκα τὴν ἡμέρα ἀκριβῶς ἐκείνη ποὺ θέλει ἰδιαιτέρως νὰ κάνῃ φιγούρα, νὰ

Καπέλλο ἀπὸ λευκὸ πανάμα σὲ σχῆμα ρεμπούμπλικας, μὲ μπὸρ γυρισμένα πρὸς τὰ ἐπάνω. Γαρνίρεται μὲ μιὰ ριγωτὴ κορδέλλα γκρὸ-γκραίν σὲ ζωηρὰ χρώματα.

ἀντιλαμβάνεται μὲ φρίκη της ὅτι φαίνεται κομμένη, κουρασμένη, χαλασμένη, τέλος πάντων, κάθε ἄλλο παρὰ ὥμορφη. Πολλὲς κυρίες καὶ δεσποινίδες, ὅταν κάνουν μπρὸς στὸν καθρέφτη τους αὐτὴ τὴν πιστοποίησι, καταλαμβάνονται ἀπὸ πανικὸ, καὶ προτιμοῦν νὰ μείνουν καλύτερα στὸ σπίτι, παρὰ νὰ ἐμφανισθοῦν «σὲ τέτοια χάλια» μπροστὰ στοὺς ξένους. Ἄλλες πάλι δὲν ἐννοοῦν νὰ χάσουν τὴν διασκέδασί τους, ντύνονται χωρὶς κέφι, βάζουν ὑπερβολικὸ φτιασίδι γιὰ νὰ ζωντανέψουν κάπως τὰ χλωμὰ μάγουλά τους καὶ τὰ κομμένα μάτια τους, πρᾶγμα ποὺ τὶς χαλάει ἀκόμη περισσότερο καὶ κάνουν ἔτσι θλιβερὴ ἐντύπωσι καὶ στοὺς ἄλλους καὶ στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό τους.

Ἂν σᾶς συμβῇ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα, κυρία μου, μὴν ἀπελπίζεσθε. Πρωτίστως παύσετε νὰ βλέπετε «τὰ χάλια σας» στὸν καθρέφτη καὶ ἑτοιμάσετε ἕνα ζεστὸ μπάνιο. Σὲ ὅποια δήποτε αἰτία καὶ ἂν ὀφείλεται ἡ κακὴ ἐμφάνισίς σας, εἴτε σὲ ἀδιαθεσία, εἴτε σὲ κούρασι, εἴτε σὲ στενοχώρια, τὸ μπάνιο κάνει θαύματα. Ἂν δὲν ἔχετε μπανιέρα, κάνετε τοὐλάχιστον ἕνα πολὺ ζεστὸ ντοὺς, ἀλλὰ ποιὸ σπίτι εἶνε σήμερα χωρὶς μπάνιο; Προηγουμένως ἀλεῖψτε τὸ πρόσωπό σας μ' ἕνα παχὺ στρῶμα κόλ-κρὲμ καὶ πρὶν νὰ μπῆτε στὸ μπάνιο κάνετε στὸ σῶμα σας ὁλόκληρο μιὰ ἐλαφρὰ ἐντριβὴ μὲ μιὰ χνουδάτη πετσέτα. Μπαίνετε στὸ μπάνιο ποὺ πρέπει νὰ σᾶς σκεπάζῃ ὡς τὸ λαιμὸ, καὶ μένετε ἐσπλωμένη χωρὶς νὰ σαπουνισθῆτε καθόλου, ὡς τὴν ὥρα ποὺ θὰ νοιώσετε νὰ σᾶς πιάνῃ νάρκη. Τότε βγαίνετε, τυλίγεσθε στὸ μπουρνοῦζι σας, βγάζετε μ' ἕνα λεπτὸ πανάκι τὴν κρέμα ἀπὸ τὸ πρόσωπό σας καὶ ξαπλώνεσθε στὸ κρεββάτι σας ἢ στὸ ντιβάνι σας ἐπὶ μισὴ ὥρα, βάζοντας κομπρέσσες ἀπὸ τριανταφυλλόνερο ἢ ἀπὸ χαμομῆλι στὰ μάτια σας.

Κατόπιν ἀρχίζετε τὴν τουαλέττα σας, χωρὶς βιασύνη, χωρὶς νευρικότητα. Ἀλείφετε πρῶτα τὸ πρόσωπό σας μὲ τὴν κρέμα τῆς ἡμέρας, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ σαγόνι καὶ προχωρῶντας μὲ μικρὲς περιστροφικὲς κινήσεις ὡς τὴν ρίζα τῶν μαλλιῶν. Ὅ,τι δὲν ἀπερρόφησε τὸ δέρμα, τὸ σφουγγίζετε ἐλαφρὰ μ' ἕνα πανάκι, ἰδίως στὸ σαγόνι καὶ στὰ δύο πλάγια τῆς μύτης. Ἀφήνετε τὸ πρόσωπό σας ν' ἀπορροφήσῃ καλὰ τὴν κρέμα καὶ κατόπιν βάζετε μὲ

Μποννὲ ἀπὸ μαῦρο σατέν. Ἀπὸ τὸ ἕνα αὐτὶ καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τὸ γαρνίρουν δύο κόκκινες καμέλιες. Στὸ λαιμὸ δένεται ἕνας φιόγκος ἀπὸ σατὲν κορδέλλα ποὺ ἡ δύο ἄκρες του κρέμονται ὡς κάτω.

τέχνη τὸ κοκκινάδι, σβύνοντάς το κοντὰ στὸ αὐτί. Ὅσο φειδωλὴ ὅμως πρέπει νὰ φανῆτε στὸ ροὺζ, τόσο σπάταλη νὰ εἶσθε στὴν πούδρα. Πουδράρετε ἄφθονα τὸ πρόσωπό σας, ἀρχίζοντας πάλι ἀπὸ τὸ σαγόνι. Πουδράρετε κατόπιν τὸν λαιμὸ καὶ τοὺς ὤμους. Μετὰ σκουπίζετε μ' ἕνα βουρτσάκι τὰ φρύδια καὶ τὰ βλέφαρα καὶ βάφετε τὰ χεῖλη σας μὲ τὸ ροὺζ ποὺ πρέπει νὰ εἶνε ὄχι ἁπλῶς καλὸ, ἀλλὰ τὸ καλύτερο ποὺ μπορεῖτε νὰ προμηθευθῆτε. Ἀκολουθεῖτε καθαρὰ τὴ γραμμὴ τοῦ στόματος. Μὴ νομίσετε δηλαδὴ πὼς τὸ στόμα σας θὰ φανῇ μικρότερο ἂν δὲν τὸ βάψετε στὶς ἄκρες. Ἁπλῶς θὰ φανῇ ἀσχημότερο. Τέλος περιᾶτε τὸ φορεμά σας, βγάζετε τὸ φιλὲ ποὺ κρατάει τὰ μαλλιά σας καὶ κυττάζεσθε γιὰ τελευταία φορὰ στὸν καθρέφτη. Ἀσφαλῶς ἡ γυναῖκα ποὺ θὰ παρουσιασθῇ μπροστὰ θὰ σᾶς εἶνε τελείως διαφορετικὴ ἀπὸ ἐκείνη ποὺ ἀντικρύσατε τὸ πρωῒ καὶ φρίξατε.

ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ

Ο ΣΤΟΛΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Καμμιὰ φορὰ μπαίνετε σ' ἕνα σπίτι καὶ δὲν μπορεῖτε νὰ ἐξηγήσετε γιατὶ σᾶς φαίνεται περιποιημένο, πλούσιο, ζωντανὸ καὶ χαρούμενο. Καὶ κατόπιν ἀνακαλύπτετε τὴν αἰτία: Ἐπάνω στὸ τραπέζι εἶνε ἕνα βάζο μὲ δροσερὰ λουλούδια.

Πραγματικῶς ὡραιότερος στολισμὸς γιὰ ἕνα σπίτι δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τὰ λουλούδια. Καὶ τὸ πιὸ ἁπλᾶ καὶ φτωχικὰ ἐπιπλωμένο δωμάτιο, παίρνει ἄλλη ὄψι ὅταν σ' ἕνα βάζο φιγουράρουν μερικὰ ὡραῖα τριανταφυλλα.

Γιὰ νὰ στολίσῃ ὅμως κανεὶς μιὰ κάμαρα μὲ λουλούδια, δὲν ἀρκεῖ νὰ χώσῃ ἕνα μπουκέτο, ἔτσι ὅπως τὸ πῆρε ἀπὸ τὸν ἀνθοπώλη, μέσα σ' ἕνα βάζο καὶ νὰ τὸ γεμίσῃ μὲ νερό. Εἶνε τέχνη ὁλόκληρη αὐτὸ καὶ στὴν Εὐρώπη, στὶς Οἰκοκυρικὲς Σχολὲς καὶ στὰ Παρθεναγωγεῖα, τὰ κορίτσια λαμβάνουν ἰδιαίτερα μαθήματα.

Ἅμα σᾶς φέρουν ἕνα μπουκέτο λουλούδια ἢ ἀγοράσετε ἐσεῖς ἀπὸ τὸν ἀνθοπώλη, κάνετε μιὰ ἐπιθεώρησι στὰ βάζα σας γιὰ νὰ ἰδῆτε ποιὸ ταιριάζει καλύτερα μὲ τὸ εἶδος τῶν λουλουδιῶν ποὺ σᾶς ἔφεραν. Στὰ κοντὰ βάζα μὲ τὸν πλατὺ λαιμὸ, ταιριάζουν λουλούδια ἀπὸ αὐτὰ ποὺ πωλοῦνται σὲ μάτσα: μενεξέδες, νάρκισσοι, ἀνεμῶνες, κίτρινες μαργαρίτες κτλ. Στὰ κοντὰ βάζα μὲ τὸν στενὸ λαιμὸ, ταιριάζουν τριαντάφυλλα, τουλίπες, γαρύφαλλα καὶ γενικῶς λουλούδια μὲ πολὺ λεπτὸ μίσχο. Σ' αὐτὰ τὰ βάζα δὲν μπορεῖτε νὰ βάλετε περισσότερα ἀπὸ δύο ἢ τρία λουλούδια. Σὲ ψηλὰ βάζα μὲ σχετικῶς στενὸ λαιμὸ, θὰ βάλετε λουλούδια μεγάλα καὶ φιγουράτα: κάλες, τουλίπες, πασχαλιές, μυγδαλιές. Τέλος στὰ ψηλὰ βάζα μὲ πλατὺ λαιμὸ θὰ ἐπιδείξετε τὴν καλαισθησία σας, γιατὶ αὐτὰ θέλουν ἰδιαίτερη προσοχὴ γιὰ νὰ φανοῦν ὡραῖα. Γιὰ βάσι βάζετε πάντοτε λίγη πρασινάδα, φτέρη, σπαράγγι, σμυρτιά, ἀνάλογως. Κατόπιν τοποθετεῖτε τὰ λουλούδια ἕνα-ἕνα. Δὲν πρέπει νὰ εἶνε βέβαια ἀπὸ τὰ μικροσκοπικά, οὔτε κι' ἀπὸ κεῖνα ποὺ μονάχα τους δὲν κάνουν καμμιὰ φιγούρα, ὅπως οἱ μενεξέδες ἢ ἡ ἀνεμῶνες. Αὐτὴ τὴν ἐποχὴ κατάλληλα γιὰ στόλισμα τέτοιων βάζων εἶνε τὰ τριαντάφυλλα — ποὺ ἄλλωστε πηγαίνουν σ' ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ βάζα — ἡ βιόλες, ἡ ψευτομιμόζες, καὶ ἀργότερα ἡ πασχαλιὲς καὶ τὰ γαρύφαλλα. Ἐπίσης πρέπει νὰ προσέχετε καὶ ποιὰ λουλούδια πηγαίνουν στὸ χρῶμα τοῦ βάζου. Τὰ γαλάζια βάζα τῆς Κιουτάχειας π. χ. ταιριάζουν θαυμάσια μὲ τὶς κίτρινες μαργαρίτες, ἡ ἐντύπωσις ὅμως θὰ εἶνε πολὺ λιγώτερο ὡραία ἐὰν βάλετε τὰ κίτρινα αὐτὰ χωριάτικα λουλούδια σ' ἕνα λεπτοφυὲς βαζάκι ἀπὸ πορσελλάνη σὲ εἶδος σὲβρ ἢ σάξ.

Στὰ κρυστάλλινα βάζα πηγαίνουν κάθε λογῆς λουλούδια, ἰδιαιτέρως ὅμως ἐκεῖνα ποὺ καταλήγουν σὲ κλαδιὰ καὶ ὄχι σὲ πράσινα κοτσάνια, π. χ. τριαντάφυλλα, μυγδαλιὲς, πασχαλιές, γιατὶ εἶνε πολὺ ὡραῖο θέαμα οἱ λεπτοὶ ξύλινοι μίσχοι ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ κρύσταλλο τοῦ βάζου.

Τέλος, βάζετε κάθε βάζο στὴ θέσι ποὺ πρέπει. Στὸ κέντρο τοῦ τραπεζιοῦ ταιριάζει ἕνα μεγάλο βάζο μὲ ἄφθονα λουλούδια. Στὰ χαμηλὰ τραπεζάκια θὰ βάζετε βάζα πλατειὰ καὶ κοντὰ μὲ λουλούδια βαλμένα σὲ μάτσο. Στὶς κονσόλες καὶ στὶς ἐταζέρες θὰ τοποθετῆτε βάζα μαλλὸν ψηλὰ μὲ λουλούδια καλλιτεχνικὰ βαλμένα.

Ο ΤΡΟΠΟΣ ΤΟΥ ΦΕΡΕΣΘΑΙ

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΕ ΑΡΡΩΣΤΟΥΣ

Ἡ φιλία ἐπιβάλλει ὅταν ἀρρωστήσῃ μιὰ φίλη μας ἢ μιὰ συγγενής μας νὰ τὴν ἐπισκεπτώμεθα, ἀλλὰ καὶ αὐτὲς ἡ ἐπισκέψεις ἔχουν ὡρισμένους κανόνες ποὺ πρέπει νὰ τοὺς τηροῦμε αὐστηρά.

Ὅταν πᾶτε νὰ ἐπισκεφθῆτε ἕναν ἄρρωστο, ρωτῆστε πρωτ' στως ἂν δέχεται. Ἂν ἡ ὑπηρέτρια φανῇ διστακτικὴ, μὴν ἐπιμένετε λέγοντας: «Μὰ ἐμένα θὰ μὲ δεχθῆ δίχως ἄλλο», ἢ: «Δὲν θὰ καθήσω παρὰ δύο λεπτά». Ἂν θέλετε πηγαίνετε στὸν ἄρρωστο λίγες καραμέλλες ἢ λίγα λουλούδια ἀπὸ αὐτὰ ποὺ δὲν μυρίζουν. Ἀποφεύγετε τὶς σοκολάτες ἢ τὰ πτί-φούρ.

Μὴν κάθεστε ποτὲ ἐπάνω στὸ κρεββάτι τοῦ ἀρρώστου καὶ μὴν τὸν χαϊδεύετε. Τὸ ξέρει πὼς τὸ κάνετε ἀπὸ ἀγάπη, ἀλλὰ πιθανὸν νὰ τὸν ἐνοχλῆ.

Μὴ μιλᾶτε πολύ, γενικὰ δὲ ἀποφεύγετε νὰ μιλᾶτε γιὰ ἀρρώστειες ἢ ἄλλα σχετικὰ πράγματα: «Ξέρεις καϋμένη, κ' ἡ Τάδε ἔπαθε γρίππη, τὴν χτύπησε στ' αὐτιὰ καὶ εἶνε πολὺ ἄσχημα». Ὁ ἄρρωστος θὰ τρομοκρατηθῆ ἀκούγοντας τὰ λόγια σας αὐτά.

Μιλᾶτε κατὰ προτίμησιν γιὰ εὔθυμα πράγματα γενικοῦ ἐνδιαφέροντος. Γιὰ τὰ ἔργα ποὺ εἴδατε στὸν κινηματογράφο, γιὰ τὶς καινούργιες μόδες ποὺ ἔκαναν τὴν ἐμφάνισί τους, γιὰ τὰ διάφορα κοινωνικὰ νέα ποὺ μάθατε. Ἡ ἄρρωστη φίλη σας θέλει νὰ κρατιέται ἐνήμερη γιὰ ὅσα συμβαίνουν ἔξω, ὥστε ὅταν σηκωθῆ νὰ μὴν βρίσκεται τόσες μέρες πίσω ὅσες κράτησε ἡ ἀρρώστεια της.

Η Δνὶς ΜΙΡΑΝΤΑ

Καπέλλο σὲ ἐντελῶς μοντέρνα φόρμα, ἀπὸ καστόρι σταχτοπράσινο. Γαρνίρεται μ' ἕνα κορδόνι καὶ μιὰ κοκάρδα ἀπὸ καστόρι καὶ φτερό.

Ἄγνωστες ἱστορικὲς σελίδες

Οἱ Βούλγαροι στὴν Ἀμφίσσα καὶ στὸ Γαλαξείδι

(Ἀπὸ τὸ περίφημο «Χρονικὸ τοῦ Γαλαξειδίου»)

Στὴν ἐποχὴ τοῦ Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου, ὁ βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων Σαμουήλ, ἐπωφελούμενος τῆς ἀπουσίας τοῦ Ἕλληνος αὐτοκράτορος, ὁ ὁποῖος βρισκόταν στὴ Συρία, πολεμῶντας μὲ τοὺς Ἄραβας, σήκωσε ὅλον τὸν στρατόν του κι' ἐπετέθη ἐναντίον τῆς Θεσσαλονίκης. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν κατώρθωσε νὰ κυριεύση τὴ Μακεδονικὴ πρωτεύουσα, πέρασε τὰ Τέμπη καὶ τὸν Πηνειὸ «καίων, δηῶν καὶ σφάζων», κατέβηκε στὴ Στερεὰ Ἑλλάδα καὶ ἔφθασε ὡς τὸν Κορινθιακὸ σχεδὸν κόλπο.

Τὸν ἐπρόφθασε ὅμως ὁ βυζαντινὸς στρατηγὸς Νικηφόρος Οὐρανός, ὁ ὁποῖος κατετρόπωσε καὶ κατέσφαξε τὸ στρατὸ τῶν Βουλγάρων κοντὰ στὸν Σπερχειό.

* * *

Τὴν κάθοδον αὐτὴν τῶν Βουλγάρων ὡς τὸ Γαλαξείδι, τὴν ἀναφέρει σὲ ὅλες της τὶς τραγικὲς λεπτομέρειες, ἕνα χρονικό, τὸ ὁποῖον βρῆκε ὁ περίφημος μεσαιωνοδίφης Κωνσταντῖνος Σάθας στὰ 1865 στὸ Γαλαξείδι.

Ἓν' ἀπόσπασμα τοῦ χρονικοῦ αὐτοῦ, δημοσιεύουμε παρακάτω χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας, στοὺς περισσοτέρους τῶν ὁποίων εἶνε ἀσφαλῶς ἄγνωστο.

Τὸ χρονικὸν αὐτὸ κάνει μόνον λάθος στὸ ὄνομα τοῦ αὐτοκράτορος. Ἀναφέρει δηλαδὴ ὅτι τὴν ἐποχὴ ἐκείνη αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου ἦταν ὁ Κωνσταντῖνος Ρωμανός, ἐνῶ κανεὶς βυζαντινὸς αὐτοκράτωρ δὲν εἶχε ποτὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα. Ἐξακριβώθηκε ὡστόσο ἀπὸ διάφορες πηγὲς καὶ ἔγινε παραδεκτὸ ἱστορικῶς, ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ὁ ἀναφερόμενος στὸ χρονικὸ εἶνε ὁ Βασίλειος ὁ Βουλγαροκτόνος καὶ ἐποχὴ τῶν γεγονότων τὸ ἔτος 996 μ. Χ.

Νὰ, μερικὰ ἀπὸ τὰ πιὸ περίεργα ἀποσπάσματα τοῦ χρονικοῦ:

«Τὸν καιρὸ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου Ρωμανοῦ, ἀγριωποὶ καὶ χριστιανομάχοι ἄνθρωποι, Μπολγάροι λεγόμενοι, ἐμπήκασι στὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπὸ σπαθιοῦ καὶ κονταριοῦ ἐχαλάσασι τοὺς χριστιανοὺς καὶ ἐτραβήξασι ἴσα μὲ τὸν Μωρέα. Διαβαίνοντας γοῦν (λοιπὸν) ἀπὸ τὸ Σάλονα (Ἄμφισσα) τὸ ἐπλόκαραν, καὶ μισοὶ ἀπὸ δαύτους ἤρθασι στὸ Γαλαξείδι, ποὺ ἦτανε χτισμένο παμπάλαια καὶ εὐμορφοκαστρογυρισμένο. Οἱ ἄπιστοι ἀποφασίσασι τότε ἀπὸ σπαθίου νὰ τὸ ἐπάρουσι καὶ οἱ Γαλαξειδιῶτες μαθαίνοντας ἕνα τόσο φοβερὸ μήνυμα, ἐτρέξασι στὶς ἐκκλησίες, γονατιστὰ παρακαλῶντας τὸ Χριστὸ καὶ τὴν Παναγία καὶ ὅλους τοὺς Ἁγίους νὰ τοὺς βοηθήσουσι εἰς ἐκείνη τὴ φοβερώτατη στιγμή.

»Ἀρματοθήκασι γοῦν καὶ ἑτοιμασθήκασι διὰ πόλεμο. Καὶ ἐρχόμενοι ἐκεῖνοι οἱ πειράτες ἐπλοκάρασι τὸ κάστρο τοῦ Γαλαξειδιοῦ καὶ μὲ κάθε λογῆς μηχανὲς καὶ συνέργων τοῦ Σατανᾶ, ποὺ τοὺς διαφεντεύει, ἀνοίξασι μιὰ τροῦπα μεγάλη στὸ κάστρο καὶ ἐμπήκασι μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι.

»Ἐτότες, γοῦν, ἐγενήθηκε μεγάλος σκοτωμὸς καὶ φοβερὴ ἀμάχη, ποὺ τὸ γαῖμα ἔτρεχε στοὺς δρόμους, ὡσὰν ποτάμι χειμωνιάτικο καὶ οἱ Γαλαξειδιῶτες, βοηθηθέντες ἀπὸ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ, ἐσταθήκασι νικηταί, τοὺς ἐσφάξασι τοὺς ἄπιστους πειράτες καὶ ἐκερδίσασι τὴν ἀμάχη.

»Κάτι, γοῦν, ἀπὸ ἐκείνους τοὺς πειράτες, γλυτώσαντες ἀπὸ τὸ μαχαῖρι καὶ τὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, ἐπήγασι τρέχοντας γοργὰ καὶ ἀφηγηθήκασι στοὺς συντρόφους ποὺ εἴχασι πλόκο τὸ Σάλωνα, τὸν σκοτωμὸ καὶ τὸν χαμὸ τῶν ὁμοφύλων μέσα τὸ Γαλαξεῖδι καὶ ἐκεῖνοι οἱ παγάπιστοι, μαθαίνοντας ἕνα τόσο φαρμακωμένο μαντάτο, ὠργιθήκασι περσσια καὶ ἀφρίζοντας ἀπὸ τὴ λύσσα, κατωρθώσασι νὰ ἐπάρουσι τὸν Σάλωνα μὲ προδοσία ἑνὸς Σαλωνίτου, ποὺ τὸν ἐλέγασι Κουτζοθόδωρο, στὰς 13 Αὐγούστου μῆνας. Ἐπεράσασι τότε ἀπὸ σπαθίου καὶ μαχαιριοῦ γερόντους, νέους καὶ γυναικόπαιδα, ξεπληρώσαντες οἱ μιαρώτατοι κουρσάροι τὸ γαῖμα τῶν συντρόφων των...

»Καὶ ὕστερα χορταίνοντας τὴ μαύρη ψυχή τους ἀπὸ γαῖμα χριστιανικό, ἐξεκινήσασι ὡσὰν μελίσσι, μετρημὸν μὴ ἔχοντας, καταπάνω στὸ Γαλαξεῖδι.

»Οἱ Γαλαξειδιῶτες, βλέποντας ἕνα τόσο ἀμέτρητο φουσᾶτο, ἁρματωμένο μὲ κοντάρια μακρυὰ καὶ σαΐτες περίσσες καὶ περικεφαλαίες ποὺ ἐλάμπασι ὡσὰν τὸν ἥλιο, ἐμπήκασι στὰ καράβια καὶ ἐμείνασι στὴν πολιτεία κάμποσοι γέροι, ποὺ δὲν ἐχωροῦσανε στὰ πλεούμενα.

»Κι' ἕνας Γαλαξειδιώτης, ποὺ τὸν ἐλέγασι Χαραλάμπη, δὲν παραδέχθηκε ν' ἀφήση τὴν πατρίδα του, καὶ μὴ ἀκούοντας τὶς συμβουλὲς καὶ παρακλήσεις, ἐστάθηκε στὸ Γαλαξεῖδι γιὰ νὰ διαφεντέψη τὸ κάστρο καὶ ἀποθάνη τιμημένα.

»Ἐπῆγε, γοῦν, στὴν ἐκκλησία καὶ ἐξωμολογήθηκε καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἐπαρακάλεσε τὸν Χριστὸ νὰ τὸν βοηθήση καὶ ἐζώσθηκε τὰ ἅρματα, ποὺ τὰ εὐλόγησεν ὁ ἱερέας καὶ ὕστερα ἐξεκίνησε μονάχος του καὶ ἐστάθηκε στὴν πόρτα τοῦ κάστρου. Ἐρχόμενοι, γοῦν, οἱ πειράτες καὶ ἐμβαίνοντας στὸ κάστρο, ηὗρασι τὸν Χαραλάμπη ποὺ ἐχύθηκε καταπάνω τους, ὡσὰν λεοντάρι λυσσασμένο καὶ ἔσφαξε κάμποσους καὶ ἕναν ἀπὸ τοὺς κεφαλάδες (ἀρχηγοὺς) καὶ ὕστερα ποὺ ἔπεσε καταπάνω του ὅλο τὸ φουσᾶτο καὶ πολεμῶντας ἐτσακίσθηκε τὸ σπαθί του καὶ τὸν ἐπιάσασι

Ηὗρασι τὸν Χαραλάμπη ποὺ ἐχύθηκε καταπάνω τους, ὡσὰν λεοντάρι λυσσασμένο.

(Συνέχεια στὴ σελίδα 61)

Ἀπὸ τὴν ζωὴ τῶν διασήμων «ἀστέρων»

Τσέλια Μονταλβάν, ἡ ἐπικίνδυνη «βεντέττα»

(Ἄρθρο τοῦ Ἀντρὲ Μωζὲ γιὰ τὴν πιὸ τολμηρὴ βεντέττα τῆς φιλμουπόλεως)

ΜΠΟΥΕΝΟΣ ντίας, σενόρ!' (Καλημέρα, κύριε).

— Μπουένος ντίας, σινιόρα! (Καλημέρα, κυρία).

Μ' αὐτὸν τὸν μεξικανικὸ τρόπο ἄρχισε ἡ συνομιλία μου μὲ τὴν πιὸ τρομερὴ γυναῖκα τοῦ Νέου Κόσμου. Μὴ φαντασθῆτε ὅτι εἶνε καμμιὰ λησταρχίνα ἢ καμμιὰ ἀρχιγκαγκστερίνα. Πρόκειται ἁπλούστατα γιὰ τὴν Τσέλια Μονταλβάν, ἡ ὁποία παίζει τὸ ρόλο τῆς συζύγου τοῦ Οὐάλλας Μπῆρυ στὸ φίλμ «Βίβα Βίλλα!»

Τὴν εἴδατε πόσο ὥμορφη εἶνε καὶ πόσο γοητευτική;

Εἶνε ὁ τύπος τῆς φλογερῆς καὶ περιπαθοῦς Μεξικάνας. Τὸ σῶμά της εἶνε σωστὸ ἄγαλμα καὶ ἡ κινήσεις της ἡγεμονικές. Ὅταν πῆγα νὰ τὴ συναντήσω, ἤμουν, μὰ τὴν ἀλήθεια, ὑπερβολικὰ διστυχτικός. Εἶχα ἀκούσει ἕνα σωρὸ πράγματα γιὰ τὴν τυχοδιωκτικὴ ζωή της καὶ φοβόμουν τὶς τρελλὲς ἰδιοτροπίες της.

Θὰ μποροῦσε, παραδείγματος χάριν, νὰ βάλη καὶ ἐμένα, ὅπως ἔχει κάνει μὲ τόσους ἄλλους, νὰ σταθῶ ἀκίνητος μ' ἕνα ποῦρο στὸ στόμα, τὸ ὁποῖο ἐκείνη θὰ σβύνη κάθε τόσο μ' ἕναν πυροβολισμό. Γι' αὐτὸ κιόλας τὴ φανταζόμουν πολὺ περίεργη στὴν ἐμφάνισί της. Καθὼς ἤξερα μάλιστα τὶς συνήθειες τῶν γυναικῶν τοῦ Μεξικοῦ, ἡ ὁποῖες πολὺ σπάνια ἀποχωρίζονται τὴν ἐθνικὴ στολή τους, νόμιζα ὅτι θὰ τὴ βρῶ ντυμένη σὰν ἕνα κορίτσι τῶν ἐφιαλτικῶν «πάμπας». Ἡ Τσέλια Μονταλβὰν ὅμως μὲ δέχτηκε φορῶντας ἕνα ὑπέροχο ναυτικὸ κοστούμι, μοῦ προσέφερε πορτὸ καὶ ἀρωματικὰ σιγαρέττα. Ξάπλωσε κατόπι ἀπάνω σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ μὲ κύτταξε μὲ αὐτὸ τὸ προκλητικὸ βλέμμα τῶν ματιῶν της.

Μὰ τὴν ἀλήθεια, ἄξιζε τὸν κόπο ν' ἀνεβῶ στὸ ἕβδομο πάτωμα μιᾶς μοντέρνας πολυκατοικίας γιὰ νὰ συναντήσω σ, ἕνα ὑπέροχο τεχνητὸ κῆπο αὐτὴ τὴν γοητευτικὴ γυναῖκα τοῦ Μεξικοῦ. Ἡ πεντάμορφη «βεντέττα» εἶνε ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ πειρασμοῦ. Μιλάει μὲ μιὰ τρομαχτικὴ περιφρόνησι καὶ εἶνε φοβερὴ ἐγωίστρια.

Παρατηροῦμε ὡστόσο ὅτι ὅλος ὁ διάκοσμος τοῦ διαμερίσματός της εἶνε στὸ στὺλ τῆς πατρίδος της. Κι' αὐτὰ ἀκόμη τὰ λουλούδια τοῦ κήπου της εἶνε ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἀναπτύσσονται στὸ Μεξικό.

— Αὐτὸ ἐδῶ τὸ λουλοῦδι εἶνε τὸ λίλιουμ, μᾶς λέει. Αὐτὲς ἐκεῖ εἶνε ἡ «βασίλισσες τῶν μαργαριτῶν» τοῦ Μεξικοῦ κι' αὐτὲς ἡ ντάλιες, τῆς πατρίδος μου.

Καὶ, ξαφνικά, ἡ ὥμορφη «βεντέττα» θυμᾶται ὅτι εἶμαι, δημοσιογράφος. Γυρίζει λοιπὸν καὶ μοῦ λέγει μὲ ἐχθρικὸ σχεδὸν ὕφος:

— Θὰ ἤρθατε γιὰ νὰ σᾶς πῶ, ἀσφαλῶς, πῶς ἀνεκηρύχθην πρωταθλήτρια τοῦ Μεξικοῦ στὸ πιστόλι; Μὰ αὐτὸ εἶνε πολὺ ἁπλό. Ὁρίστε, αὐτὸ τὸν χάρτη ποὺ βρίσκεται στὸν τοῖχο. Θὰ σᾶς σημειώσω τὶς πρωτεύουσες ποὺ ἐπεσκέφθηκα, μὲ τὶς σφαῖρες τοῦ πιστολιοῦ, ἐνῶ θὰ κυττάζω ἀπὸ τὴν ἀντίθετη διεύθυνσι!

Καὶ ἡ ὥμορφη Τσέλια, ἀφοῦ γύρισε τὴν πλάτη της πρὸς τὸν χάρτη, γέμισε τὸ πιστόλι της καὶ ἄρχισε νὰ πυροβολῆ πάνω ἀπὸ τὸν ὦμό της. Αὐτὴ ἡ δουλειὰ κράτησε ἀρκετὴ ὥρα. Ὅταν σταμάτησε, κάτωχρος πλησίασα νὰ ἰδῶ τ' ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς παράδοξης σκοποβολῆς. Μὰ δὲν μπόρεσα νὰ κρατήσω μιὰ κραυγὴ θαυμασμοῦ. Ἡ γοητευτικὴ «βεντέττα» εἶχε τρυπήσει μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια εἰκοσιοκτὼ πολιτεῖες τοῦ Μεξικοῦ, τῆς Κούβας, τῆς Ἀργεντίνας, τῆς Οὐρουγουάης, τὸ Παρίσι, τὸ Λονδῖνο τὶς Βρυξέλλες, τὴ Ρώμη, τὴ Μαδρίτη, τὴν Ἀλεξάνδρεια, τὸ Τέξας καὶ τὴ Νέα Ὑόρκη, ὅλες δηλαδὴ τὶς πόλεις ποὺ εἶχε ἐπισκεφθῆ.

— Αὐτὸ δὲν πρέπει καθόλου νὰ σᾶς ἐκπλήξη, μοῦ εἶπε μὲ καλωσύνη. Πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι, πρὶν νὰ παίξω στὸν κινηματογράφο, ἤμουν «ἄστρο» τῶν μιοῦζικ-χώλλ. Κι' ἐκεῖ, φυσικά, γιὰ νὰ ξυπνάω καμμιὰ φορὰ τὰ αἴματα τῶν θαμώνων τοῦ κέντρου καὶ νὰ διασκεδάζω μὲ τὸ φόβο τους, τοὺς ἔκανα διάφορα τέτοια παιγνίδια. Ἕνα βράδυ μάλιστα, στὸ Σαὶν-Ζὰν-ντὲ-Λούζ, τραγούδησα μπροστὰ στὸν σημερινὸ βασιλέα τῆς Ἀγγλίας, ὁ ὁποῖος τότε ἦταν πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας.

»Ἴσως ἀκόμη θὰ θέλατε νὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν νεανικὴ ζωή μου στὶς «πάμπας» τοῦ Μεξικοῦ, ὅπου ἐξημέρωνα τὰ ἄγρια ἄλογα καὶ ὅπου κατάφερνα μὲ τὸ λάσσο μου νὰ ὑποτάσσω τοὺς φοβεροὺς βουβάλους. Μήπως θὰ προτιμούσατε νὰ σᾶς ἐξιστορήσω καμμιὰ ἀπὸ τὶς ἡρωϊκὲς ταυρομαχίες μου;

— Μοῦ χρειάζονται, τῆς ἐξήγησα, ἡ καλύτερες περιπέτειές σας.

Ἡ Τσέλια Μονταλβὰν μὲ κύτταξε σὰν νὰ τῆς ζητοῦσα κάτι ἀδύνατον.

— Μὰ ὅλη ἡ ζωή μου ἦταν διαρκῶς μιὰ συναρπαστικὴ περιπέτεια, μοῦ ἀπάντησε μὲ καλωσύνη. Δεκατρία τώρα χρόνια ποὺ παίζω στὸ θέατρο καὶ ποὺ γυρίζω ἀπὸ πολιτεία σὲ πολιτεία, γνώρισα μιὰ τρελλὴ εὐθυμία, ἀλλὰ καὶ μιὰ τόσο φρικιαστικὴ δυστυχία ποὺ ἀκόμη καὶ σήμερα τὴ θυμᾶμαι.

»Στὴ Σεβίλλη, σ' ἕνα ταξεῖδί μου, γιὰ λόγους διαφημιστικούς, ἀναγκάσθηκα νὰ κατεβῶ στὴν ἀρένα, νὰ παλαίψω ἄγρια μ' ἕναν φοβερὸ ταῦρο καὶ τέλος νὰ τοῦ καρφώσω τὸ μυτερὸ σπαθί μου ἀνάμεσα στὰ κέρατά του.

»Κι' ὅλα αὐτὰ γιὰ ν' ἀναγγείλουν κατόπιν, ὅταν ἐπαψαν οἱ Σεβιλλιάνοι νὰ πετοῦν τὰ καπέλλα τους στὴν ἀρένα καὶ νὰ χειροκροτοῦν, ὅτι ἡ ὥμορφη ταυρομάχος εἶνε ἡ ἠθοποιὸς Τσέλια Μονταλβάν, ἡ ὁποία τὴν ἄλλη μέρα, στὸ θέατρο «Ἀραγκόν», θὰ ἔδινε τὴν τιμητική της!

»Καὶ, πράγματι, τὴν ἄλλη μέρα, οἱ Σεβιλλιάνοι ποὺ ἀγαποῦν τοὺς ταυρομάχους ὅταν μάλιστα εἶνε γυναῖκες, ἦρθαν νὰ μὲ χειροκροτήσουν καὶ νὰ γεμίσουν τὸ ἄδειο ὡς τότε ταμεῖο τοῦ θεάτρου μας.

»Μιὰ ἄλλη φορά, στὸ Χόλλυγουντ, εἶχα τὸ κουράγιο νὰ μπῶ στὸ σιδερένιο κλουβὶ πέντε λεονταριῶν καὶ νὰ τραγουδήσω δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας. Κι' ἐγὼ ἔκανα αὐτὴ τὴ δουλειὰ χωρὶς κανένα φόβο, σὰν νὰ τραγουδοῦσα στὸ σπίτι μου, ἐνῶ τὰ λεοντάρια γύριζαν ἐδῶ κ' ἐκεῖ, μὲ πλησίαζαν καὶ μὲ χτυποῦσαν μὲ τὶς οὐρές τους. Ἐκείνη τὴ μέρα ἔσωσα, καθὼς μοῦ εἶπαν, τὴ ζωή μου, μὲ τὴν ὑπερβολική μου ψυχραιμία. Ἂν τύχαινε μιὰ στιγμὴ νὰ δειλιάσω, ἤμουν χαμένη. Τὰ πέντε λεοντάρια θὰ μὲ κατασπάραζαν;

Μία ὡραία ἔκφρασις τῆς Τσέλιας Μονταλβὰν στὸ φίλμ «Τόνι».

(Συνέχεια στὴ σελίδα 60)

Τό μυθιστόρημά μας

Ἡ Βασίλισσα τοῦ χρυσοῦ

Τοῦ ΠΑΥΛΟΥ ΝΤ ΑΙΓΚΡΕΜΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ

Ι

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Στὶς 6 Μαρτίου 1881, ἕνα πολυτελὲς ἁμάξι σταμάτησε μπρὸς στὴ μεγαλοπρεπῆ εἴσοδο ἑνὸς ἀριστοκρατικοῦ μεγάρου τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Δομινίκου, στὸ Παρίσι.

Ἕνας ὑπηρέτης μὲ λιβρέα ποὺ καθόταν πλάϊ στὸν ἀμαξᾶ, πήδηξε ἀμέσως κάτω κι' ἔτρεξε καὶ χτύπησε τὴ βαρειὰ ἐξώπορτα, ἡ ὁποία ἄνοιξε διάπλατη, ἀφήνοντας τὸ ἁμάξι νὰ προχωρήσῃ μέσα σὲ μιὰ ἀμμοστρωμένη δενδροστοιχία.

Στὴν ἄκρη τῆς δενδροστοιχίας αὐτῆς στάθηκε πάλι μπρὸς σ' ἕνα τζαμωτὸ περιστύλιον.

Ἕνας ὑπηρέτης τοῦ μεγάρου ἔτρεξε κι' ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ ἁμαξιοῦ κι' ἕνας κύριος, μὲ πολὺ ἀριστοκρατικὸ παρουσιαστικό, κατέβηκε πρῶτος. Μόλις πάτησε στὴ γῆ, γύρισε μὲ μεγάλη προθυμία γιὰ νὰ δώσῃ τὸ χέρι του σὲ μιὰ νεαρὴ γυναῖκα, ψηλὴ, λεπτή, λιγερή, ποὺ ἡ βαρύτιμες γοῦνες μὲ τὶς ὁποῖες ἦταν τυλιγμένη, μόλις ἄφηναν νὰ φαίνεται μιὰ ἄκρη ἀπ' τὸ ὡραιότατο πρόσωπό της.

Τὴν ἴδια στιγμή, μερικὰ περίεργα κεφάλια πρόβαλαν πίσω ἀπ' τὰ τζάμια τοῦ περιστυλίου κι' ἀκούστηκαν ἐκεῖ καὶ μερικὲς κραυγὲς ἐκπλήξεως μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ μεγάρου.

— Ἄ! Ὁ κύριος κόμης κ' ἡ κυρία κόμησσα!

— Περίεργο...

— Μὰ δὲν ἐπρόκειτο νἀρθοῦν αὔριο;

Ὁ κόμης ντὲ Ροσβὲλ, ὁ ὁποῖος εἶχε προχωρήσει ἐντωμεταξὺ πρὸς τὸ περιστύλιο, ἄκουσε τὶς φράσεις αὐτές:

—Ναὶ, εἶπε μὲ καλωσύνη, εἶν' ἀλήθεια, ὅτι ἐπρόκειτο νἀρθοῦμε αὔριο... Ἀλλὰ ἡ κυρία κόμησσα κι' ἐγὼ ἀνυπομονούσαμε τόσο πολύ, μὰ τόσο πολὺ νὰ ξαναϊδοῦμε τὰ παιδιά μας, ὥστε δὲν μείναμε οὔτε στιγμὴ στὴ Χάβρη καὶ, χωρὶς νὰ σταματήσουμε πουθενά, ἤρθαμε κατ' εὐθεῖαν ἐδῶ.

Καὶ, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴ νέα γυναῖκα μὲ τὶς γοῦνες, τὴ ρώτησε:

— Δὲν εἶν' ἔτσι, Ναδίνα;...

Ἐκείνη ὕψωσε πρὸς τὸν κόμητα ντὲ Ροσβὲλ τὰ μαῦρα καὶ λαμπρὰ σὰν διαμάντια μάτια της, τὰ βαθειὰ καὶ ἐξαίσια, κι' ἀποκρίθηκε ἁπλᾶ:

— Ναὶ, εἴχαμε μεγάλη ἀνυπομονησία νὰ ἰδοῦμε τὰ παιδιά μας.

Ἡ κόμησσα δὲν εἶχε τελειώσει ἀκόμα τὴ φράσι της, ὅταν ἔξαφνα, ἀπὸ τὸ ἐπάνω πάτωμα τοῦ μεγάρου, ἀκούστηκαν φασαρία, φωνὲς καὶ ποδοβολητὸ βημάτων ποὺ κατέβαιναν βιαστικὰ τὴ σκάλα.

Ἀνάμεσα στὶς φωνὲς αὐτὲς, ξεχώριζε καθαρὴ σὰν κρύσταλλο, ἀλλὰ καὶ πνιγμένη συγχρόνως ἀπὸ συγκίνησι, ἡ φωνὴ ἑνὸς παιδιοῦ ποὺ ἔλεγε:

— Μαμά!... Μαμά!...

Ὁ κόμης ἀνατρίχιασε κι' ἔγινε χλωμός.

Ἡ κόμησσα δὲν κουνήθηκε καθόλου, θὰ ἔλεγε μάλιστα κανεὶς ὅτι τὰ ὡραῖα καὶ καλλίγραμμα σὰν τὸ τόξο τῆς Ἀρτέμιδος φρύδια της, μαζεύτηκαν ἐλαφρά.

Τὰ βήματα πλησίαζαν.

Τερέζα

Τότε ἡ Ναδίνα, ἀντὶ νὰ βαδίσῃ πρὸς προϋπάντησιν τοῦ παιδιοῦ της, ὅπως θὰ ἦταν φυσικό, προχώρησε στὸν ἀχαιῆ ἀντιθάλαμο καὶ διευθύνθηκε πρὸς μία ἀπὸ τὶς δίφυλλες χρυσοστόλιστες πόρτες, ποὺ τὶς σκέπαζαν βαρειὲς βελούδινες κουρτίνες.

— Ἔλα, Χριστιανέ! εἶπε στὸν κόμητα μὲ φωνὴ ἀρκετὰ ἐπιτακτική.

Ὁ κόμης Χριστιανὸς ντὲ Ροσβὲλ ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ κι' ἀκολούθησε τὴ σύζυγό του σὲ μιὰ αἴθουσα ποὺ μύριζε ἐλαφρὰ ὑγρασία, ὅπως ὅλα τ' ἀκατοίκητα διαμερίσματα, μὰ ποὺ ἦταν μὲ μιὰ ἀφάνταστη πολυτέλεια ἐπιπλωμένη.

— Ὑποθέτω ὅτι δὲν θέλεις νἄχουμε τοὺς ὑπηρέτες μάρτυρες τῶν διαχύσεων τῆς τρελλῆς αὐτῆς Τερέζας, εἶπε ἡ κόμησσα.

— Ἔχεις δίκηο, Ναδίνα μου, ἀπάντησε ὁ κόμης ντὲ Ροσβὲλ, κυττάζοντάς την ἐκστατικά. Ἔχεις δίκηο, ὅπως πάντοτε, ἄλλωστε...

Τὴν ἴδια στιγμὴ, ἡ πόρτα ἄνοιξε μὲ ὁρμὴ κι' ἕνα κοριτσάκι δώδεκα ὡς δεκατεσσάρων χρόνων, ψηλό, ξανθό, ὡραιότατο, γεμᾶτο ὑγεία, μὲ μάτια θαλασσιά, μὲ τριανταφυλλένιο χρῶμα καὶ πλουσιώτατα **ὁλόχρυσα** μαλλιά, μπῆκε μέσα καὶ ὥρμησε **πρὸς τὴν κόμησσα**, φωνάζοντας μὲ **λαχτάρα**:

— Μαμά!... Μαμά!...

Πνιγόταν ἀπὸ τὴν συγκίνησί της ἡ μικρούλα. Ἡ ἀναπνοή της εἶχε κοπῆ... Ἡ χαρά της τὴν ἔκανε νὰ μὴ βλέπῃ τὸν πατέρα της.

Ἔπεσε μέσα στὴν ἀγκαλιὰ ποὺ τῆς ἄνοιξε ἡ κόμησσα Ναδίνα κι' ἄρχισε νὰ τὴ φιλάῃ τρελλὰ καὶ νὰ τὴ χαϊδεύῃ, ἐπαναλαμβάνοντας ἀδιάκοπα:

— Μαμά!... Ὤ, μαμά!...

Ἡ κόμησσα εἶχε ἀλλάξει ἔκφρασι. Μία δυνατὴ καὶ πολὺ τρυφερὴ συγκίνησις εἶχε ἁπλωθῆ στὰ ἀγέρωχα χαρακτηριστικά της.

Ἔσφιγγε τὴ μικρούλα ἀπάνω στὴν ἀγκαλιά της καὶ τῆς ἔλεγε:

— Τερέζα μου! Τερεζίνα μου! Ζινέττα μου ἀγαπημένη!... Χαίρεσαι λοιπὸν πολὺ ποὺ μὲ ξαναβλέπεις, μικρούλα μου; Ἀγάπη μου!...

Μὰ, Χριστιανέ!... Δὲν βλέπεις πόσο μεγάλωσε!... Πόσο ὡμόρφηνε!

— Διάβολε! ἔκανε ὁ κόμης ποὺ ἦταν πολὺ συγκινημένος. Μέσα σὲ δυὸ χρόνια ἕνα κορίτσι τῆς ἡλικίας της ἀλλάζει πολύ.

Ἀκούγοντας τὴ φωνὴ τοῦ κόμητος, ἡ Τερέζα τραβήχτηκε μὲ κάποια λύπη ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς κομήσσης καὶ κρεμάστηκε ἀπὸ τὸ λαιμὸ τοῦ κόμητος ντὲ Ροσβέλ.

— Πατέρα! φώναξε φιλῶντας τον κι' αὐτὸν μὲ πάθος. Ἀγαπημένε μου πατέρα... Ἀλήθεια, ξέρετε πῶς ἦταν πεια καιρὸς νὰ γυρίσετε... Ἐμεῖς ἐδῶ ἀρχίζαμε νὰ πιστεύουμε ὅτι μᾶς εἴχατε ξεχάσει...

Ἡ κόμησσα Ναδίνα τὴ διέκοψε καὶ τὴ ρώτησε:

— Καὶ ἡ ἀδελφή σου ἡ Φράγκα ποῦ εἶνε;...

— Ἔχει βγῆ ἔξω μὲ τὴ μὶς Ἀλιτρισού... Πόσο θὰ λυπηθῆ ποὺ δὲν ἦταν ἐδῶ τὴ στιγμὴ τῆς ἀφίξεώς σας... Ἀλλὰ σεῖς μᾶς εἴχατε γράψει ὅτι θἀργούσατε αὔριο...

— Ξεχάσαμε τὰ πάντα γιὰ σᾶς, ἀγαπημένα μου παιδιά...

— Ὤ! καλή μου μαμά! φώναξε ἡ Τερέζα. Ἐνοιωθα τόση ἀνυπομονησία νὰ σὲ ξαναϊδῶ!... Εἶνε μῆνες τώρα ποὺ βλέπω κακὰ ὄνειρα... Ὤ! τί φριχτὰ ὄνειρα...

Ὁ κόμης ντὲ Ροσβὲλ ξαναχλόμιασε, ἐνῶ τὰ μάτια τῆς Ναδίνας ἐπῆραν πάλι μιὰ σκληρὴ ἔκφρασι.

— Ναί, μαμά μου, ἐξακολούθησε ἡ Τερέζα, μοῦ φαινόταν ὅτι δὲν θὰ σὲ ξαναφιλούσαμε ποτά... Εἶνε καιρὸς, πολὺς καιρὸς τώρα, ποὺ ξυπνάω συχνὰ τὶς νύχτες, νομίζοντας ὅτι μᾶς φωνάζεις ἐμένα καὶ τὴν ἀδελφή μου, ὅτι ὑποφέρεις κι' ὅτι μᾶς λές: «Βοήθεια, ἀγαπημένα μου παιδιά, βοήθεια!... Σῶστε με, ἂν θέλετε νὰ μὲ ξαναϊδῆτε!...» Φωνάζω τότε κι' ἐγὼ ἀπὸ τὸν τρόμο μου, καὶ ἡ μὶς Ἀντρισὺ ἀναγκάζεται νὰ σηκώνεται, νὰ μὲ καθησυχάζῃ καὶ νὰ μὲ παίρνῃ κοντά της γιὰ νὰ μπορέσω ν' ἀποκοιμηθῶ...

Ἀλλὰ τώρα, βρίσκεσαι ἐδῶ, μαμάκα μου... γιὰ πάντα, δὲν εἶν' ἔτσι;... Εἶμαι τρελλὴ ποὺ τὰ βλέπω ὅλ' αὐτά... ἡ μᾶλλον ἤμουν τρελλή...

Καὶ, τρέχοντας πρὸς τὴ Ναδίνα, θέλησε καὶ πάλι νὰ τὴν ἀγκαλιάσῃ.

Μὰ, καθὼς σήκωσε τὰ μάτια της πρὸς αὐτὴ, ἀπόμεινε κατάπληκτη κι' ἀπελπισμένη. Ἡ κόμησσα εἶχε πάρει μιὰ σκληρὴ ἔκφρασι καὶ τὴν ἀπωθοῦσε ἐλαφρά.

— Τί ἔχεις, μαμά;... Τί ἔχεις; ρώτησε ἡ Τερέζα μὲ φωνὴ γεμάτη ἀγωνία, ἐνῶ τὰ ὡραῖα της μάτια, πλημμύριζαν ἀπὸ δάκρυα. Ἄ! ποτέ μου δὲν σὲ εἶδα ἔτσι!

— Τί ἔχω; ἔκανε ἡ κόμησσα μὲ σκληρὴ φωνή. Ἔχω, ὅτι τίποτε δὲν μοῦ φαίνεται πιὸ γελοῖο ἀπὸ τὰ καμώματα αὐτά!... Τί εἶνε πάλι αὐτὰ τὰ ὄνειρα, αὐτὰ τὰ ἀνόητα δημιουργήματα τῆς φαντασίας σου;... Ἀνοησίες παιδιάστικες ἢ μία ἀξιοκατάκριτη ὑποκρισία... Τίποτε ἄλλο.

Ἡ μικρούλα Τερέζα τραβήχτηκε πίσω σὰν προσβεβλημένη. Καὶ, μαζεύοντας περήφανα τὰ φρύδια της, φώναξε:

— Ἀνοησίες παιδιάστικες... ὑποκρισία... ἡ ἀγάπη μου γιὰ σένα;... Ὤ! μαμά!... Μαμά!... Δὲν μιλοῦσες ἔτσι ἄλλοτε.

Ὁ κόμης Χριστιανὸς ἔγνεψε ἐλαφρὰ στὴν σύζυγό του κι' ἀμέσως μι' ἀστραπιαία μεταμόρφωσι ἐπῆλθε στὴ φυσιογνωμία της.

Τὰ ὡραῖα της μάτια ὑγράνθηκαν, τὰ χείλη της χαμογέλασαν ἀγγελικὰ κι' ἀνοίγοντας πάλι τὴν ἀγκαλιά της πρὸς τὴν Τερέζα, εἶπε:

— Ὄχι, δὲν εἶπα ὅτι ἡ ἀγάπη σου εἶνε παιδικὴ ἀνοησία... Κάθε ἄλλο, πολυαγαπημένη μου κόρη. Ἀλλὰ τώρα ποὺ μεγάλωσες, δὲν πρέπει ν' ἀφήνεσαι στὶς ὑπερβολὲς αὐτὲς τοῦ χαρακτῆρος σου... στὶς ἰδιοτροπίες σου τὶς ἀκαταλόγιστες... Πρέπει νὰ γίνῃς

Φράγκα

ἥσυχη, σοβαρὴ καὶ λογικὴ, σὰν μεγάλη κόρη, ποὺ εἶσαι πειά, Τερέζα μου... Δὲν εἶν' ἔτσι, κόρη μου;

Καὶ, κάτω ἀπὸ τὰ φιλήματα τῆς κόμησσας, ἡ Τερέζα, ἡ ὁποία δὲν ζητοῦσε ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀγάπη τῆς μητέρας της, ψιθύρισε τρυφερά:

— Ὅ,τι θέλεις, μαμάκα μου... Ὅ,τι θέλεις... Φτάνει νὰ μ' ἀγαπᾶς...

Ἔξαφνα ὅμως ἀνωρθώθηκε καὶ φώναξε:

— Ἡ Φράγκα!... Νὰ ἡ Φράγκα!... Ἦρθε!... Τὴν ἀκούω!... Ὤ! πόσο θὰ χαρῆ!

Καὶ ἀφήνοντας τὴ Ναδίνα μὲ τὴν ὁρμὴ μὲ τὴν ὁποία ἔκανε τὰ πάντα, ἔτρεξε πρὸς τὴν πόρτα καὶ ἄνοιξε τὸ ἕνα της φύλλο.

— Φράγκα! φώναξε. Φράγκα!.... Ἡ μαμὰ ἦρθε!... Εἶν' ἐδῶ!..

Ἀμέσως ἀκούστηκε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ μιὰ παιδιάστικη φωνὴ γλυκυτάτη ποὺ ἀπαντοῦσε μ' ἀπερίγραπτη συγκίνησι:

— Ἡ μαμά!... Θεέ μου, εἶνε δυνατόν!...

Μερικὰ δευτερόλεπτα πέρασαν.

— Ἔμπα λοιπόν! φώναξε ἡ Τερέζα στὴν ἀδελφή της. Τί ἔπαθες;... Κέρωσες ὁλόκληρη!... Πήγαινε νὰ φιλήσῃς τὴ μαμὰ καὶ θὰ συνέλθῃς ἀμέσως!

Τέλος στὸ κατῶφλι τῆς πόρτας παρουσιάστηκε ἡ Φράγκα ντὲ Ροσβέλ, ἡ δευτερότοκη κόρη τοῦ κόμητος καὶ τῆς κομήσσης.

Ὅσο ἡ Τερέζα ἦταν ψηλὴ, δυνατὴ, γεμάτη ὑγεία, ὡραία μὲ τὰ ξανθόχρυσα μαλλιά της καὶ τὰ θαλασσιὰ μάτια της, ζωηρὴ κι' ἐνθουσιώδης στὸ χαρακτῆρα, τόσο ἡ Φράγκα ἦταν γαλήνια, ψύχραιμη, σιωπηλὴ καὶ στοχαστική.

Πολὺ ξανθὴ σὰν προσωπογραφία τοῦ Κουπὲλ, ἡ Φράγκα, εἶχε ἀνοιχτόχρυσα μαλλιά, μέτωπο ὡραῖο ποὺ φανέρωνε μεγάλη θέλησι, φρύδια καστανά, λεπτὰ καὶ καλλίγραμμα, μάτια βαθειὰ γαλάζια, ζαφειρένια, βαθειά, μυστηριώδη, σχεδὸν τραγικά...

Εἶχε γεννηθῆ πρόωρα, ὅπως βεβαίωνε ὁ γιατρὸς Ντεζορμὸ, οἰκογενειακὸς φίλος τῶν ντὲ Ροσβὲλ, ὁ ὁποῖος περιποιήθηκε τότε τὴν μητέρα καὶ τὴν κόρη. Καὶ ἡ κόμησσα Ναδίνα, μιὰ κοέλη ἀπὸ τὴν Ἀβάνα, τὴν περιέβαλε μὲ τόση ἀγάπη καὶ μὲ τόσες περιποιήσεις, ὥστε κράτησε

σχεδὸν διὰ τῆς βίας στὴ ζωὴ τὴν ἀσθενικὴ αὐτὴ μικρούλα.

Κάθε φορὰ ποὺ οἱ ντὲ Ροσβὲλ παραθέριζαν στὴν ὡραιοτάτη παραθαλάσσια βίλλα τους στὴ Νορμανδία, ἐνῶ ἡ Τερέζα ζοῦσε στὸ ὕπαιθρο, τρέχοντας, κολυμπῶντας, κάνοντας ὅλα τὰ σπὸρ, ἡ Φράγκα, καθισμένη στὰ γόνατα τῆς μητέρας της, δὲν ἐσάλευε καθόλου κι' οὔτε μιλοῦσε σχεδόν. Μόνο κάθε τόσο, ἀπαντοῦσε στὴ Ναδίνα, ἡ ὁποία ἀνησυχοῦσε ἀπὸ τὴ σιωπή της:

— "Οχι, δὲν ἔχω τίποτε... 'Απεναντίας εἶμαι εὐτυχής, ἀγαπημένη μου μαμά, εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς ποὺ εἶσαι κοντά μου...

Καὶ σφιγγόταν ἀκόμα περισσότερο στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας της σὰν ἀσθενικὸ πουλάκι, ποὺ ὅταν ἀνατριχιάζη ἀπὸ τὸ κρύο, καταφεύγει στὴ φωλιὰ στὴν ὁποία γεννήθηκε.

"Οταν πρὸ δύο ἐτῶν, ὁ κόμης καὶ ἡ κόμησσα ντὲ Ροσβὲλ ἀναγκάσθηκαν νὰ φύγουν γιὰ τὴν 'Αβάνα, ὅπου πήγαιναν γιὰ νὰ τακτοποιήσουν σπουδαιότατες περιουσιακὲς των ὑποθέσεις, συζήτησαν ἐπὶ πολὺ ἂν ἔπρεπε νὰ πάρουν μαζύ τους καὶ τὰ δυὸ κορίτσια τους.

Μὰ δυὸ πράγματα τοὺς ἐμπόδισαν νὰ τὸ κάνουν αὐτό: 'Εν πρώτοις, ἡ λεπτὴ ὑγεία τῆς Φράγκας, ἡ ὁποία δὲν θ' ἀντῆχε στὸ θερμὸ κ' ὑγρὸ κλῖμα τῶν 'Αντιλλῶν κι' ἔπειτα ἡ σκέψις ὅτι τὸ ταξίδι αὐτὸ θὰ ἦταν σύντομο. Τρεῖς μεῖνες, κατὰ τὴν γνώμη τους, θὰ ἔφταναν γιὰ νὰ ταχτοποιηθοῦν τὰ πάντα.

Τὰ πράγματα ὅμως ἤρθαν ἀλλοιῶς. Διάφορες ἀφορμὲς τοὺς ἔκαναν ν' ἀναβάλουν ἀπὸ μῆνα σὲ μῆνα τὴν ἐπιστροφή τους κι' ἔτσι ἔμειναν περισσότερο ἀπὸ δυὸ χρόνια μακρυὰ ἀπ' τὰ παιδιά τους.

Δὲν ἀνησυχοῦσαν ἄλλωστε. Ἡ μὶς Σίμπυλ 'Αντρισὺ, ἡ παιδαγωγὸς τῶν δύο κοριτσιῶν, εἶχε μεγαλώσει μαζὺ μὲ τὴ Ναδίνα καὶ ἦταν παιδικὴ της φίλη. "Ηταν μιὰ νέα γυναῖκα πολὺ ἀγαθή, πολὺ ἔξυπνη καὶ πολὺ τίμια, ἀφωσιωμένη στὴ μητέρα καὶ στὶς δύο κόρες.

Καὶ ὅμως ἡ Φράγκα, λίγο μετὰ τὴν ἀναχώρησι τῆς μητέρας της, ἡ ὁποία ἐλάχιστα εἶχε κλάψει ὅταν τὴν ἀποχωρίστηκε, ἀρρώστησε βαρειὰ καὶ λίγο ἔλειψε νὰ πεθάνη...

'Από τί; 'Από ἕνα εἶδος ἀργοῦ μαρασμοῦ, ὁ ὁποῖος τὴν ἔλυωνε καὶ τὴν ἔσβυνε, ἀπὸ μέρα σὲ μέρα. 'Ωστόσο δὲν ἔλεγε τίποτε. Μονάχα δὲ ἡ ἀλλοίωσις τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ προσώπου της ἐπρόδιδε τὸ μυστικό της μαρτύριο.

— Μὰ τί ἔχεις; τὴ ρωτοῦσε ἡ Τερέζα, ἀνησυχῶντας ποὺ τὴν ἔβλεπε νὰ χλωμιάζη καὶ νὰ μαραίνεται.

Ἡ δυστυχισμένη μικρούλα χαμογελοῦσε περίλυπη καὶ μὲ τὴ σβυσμένη φωνή της ποὺ μόλις ἀκουγόταν, ἀπαντοῦσε:

— Δὲν ἔχω τίποτε...

— Τὴ μαμὰ θέλεις; τὴν ξαναρωτοῦσε ἡ Τερέζα. Κι' ἐγὼ τὴ θέλω... 'Αλλὰ κάνω ὑπομονὴ ὥς ὅτου νὰ ξαναγυρίση. Δὲν ἀπελπίζομαι.

Μὲ τὰ λόγια αὐτά, τὰ μάτια τῆς Φράγκας σκοτείνιαζαν, μὰ καὶ πάλι δὲν ἔλεγε τίποτα. Τὸ ἴδιο ἔκανε ὅταν τὴ ρωτοῦσε κ' ἡ Σίμπυλ 'Αντρισύ, ἡ παιδαγωγός της, ἡ μεγάλη της φίλη.

Μὰ ἂν σώπαινε τὴν ἡμέρα ἡ Φράγκα, τὴ νύχτα ὁ ὕπνος της τὴν ἐπρόδιδε.

— Γιατὶ ἔφυγες σκληρὴ μαμά; ἔλεγε ἡ μικρούλα στὰ ὄνειρά της. 'Αφήνει μιὰ μαμὰ τὴν κόρη της ὅταν ἐκείνη τὴν ἀγαπάη ὅπως σ' ἀγαπῶ ἐγώ;

Ἡ Σίμπυλ τρόμαζε μὲ τὴν ἀγάπη αὐτὴ, ἡ ὁποία τόσο λίγο ἔμοιαζε μὲ τὴν ἀγάπη τῶν ἄλλων παιδιῶν πρὸς τοὺς γονεῖς των.

«Θεέ μου! ἔλεγε συχνὰ μ' ἕναν ἀπερίγραπτο τρόμο. Μὰ αὐτὴ θὰ πεθάνη ἀπ' τὴν ἀπελπισία της.

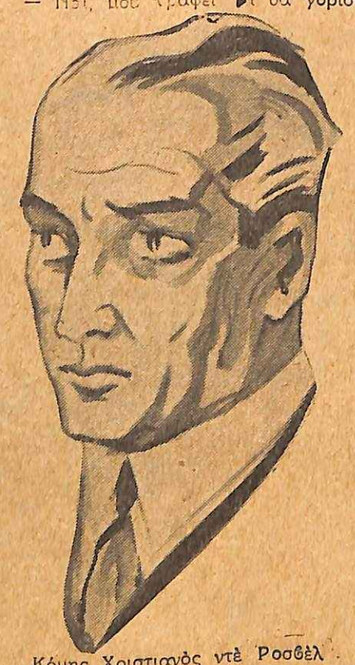
Κ' ἡ ἀγαθὴ παιδαγωγὸς, ἀποφάσισε νὰ τὴν σώση. "Ενα πρωῒ λοιπὸν πῆρε ἰδιαιτέρως τὴ Φράγκα καὶ τῆς εἶπε:

— Σήμερα, ἔλαβα γράμμα ἀπὸ τὴ μητέρα σου...

Ἡ Φράγκα ἔγινε ἀμέσως τρομερὰ χλωμή.

— Θεέ μου! εἶπε στέκοντας μὲ δυσκολία στὰ πόδια της. Σᾶς γράφει ὅτι θὰ γυρίση;...

— Ναί, μοῦ γράφει ὅτι θὰ γυρίση

Κόμης Χριστιανὸς ντὲ Ροσβὲλ

προσεχῶς. Πιθανὸν ὅμως ν' ἀργήση λίγο... Δὲν ξέρει κ' ἴδια πότε ἀκριβῶς... 'Οπωσδήποτε θεωρεῖ τὴν Τερέζα κι' ἐσένα φρόνιμα κορίτσια καὶ λέει ὅτι ἔχει ἐμπιστοσύνη στὴ γενναιότητά σας γιὰ νὰ ὑπομείνετε τὴν τόσο σκληρὴ αὐτὴ ἀπουσία της καὶ νὰ περιμένετε μὲ ὑπομονὴ τὴν ἐπιστροφή της.

— Μὰ, τραύλισε ἡ μικρούλα μὲ ἀ, πελπισία, μὰ ἡ γενναιότης ἐξαρτᾶται τάχα ἀπὸ τὴ θέλησί μας;

— Βέβαια. "Αμα θέλει κανεὶς ἕνα πρᾶγμα, μπορεῖ νὰ τὸ κάνη.

— Κι' ἂν δὲν μπορῆ;

— Πρέπει νὰ μπορέση!

Ἡ Φράγκα ἀναστέναξε βαθειὰ καὶ ἡ Σίμπυλ τὴν ἐπῆρε στὰ γόνατά της.

— Ξέρω καλὰ τὴ μητέρα σου, τὴν ὁποία ἀγαπάω σὰν ἀδελφή μου, τῆς εἶπε. Τίποτε στὸν κόσμο, τίποτε — ἀκοῦς Φράγκα; — δὲν μπορεῖ νὰ τὴ θλίβη τόσο πολύ, ὅσο ἡ ἰδέα ὅτι δὲν μπορεῖς νὰ ὑπομένης τὴν ἀπουσία της. "Εφυγε γιατὶ ἦταν ἀπαραίτητο αὐτὸ τὸ ταξίδι... 'Εγὼ, ἡ ὁποία ξέρω τὴν ἄπειρη ἀγάπη της γιὰ σένα, κατάλαβα πόσο πικρὰ ἦσαν τὰ δάκρυά της, ὅταν σὲ ἀποχωριζόταν...

— Γιατὶ λοιπὸν ἔφυγε;

— Γιὰ ν' ἀκολουθήση τὸν κύριο κόμητα, στὸν ὁποῖο ἦταν ἀπαραίτητη... "Ω! Φράγκα, ἀγαπημένη μου μικρούλα, ἐσὺ ποὺ λὲς ὅτι τὴν ἀγαπᾶς, συλλογίσου ποιὰ θὰ ἦταν ἡ ἀπελπισία της, ἂν ἤξερε σὲ ποιὰ κατάστασι σ' ἔχει φέρει ἡ λίγη σου θέλησις κ' ἡ λίγη σου γενναιότης.

Ἡ μικρούλα ἀνατρίχιασε βαθειά.

Καὶ ἡ Σίμπυλ ἐξακολούθησε:

— Καὶ ὅταν ξαναγυρίση, κατακουρασμένη κι' ἐξαντλημένη ἀπὸ τὸ μακρυνὸ ταξίδι της, αὐτὴ ποὺ ἡ ὑγεία της εἶνε κιόλας τόσο κλονισμένη, ἂν σὲ ξαναϊδῆ χλωμὴ κι' ἀδύνατη ὅπως εἶσαι, τί θὰ γίνη, νομίζεις;... Θὰ πεθάνη χωρὶς ἄλλο... Καὶ γι' αὐτὸ μονάχα ἐσὺ θὰ φταῖς....

Ἡ Φράγκα ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς δεύτερης αὐτῆς μητέρας της καὶ τῆς εἶπε ὁλολύζοντας:

— "Ω, μὶς, σὲ ἱκετεύω, μὴν τῆς γράψης πὼς εἶμαι ἀδύνατη καὶ χλωμή... "Εχεις δίκηο, ἡ διαγωγή μου ἦταν κακή... 'Αλλὰ στὸ ἑξῆς θὰ φανῶ περισσότερο γενναία... περισσότερο θαρραλέα...

Καὶ πράγματι, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, μὲ μιὰ θέλησι πολὺ ἀνώτερη τῆς ἡλικίας της, ἡ Φράγκα κατώρθωσε νὰ κατανικήση τὴν 'απελπισία της. "Αρχισε νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ ὅ,τι τὴν περιστοίχιζε, νὰ συμμετέχη στὰ παιγνίδια τῆς ἀδελφῆς της Τερέζας, νὰ βγαίνη ἔξω καὶ νὰ μιλάη...

'Αλὰ μὲ πόση συγκίνησι ἔσβυνε κάθε βράδυ μιὰ μέρα ἀπὸ τὸ μικρό της ἡμερολόγιο, ἀπάνω στὸ ὁποῖο ἡ μὶς 'Αντρισὺ εἶχε σημειώσει μ' ἕνα γαλάζιο ἀστερίσκο τὴν ἡμερομηνία ποὺ θὰ ἐπέστρεφαν οἱ γονεῖς της.

Καὶ νὰ τώρα, ὁ γυρισμὸς αὐτὸς ποὺ τὸν περίμενε μὲ τόση ἀγωνία καὶ λαχτάρα, εἶχε ἐπισπευθῆ κατὰ εἰκοσιτέσσερες ὧρες!...

Ἡ Φράγκα, ὅταν ἄκουσε τὴν ἀδελφή της νὰ τῆς τὸ ἀναγγέλλη αὐτό, νόμισε ὅτι θὰ πέθαινε...

— 'Η μαμὰ εἶν' ἐδῶ...

Εἶχε σταθῆ ἀκίνητη, παγωμένη, ἐνῶ ἡ καρδιά της χτυποῦσε μὲ ὅλη της τὴ δύναμι μέσα στὸ στῆθος της...

Καὶ ἐνῶ ὅλο τὸ εἶνε της τὴν ἔσπρωχνε νὰ ὁρμήση πρὸς τὴ λατρευτή της μητέρα, τὰ πόδια της ποὺ κλονιζόντουσαν, δὲν μποροῦσαν πειὰ νὰ τὴ συγκρατήσουν...

Τέλος κατέβαλε μιὰ μεγάλη προσπάθεια καὶ συγκρατουμένη ἀπὸ τὴ μὶς Σίμπυλ 'Αντρισὺ ποὺ ἦταν κι' αὐτὴ πολὺ συγκινημένη, μπῆκε μέσα στὸ σαλόνι.

'Αλλά, ἐνῶ ἡ μὶς 'Αντρισὺ μὲ μιὰ ὁρμὴ ἀσυγκράτητη ἔπεφτε δακρύβρεχτη στὴν ἀγκαλιὰ τῆς κομήσσης, ἐνῶ ἡ Ναδίνα τὴ γέμιζε φιλήματα καὶ τῆς ἔλεγε: «"Ω! φίλη μου, ἀδελφή μου, σ' εὐχαριστῶ... σ' εὐχαριστῶ ποὺ περιποιήθηκες τόσο πολὺ τὰ παιδιά μου...», ἡ Φράγκα παρέμενε ὄρθια σ' ἀπόστασι μερικῶν βημάτων...

Εἶχε ἀνοίξει διάπλατα τὰ μάτια της καὶ τὰ χείλη της ποὺ ἔτρεμαν, εἶχαν χάσει τὸ χρῶμα τους. "Ολο τὸ

πρόσωπό της εἶχε γίνει κατάλευκο ἀπὸ μιὰ ἀπερίγραπτη συγκίνησι.

— Λοιπόν, Φράγκα, εἶπε ἡ κόμησσα μὲ φωνὴ μελωδικὴ καὶ γλυκύτατη, γλυκειά μου Φράγκα, δὲν θέλεις νὰ φιλήσης τὴ μαμά σου;

Τὰ λόγια αὐτὰ φάνηκαν σὰν νὰ διέλυσαν τὴ βασκανεία ποὺ κρατοῦσε τὴ Φράγκα καρφωμένη στὴ θέσι της.

Ἡ Φράγκα προχώρησε δύο βήματα καὶ μὲ φωνὴ σταθερὴ, καθαρὴ, ἀμείλικτη, εἶπε ἀπότομα:

— Δὲν εἶσθε σεῖς ἡ μαμά!

Ἡ Τερέζα ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ καὶ ὥρμησε πρὸς τὴν ἀδελφή της, φωνάζοντας:

— Φράγκα, τρελλάθηκες;

"Επειτα γύρισε πρὸς τὴν κόμησσα κι' ἐπρόσθεσε:

— Μαμά, συγχώρεσέ την!... Θεέ μου, δὲν εἶνε στὰ σωστά της... Ἡ μεγάλη της χαρὰ γιατὶ σὲ ξαναβλέπει, τάραξε τὸ μυαλό της... "Ω! μαμά!... "Αν ἤξερες πόσο ὑπέφερε ὅσο ἔλειπες ἐσύ!... Λίγο ἔλειψε νὰ πεθάνη...

Κ' ἡ ἀξιολάτρευτη Τερέζα ἀγκάλιαζε τὴν ἀδελφή της, τὴ γέμιζε φιλήματα, τὴν ἔβρεχε μὲ τὰ δάκρυά της, ἐπαναλαμβάνοντας ἀδιάκοπα:

— Φράγκα μου! Φράγκα μου! Ἡ μαμά σου εἶν' ἐδῶ.

— "Οχι! ξαναεῖπε μὲ φωνὴ σκληρὴ ἡ Φράγκα. Δὲν εἶν' αὐτὴ ἡ μαμά!...

Ὁ κόμης ντὲ Ροσβὲλ φαινόταν σὰν νὰ εἶχε μεταμορφωθῆ σὲ ἄγαλμα... "Ηταν κατάχλωμος, τὰ χείλη του ἔτρεμαν καὶ δὲν μποροῦσε νὰ προφέρη οὔτε λέξι.

Ἡ μὶς 'Αντρισὺ, ὅταν πέρασε ἡ πρώτη της κατάπληξις, τράβηξε τὴν Φράγκα κοντά της κι' ἔνωσε τὰ λόγια της καὶ τὰ χάδια της μὲ τῆς Τερέζας, προσπαθῶντας κι' αὐτὴ νὰ τὴν πείση ὅτι δὲν ἤξερε τί ἔλεγε. Ἡ κόμησσα Ναδ'να, ἡ ὁποία στὴν ἀρχὴ εἶχε εἰρωνικὸ καὶ περιφρονητικὸ ὕφος, κατώρθωσε ὡστόσο νὰ συγκρατήση τὰ πρῶτα λόγια, τὰ ὁποῖα ἦρθαν στὸ στόμα της καὶ τὰ ὁποῖα, ὅπως μποροῦσε νὰ κρίνη κανεὶς ἀπὸ τὴ σκληρὴ ἔκφρασι τῶν ματιῶν της, δὲν θὰ ἦσαν καὶ τόσο τρυφερά.

'Αλλὰ σιγὰ-σιγὰ ἡ ἔκφρασις αὐτὴ τῆς ὀργῆς καὶ τῆς μανίας παραχώρησε τὴ θέσι της σὲ μιὰ ἔκφρασι βαθείας θλίψεως καὶ ἀπογνώσεως.

Τέλος, ἔκρυψε τὸ πρόσωπό της μέσα στὰ χέρια της καὶ ξέσπασε σὲ δυνατοὺς λυγμούς.

— "Ω! Χριστιανέ! φώναξε μέσ' ἀπὸ τοὺς λυγμοὺς καὶ τοὺς σπασμοὺς που συγκλόνιζαν ὅλο της τὸ σῶμα. Ἡ κόρη μου, ἡ Φράγκα μου, δὲν μ' ἀναγνωρίζη πειά... 'Αναγκάστηκα νὰ τὴν ἀφήσω καὶ νὰ σ' ἀκολουθήσω, γιατὶ αὐτὸ ἀπαιτοῦσε τὸ καθῆκον μου...'Αλλὰ ὁ Θεὸς δείχνεται πολὺ σκληρὸς πρὸς ἐμένα...

'Εντωμεταξὺ, παρ' ὅλα τὰ φιλήματα τῆς Τερέζας, παρ' ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα τῆς μὶς Σίμπυλ, ἡ Φράγκα μὲ μάτια ὀρθάνοιχτα, μὲ ρουθούνια παλλόμενα, μὲ ἔκφρασι ἄγρια, ἐπανελάμβανε ἀδιάκοπα:

— Δὲν εἶμαι τρελλή!... Ξέρω τί λέω... Δὲν εἶνε ἡ μαμά! "Οχι, δὲν εἶνε ἡ μαμά!

Ὁ κόμης ντὲ Ροσβὲλ, στὸν ὁποῖο ἡ Ναδ'να ἐξακολουθοῦσε νὰ μιλάη μὲ σιγανὴ φωνὴ, πιασμένη ἀπὸ τὸ λαιμό του, ἀποσπάσθηκε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά της καὶ πλησίασε πρὸς τὸ ἄλλο σύμπλεγμα ποὺ στεκόταν σὲ μικρὴ ἀπόστασι ἀπ' αὐτόν. "Ηταν πιὸ πελιδνὸς ἀπὸ πτῶμα.

Κάθησε σὲ μιὰ πολυθρόνα κοντὰ σ' αὐτὴν ποὺ καθόταν ἡ μὶς Σίμπυλ, ἔχοντας μπροστά της τὴ Φράγκα καὶ τὴν Τερέζα γονατισμένη ἱκετευτικὰ πλάϊ στὴν ἀδελφή της.

Μὲ μιὰ κίνησι σχεδὸν ἀπότομη τράβηξε κοντά του τὴ μικρὴ ἀντάρτισσα.

— Φράγκα, τῆς εἶπε μὲ φωνὴ τρεμάμενη, ποὺ τοῦ κάκου προπαθοῦσε νὰ κάνη ἐπιτακτική.

Ἡ μικρούλα τὸν κύτταξε στὰ μάτια.

— Φράγκα, ἐξακολούθησε ὁ κόμης, μήπως κι' ἐγὼ δὲν εἶμαι ὁ πατέρας σου;

— "Ω! πατέρα, ἐσὺ εἶσαι! 'Εσένα σ' ἀναγνωρίζω!

— Τότε γιατὶ δὲν μοῦ λὲς τίποτε; Γιατὶ δὲν μοῦ μιλᾶς;

— Γιατί... γιατί...

Μὰ ἡ Φράγκα δὲν ἀποτελείωσε τὴ φράσι της. Μιὰ βαθειὰ ρυτίδα χώρισε στὰ δύο τὸ μέτωπό της.

Ὁ κόμης δὲν ἐπέμεινε.

Κόμησσα Ναδ'να

Ἔσφιξε τὴν κόρη του ἀπάνω στὸ στῆθος του, ἄρχισε νὰ φιλάη τὰ χρυσᾶ μαλλιά της καὶ, ὅταν νόμισε πὼς τὴν εἶχε μαλακώσει μὲ τὰ χάδια του τῆς εἶπε μὲ φωνὴ γλυκειά:

— Ἀγαπημένη μου μικρούλα, ἡ μὶς 'Αντρισὺ μᾶς ἔγραψε πράγματι ὅτι δὲν ἤσουν καλά. Ποτέ μου ὅμως δὲν θὰ μποροῦσα νὰ φανταστῶ ὅτι ἡ ὑγεία σου εἶχε κλονιστῆ σὲ τέτοιο σημεῖο... Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ μὴν ἀναγνωρίσης τὴ μητέρα σου!... Φίλησέ με δυνατά... Ἀκόμα πιὸ δυνατά!...'Ωραία!.. Καὶ τώρα θὰ σὲ κάνω ἐγὼ ἐντελῶς καλά... Ἀφοῦ εἶσαι τόσο κακιά, θὰ σὲ διορθώσω ὅπως ξέρω ἐγώ...

Καὶ σηκώνοντάς την σὰν πούπουλο στὰ χέρια του, τὴν ἀπόθεσε ἐπάνω στὰ γόνατα τῆς Ναδ'νας.

Ἡ κόμησσα, βγάζοντας μιὰ δυνατὴ κραυγὴ, τὴν ἔκλεισε στὴν ἀγκαλιά της, τὴν ἔσφιξε σὰν τρελλὴ ἐπάνω στὴν καρδιά της καὶ ἄρχισε νὰ τὴν χαϊδεύη, ἐπαναλαμβάνοντας:

— Κόρη μου!... Κόρη μου!... Φράγκα μου!... Θὰ μ' ἀναγνωρίσης ἐπὶ τέλους, σκληρὸ παιδί;

— "Οχι! ἀποκρίθηκε ἀπότομα ἡ Φράγκα.

Καὶ μὲ τόνο σκληρό, ἀμείλικτο, ἐπρόσθεσε:

— Δὲν εἶσαι ἡ μαμά! Δὲν εἶσαι ἡ μαμά!...

Συγχρόνως, μὲ ὅλη της τὴ δύναμι, ἡ μικρούλα στριφογύριζε μέσα στὴν ἀγκαλιὰ ποὺ τὴν ἔσφιγγε, θέλοντας ν' ἀπαλλαγῆ ἀπ' αὐτὴν, νὰ ξεφύγη προπάντων ἀπὸ τὰ χείλη τῆς Ναδ'νας, ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ τὴ φιλήσουν στὸ πρόσωπο, στὸ μέτωπο, στὴν κόμη...

"Εξαφνα ὅμως ἡ κόμησσα τὴν ἔσφιξε ἐπάνω στὸ στῆθος της, σχηματίζοντας μὲ τὰ μπράτσα της μι' ἀλυσίδα ἄλυτη γύρω ἀπὸ τὸ κορμὶ τῆς Φράγκας καὶ σκύβοντας στὸ πρόσωπό της, τῆς ἔδωσε τὰ πρῶτα της φιλήματα.

Νοιώθοντας τὰ ὑγρὰ χείλη τῆς Ναδίνας ν' ἀκουμποῦν στὴν ἐπιδερμίδα της, ἡ Φράγκα ἔγινε πιὸ λευκὴ ἀπὸ ρῖνο.

Καὶ ξαφνικὰ σπασμοὶ ἄρχισαν νὰ τὴ συγκλονίζουν. Μιὰ κραυγή, μιὰ μόνο, βγῆκε ἀπὸ τὸ στόμα της, μιὰ κραυγὴ ἀπέραντης ἀγωνίας...

"Επειτα τὸ κεφάλι της ἔγειρε κάτω, τὸ κορμί της ἀπόμεινε ἀσάλευτο, τὰ μάτια της πῆραν μιὰ γυαλάδα, ὅπως τοῦ θανάτου, κι' ἔπαψε πειὰ νὰ ἀναπνέη...

Ἡ Τερέζα ὥρμησε τότε σὰν τρελλὴ πρὸς τὴν ἀδελφή της, φωνάζοντας:

— Πέθανε!... Θεέ μου!... Θεέ μου! Πέθανε!...

Ἡ κόμησσα Ναδίνα φαινόταν ἀπελπισμένη... "Αφθονα δάκρυα ξεχύθηκαν ἀπὸ τὰ βαθειὰ ὡραῖα μάτια της καὶ κυλοῦσαν ἀπάνω στὰ ὁλόλευκα μάγουλά της.

Ὁ κόμης στριφογύριζε τὰ χέρια του μὲ ἀγωνία...

Μόνο ἡ μὶς 'Αντρισὺ εἶχε διατηρήσει κάπως τὴν ψυχραιμία της κ' εἶχε τρέξει κοντὰ στὴν ἀναίσθητη Φράγκα γιὰ νὰ τῆς παράσχη τὶς πρῶτες περιποιήσεις... 'Αλλὰ ἡ λιποθυμία τῆς μικρούλας ἐξακολουθοῦσε...

Συγχρόνως ἔστειλαν ἐπειγόντως καὶ εἰδοποίησαν τὸν οἰκογενειακό τους γιατρὸ, τὸ δόκτορα Ντεζαρμίν... Μόλις ἕνας ὑπηρέτης ἀνήγγειλε τὴν ἄφιξί του, ὁ κόμης ἔτρεξε νὰ τὸν προϋπαντήση.

Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴ τῶν πρώτων φιλοφρονήσεων, ὁ κόμης ἐξήγησε στὸ δόκτορα τί εἶχε συμβῆ.

Ὁ δόκτωρ Ντεζαρμίν, ὅπως ἀναφέραμε καὶ παραπάνω, ἦταν παλαιὸς φίλος τῆς οἰκογενείας ντὲ Ροσβὲλ, εἶχε παρασταθῆ στὴ γέννησι τῶν δυὸ κοριτσιῶν κι' ἔτρεφε πάντοτε πρὸς τὴν κόμησσα μιὰ ξεχωριστὴ συμπάθεια.

'Αφοῦ ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ κόμητος, ὁ γιατρὸς συνοφρυώθηκε.

— Αὐτὸ τὸ κορίτσι εἶνε ἀλλόκοτο, εἶπε. Κατὰ τὴν ἀπουσία σας προσεβλήθη ἀπὸ μιὰ ἀρρώστεια ποὺ μόνο μιὰ γυναῖκα εἴκοσι μὲ εἰκοσιπέντε χρόνων θὰ μποροῦσε νὰ προσβάλη.... Εἶνε πολὺ περίεργη ἡ μικρούλα Φράγκα... Φαίνεται πὼς εἶνε θυμωμένη ἐναντίον της καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν συγχωρέση γιὰ τὴν ἀναχώρησί της, τὴν ὁποία δὲν μπορεῖ νὰ δικαιολογήση.

('Ακολουθεῖ)

(Ἀπὸ τὸ περίφημο βιβλίο τοῦ Ἄγγλου φιλοσόφου Z. T. Ἀντιζον, καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας τῶν Θρησκευτικῶν στὴν Ἐπισκοπικὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Καῖμπριτζ).

ΤΙ ΕΙΝΕ Η ΨΥΧΗ

Ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ ψυχὴ ἑνὸς ἀνθρωπίνου πλάσματος ἐπιζῇ μετὰ τὸ θάνατό του, εἶνε τόσο γενική, ὥστε θὰ μποροῦσε νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς παγκόσμια. Πάντως, δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀξιόπιστη διαπίστωσι ποὺ νὰ μᾶς βεβαιώνῃ ὅτι ὑπάρχει ἔστω κι' ἕνας λαός, ἕνα ἔθνος, μιὰ θρησκεία ὅπου νὰ μὴν ὑφίσταται ἡ πεποίθησις αὐτή.

Μὰ ἂς δοῦμε πρῶτα τί ἐννοοῦν οἱ ἄνθρωποι μὲ τὴ λέξι «ψυχή». Ἂς δοῦμε τί εἶν' αὐτὸ ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ ζῇ μετὰ τὸ θάνατο τοῦ σώματος. Ἂν ἐξετάσουμε σχετικῶς τὶς δοξασίες τῶν διαφόρων λαῶν, θὰ δοῦμε μιὰ καταπληκτικὴ σύμπτωσι ἀντιλήψεων ὡς πρὸς τὴν ἔννοια τῆς ψυχῆς μεταξὺ ὅλων τῶν φυλῶν καὶ ὅλων τῶν ἐποχῶν. Πρὸς ὁποιοδήποτε σημεῖο τοῦ ὁρίζοντος κι' ἂν στραφοῦμε — εἴτε περὶ τῶν ἰθαγενῶν Μπαντοὺς τῆς Ἀφρικῆς πρόκειται, εἴτε περὶ τῶν Ἰνδῶν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, εἴτε περὶ τῶν ἡρώων τοῦ Ὁμήρου ἢ τοῦ Δυντη, εἴτε περὶ τοῦ ὄχλου τῆς Αἴνας ἢ τοῦ λαοῦ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Σκωτίας — παντοῦ βρίσκουμε πὼς ἡ ψυχὴ θεωρεῖται σὰν ἕνα αἰθέριο, ἀέρινο, ἄπιαστο ταῖρι τοῦ σαρκίνου σώματός μας.

Ἐκεῖνο ποὺ κάνει νὰ εἶνε τόσο διαδεδομένη αὐτὴ ἡ ἀντίληψι καὶ — φαινομενικὰ — τόσο ἱκανοποιητικὴ γιὰ τὴν λογική, τὸ καταλαβαίνουμε καλύτερα, ὅταν μάθουμε τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο τὴ σχημάτισαν οἱ ἄνθρωποι. Ἐλάχιστη μονο φαντασία φτάνει γιὰ νὰ μᾶς κάνη νὰ καταλάβουμε τι σκέπτεται ἕνας ὁποιοσδήποτε ἄνθρωπος, ὅταν κυττάζη ἕνα νεκρὸ σῶμα. Αὐτὸ τὸ σῶμα, τὸ τόσο ἀλύγιστο καὶ ψυχρό, αὐτὸ τὸ σῶμα τὸ ἀνίκανο νὰ μιλήσῃ καὶ ν' ἀκούσῃ, δὲν διαφέρει ὡστόσο καθόλου σχεδὸν ἐξωτερικῶς ἀπὸ τὸ σῶμα ἑνὸς ζωντανοῦ. Κάτι τοῦ ἔχει συμβῇ ὅμως. Κ' ἡ πιὸ φυσικὴ ἐξήγησις αὐτοῦ ποὺ τοῦ συνέβη, εἶνε ὅτι κάτι τὸ ἐγκατέλειψε. Αὐτὸ δὲ τὸ κάτι ποὺ τὸ ἐγκατέλειψε, αὐτὸ ποὺ τοῦ ἔφυγε τὴ στιγμὴ τοῦ θανάτου, εἶνε προδήλως ἡ ΠΝΟΗ.

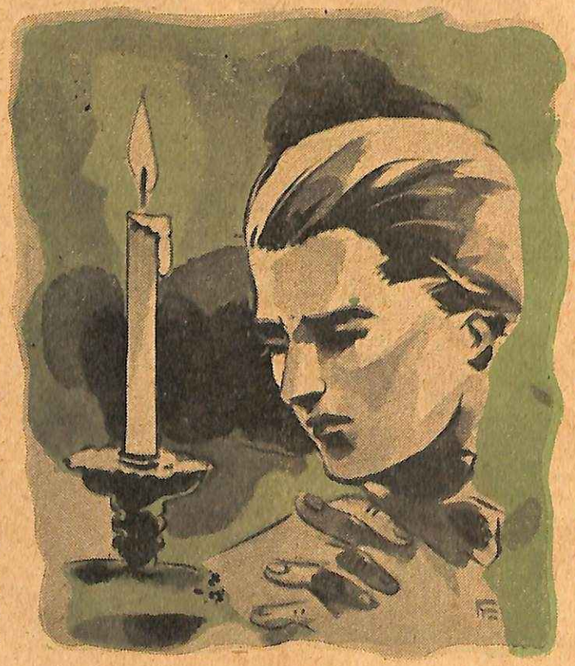
Γι' αὐτό, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἀκόμα τῆς ἱστορίας, οἱ ἄνθρωποι συνταύτισαν πάντοτε μέσα στὸ μυαλό τους καὶ στὴν ὁμιλία τους τὴν ἔννοια τῆς ψυχῆς καὶ τῆς πνοῆς. Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Δυτικῆς Ἀφρικῆς, οἱ Ἰνδοὶ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, οἱ Μαῦροι τῆς Μαλαισίας, χρησιμοποιοῦν τὴν ἴδια λέξι γιὰ τὴν πνοὴ καὶ γιὰ τὴν ψυχή. Μὰ καὶ ἡ ἑλληνικὴ λέξι πνοὴ ἔχει τὴν ἴδια ρίζα μὲ τὴ λέξι πνεῦμα, ποὺ εἶνε μιὰ ἄλλη ὀνομασία τῆς ψυχῆς.

* * *

Αὐτὸ τὸ κάτι ποὺ τὸ χαρακτηρίζουν οἱ ἄνθρωποι μὲ τὴ λέξι πνοή, αὐτὸ ποὺ δίνει τὴ ζωὴ σ' ἕναν ἄνθρωπο καὶ ποὺ, τὴ στιγμὴ τοῦ θανάτου, ἐγκαταλείπει τὸ σῶμα του, πῶς νὰ τὸ φαντασθῇ κανείς; Ἀσφαλῶς εἶν' ἕνα στοιχεῖο ὑλο, μὰ αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει νὰ τὸ παρομοιάζουν οἱ ἄνθρωποι, ἔν τινι μέτρῳ βέβαια, μ' αὐτὸ ποὺ ἦταν ὁ νεκρὸς ὅταν ἔζοῦσε. Ἔτσι δημιουργήθηκε ἡ ἰδέα τῆς σκιᾶς. Ὅπως δὲ μεταξὺ ψυχῆς καὶ πνοῆς, ἔτσι καὶ μεταξὺ ψυχῆς καὶ σκιᾶς, ὑπάρχει στὶς ἀνθρώπινες γλῶσσες, μιὰ ὁμοιότης τῶν λέξεων ποὺ τὶς προσδιορίζουν. Λαοὶ τόσο ξένοι μεταξύ τους, ὅσο οἱ Μπασσοῦτος τῆς Αὐστραλίας, οἱ Νάντι τῆς Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς, οἱ Ἰνδοὶ Κισὲ καὶ οἱ Τασμάνιος, χρησιμοποιοῦν μιὰ μόνο λέξι γιὰ νὰ ὑποδείξουν τὴν ψυχὴ καὶ τὴ σκιά. Ὅταν ἕνας ἀρχαῖος Ἕλλην ἔλεγε σκιὰ ἢ ἕνας Ρωμαῖος οὔμπρα, ἐννοοῦσε μ' αὐτὸ καὶ τὴ σκιὰ στὴν κυριολεξία της, μὰ μποροῦσε νὰ ὑποδεικνύη κι' ἕνα φάντασμα. Γιὰ νὰ καταλάβετε καλὰ τὴν κοινὴ σημασία ποὺ ἔχουν στὴν ἑλληνικὴ ἡ λέξεις ψυχὴ καὶ σκιά, φτάνει ν' ἀναφέρουμε τὴν ὁμηρικὴ φράσι: «Ἡ σκιὲς ποὺ κατοικοῦν στὸν Ἅδη». Στὴ φράσι αὐτή, ἡ λέξις «σκιὲς» ἀντικαθιστᾶ τὴ λέξι «ψυχές».

Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀντίληψι ὅτι ἡ ψυχὴ εἶνε σκιά, προέκυψε μία δοξασία διαδεδομένη σ' ὅλο τὸν κόσμο, ὅτι ἡ ψυχὲς δὲν ρίχνουν σκιά, ἀφοῦ ἡ ἴδιες εἶνε σκιές. Αὐτὸ τὸ βλέπουμε τόσο στὴν λαογραφία τῶν Εὐρωπαίων, ὅσο καὶ στῶν Ἰνδῶν. Ὁ Πλούταρχος μιλάει σχετικῶς. Κι' ὁ Δάντης μᾶς βεβαιώνει πὼς ὅταν ἐπῆγε στὸν ἄλλο κόσμο, μόνος αὐτὸς ἔρριχνε σκιὰ μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν Σκιῶν ποὺ ἐπλανῶντο στὸ Πουργκατόριο, ἐφόσον αὐτὸς μόνον εἶχε διατηρήσει τὸ σῶμα του. Οἱ Ἰνδοὶ Ὀττάβα πάλι πιστεύουν τόσο ὅτι ἡ ψυχὴ εἶνε σκιά, ὥστε νομίζουν ὅτι μποροῦν νὰ κάνουν κακὸ σ' ἕναν ἄνθρωπο, χαράζοντας μόνο μερικὰ μαγικὰ σχήματα ἀπάνω στὴ σκιά του. Ἐπίσης οἱ κάτοικοι ὅλων τῶν νήσων τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν πιστεύουν πὼς μποροῦν νὰ κάνουν ἕναν ἄνθρωπο ν' ἀρρωστήσῃ ἢ καὶ νὰ τὸν σκοτώσουν ἀκόμα, πατῶντας ἀπάνω στὴ σκιά του ἢ καὶ μαχαιρώνοντάς την!

* * *

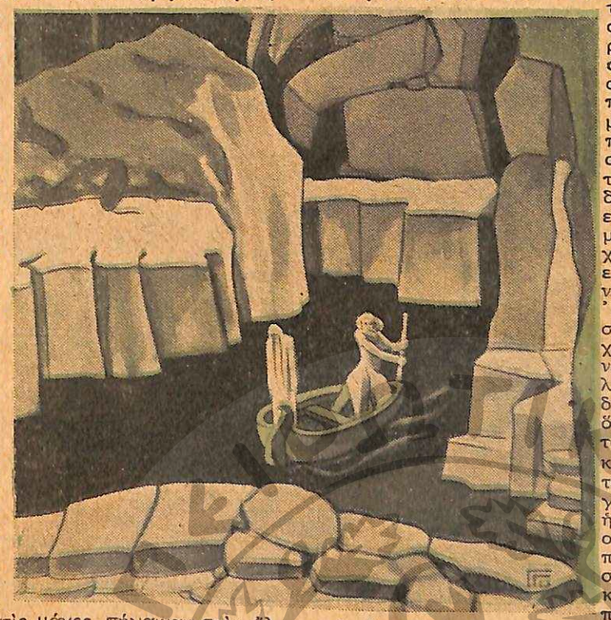

Μὰ ὑπάρχουν κι' ἄλλα μέσα, καλύτερα ἀκόμα, γιὰ ν' ἀποκαλύψουμε ἀκριβῶς τί μοιάζει ἡ ψυχή. Μήπως ἡ ψυχὴ εἶν' ἐκεῖνο ποὺ οἱ ἄνθρωποι βλέπουν στὶς ὀπτασίες τους καὶ στὰ ὄνειρά τους; Λίγοι βέβαια ἄνθρωποι βλέπουν ὀπτασίες, μὰ ὅλοι σχεδὸν βλέπουν ὄνειρα. Κι' ἔτσι βλέπομε στὸν ὕπνο μας, μὲ μιὰ καταπληκτικὴ διαύγεια, τὶς εἰκόνες τῶν γνωστῶν μας, εἴτε νεκροὶ εἶνε, εἴτε ζωντανοί. Κινοῦνται καὶ ἐνεργοῦν, μιλοῦνε κι' ἀκοῦνε, τοὺς βλέπουμε καὶ τοὺς ἀκοῦμε. Μολονότι δὲν μᾶς παρουσιάζονται τόσο χειροπιαστοί, τόσο στερεοὶ ὅσο εἶνε τὰ πλάσματα ποὺ ἔχουν σάρκες καὶ αἷμα, αὐτὸ δὲν σημαίνει πὼς εἶνε λιγώτερο ἀληθινὰ μπροστά μας, ἀφοῦ μάλιστα τὰ χαρακτηριστικά τους εἶνε ζωηρά, ὥστε νὰ μποροῦμε νὰ τοὺς ἀναγνωρίζουμε εὔκολα ποιοὶ εἶνε. Τί πιὸ φυσικό, ἐν τοιαύτη περιπτώσει, γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ξυπνοῦν ἀπὸ τέτοια ὄνειρα, ἀπὸ τὸ νὰ παραδέχωνται ὅτι ἡ εἰκόνες ποὺ

τοὺς παρουσιάστηκαν στὸν ὕπνο τους, ἦσαν ψυχὲς — ἡ ψυχὲς τῶν πεθαμένων ποὺ ἀπολυτρώθηκαν πειά, ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ σώματος ἢ ἡ ψυχὲς τῶν ζωντανῶν ποὺ ξέφυγαν ἀπὸ τὸ δικό τους σῶμα γιὰ νὰ πλανηθοῦν ἐπὶ ἕνα σύντομο χρονικὸ διάστημα ἐλεύθερες; Κι' αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις τῶν ἀνθρώπων, ἐπιβεβαιώνεται ὅταν κυττάζουν τὸν ἑαυτό τους σ' ἕνα καθρέφτη ἢ σὲ γαλήνιο νερό. Ἀναγνωρίζουν κι' ἐκεῖ μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ὅπως στὰ ὄνειρα, τὴν εἰκόνα τους, ὄχι στερεή, εἶν' ἀλήθεια, μὰ τόσο καταπληκτικὰ ὅμοια γιὰ τὸ μάτι, ὥστε πολλοὶ ἅγριοι καὶ σήμερα ἀκόμα πιστεύουν πὼς ἡ ψυχὴ εἶνε τὸ καθρέφτισμα τοῦ σώματος.

* * *

Ἔτσι γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα γενικῶς ἡ ψυχὴ εἶνε μιὰ εἰκόνα, ἄπιαστη σὰν τὴν πνοή, τοῦ ἴδιου τοῦ ἀνθρώπου — ἕνα ἄλλο ἐγώ του, ἐκλεπτυσμένο κι' ἐξαϋλωμένο. Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων κειμένων ποὺ ἀνεκαλύφθησαν στὶς Πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου, μέχρι τῶν ἱστοριῶν θρυκολάκων ποὺ κυκλοφοροῦν καὶ σήμερα ἀκόμα, δὲν ὑπάρχει οὔτε μιὰ μαρτυρία, ἡ ὁποία νὰ μὴν πιστοποιῇ ὅτι τὰ πνεύματα δὲν ἔχουν τὴν ἐμφάνισι ποὺ εἶχε ὁ ἄνθρωπος κι' ὅταν ζοῦσε. Νὰ γιατὶ ἀναγνωρίζουμε τὰ πνεύματα, ὅταν παρουσιάζωνται μπρὸς στὰ μάτια μας, εἴτε στὰ νυχτερινά μας ὄνειρα, εἴτε στὶς ὀπτασίες μας τῆς ἡμέρας. Οἱ κάτοικοι τῶν νήσων Χάρβεϋ πιστεύουν ὅτι οἱ χονδροὶ ἄνθρωποι ἔχουν ψυχὴ χονδρὴ κ' οἱ ἀδύνατοι, ἀδύνατη. Ὅταν ὁ Σαοὺλ περίμενε τὴν ἐμφάνισι τοῦ νεκροῦ Σαμουήλ, δὲν ἀμφέβαλλε καθόλου ὅτι θὰ τὸν ἔβλεπε ἔτσι ὅπως τὸν ἤξερε ὅταν ζοῦσε, ἕνα γέρο δηλαδή, τυλιγμένο στὸ μανδύα του. Ὁ Αἰνείας ἐπίσης, ὅταν εἶδε τὴ Διδὼ νὰ πλανιέται ἀνάμεσα στὶς σκιὲς τοῦ Ἅδη, «διέκρινε — ὅπως λέει ὁ Βιργίλιος — τὴν πληγή της φρέσκη ἀκόμα». Ὁ πατέρας τοῦ Ἀμλέτου, τέλος, ὅταν παρουσιάζεται ὡς φάντασμα, φοράει τὴν πανοπλία ποὺ φοροῦσε ὅταν πολεμοῦσε τοὺς Νορβηγούς. «Δὲν μοιάζει μὲ τὸ μακαρίτη τὸ βασιλέα μας;» ρωτάει ὁ ἀξιωματικὸς Μαρκέλλος τὸν συνάδελφό του Ὁράτιο. Κι' ἐκεῖνος τοῦ ἀπαντᾶ: «Τοῦ μοιάζει, ὅπως μοιάζεις ἐσὺ τοῦ ἑαυτοῦ σου!»

* * *

Αὐτὴ ἡ ὁμοιότης τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς εἶνε τόσο τελεία, ὥστε — ὅπως πιστεύουν διάφοροι λαοί — ὅταν τὸ σῶμα ἔχη κάποιο ἀκρωτηριασμό, πρέπει νὰ τὸν ἔχη κ' ἡ ψυχή. Οἱ Ἀλγκονκίνιοι Ἰνδοί, π. χ., πίστευαν πὼς οἱ πολεμισταὶ ποὺ ἀκρωτηριάζονται ἢ διαμελίζονται στὶς μάχες, πήγαιναν στὸν ἄλλο κόσμο στὴν ἴδια κατάστασι. Τὸ ἴδιο κι' ὁ Δάντης συναντᾶ στὸ Πουργκατόριο ψυχὲς ποὺ ἦσαν ἀκρωτηριασμένες, γιατὶ καὶ στὴ γῆ τὰ σώματά τους εἶχαν ἀκρωτηριασθῇ.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, συχνὰ, οἱ ἅγριοι ἀκρωτηριάζουν τοὺς νεκροὺς τοῦ ἐχθροῦ ὕστερ' ἀπὸ μιὰ μάχη: φαντάζονται πὼς ἔτσι ἀκρωτηριάζουν καὶ τὰ φαντάσματα αὐτῶν τῶν νεκρῶν. Ἐπίσης οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Αὐστραλίας ἀκρωτηριάζουν τὸ δείχτη τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ τῶν ἀντιπάλων τους γιὰ νὰ μὴ μπορῇ ἡ ψυχή τους νὰ ρίχνη λόγχη στὸν ἄλλο κόσμο.

Ὡσαύτως οἱ ἅγριοι Μπακούντας θάζουν τὰ μάτια καὶ κόβουν τ' αὐτιὰ τῶν νεκρῶν, γιὰ νὰ μὴ μποροῦν τὰ φαντάσματά τους νὰ ἐμφανίζωνται στοὺς ζωντανοὺς καὶ τοὺς ἐκδικοῦνται. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι τῆς ἰδίας πεποιθήσεως, οἱ Κινέζοι τρέμουν τὴν ποινὴ τοῦ ἀποκεφαλισμοῦ, γιατὶ νομίζουν ὅτι καὶ στὸν ἄλλο κόσμο θὰ πάνε χωρὶς κεφάλι.

* * *

Ἡ ὁμοιότης ὡστόσο τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, δὲν περιορίζεται μόνο στὴν ἐξωτερικὴ ἐμφάνισι. Ἐκτὸς τῆς ὁμοιότητος, μποροῦν νὰ κάνουν καὶ τὰ δυὸ τὰ ἴδια πράγματα. Ἡ ψυχή, π. χ., μπορεῖ καὶ μιλάει. Ὄχι βέβαια μὲ τὴν ἴδια φωνὴ ὅπως οἱ ζωντανοί, μὰ μὲ μιὰ φωνὴ σκιώδη ποὺ ταιριάζει καλύτερα στὴν ἄϋλη ὑπόστασί της. Οἱ Ἀλγκονκίνιοι Ἰνδοί, γιὰ τοὺς ὁποίους μιλήσαμε καὶ παραπάνω, πιστεύουν πὼς ἀκοῦνε τὴν φωνὴ τῶν ψυχῶν, τὴν ὁποία ὀνομάζουν «κρικρί», γιατὶ εἶνε ὅμοια μὲ τὴν κραυγὴ τοῦ γρύλλου.

Ἐπίσης ὁ Ὅμηρος κι' ὁ Ὀβίδιος ἀναφέρουν συγοψιθυρίσματα τῶν ψυχῶν. Σύμφωνα δὲ μὲ τὸν Σαίξπηρ, ἕνας ἀπ' τοὺς οἰωνοὺς τοῦ θανάτου τοῦ Καίσαρος, ἦταν κι' ὁ ἑξῆς: «Νεκροί, τυλιγμένοι στὰ σάβανά τους, διέτρεχαν τοὺς δρόμους τῆς Ρώμης, ξεφωνίζοντας παραπονετικά».

Τόσο μεγάλη εἶνε ἡ ὁμοιότης τῆς ψυχῆς μὲ τὸ σῶμα, ὥστε κ' ἡ ψυχὴ μπορεῖ νὰ σκέπτεται κι' αὐτὴ, νὰ θέλη διάφορα πράγματα, νὰ προκαλῇ διάφορες καταστροφὲς ἢ τραύματα, νὰ τραυματίζεται κ' ἡ ἴδια, νὰ αἰσθάνεται πείνα καὶ δίψα, τὸ κρύο καὶ τὴ ζέστη, νὰ θυμώνῃ ἢ νὰ εὐχαριστῆται.

Ἀπ' ὅλα αὐτὰ δὲν εἶνε δύσκολο νὰ συμπεράνη κανεὶς ὅτι οἱ διάφοροι λαοὶ φαντάζονται τὴν ψυχὴ μὲ κάποια ὑλικὴ ὑπόστασι. Εἶνε βέβαια ἀέρινη κι' ἄϋλη, μὰ συγχρόνως βλέπει καὶ μποροῦν καὶ οἱ ἄλλοι νὰ τὴν δοῦν. Κι' ἀκόμα τὸ ὅτι συγκινεῖται κ' ὑποφέρει, ὅτι ἔχει ἐπιθυμίες καὶ πάθη, ἀποτελεῖ μιὰ ἄλλη ἀπόδειξι τοῦ ὅτι ἡ ψυχὴ ἀποτελεῖται καὶ ἀπὸ ὕλη.

Ὑπάρχουν καὶ λαοὶ ποὺ πιστεύουν στὴν ὕπαρξι δύο καὶ περισσοτέρων ψυχῶν μέσα στὸ ἴδιο σῶμα. Ἔτσι πολλὲς φυλὲς ἐρυθροδέρμων παραδέχονται τὴν ὕπαρξι δύο ψυχῶν. Ἡ μιὰ ἀπ' αὐτὲς, μετὰ τὸ θάνατο, μένει στὸ κοιμητήριο ὡς ὁ μιὰ ἀπ' αὐτὲς, μετὰ τὸ θάνατο, μένει στὸ κοιμητήριο ὡς ὁ μνημόσυνο τοῦ ἡ οἰκογένεια τοῦ νεκροῦ νὰ κάμη τὸ μνημόσυνο του, ὁπότε καὶ πηγαίνει στὸν ἄλλο κόσμο. Ἡ δεύτερη ὅμως κρατάει συντροφιὰ στὸ πτῶμα ὡς ὅτου ν' ἀποσυντεθῇ ἐντελῶς κι' ἔπειτα πηγαίνει κι' ἐγκαθίσταται μέσα στὸ σῶμα κάποιου ἀπογόνου του. Ἐπίσης καὶ οἱ ἰθαγενεῖς τῶν νήσων Φὶτζι πιστεύουν στὴν ὕπαρξι δυὸ ψυχῶν· ἡ μιὰ ἀπ' αὐτὲς εἶνε σκοτεινὴ καὶ πηγαίνει μετὰ τὸ θάνατο στὰ καταχθόνια τῆς γῆς κ' ἡ ἄλλη ποὺ εἶνε λαμπρὴ καὶ φωτεινή, ἀνεβαίνει στοὺς οὐρανούς. Οἱ Ἰνδοὶ Ντακόθα πίστευαν στὴν ὕπαρξι τεσσάρων ψυχῶν: ἡ μιὰ ἀπ' αὐτὲς πέθαινε μαζὺ μὲ τὸ σῶμα, ἡ ἄλλη ἔμενε κοντά του, ἡ τρίτη διευθυνόταν πρὸς τὸ Νοτιά, ὅπου βρίσκεται ὁ κόσμος τῶν πτωμάτων, κ' ἡ τέταρτη κρυβόταν μέσα στὴν κόμη τοῦ μακαρίτη, ποὺ τὴ φύλαγε μὲ θρησκευτικὴ εὐλάβεια ἡ οἰκογένειά του. Τὸ ἴδιο κ' οἱ αὐτόχθονες τῆς Νυγερίας πιστεύουν στὴν ὕπαρξι τεσσάρων ψυχῶν. Μὰ οἱ Ὀστυάκοι τῆς Σιβηρίας τοὺς ξεπερνοῦν ὅλους, πιστεύοντας στὴν ὕπαρξι ἑφτὰ ψυχῶν σὲ κάθε ἄνθρωπο!

* * *

Ὅπως εἴδαμε, ὅλοι σχεδὸν οἱ λαοὶ φαντάζονται τὴν ψυχὴ σὰν μιὰ εἰκόνα τοῦ σώματος. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ μερικοὶ λαοὶ ποὺ τὴ φαντάζονται σὰν πουλί. Οἱ Μπορόρος τῆς Βραζιλίας π. χ. πιστεύουν πὼς ἡ ψυχὴ ἔχει μορφὴ πουλιοῦ καὶ μπορεῖ νὰ πετάξῃ ἔξω ἀπ' τὸ σῶμα κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ὀνείρων. Οἱ Ἰνδοὶ Μπελλακόλα τῆς Βρεττανικῆς Κολομβίας, τὴ φαντάζονται σὰν πουλὶ μέσα στὸ αὐγό του ποὺ βρίσκεται τοποθετημένο στὸ σβέρκο.

Ἐπίσης καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ Ρωμαῖοι ποὺ ἀνήκουν σὲ ἕνα ἀνώτερο ἐπίπεδο πολιτισμοῦ, παρουσιάζουν τὴν ψυχὴ σὰν πουλί. Σύμφωνα δὲ μὲ μιὰ λαϊκὴ δοξασία τῶν Ἰρλανδῶν, ἡ πεταλοῦδες εἶνε ἡ ψυχὲς τῶν πεθαμένων ποὺ περιμένουν ν' ἀποκτήσουν τὴ δύναμι γιὰ νὰ μποῦν στὸ Πουργκατόριο.

Οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι, τέλος, τὴν ψυχή, τὴν ὁποία ἀποκαλοῦσαν Μπά, τὴ φανταζόντουσαν σὰν ἕνα πουλὶ μὲ κεφάλι ἀνθρώπου. Μὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Μπά, εἶχαν καὶ τὸ Κά, ἕνα εἶδος προστάτου — πνεύματος κάθε ἀνθρώπου, ποὺ παρελάμβανε τὸ Μπὰ μόλις ἔφτανε στὸν ἄλλο κόσμο καὶ γινόταν ὁδηγός του.

«— Χαῖρε ἐσὺ — ἔλεγε τότε τὸ Μπὰ στὸ Κά — ποὺ ἦσουν τὸ Κά μου στὴ ζωή. Κύτταξε ἔρχομαι σὲ σένα!»

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Αἱ σχέσεις μεταξὺ ζώντων καὶ νεκρῶν

Ξένα Διηγήματα

Τοῦ Πιέρ Σαίν

Τὸ πράσινο δωμάτιο

ΠΟ ὥρα ἡ ἐπιθλητικὴ κυρία Βωμπάν, πυργοδέσποινα τοῦ Ροσμὸρ, εἶχε καλέσει τὸν ἄνδρα της καὶ τὴν κόρη της σὲ πολεμικὸ συμβούλιο στὰ ἰδιαίτερα διαμερίσματά της.

— Χθὲς, ὁ Πιέρρος, ὁ νεαρὸς Ντυρὰν, τοὺς εἶπε, ἔδειξε μιὰ συμπεριφορὰ ποὺ μὲ ἀναστάτωσε. Αὐτὸ τὸ παιδὶ θὰ ἔρῃ πολὺ καλὰ ὅτι τὸ καλέσαμε στὸν πύργο γιὰ νὰ ἐξομολογηθῇ τὸν ἔρωτά του στὴ Σολάνζ. Ἀφοῦ λοιπὸν δέχτηκε τὴν πρόσκλησί μας, θὰ ἔπρεπε νὰ κυττάζῃ, νὰ προσέχῃ καὶ νὰ ἐρωτοτροπῇ μονάχα μὲ τὴν κόρη μας. Ἡ Σολάνζ ἔχει δικαιώματα προτεραιότητος. Μὴ ξεχνᾶτε ὅτι ὅλο τὸ χειμῶνα χόρευαν μαζύ, ἐδῶ κι' ἐκεῖ, σ' ὅλα τὰ «κοσμικὰ» σαλόνια. Ὅλος ὁ κόσμος εἶχε καταλάβει πὼς ἡ στενὲς αὐτὲς σχέσεις τους θὰ κατέληγαν μιὰ μέρα στὸ γάμο. Ἔτσι, μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς ὅτι ὁ Πιέρρος εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ ἐρωτοτροπῇ μονάχα μὲ τὴν κόρη μας. Κι' ὅμως, ὅπως θὰ προσέξατε, μόλις ἔφτασε στὸν πύργο ἡ μικρούλα Ὄλγα Παννετιὲ, ὁ νεαρὸς Ντυρὰν ξετρελλάθηκε μαζύ της καὶ ξέχασε πὼς εἶνε δῶ πέρα καὶ ἡ Σολάνζ!...

Κ' ἡ κυρία Βωμπάν, ποὺ πνιγόταν ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησι, ζήτησε ἀπὸ τὴν κόρη της, τὴν Σολάνζ, νὰ τῆς δώσῃ τὸ μπουκαλάκι μὲ τὸν αἰθέρα.

— Φταίει ἡ Ὄλγα, μαμά, εἶπε τότε ἡ Σολάνζ. Ἔπρεπε νὰ εἶχε τὸ ἀπαραίτητο «τάκτ» καὶ νὰ καταλάβῃ ποιὰ ἦταν ἡ θέσις της. Μήπως δὲν ξέρει, ἀρά γε, πὼς τὴν καλέσαμε γιὰ νὰ παίξῃ τὸ ρόλο μιᾶς κομπάρσας; Τί μπορεῖ νὰ περιμένῃ ἀπὸ τὸ νεαρὸ Ντυράν; Ἂν εἶχε τὴν παραμικρὴ λεπτότητα, θὰ μοῦ ἄφηνε ἐλεύθερο τὸν Πιέρρο. Μὰ δὲν βαρυέστε!... Ξεχνάει διαρκῶς ὅτι ὁ πατέρας της ἐξαοτᾶται ἀπὸ τὸν μπαμπᾶ, κι' ὅτι ἡ προῖκα της οὔτε μπορεῖ κἂν νὰ συγκριθῇ μὲ τὴ δική μου...

Πίστεψαν ἀκόμη μιὰ φορὰ ὅτι ὁ ἔρως εἶνε τυφλός...

— Ἔχεις δίκηο, παιδί μου, παραδέχτηκε ὁ κύριος Βωμπάν, ποὺ εἶχε πειραχτῆ κι' αὐτὸς, ὅπως ἡ γυναῖκα του, ἀπὸ τὴν προσβολὴ ποὺ εἶχε κάνει τῆς κόρης τους ἡ τρελλὴ ἐκείνη Ὄλγα Παννετιέ. Ἔννοια σου! Θὰ μιλήσω γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα μὲ τοὺς γονεῖς της καὶ θ' ἀπαιτήσω νὰ τῆς δώσουν ἕνα καλὸ μάθημα. Πρέπει νὰ τὴ βάλουν στὴ θέσι της! Ἂν δῶ δὲ τὴν παραμικρὴ δυσφορία, θὰ τοὺς παρακαλέσω νὰ μοῦ ἀδειάσουν ἀμέσως τὴ γωνιά...

— Ὄχι, ὄχι, μπαμπᾶ! διαμαρτυρήθηκε ἡ Σολάνζ. Γίνεται πολὺς λόγος γι' αὐτὴ τὴν Ὄλγα καὶ, πῶς νὰ σᾶς τὸ πῶ, νά, αὐτὸ μὲ προσβάλλει! Θὰ φανταστῇ πὼς τὴ φοβόμαστε καὶ γι' αὐτὸ θέλουμε νὰ τὴ διώξουμε. Κι' ἂν, γιὰ λογισθῆτε τότε πόσο γελοία κι' ἐξευτελιστικὴ θὰ εἶνε ἡ θέσις μου. Ἐμένα μοῦ φαίνεται πὼς τὸ καλύτερο ποὺ ἔχουμε νὰ κάνωμε εἶνε νὰ στείλωμε τὴν Ὄλγα νὰ κοιμηθῇ στὸ πράσινο δωμάτιο...

Ὁ κύριος Βωμπὰν γούρλωσε τὰ μάτια του. Δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τί ρόλο μποροῦσε νὰ παίξῃ σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι, τὸ παληὸ ἐκεῖνο πράσινο δωμάτιο τοῦ πύργου. Μὰ ἡ κυρία Βωμπάν, ποὺ ἤξερε καλύτερα τὴν κόρη της, μάντεψε ἀμέσως τὰ σχέδιά της.

— Μπράβο! ἔκανε ὁλόχαρη. Ἀπὸ ἀπόψε κιόλας ἡ Ὄλγα θὰ κοιμηθῇ ἐκεῖ πέρα!... Ἤξερα ἐγὼ πὼς ἤσουν ἕνα πολὺ ἔξυπνο κορίτσι, Σολάνζ!...

Τὸ πράσινο δωμάτιο, ὅσο κι' ἂν ἦταν ἐπιπλωμένο ὄμορφα, ἔμενε ἀκατοίκητο ἀπὸ πολὺν καιρό. Κανεὶς δὲν κοιμόταν ἐκεῖ μέσα. Οὔτε πάλι οἱ Βωμπὰν ἔστελναν ἐκεῖ κανένα ξένο τους. Μὰ μὴ νομίσετε πὼς ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ φαντάσματα. Κάθε ἄλλο! Ἁπλούστατα, ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ κουνούπια! Τὰ παράθυρά του ἦσαν πάνω ἀπὸ ἕνα μικρὸ βάλτο. Ὅποιος λοιπὸν πήγαινε νὰ κοιμηθῇ ἐκεῖ μέσα κι' ἄνοιγε λιγάκι τὸ παράθυρο, δὲν μποροῦσε νὰ κλείσῃ μάτι ὅλη τὴ νύχτα. Κι' ἂν τύχαινε νὰ τὸν πάρῃ ὁ ὕπνος, ξυπνοῦσε τὸ πρωῒ μὲ τὸ πρόσωπο παραμορφωμένο ἀπὸ τὰ τσιμπήματα. Τὰ βλέφαρά του ἦσαν πρισμένα, ἡ μύτη του γινόταν διπλὴ, τὰ χείλη ἐφούσκωναν, τὰ μάγουλά του γέμιζαν ἀπὸ κοκκινωπὰ ἐξογκώματα καὶ παρουσίαζε ἕνα τόσο ἀξιοθρήνητο θέαμα, ποὺ ὅλος ὁ κόσμος ξεκαρδιζόταν ἀπὸ τὰ γέλια.

* * *

Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ μιὰ ὥρα, ἡ κυρία Βωμπὰν κάλεσε τὴν ὡμορφη Ὄλγα καὶ τῆς εἶπε:

— Ἀγαπητό μου παιδί, θέλω νὰ μοῦ κάνῃς μιὰ χάρι... Περιμένω τοὺς Φλερὺ ποὺ θἄρθουν ἀργὰ τὴ νύχτα. Σὲ παρακαλῶ νὰ παραχωρήσῃς τὸ δωμάτιό σου. Δὲν τολμῶ, βλέπεις, νὰ τοὺς βάλω νὰ κοιμηθοῦν στὸ πράσινο δωμάτιο, γιατὶ εἶνε λιγάκι βορεινό. Μὰ ἐσὺ, ἐλπίζω πὼς δὲν θὰ μὲ παρεξηγήσῃς, γιατὶ σὲ θεωρῶ σὰν δικό μου παιδί...

— Ὦ, κυρία Βωμπάν, πολὺ εὐχαρίστως! τῆς ἀπάντησε ἡ Ὄλγα.

Κι' ἔτσι, τὴν ἄλλη ἡμέρα τὸ πρωῒ, ὅταν ἔφτασε δέκα ἡ ὥρα καὶ δὲν εἶχε κατεβῇ ἀκόμη ἡ Ὄλγα, ἡ πονηρὴ Σολάνζ πῆγε νὰ μάθῃ πῶς εἶχε περάσει τὴ νύχτα στὸ πράσινο δωμάτιο, καὶ βρῆκε τὴ φίλη της, τὴν ἀντίζηλό της, ὅπως ἀκριβῶς περίμενε: παραμορφωμένη!

— Καϋμένη Ὄλγα, τῆς εἶπε, τ' χάλια εἶνε αὐτά;

Ἐκείνη ἔκλαιγε ἀπὸ τὴν ἀπελπισία της μπροστὰ στὸν καθρέφτη. Φανταστῆτε ὅτι δὲν μποροῦσε πειὰ ν' ἀνοίξῃ τὸ δεξὶ μάτι. Ὅσο γιὰ τὸ κάτω χεῖλος της, ἦταν τριπλάσιο σὲ ὄγκο. Μὲ δυὸ λόγια, ἡ μύτη της καὶ τὰ μάγουλά της εἶχαν πρισθῆ ἀπὸ τὰ ἄγρια τσιμπήματα τῶν κουνουπιῶν.

Θεέ μου! Τί παράξενο πρᾶγμα ποὺ εἶνε ἡ ὠμορφιά. Φτάνουν μερικὰ κουνούπια νὰ μεταμορφώσουν σὲ τέρας τὸ πιὸ ὄμορφο κορίτσι τοῦ κόσμου!

Ἡ Σολάνζ κύτταξε τὸ θῦμα της, μ' ἕνα θριαμβευτικὸ ὕφος, ὁλόχαρη.

— Μά, ἀγαπητή μου Ὄλγα, δὲν πρέπει νὰ μένῃς ἔτσι... τὴ συμβούλεψε. Ἔλα μαζύ μου νὰ σὲ πάω ὡς τὸ φαρμακεῖο τοῦ χωριοῦ.

— Ὄχι, ὄχι! στέναξε κείνη μὲ ἀπόγνωσι. Δὲν θὰ βγῶ ἀπὸ δῶ μέσα ἂν δὲν ξεπριστῇ τὸ πρόσωπό μου...

— Μπᾶ! Ἀνοησίες! Δὲν μπορεῖ νὰ ξεπριστῇ μόνο του!... ἐπρόσθεσε ἡ Σολάνζ.

Καὶ κατόπιν:

— Ἄκουσε τί σοῦ λέω. Θὰ περάσουμε πίσω ἀπὸ τὸν πύργο κι' ἔτσι δὲν θὰ σὲ δῇ κανείς...

Ἡ Ὄλγα πείσθηκε τέλος κι' ἀκολούθησε τὴ φίλη της. Μὰ, καθὼς περνοῦσαν τὸν κῆπο, βρέθηκαν — τυχαίως, βέβαια; — μπροστὰ στὸ νεαρὸ Ντυράν καὶ στοὺς ἄλλους καλεσμένους.

— Ὦ, καϋμένη μικρούλα! ἔκανε ἡ κυρία Βωμπάν. Πῶς ἔγινες ἔτσι; Εἶσαι σὰν τέρας!

— Παραμορφώθηκες, παιδί μου! φώναξε ὁ κύριος Βωμπάν, ξεσπῶντας σ' ἕνα σαρκαστικὸ γέλιο.

— Ἀφῆστε με! Ἀφῆστε με! στέναξε ἡ Ὄλγα καὶ ξέσπασε σὲ λυγμούς.

Καὶ, τρέχοντας, ἀνέβηκε πάλι στὸν πύργο γιὰ νὰ κλειστῇ στὴν πρώτη κάμαρά της, ποὺ δὲν εἶχε κουνούπια.

Ἡ Σολάνζ τότε βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ τὴν κοροϊδέψῃ μπροστὰ στὸν Πιέρρο.

— Εἶδες τὰ χείλη της!... τοῦ εἶπε γελῶντας. Οὔτε ἀραπίνα!...

Μὰ ὁ νεαρὸς Ντυράν δὲν εἶχε καμμιὰ διάθεσι γιὰ γέλια. Τὸ ἀτύχημα τῆς Ὄλγας, ἀντὶ νὰ τὸν κάνῃ νὰ τὴν περιφρονήσῃ, ὅπως ἤλπιζε ἡ Σολάνζ, τὴν ἔκανε στὰ μάτια του πιὸ συμπαθητική...

* * *

Ἡ Ὄλγα πέρασε μιὰ ἐφιαλτικὴ νύχτα, βάζοντας διαρκῶς κομπρέσσες στὸ παραμορφωμένο πρόσωπό της. Ἔπειτα τὸ πρωῒ, καθὼς κυτταζόταν πάλι στὸν καθρέφτη, ἀπελπισμένη, κάποιος χτύπησε τὴν πόρτα της.

— Ἐγὼ εἶμαι, δεσποινίς! ψιθύρισε μιὰ φωνὴ, ποὺ ἔμοιαζε μὲ τὴ φωνὴ τοῦ Πιέρρου.

— Τί θέλετε; τὸν ρώτησε κείνη σαστισμένη.

— Λίγο βορικὸ, σᾶς παρακαλῶ...

— Βορικό; Μήπως κοιμηθήκατε κι' ἐσεῖς στὸ πράσινο δωμάτιο;

— Μάλιστα. Ἀπὸ περιέργεια...

— Δὲν σᾶς πιστεύω! Θ' ἀστειεύεσθε!...

— Δὲν ἀστειεύομαι διόλου, δεσποινίς! τῆς φώναξε ὁ Πιέρρος. Ἀνοῖξτε μου καὶ θὰ δῆτε τότε ἂν σᾶς λέω ψέμματα. Ἐμένα, μὲ παραμόρφωσαν περισσότερο τὰ κουνούπια!...

Κι' ἦταν ἀλήθεια. Ὁ νεαρὸς Ντυράν ἦταν ἀπαίσιος! Ἡ Ὄλγα, μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ θέαμα, ξέχασε τὴ δική της δυστυχία καὶ χαμογέλασε. Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως ἡ καρδιά της ἄρχισε νὰ χτυπᾷ δυνατά. Γιατὶ εἶχε κοιμηθῇ ὁ Πιέρρος στὸ πράσινο δωμάτιο; Μήπως εἶχε παραδοθῇ μὲ τὴ θέλησί του στὰ κουνούπια, γιὰ νὰ παραμορφωθῇ κι' αὐτὸς, κι' ἔτσι νὰ τῆς δείξῃ ὅτι ἤθελε νὰ τοὺς ἑνώνῃ πάντα ἡ ἴδια τύχη;

— Τὸ κάνατε ἐπίτηδες... τοῦ εἶπε. Καὶ θὰ ὑποφέρατε πολύ...

— Διόλου! τῆς ἀπάντησε. Ἡ ἀγάπη μου γιὰ σᾶς μ' ἔκανε νὰ ξεχνῶ τοὺς πόνους...

Κι' ἔτσι, τὸ μεσημέρι, ὅταν μπῆκαν οἱ ξένοι στὴν τραπεζαρία τοῦ πύργου, εἶδαν κατάπληκτοι τὴν Ὄλγα νὰ περιποιῆται μὲ τρυφερότητα τὸ παραμορφωμένο πρόσωπο τοῦ Πιέρρου. Πίστεψαν λοιπὸν γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμη πὼς εἶνε ἀλήθεια ὅτι ὁ ἔρως εἶνε τυφλός...

Ὅσο γιὰ τὴ Σολάνζ, ἔμεινε ἀπαρηγόρητη. Δὲν φανταζόταν ποτὲ ὅτι θὰ ἔρριχνε μόνη της, μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Πιέρρου, τὴν ἐπικίνδυνη ἀντίζηλό της, γιατὶ δὲν ἤξερε ὅτι τὸ πρόσωπο ποὺ ἀγαπᾶμε εἶνε πάντα τὸ ὡραιότερο ἀπ' ὅλα!...

ΠΙΕΡ ΣΑΙΝ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ

Ἡ Βασιλικὴ Αὐλή μου δίχως γυναῖκες, μοιάζει σὰν ἡ τος δίχως ἄνοιξι, μοιάζει σὰν ἄνοιξι δίχως λουλούδια, μοιάζει μὲ λουλούδια δίχως ἄρωμα κι' ὠμορφιά...

Βασιλεὺς Φραγκίσκος Α'

* * *

Στὸν ἔρωτα, ἡ γυναῖκες παραχωροῦν πάντοτε πολὺ περισσότερα, ἀπὸ ὅσα ὑπόσχονται στὴν ἀρχή...

Ντενουαγιὲ

* * *

Ξέρετε γιατὶ σβύνουν, τόσο γρήγορα, μερικὲς ἀγάπες; Γιατὶ συνήθως δὲν κάνομε τόσα γιὰ νὰ τὶς συντηρήσουμε, ὅσα εἴχαμε κάνει γιὰ νὰ τὶς ἐμπνεύσουμε!

Στάλ

* * *

Τὸ ντύσιμο μιᾶς γυναίκας, εἶνε συχνὰ ὁ καθρέφτης τῆς ψυχῆς της, τῶν κλίσεών της, καὶ τοῦ χαρακτῆρος της...

Δόκτωρ Ροὺ

* * *

Συχνά, ἡ εὐπροσηγορία δὲν εἶνε τίποτα ἄλλο, παρὰ ὁ κρυφὸς μορφασμὸς τῆς δυσαρεσκείας ἑνὸς ἀτόμου, ὑπερκουρασμένου ἀπὸ ἐνοχλητικὲς ἀπαιτήσεις.

Δεσποινὶς ντὲ Λεσπινάλ

Τραγούδια

Ἑλληνίδες ποιήτριες

(Ἀπὸ τὴν τελευταίως ἐκδοθεῖσαν Ἀνθολογίαν τοῦ κ. Δημ. Λαμπίκη.

Δὲ βάσταξες, ἀγάπη μου...

Δὲ βάσταξες, ἀγάπη μου, στὸ δύσκολο ἀνηφόρι,
κουράστηκες, παραπατᾶς,
παλεύεις μὲ τὴν παγωνιὰ καὶ μὲ τὸ ξεροβόρι,
ὡσότου, τέλος, σταματᾶς.

Γυναῖκα ἐγὼ καὶ σύρθηκα ψηλότερ' ἀπὸ σένα,
κι' ἀκόμα, βλέπεις, προχωρῶ,
σὰν τὰ πουλιὰ ποὺ ἐπίμονα τραβᾶνε γιὰ τὰ ξένα,
καὶ μὲ σπασμένο τὸ φτερό...

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

Στὸ Χριστό

Βαρειὰ θλιμμένη ἦρθα μπροστὰ
Χριστέ μου στὸ σταυρό Σου
σμύρνα κι' ἀλόη τὸ δάκρυ μου
στὰ πόδια Σου νὰ τρέξῃ.

Μιὰ στάλα ὅμως στὰ μάτια μου
δὲν ἦρθε νὰ τὰ βρέξῃ...
Τόσης γαλήνης εἶδα φῶς
στ' ὡραῖο τὸ πρόσωπό Σου.

ΜΑΡΙΑ ΖΑΜΠΑ

Γεροντοκόρη

Στὸ παληό μου σπίτι, καθισμένη
σ' ἕνα πιὸ παληὸ σκαμνὶ στὸ τζάκι,
τὴν παληὰ ζωή μου ἀναθυμᾶμαι
κάτω ἀπ' τὸ θαμπο μου λυχναράκι.

Τοῦ χωριοῦ μου ἡ πρώτη ἀρχοντοπούλα
σβέλτη, λυγερή, καστανομάλλα
πρόσωπο τριαντάφυλλο τ' Αὐγούστου
μάτια χαϊδεμένα καὶ μεγάλα.

Πλάνταζαν οἱ νιοὶ στὰ παραθύρια...
Κ' οἱ γειτονοπούλες μου ὅλο ζήλεια
— Μὰ ποιὸς πάντα κράτησε, ὤχ ἀλί μου,
στὴν ἀγάπη ἀκοίμητα καντήλια.

Στολισμένες πάντα ἡ προξενῆτρες
τοὺς γαμπροὺς παινεύαν ὧρες κι' ὧρες
— Βάσανο τραγὶ, καῦμὸς μεγάλος
γιὰ τ' ἀγόρια ἡ ὠμορφες ἡ κόρες.

Πάντα σοβαρὴ στὰ ἐρωτογέλια
κι' ὅλο σφαλιχτὰ στὶς πατινάδες,
τόσο ποὺ ἀρωσταίναν οἱ λεβέντες
καὶ μὲ καταριώντανε ἡ μανάδες.
. . . . . .

Τώρα ἐσὺ ψυχὴ στὸ σβυστὸ τζάκι
κλαῖς, κυττῶντας πίσω ἀπὸ μαγνάδι
τώρα ποὺ ὅλα πειὰ γιὰ μᾶς εἶνε ἄδεια
τώρα ποὺ μᾶς σκέπασε τὸ βράδυ.

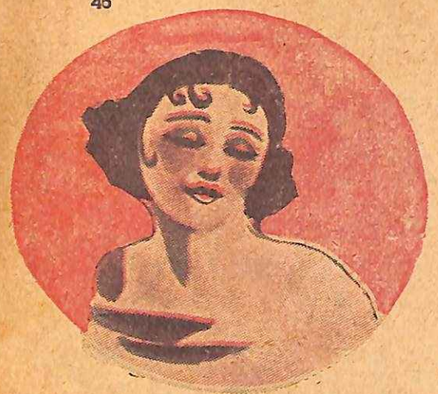
ΔΙΑΛΕΧΤΗ ΖΕΥΓΩΛΗ

Ὁ σκλαβωμένος γλάρος

Γλάρε, σὰν ἔλαμνες ψηλὰ στὸ γαλανὸ τοῦ ἀπείρου
μὲ τ' ἄσπρα τὰ φτερούγια σου — δυὸ μυγδαλιῶν ἄνθοι,
σὰ μιὰ φευγάτη ἀναλαμπὴ ξεχώριζες ὀνείρου
ποὺ κάτω ἀπ' τὰ σύννεφα δὲ στέργει νὰ σταθῇ.

Τώρα σὲ βλέπω ἀπὸ κοντὰ κι' ἀλάληη ἀπομένω.
Σ' εἶσαι λοιπὸν τ' ἀνέγγιχτο τὸ θᾶμα; ὦ συφορά!
Πουλί μου, πῶς ἀσκήμισες σὲ μιὰν αὐλὴ κλεισμένο;
Κατάρα σ' ὅποιον σοῦκοψε τὰ δυὸ σου τὰ φτερά.

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΜΑΛΑΜΟΥ

Ἰσπανική λογοτεχνία

Ἀγάπη!... Φτωχὴ ἀγάπη!...

Τῆς Ἐμίλια Πάρντο Μπαζάν

(Πασχαλινὸ διήγημα)

Ὁ Φερνάντο θὰ παντρευότανε. Ἤτανε ἐδῶ καὶ δυὸ μῆνες ἀρραβωνιασμένος μὲ τὴ Ντολορὲς, ποὺ τὴν ἀγαποῦσε τρελλά, παράφορα. Τὰ πρῶτα ἐρωτικὰ λόγια ποὺ εἶχε ἀνταλλάξει μαζύ της, τὰ χάδια καὶ ἡ γλυκὲς ματιὲς, καθὼς καὶ τὰ θερμὰ ἐκεῖνα φιλήματά της ποὺ εἶχε πάρει ἀπὸ τὰ δυὸ καταπόρφυρα χείλη της, τὸν εἶχαν μεθύσει ἀπὸ εὐτυχία...

Ὁ γάμος τους εἶχε ὁρισθῆ γιὰ τὸ Πάσχα, ποὺ θὰ ἔφτανε σὲ λίγες μέρες, κι' ὅλα ἔδειχναν πὼς τίποτε δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὸν ἀναβάλη.

Μὰ μερικὲς μέρες πρὶν, κάτι ξαφνικὸ κι' ἀπρόοπτο τὰ χάλασε ὅλα...

Ὁ Φερνάντο ἦταν ἀξιωματικός. Μιὰ ἐπεγγουσα διαταγὴ τὸν καλοῦσε νὰ φύγη ἀμέσως, μὲ μιὰ στρατιωτικὴ ἀποστολὴ γιὰ τὴν Κούβα.

Ὁ Φερνάντο ὅταν ἔλαβε τὴ διαταγὴ αὐτὴ, λίγο ἔλειψε νὰ χάση τὸ νοῦ του... Μὰ τί μποροῦσε νὰ κάνη; Πῶς μποροῦσε νὰ μὴν ὑπακούση;... Τὸ καθῆκον του ἦταν νὰ ὑποταχθῆ.

Καὶ ὁ Φερνάντο, πνίγοντας θαρδειὰ στὴν ψυχή του τὸν πόνο τοῦ σκληροῦ χωρισμοῦ, ἑτοιμάστηκε νὰ φύγη κι' ἔτρεξε ν' ἀποχαιρετήση τὴ Ντολορές...

Ἐκείνη τὸν δέχτηκε μὲ δάκρυα στὰ μάτια, συντριμμένη, ἀποκαμωμένη...

Ἐκεῖνος προσπάθησε νὰ τὴν παρηγορήση... Λίγος καιρὸς θὰ τοὺς χώριζε καὶ θὰ ξαναγύριζε πάλι κοντά της γιὰ νὰ τὴν παντρευτῆ.

* * *

Ἡ Ντολορὲς ἔχυσε ἄφθονα δάκρυα καὶ πέφτοντας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Φερνάντο, τοῦ ὡρκ'στηκε αἰώνια πίστι.

Ἔτσι ὁ Φερνάντο, ἔχοντας ἐμπιστοσύνη στὴν ἀγαπημένη του, ἔφυγε γιὰ τοὺς μακρυνοὺς ἐκείνους τόπους, ὅπου τὸν καλοῦσε τὸ καθῆκον.

Ἀπ' ἐκεῖ τῆς ἔγραφε κάθε θράδυ, ὅταν τελείωνε τὴν ὑπηρεσία του γράμματα γεμᾶτα πάθος καὶ νοσταλγία.

Ἐκείνη τοῦ ἀπαντοῦσε μὲ τὴν ἴδια λαχτάρα, μὲ τὴν ἴδια ἀγάπη.

Καὶ ὁ καιρὸς περνοῦσε μὲ τὰ γράμματα, μὲ τὴν ἀναμονὴ καὶ μὲ τὴν ἐρωτικὴ ἀγωνία.

Ὁ Φερνάντο πρὶν νὰ φύγη, εἶχε ἀναθέσει σ' ἕναν στενό του φίλο νὰ μαθαίνη γιὰ τὴ ζωὴ τῆς Ντολορὲς, νὰ τοῦ γράφη. Ὢ! μὲ τί λαχτάρα ἔλαβε τὸ πρῶτο γράμμα τοῦ φίλου του.

Μὲ πόση χαρὰ διάβασε ὅτι ἡ Ντολορὲς τὸν περίμενε μὲ ἀγωνία νὰ ξαναγυρίση κοντά της, ὅτι ζοῦσε διαρκῶς σμο, κι' ὅτι ὅλα τῆς φαινόντουσαν μαῦρα, ὕστερ' ἀπ' τὸ χωρισμὸ τοῦ λατρευτοῦ της.

Ὁ φερνάντο φίλησε αὐτὸ τὸ γράμμα, τόσφιξε ἐπάνω στὴν καρδιά του καὶ δοκ μασε γιὰ πρώτη φορὰ τὴ μεγάλη εὐτυχία τῶν ἐρωτευμένων ποὺ μαθαίνουν πὼς τὸ πρόσωπο ποὺ ἀγαπᾶνε τόσο τρελλά, ἀνταποκρίνεται κι' αὐτὸ ὁμοια στὸ αἴνθημά τους...

* * *

Μὰ ἡ μοῖρα τῶν ἀνθρώπων ὅταν ζηλέψη μιὰ εὐτυχία, θρσκει πάντα τὸν τρόπο νὰ τὴν καταστρέψη, νὰ τὴ συντρίψη...

Ἕνα συννεφιασμένο πρωϊνὸ, ὁ Φερνάντο σὲ μιὰ ἐπιθεσι κατὰ τῶν Ἰδαγενῶν, δέχτηκε μιὰ σφαίρα στὸ δεξὶ τοπόδι.. Τὸ ἄλογο του, ποὺ πληγώθηκε κι' αὐτὸ, γονάτισε κι' ὁ καβαλλάρης του σωριάστηκε βαρὺς κάτω στὴ γῆ.

Τὸν μεταφέρανε στὸ νοσοκομεῖο, ἀναίσθητο ἀπὸ τὴν αἱμορραγία. Οἱ γιατροὶ ποὺ τρέξανε κοντά του, εἴδανε πὼς τὸ τραῦμα ἦταν βαρύ. Καμμιὰ θεραπεία δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τοῦ σώση τὴ ζωὴ, ἂν δὲν πρόφθαινα, νὰ τοῦ κό-

ψουν τὸ πληγωμένο πόδι.

Στὸ χειρουργεῖο, ξαπλωμένος ἐπάνω σ' ἕνα ἄσπρο μακρὺ τραπέζι, ὁ Φερνάντο παρακολούθησε μὲ ἀνοιχτὰ τὰ μάτια του τὴν τραγικὴ ἐγχείρησι.

Δὲν τὸν χλωροφόρμισαν οἱ γιατροὶ, γιατὶ θρῆκαν πολὺ ἐξασθενημένη τὴν καρδιά του.

Εἶδε τὸ νυστέρι τοῦ γιατροῦ νὰ μπαίνη θαθειὰ στὶς σάρκες του καὶ νὰ τὶς σπαράζη.

Εἶδε τὸ ἀτσαλένιο γυαλιστερὸ πριόνι νὰ τρώη σιγὰ-σιγὰ τὰ κόκκαλά του καὶ τὸ ἄκουε νὰ τρζη ἀπαίσια.

Κ' εἶδε σὲ λίγο τὴν ἀποκοπὴ, τὸν ἀποχωρισμὸ τοῦ ποδιοῦ του ἀπ' τὸ ὑπόλοιπό του σῶμα.

Καὶ ὁ Φερνάντο, ὅλη αὐτὴ τὴν ὥρα, δὲν ἔβγαλε οὔτε μιὰ φωνὴ, οὔτε εἶχαν ἀναστεναγμό...

Μόνο κάπου-κάπου δάγκωνε νευρικὰ στὰ ὠχρά του χείλη ἕνα τσιγάρο ποὺ εἶχε ζητήσει νὰ τοῦ δώσουν...

* * *

Ὅταν ἀνέρρωσε καὶ θγῆκε ἀπ' τὸ νοσοκομεῖο, οἱ γιατροὶ τοῦ εἶχαν ἀντικαταστήσει τὸ κομμένο του πόδι μ' ἕνα ἄλλο ξύλινο, μηχανικό, ποὺ τοῦ ἐπέτρεπε ἔτσι νὰ θαδίζη, στηριγμένο πάντα σ' ἕνα δεκανίκι.

Στὴν ἀρραβωνιαστικιά του, στὴ Ντολορὲς, ὁ Φερνάντο ἔγραψε μόνο ὅτ πληγώθηκε ἁπλῶς στὸ πόδι, ὅτι τὸ τραῦμα του ἦταν κάπως σοβαρὸ, κι' ὅτι γρήγορα θὰ γιατρευότανε καὶ θὰ ἔβγαινε ἀπ' τὸ νοσοκομεῖο. Τίποτ' ἄλλο δὲν τῆς ἔγραφε... Δὲν ἤθελε νὰ τὴ λυπήση, οὔτε νὰ τὴν τρομάξη.

Ἡ Ντολορὲς δέχτηκε τὴν εἴδησι μὲ ἀφάνταστη ταραχή. Ὢ! Γιατὶ νὰ μὴν

(Συνέχεια στὴ σελίδα 61)

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛ ΤΡΟΥΑ

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΖΑΝΙΝ

Ἡ μητέρα μου διάλεξε μερικὰ ροῦχα καὶ τὰ ἔρριξε πάνω σὲ μιὰ πολυθρόνα.

— Αὐτὰ δὲν τὰ φορᾶς πειὰ... μοῦ εἶπε. Ξέρεις, Πιὲρ, θὰ τὰ δώσω στὸ Σύλλογο...

Κάθε φορὰ ποὺ ἡ μητέρα μου κάνει λόγο γιὰ τὸ Σύλλογο, ποὺ φροντίζει γιὰ τοὺς ἀπόρους, ἡ φωνή της παίρνει ἕνα σοβαρὸ καὶ συγκινητικὸ τόνο συμπόνιας. Κι' ἐγὼ, ἀπὸ σεβασμὸ, σκύθω τὸ κεφάλι μου μπροστά της.

— Θὰ στείλω τὴν Ἀνέττα, μοῦ ξαναεἶπε, γιὰ νὰ τὰ πάρη...

— Ὅπως θέλετε, μαμά...

Πάνω ἀπὸ τὰ ροῦχα αὐτὰ εἶχε ρίξει ἕνα γκρὶ ἐπανωφόρι μου. Ἦταν παληό; Κάθε ἄλλο... Τὸ φοροῦσα πέρσι. Πόσο μ' ἄρεσε τότε!... Ἔπειτα τὸ εἶχα θαρεθῆ καὶ τὸ εἶχα ξεχάσει στὸ θάθος μιᾶς ντουλάπας. Μὰ γιὰ νὰ δοῦμε... Εἶμαι περίεργος... Μήπως ἔχω ξεχάσει τίποτε μέσα στὶς τσέπες; Ἔχω νὰ τὶς κυττάξω ἕνα ὁλόκληρο χρόνο... Ἀσφαλῶς θὰ θρῶ κανένα ἀπόκομμα εἰσιτηρίου ἢ κανένα ἐπισκεπτήριο. Μπᾶ! Τί εἶνε αὐτό; Ἕνα εἰσιτήριο τοῦ ὑπογείου σιδηροδρόμου. Ἀπὸ τὸ Ὀμπλιγκαντό; Μὰ δὲν θυμᾶμαι νὰ πῆρα ποτὲ τὸ τραῖνο ἀπὸ τὸ σταθμὸ τοῦ Ὀμπλιγκαντό; Εἶνε τόσο μακρυά! Στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ Παρισιοῦ! Τί ἤθελα ἐκεῖ πέρα; Πότε ἐπῆγα; Ἀδύνατον νὰ θυμηθῶ τίποτε...

Ἄ! Νὰ, θὰ ξέχναγα κι' αὐτὴ τὴν ἄλλη τσέπη. Τί ἔχει μέσα; Ἕνα χαρτί... Περίεργο! Ἕνα γράμμα!.... Τί λεπτὸς γραφικὸς χαρακτῆρας! Μὰ ἀπὸ ποιὰν εἶνε; Τί ἔπαθα καὶ δὲν θυμᾶμαι πειά; Κι' ὡστόσο αὐτὸ τὸ ἐπανωφόρι τὸ φοροῦσα πέρυσι, ὅλο τὸ χειμῶνα! Μπᾶ! Θὰ εἶνε κανένα σημείωμα δίχως σημασία. Τί γράφει;

«Μὸμπ, ἀγάπη μου».

Μὰ ποιὰ μ' ἔλεγε Μπόμπ; Ἡ Λιλέττα; Ἢ μήπως ἡ Ρενέ;... Γιὰ νὰ διαθάσουμε πιὸ κάτω:

«Ἡ μαμά, μοῦ φαίνεται πὼς ἔχει καταλάθει κάτι... Χθὲς τηλεφώνησε τῆς Λουκίας, γιὰ νὰ δῆ ἂν ἤμουν ἐκεῖ πέρα. Βέθαια, αὐτὸ δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία, μὰ, δὲν σοῦ κρύθω πὼς μὲ δυσκολεύει λιγάκι... Θἄρθω ὅμως στὸ ραντεθοῦ μας, ὅπως πάντα...»

Τώρα θυμᾶμαι!... Ἄ! Σοῦ ζητῶ συγγνώμην, Ζανίν... Σὲ εἶχα ξεχάσει τελείως. Κι' ὅμως ἤσουν ὡμορφη, μὲ τὰ πράσινα μάτια σου, μὲ τὸ δροσερὸ προσωπάκι σου, μὲ τὰ τρυφερὰ κόκκινα χείλη σου καὶ μ' ἐκεῖνα τὰ [illegible] σπρα δόντια σου... Καὶ τὰ μαλλ[illegible] Τί χρυσόξανθο μετάξι ποὺ ἦσαν! Σοῦ ἄρεσε νὰ ντύνεσαι μὲ ἀνοιχτόχρωμα πράσινα. Ἐσὺ μοῦ γνώρισες ὅλες τὶς ἀποχρώσεις τοῦ πράσινου. Φοροῦσες ἀκόμη καὶ πράσινα σκουλαρίκια. Καὶ τὰ φορέματά σου; Πόσο ὡμορφα ἐφάρμοζαν στὸ χυτό κορμί σου!... Θυμᾶσαι; Ὅταν ἤθελα νὰ σὲ φιλήσω, ἀποτραθιόσουν ὡς τὸ τραπέζι κι' ἐκεῖ στήριζες γερὰ τὰ χέρια σου κι' ἔρριχνες πρὸς τὰ πίσω τὸ κεφάλι. Κι' ἐγὼ, γιὰ νὰ σὲ φιλήσω. Ἔπρεπε νὰ σκύψω πάνω ἀπὸ τὸ στῆθος σου. Κι' ἔτσι, κάθε φορὰ, ἐνοιωθα τὴν καρδιά σου νὰ χτυπᾶη μὲ δύναμι, σὰν νὰ ἤθελε νὰ σπάση... Μ' ἀγαποῦσες, Ζανίν, ἔ; Μ' ἀγαποῦσες...

Φοροῦσες κάτι ἀν[illegible]ρα σκαρπινια ἀπὸ δέρμα δορκάδος κι' ὅταν τὰ ἔβγαζες, τ' ἀκουμποῦσες πάντα πάνω στὸ τζάκι, γιατὶ φοθόσουν ἴσως μήπως τὰ κάνω λυῶμα μὲ τὰ ἐγγλέζικα παπούτσια μου. Ἦσαν τόσο λεπτά! Κ' ἦσουν τόσο κοκέττα! Ἤθελες ὁλόκληρα πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας γιὰ νὰ θγάλης τὰ γάντια σου. Διασκέδαζες ἄλλωστε μὲ τὴν ἀνυπομονησία μου καὶ χαμογελοῦσες μ' ἕνα παράξενο τρόπο. Ἦσουν σὰν τὰ παιδάκια ποὺ ἀργοῦν ἐπίτηδες νὰ καταθροχθίσουν τὸ γλυκό τους.

Καὶ τί κωμικὲς ἰδιοτροπίες ποὺ εἶχες! Ἤθελες μιὰ ὁλόκληρη ντουλάπα γιὰ τὰ ροῦχα ποὺ θὰ ἔφερνες: μιὰ μεταξωτὴ πυτζάμα, ἕνα λαστιχένιο σκοῦφο γιὰ τὸ ντοὺς, ἕνα μπουρνοῦζι κι' ἐγὼ δὲν ξέρω τί ἄλλο ἀκόμη... Κι' ὡστόσο, μέσα σ' ἐκείνη τὴν ντουλάπα δὲν ἔθαλες τίποτε ἄλλο παρὰ ἕνα μουρωμένο μαντηλάκι... Ἀλήθεια, τί ἀπόγινε αὐτὸ τὸ μαντηλάκι; Οὔτε ξέρω πειά...

Θυμᾶμαι ὡστόσο ὅτι εἶχες ἕνα χαριτωμένο σκυλάκι. Τὸ φώναζες «Ζερό». Ἦταν τόσο μικρό! Θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς θὰ χωροῦσε μέσα στὴν τσάντα σου. Μιὰ ἡμέρα τὸ ἔχασες. Κι' ἦσουν ἀπαρηγόρητη. Κι' ὅσες φορὲς ξαναπήγαμε στὸ δάσος τοῦ Φονταινεμπλὼ, τὸ φώναζες ἐδῶ κι' ἐκεῖ, στὶς ἐρημιὲς, μὲ τὴν τρελλὴ ἐλπίδα πὼς θὰ τὸ ξαναθρίσκες. Ἀλήθεια, τὸ ξαναθρῆκες; Ποιὸς ξέρει... Μπορεῖ... Μὰ μήπως ἦταν ἡσυχο; Θεέ μου! Τί φασαρία ποὺ ἔκανε! Ἡ θυρωρός μου δὲν ἤθελε νὰ τὸ δῆ στὰ μάτια της! Μὰ κι' ἐκεῖνο δὲν τὴν ἐχώνευε!

Ἡ Ζανὶν ἦταν εὐαίσθητη, λεπτὴ, μ' εὐγενικὴ καρδιὰ κι' ἁπλὲς σκέψεις. Μ' ἄρεσε ἡ ἀφροντισία της. Εἶχε πάντα ἕνα γλυκὸ χαμόγελο στὰ χείλη. Τὰ πιὸ σοβαρὰ ζητήματα τὴν ἄφηναν ἀδιάφορη. Μὰ, ὅταν ἔθηχε ὁ «Ζερὸ», τὴν ἔπιανε πανικός!...

Ναί! τὴν ἀγαποῦσα... Τώρα μπορῶ νὰ κρίνω καλύτερα. Τὴν ἀγαποῦσα μὲ μεγάλη τρυφερότητα. Εἶμαι βέβαιος γι' αὐτό. Μὰ γιατὶ λοιπὸν τὴν παράτησα; Γιατί; Θὰ εἶχα θαρεθῆ, πάλι, ὅπως πάντα... Ἕνα θράδυ δὲν θὰ πῆγα στὸ ραντεθοῦ μας. Θεέ μου! Τί θὰ συλλογίσθηκε ἄρα γε ἡ Ζανίν; Ὢ, τρομάζω τώρα ποὺ τὸ σκέπτομαι. Κ' ἴσως νὰ πόνεσε, νὰ ἔκλαψε... Τὴν φαντάζομαι νὰ περνάη τὸ διάδρομο, χαρούμενη, ἀνάλαφρη, μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη... Ξαφνικὰ, ἡ θυρωρὸς θὰ τὴ σταμάτησε καὶ θὰ τῆς εἶπε ἀπότομα, δίχως νὰ τὸ θέλη:

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 60)

Ἀπό τή ζωή τῶν «ἀστέρων» τοῦ Χόλλυγουντ

Ἡ ἰδιοτροπίες τῆς Τζίντζερ Ρότζερς

(Ἄρθρο τοῦ Γάλλου δημοσιογράφου Ἀντρέ Μωζέ)

Ἡ Τζίντζερ Ρότζερς δὲν εἶνε χορεύτρια! Δὲν εἶνε οὔτε γυναῖκα!... Εἶνε ἕνα ἐξωτικὸ καὶ παράδοξο πλάσμα, μὲ σῶμα ποὺ ἔχει τὴν εὐλυγισία φειδιοῦ. Θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ τὴν ξεχωρίσῃ μέσα σ' ἑκατό, σὲ χίλιες γυναῖκες. "Ο-που κι' ἂν πάῃ, ὅπου κι' ἂν σταθῇ, οἱ ἄνθρωποι τὴν κυττάζουν μὲ θαυμασμὸ καὶ λένε:

— Αὐτὴ εἶνε ἡ Τζίντζερ Ρότζερς!

Τὰ ξανθὰ μαλλιά της, τὸ λεπτό, μὰ πλαστικὸ σῶμά της καὶ τὸ περ-ἐργο βλέμμα τῶν ὤμορφων ματιῶν της, δὲν τὸ ἔχει καμμιὰ ἄλλη γυναῖκα. "Οταν κάποτε ρώτησαν τὸν μεγάλο σκηνοθέτη Βὰν Ντάϊκ τί εἶνε αὐτὴ ἡ «θεντέττα», ἐκεῖνος ἀπάντησε μὲ τὴν ἑξῆς λακωνικὴ φράσι:

— Ἡ Τζίντζερ Ρότζερς, εἶνε ἡ... Τζίντζερ Ρότζερς!

"Εχει δηλαδὴ τὴν δική της προσωπικότητα, τὴν δική της ὡμορφιὰ καὶ, πρὸ πάντων, τὸν δικό της τρόπο νὰ προκαλῇ τὸν θαυμασμὸ καὶ τὴ συμπάθεια τοῦ ἰσχυροῦ φύλου. Πολλοὶ τὴ θεωροῦν ὡς ἕνα «τρελλοκόριτσο». "Αλλοι πάλι σὰν ἕνα παραχαϊδεμένο γατί ποὺ, ἐνῶ κανεὶς παίζει ἀθῶα μαζύ του, αὐτὸ τὸν χρατσουνίζῃ μὲ τὰ νύχια του. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ μερικοὶ ποὺ δυσκολεύονται νὰ πιστέψουν ὅτι ἡ Τζίντζερ Ρότζερς εἶνε γυναῖκα.

«Μιὰ γυναῖκα — λένε — ἔχει καρδιά, συγκινεῖται, κλαίει, ἐρωτεύεται, ἀναζητεῖ μιὰ περιπέτεια, ζηλεύει... Ἡ Τζίντζερ Ρότζερς ὅμως δὲν ἔχει τίποτε ἀπὸ αὐτά. "Εχει μόνον πόδια καὶ νεῦρα! Ναί, πραγματικά, ἔχει νεῦρα, μὰ ὄχι σὰν ὅλες τὶς γυναῖκες! "Εχει νεῦρα...ἠφαίστειο! "Οταν θυμώσῃ, εἶνε ἱκανὴ νὰ γκρεμίσῃ τὴ βίλλα της, νὰ κρεμάσῃ τοὺς ὑπηρέτες της κι' αὐτὸν ἀκόμη τὸν «παρτεναίρ» της, τὸν Φρὲντ "Ασταιρ.

Ὡστόσο, μπορῶ νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι δὲν εἶνε κακή. Μόνο ποὺ κάθε φορὰ ποὺ θὰ τὴν πιάσουν τὰ νεῦρα της... τρελλαίνεται! Οἱ γιατροὶ τοῦ Χόλλυγουντ τῆς ἔχουν ἀπαγορεύσει νὰ θυμώνῃ... Μὰ ἐκείνη ποτὲ δὲν ἄκουσε τὴ συμβουλή τους.

— Δὲν καταλαβαίνουν, παρεπονεῖτο στὶς φίλες της, ὅτι αὐτοὶ οἱ θυμοὶ εἶνε ἀπαραίτητοι γιὰ μένα. Καὶ θὰ σᾶς ἐξηγήσω τί ἀκριβῶς συμβαίνει. Ἐργάζομαι πάρα πολύ. Ἀπὸ τὸ πρωῒ ὡς τὸ μεσημέρι, μαζὺ μὲ τὸν Φρὲντ "Ασταιρ, «προβάρουμε» τὶς «φιγοῦρες» τῶν νέων χορῶν μας. Αὐτὴ ἡ δουλειὰ δὲν εἶνε οὔτε εὔκολη οὔτε ἀναπαυτική. Οἱ χοροί μας, καθὼς ξέρετε, στηρίζουν τὴν ἐπιτυχία τους καὶ τὴν ὡμορφιά τους στὴν εὐκινησία μας καὶ στὴν ἀπόλυτη πειθαρχία τῶν ποδιῶν μας. Ἡ ἀργὲς κινήσεις κ' ἡ γρήγορες, ἐναλλάσσονται μὲ ἐκπληκτικὴν ἀκρίβεια, σύμφωνα μὲ τὸν ρυθμὸ τῆς μουσικῆς. Τὸ παραμικρὸ λάθος, ἡ ἐλαχίστη ἀργοπορία, μπορεῖ νὰ χαλάσῃ τὴ «φιγούρα» καὶ νὰ γίνῃ ἀφορμὴ νὰ ἀποτύχῃ ὁ χορός μας. Ξέρετε δὲ τί σημαίνει αὐτό; Καταστροφή!

»"Οταν ἡ Τζίντζερ Ρότζερς κι' ὁ Φρὲντ "Ασταιρ δὲν χορεύουν καλά, ποιὸς θέλετε τότε νὰ χορεύῃ;

»Αὐτὴ ὅμως, ἡ διαρκὴς προσπάθειά μας, συνεχίζει ἡ Τζίντζερ Ρότζερς, νὰ πειθαρχοῦμε στὸν ρυθμὸ τῆς μουσικῆς. ὄχι σὰν αὐτόματα, ἀλλὰ σὰν ἄνθρωποι ποὺ τὸν αἰσθάνονται καὶ ἑρμηνεύουν ὅ,τι θέλει νὰ ἐκδηλώσῃ, μᾶς τσακίζει κυριολεκτικῶς τὰ νεῦρα. Καὶ αὐτὴ ἡ κούρασι μαζεύεται μέρα μὲ τὴ μέρα, κάνει τὸ σῶμά μας νὰ τρέμῃ καὶ τσακ ζει ὅλη τὴν δρᾶσί μας. Ὁ ὀργανισμὸς ὅμως τοῦ ἀνθρώπου ἔχει τὸν τρόπο νὰ ἀνακτᾶ πάλι τὶς δυνάμεις του καὶ νὰ ξυπνάῃ τὰ ναρκωμένα νεῦρα. Καὶ ὁ καλύτερος τρόπος εἶνε ὁ θυμός... Μὴ προσπαθήσετε ποτὲ νὰ βρῆτε τὴν αἰτία τῶν φοβερῶν θυμῶν μου. Θὰ μποροῦσα νὰ χαλάσω τὸν κόσμο γιατὶ τὸ γάλα μου δὲν εἶνε ζεστό, ἀλλὰ χλιαρὸ ἢ γιατὶ εἶνε κλειστὰ τὰ παραπετάσματα τοῦ δωματίου μου. Συνήθως ὅμως αὐτοὶ οἱ φοβεροὶ καυγάδες ξεσποῦν κάθε δέκα μέρες καὶ ἀκριβῶς πάνω στὴν ὥρα τῆς δουλειᾶς. Ὁ Φρὲντ "Ασταιρ ποὺ μὲ λατρεύει, μετράει μὲ προσοχὴ τὶς μέρες κι' ὅταν καταλαβαίνῃ ὅτι εἶνε ἡ μέρα νὰ θυμώσω, φροντίζει νὰ μοῦ δώσῃ μιὰ σχετικὴ ἀφορμή.

»— Τζ ντζερ, μοῦ λέει, μὲ μιὰ προσποιητὴ περιφρόνησι, χορεύεις σὰν καμήλα!

»Ἐγὼ σταματῶ τὸν χορό, ἀγριεύω τὰ μάτια μου πετοῦν σπίθες καὶ τὰ χείλη μου τρέμουν.

»— Πῶς εἶπες; τὸν ρωτῶ. Εἶμαι καμήλα;

»— Χορεύεις σὰν καμήλα... παρατηρεῖ μὲ ἀπάθεια ὁ "Ασταιρ.

»Αὐτὸ πειὰ ὑπερβαίνει τὰ ὅρια.

»— Κι' ἐσὺ εἶσαι ἕνας ἄξεστος χωριάτης! τοῦ φωνάζω.

»— Εἶμαι...

»— ... "Ενας ἐλεεινός! "Ενας λῃστής! "Ενας κακοῦργος! "Ενας πίθηκος!

»Καὶ τὸν πλησιάζω γιὰ νὰ τοῦ ἐπιτεθῶ καὶ νὰ τὸν γρατσουνίσω μὲ τὰ νύχια μου. Μὰ ἐκεῖνος σπεύδει νὰ τὸ σκάσῃ. Τότε ἀρχίζει τὸ μεγάλο παιγνίδι! Ἀναστατώνω τὸ σπίτι, σπάζω τὰ ἔπιπλα καὶ πετάω τὶς γλάστρες μὲ τὰ λουλούδια στὸ δρόμο!

»Αὐτὸς ὁ... ἄνεμος τῆς καταστροφῆς κρατάει μιὰ ὥρα. "Επειτα ἐξαντλημένη, πέφτω σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ ἀρχίζω νὰ κλαίω.

»Ὁ Φρὲντ "Ασταιρ, ποὺ ξέρει πόσο διαρκεῖ ὁ θυμός μου, ἔρχεται πάλι νὰ μὲ ἐπισκεφθῇ.

»— Σοῦ ζητῶ συγγνώμη ποὺ σὲ προσέβαλα, μοῦ λέει.

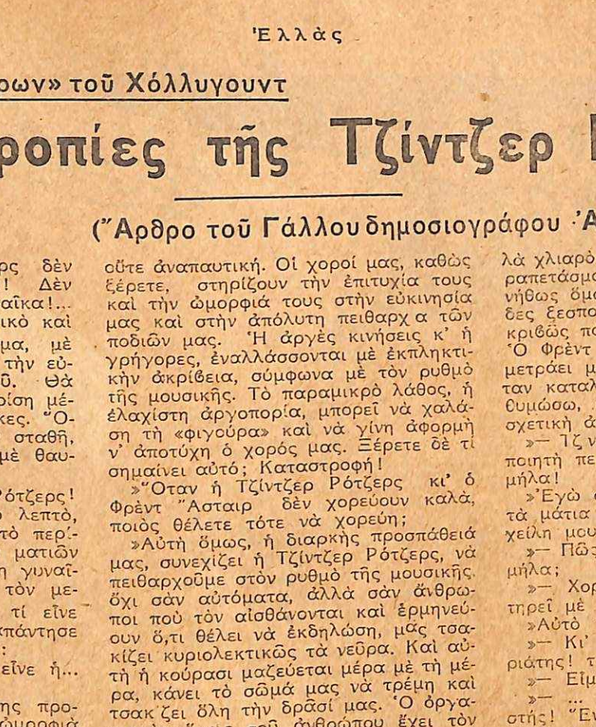
»Κι' ἐγὼ ποὺ ἔχω πάντα μιὰ... δικαιολογία τῶν θυμῶν μου, τὸν συγχωρῶ.

»"Ετσι, δέκα μέρες κατόπιν, συνεχίζουμε πάλι τὴ δουλειά μας, ἀγαπημένοι καχωρὶς κανένα ἐπεισόδιο».

* * *

Αὐτὴ εἶνε μιὰ ἀπὸ τὶς ἰδιοτροπίες τῆς Τζίντζερ Ρότζερς. Μιὰ ἄλλη ἐξ ἴσου ἐπικίνδυνη, εἶνε ἡ μανία της νὰ κάνῃ ἄσχημα ἀστεῖα στοὺς φίλους της καὶ στοὺς θαυμαστάς της. Ἰδοὺ μία ἀπὸ τὶς πιὸ τελευταῖες ἱστορίες της:

Ἐδῶ κι' ἕνα μῆνα εἶχε πάει στὸ Χόλλυγουντ μιὰ ἀπὸ τὶς διεθνοῦς φήμης προσωπικότητες τῆς Νέας Ὑόρκης. "Ηθελε, γιὰ λόγους ἐντυπωσιακοὺς, νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ συζητήσῃ μὲ τοὺς διασήμους «ἀστέρες». Ἐπεσκέφθη φυσικὰ τὴν Γκρέτα Γκάρμπο, τὴν Τζόαν Κράφ (Συνέχεια στὴ σελ. 60).

Μιὰ χορευτικὴ «φιγούρα» τῆς Τζίντζερ Ρότζερς καὶ τοῦ Φρὲντ "Ασταιρ.

Δραματικὰ διηγήματα

Τοῦ Χέλυ Μάρτινιου

Τὰ ναυάγια τῆς ζωῆς

Τὸν εἶχα γνωρίσει σ' ἕνα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ λαϊκὰ ναυτικὰ μπὰρ τοῦ Τάμεσι ποὺ ἔχουν τὸ παράξενο ὅτι ὅλα εἶνε ἴδια. Αὐτὰ τὰ κέντρα μοιάζουν τόσο πολὺ μεταξύ τους, ὥστε ξεχνᾶ κανεὶς σὲ ποιὸ κάθησε νὰ πιῇ τὴν μπύρα του. Ἐκεῖ λοιπὸν στὸ μπὰρ τοῦ Μπάρμπα Τόμυ, κοντὰ στὴν τρίτη γέφυρα τοῦ Τάμεσι, βρῆκα τὸν ἥρωά μου χωμένο ἀνάμεσα σὲ κάτι σάπια σχοινιὰ καὶ σκουριασμένες ἁλυσίδες. Εἶχε μπροστά του ἕνα τεράστιο ποτῆρι ἀλκοὸλ καὶ κύτταζε ὁλόϊσια μπροστά του μ' ἕνα βλέμμα πεθαμένου. Καμμιὰ ἔκφρασι στὸ πρόσωπο, καμμιὰ κίνησι τοῦ ματιοῦ. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ἦταν ἕνας νεκρὸς ποὺ εἶχαν ξεχάσει νὰ τοῦ κλείσουν τὰ βλέφαρα.

Κάθησα ἀπέναντί του μιὰ δυὸ, τρεῖς ὧρες. Μ' εἶχε κυριεύσει ἡ τρέλλα νὰ ἰδῶ τέλος πάντων πόσες κινήσεις θὰ κάνῃ σ' αὐτὸ τὸ διάστημα. Τίποτε. "Εκανε πάντα μιὰ μόνο καὶ στερεότυπη κίνησι, σὰν νὰ ἦταν ἕνας μηχανικὸς ἄνθρωπος, ἕνα αὐτόματο: "Εφερνε ὡς τὰ χείλη του τὸ ποτῆρι, ἔπινε μιὰ γουλιὰ καὶ τ' ἄφηνε πάλι στὸ τραπέζι.

Φώναξα τὸν «μπάρμαν» καὶ τὸν ρώτησα ποιὸς ἦταν αὐτὸς ὁ παράδοξος ἄνθρωπος. Γέλασε μὲ τὴν περιέργεια μου καὶ μοῦ ἐξήγησε:

— Τὸν λένε Τζάκ, Τζὰκ Μοῦντερ... Δὲν εἶνε ἀπὸ τὸ «συγάφι» μας. Μὰ ξέπεσε καὶ αὐτὸς ἐδῶ μέσα, ὅπως σ' ἕνα τενεκὲ σκουπιδιῶν ἕνα τριμμένο γάντι! "Αν θὲς νὰ διασκεδάσῃς μαζύ του, κέρασέ τον κανένα ποτηράκι. "Εχει νὰ σοῦ διηγηθῇ ἕνα σωρὸ πράγματα. Ρώτησέ τον νὰ σοῦ πῇ τὴν ἱστορία τῆς Νάντιας.

Κι' ὁ «μπάρμαν» γέλασε μ' ἕνα πλατὺ γέλιο ποὺ τοῦ ἄνοιξε καὶ τοῦ φώτισε τὸ πρόσωπο σὰν ἕνα ὁλόγιομο φεγγάρι.

Πλησίασα τὸν Τζὰκ καὶ κάθησα στὸ τραπέζι του.

—«Μίστερ Μοῦντερ, τοῦ φώναξα. Τόση ὥρα σᾶς παρακολουθῶ, μὰ δὲν καταδεχτήκατε νὰ μὲ κυττάξετε... Θὰ θέλατε νὰ γίνουμε φίλοι;»

Ὁ Τζὰκ ἄπλωσε τὸ χέρι του, τὸ ἔσυρε προσεχτικὰ στὰ χέρια μου, στὰ ροῦχα μου, στὸ πρόσωπό μου κ' ὕστερα μὲ ρώτησε:

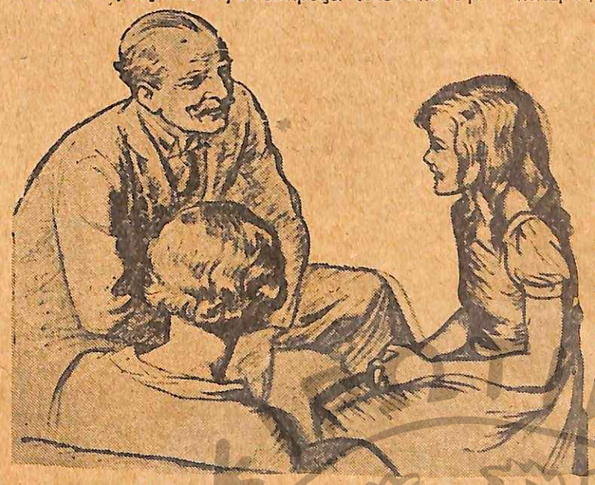
— Δὲν σᾶς γνωρίζω... Ποιὸς ἦσαστε;

Κατάλαβα μὲ φρίκη ὅτι ἦταν τυφλός. "Ενας φτωχὸς καὶ δυστυχισμένος τυφλός. Καὶ, μετανοημένος γιὰ τὴν περιέργειά μου, ἑτοιμαζόμουν νὰ τοῦ ζητήσω συγγνώμη καὶ νὰ φύγω, ὅταν ἐκεῖνος μοῦ εἶπε:

— Μείνετε... Δὲν μ' ἐνοχλεῖτε. "Αλλωστε μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς προσφέρω ἕνα ποτῆρι τζίν...

Δὲν τοῦ ἀρνήθηκα. Τὸ ἕνα ποτῆρι ἔγιναν δυό. Κ' ὕστερα ἔφτασε στὸ τραπέζι μας μιὰ ὁλόκληρη μποτίλια. Ὁ Μοῦντερ εἶχε κοκκινίσει. Εἶχε ζαλισθῇ καὶ φαινόταν ὑπερβολικὰ εὐχαριστημένος. Καὶ τότε λύθηκε ἡ γλῶσσα του. Κουβέντα μὲ κουβέντα, μοῦ διηγήθηκε ὅλη τὴν ἱστορία του, ποὺ εἶνε, μὰ τὴν ἀλήθεια, πολὺ ἐνδιαφέρουσα...

—Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, μοῦ εἶπε σὲ μιὰ στιγμή, εἶχα κι' ἐγὼ ἕνα ὤμορφο σπιτάκι. Ναί, στὴν πιὸ ὤμορφη καὶ τὴν πιὸ κεντρικὴ συνοικία τοῦ Λονδίνου. Εἶχα ἀκόμη μιὰ καλὴ γυναῖκα κι' ἕνα χαριτωμένο παιδί. Χμ, μποσεῖ νὰ μὴ μὲ πιστεύετε, μὰ αὐτὴ εἶνε ἡ καθαρὴ ἀλήθεια. Ναί, εἶχα ἕνα πολὺ ὤμορφο σπιτάκι. Κάθε βράδυ, τὴν ὥρα ποὺ γύριζα ἀπὸ τὴ δουλειά μου, ἔτρεχε ἡ κόρη μου νὰ μοῦ βγάλῃ τὰ παπούτσια καὶ νὰ μοῦ φορέσῃ τὶς παντόφλες. Κι' ἐγὼ δάκρυζα τότε ἀπὸ τὴν

...μαζευόμαστε κ' οἱ τρεῖς στὸ σαλόνι

εὐτυχία μου καὶ ξεχνοῦσα ὅλους τοὺς κόπους τῆς μέρας. Πρέπει νὰ ἔχετε ζήσει αὐτὴ τὴν εὐτυχισμένη οἰκογενειακὴ ζωὴ γιὰ νὰ μὲ καταλάβετε. Ἡ γυναῖκα μου ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ καλὲς νοικοκυρὲς τοῦ Λονδίνου. Τὰ ἔφερνε βόλτα καὶ μ' ὅσα λεφτὰ κι' ἂν τῆς ἔδινα. Καμμιὰ φορὰ καὶ χωρὶς μιὰ πέννα. Διαρκῶς εἶχε τὸ χαμόγελο στὰ χείλη κ' ἦταν τόσο ἔξυπνη, ὥστε μποροῦσε νὰ ξεγελάσῃ καὶ τὸν πιὸ αὐστηρὸ κι' ἐνοχλητικὸ πιστωτή μας. Κ' οἱ δυὸ ἀγωνιζόμαστε γιὰ νὰ κάνουμε εὐτυχισμένη τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ μας, τῆς μικρῆς Νάντιας. "Ε, τί νὰ γίνῃ; Ὅλ' αὐτὰ πέρασαν τώρα. Μὰ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ περπατοῦσα μὲ σηκωμένο ψηλὰ τὸ κεφάλι καὶ κύτταζα κατάματα τοὺς διαβάτες μ' ἕνα προκλητικὸ βλέμμα, σὰν νὰ τοὺς ἔλεγα:

— Εἶμαι εὐτυχισμένος!

Καὶ τοὺς ἔβλεπα ὅτι μὲ ζήλευαν... Ναί, μὲ ζήλευαν γιατὶ κανεὶς δὲν χωνεύει τὸν ἄλλον σ' αὐτὸ τὸν κόσμο.

Ἡ πιὸ μεγάλη ὅμως εὐχαριστησίς μου ἦταν ὅταν ἔπειτα ἀπὸ τὸ φαϊ μαζευόμαστε κ' οἱ τρεῖς στὸ σαλόνι. Ἡ γυναῖκα μου κ' ἡ Μπέμπυ, ἡ κόρη μου, μὲ θαύμαζαν... Δὲν ξέρω γιατί, μὰ κι' ἐγὼ ντρεπόμουν καμμιὰ φορὰ γιὰ τὸ μεγάλο θαυμασμὸ ποὺ μοῦ εἶχαν. "Οταν διηγούμην κατι, κρεμόντουσαν ἀπὸ τὰ χείλη μου. Μὲ θεωροῦσαν ὡς ἕνα ἀνώτερο ἄνθρωπο, ἕνα τύπο ποὺ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ εἰπῇ ποτὲ ψέματα, ποὺ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ κάνῃ καμμιὰ ἀτιμία. Κι' ἐγὼ ὁρκίζομαι στὴ μνήμη τῆς Νάντιας ὅτι ποτὲ δὲν ἔκανα κάτι κακὸ στὴ ζωή μου. "Εκρυβα μάλιστα ὅλες τὶς στενοχώριες τῆς δουλειᾶς μου καὶ τοὺς διηγούμην ὅλο εὔθυμα πράγματα. "Ημουν ἀνιεργάτης σ' ἕνα μεγάλο ἐργοστάσιο χημικῶν προϊόντων. Κέρδιζα ἀρκετά, μὰ ἔκανα ἕνα σωρὸ περιττὰ ἔξοδα. "Ετσι μόλις κατώρθωναν νὰ μᾶς φτάνουν. Μὰ, κύριε, ἤμουν πατέρας. "Ηθελα νὰ μὴ λείπῃ τίποτε στὸ παιδί μου. Ἀκόμη καὶ τὸ πιὸ ἀκριβὸ παιγνίδι ποὺ θὰ τύχαινε νὰ ἰδῇ καὶ νὰ ἐπιθυμήσῃ.

Καὶ, ξαφνικά, ὅλη αὐτὴ ἡ εὐτυχία μου μετεβλήθη στὴ πιὸ σκοτεινὴ καὶ ἀπαίσια δυστυχία.

"Ενα βράδυ, γυρίζοντας στὸ σπίτι βρῆκα τὴ Νάντια στὸ μικρὸ κρεββάτι της κατακόκκινη ἀπὸ τὸν πυρετό. Ἡ καρδιά μου πάγωσε καὶ ἄρχισα νὰ τρέμω. Μὰ κ' ἡ γυναῖκα μου ἦταν σὲ πιὸ χειρότερη κατάστασι ἀπὸ μένα. "Εκλαιγε καὶ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ ξαναδώσῃ τὴν ὑγεία στὸ παιδί μας.

Ἐγὼ ἔτοεξα νὰ φέρω ἕνα γιατρό. Ἐκεῖνος ἐξήτασε μὲ προσοχὴ τὴ Νάντια κ' ὕστερα μὲ πῆρε ἰδιαιτέρως καὶ μοῦ εἶπε μὲ σοβαρὸ ὕφος:

— Εἶσαι ἕνας πραγματικὸς ἄντρας, Τζάκ, καὶ γι' αὐτὸ θὰ σοῦ πῶ ὅλη τὴν ἀλήθεια. Μὰ θέλω νὰ σφίξῃς καλὰ τὴν καρδιά σου καὶ νὰ κρύψῃς τὸν πόνο σου. Θέλω νὰ φανῇς δυνατός.

— Ἡ Νάντια;... ρώτησα μὲ μισόσβυστη φωνή.

— Δὲν πρόκειται νὰ ζήσῃ. Κρύωσε πάρα πολύ. "Εχει ἐκδηλώσεις φυματιώσεως. Ζήτημα εἶνε ἂν θὰ τὴν ἔχετε κοντά σας δυὸ-τρεῖς μέρες.

Ὁ γιατρὸς ἔφυγε περίλυπος, καταλαβαίνοντας τὸν σπαραγμὸ τῆς καρδιᾶς μας. Δὲν τόλμησα νὰ πῶ τίποτε στὴ γυναῖκα μου. Μόνο πῆγα καὶ κάθησα στὰ πόδια τοῦ κρεββατιοῦ τοῦ παιδιοῦ μας καὶ βάλθηκα νὰ τὸ κυττάζω στὸ πρόσωπο. Ἡ Νάντια εἶχε ὁλόξανθα μαλλιὰ καὶ ὡμορφα μάτια. Εἶχε λευκὰ καὶ τρυφερὰ χέρια πριγκήπισσας. Θυμᾶμαι ὅτι ὅταν γελοῦσε σχηματιζόταν μιὰ μικρὴ λακκοῦβα στὸ δεξὶ μάγουλό της.

Ἡ γυναῖκα μου ἔσκυψε κοντά μου καὶ μὲ ρώτησε ἀνήσυχη:

— Τί εἶπε ὁ γιατρός;

Κούνησα τὸ κεφάλι:

— Θὰ ἔρθῃ κι' αὔριο, τῆς ἀπάντησα.

Τὴν ἄλλη μέρα δὲν πῆγα στὴ δου-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 57)

Ἀπό τήν φύσιν

ΣΚΗΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Ι

ΣΥΖΥΓΙΚΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΣΤΑ ΖΩΑ

Εἶνε γνωστὸ πειὰ κι' ἔχει διαπιστωθῆ ἀπ' ὅλους τοὺς ἐπιστήμονες, ὅτι, στὸν κόσμο τῶν ζώων, τὸ ἀρσενικό, σὲ ὡρισμένες στιγμὲς, εἶνε ἱκανὸ νὰ σκοτώση τὸ θηλυκὸ ποὺ τοῦ ἀντιστέκεται.

Παράδειγμα τὸ ἐλάφι, τὸ ὁποῖο, κατὰ τὸ φθινόπωρο, κυριεύεται ἀπὸ μιὰ ἐρωτικὴ ἐπιθυμία τόσο ἀσυγκράτητη, ὥστε μπορεῖ νὰ σκοτώση μὲ τὰ κέρατά του τὴν ἐλαφίνα ποὺ δὲν θέλει νὰ γίνη δική του. Κι' ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλά, καὶ ἀφοῦ τὸ σκοτώση, ἀρχίζει νὰ τὴν ποδοπατάη μὲ λύσσα, ὡς ὕστου ν' ἀποκάμη ἀπὸ τὴν κούρασι.

Αὐτὸ ὅμως ποὺ ξαφνιάζει κυριολεκτικῶς τὸν ἐρευνητὴ τῶν μυστηρίων τῆς φύσεως, εἶνε ὅτι, συχνά, ἡ γαμήλιος τελετὴ σὲ διάφορα ζῶα, καταλήγει μὲ τὸ θάνατο τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων!

Ὅλοι οἱ φυσιοδίφαι ξέρουν πῶς γίνονται οἱ γάμοι τῶν μελισσῶν: Μιὰ μέρα, ποὺ ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ εἶνε γαλήνια καὶ ἡλιόλουστη, ἡ βασίλισσα ξανοίγεται ἀπὸ τὴν κυψέλη, πετῶντας στὸ διάστημα. Ἀμέσως ἕνα κοπάδι ἀρσενικῶν τὴν παίρνει ξοπίσω. Ἐκείνη διαλέγει τέλος αὐτὸν ποὺ τῆς ἀρέσει καὶ ζευγαρώνει μαζύ του. Μὰ τὸ ζευγάρωμα αὐτό, λόγω τῆς φύσεώς του ἰδιας, εἶνε θανάσιμο γιὰ τὸν ἐκλεκτὸ τῆς βασιλ σσης...

Ὁ Βέλγος ποιητὴς Μωρὶς Μαίτερλιγκ στὸ περίφημο ἔργο του: Ἡ Ζωὴ τῶν Μελισσῶν» γράφει σχετικῶς:

«Ἡ ἡδονὴ χτυπάει σὰν κεραυνὸς τὸ νεόνυμφο, τοῦ ἀδειάζει ὅλο του τὸ κορμί, ἔτσι ποὺ στριφογυρίζει στὸν ἀέρα καὶ πέφτει τέλος νεκρὸς κάτω».

* * *

Μὰ πόσο πιὸ καταπληκτικοὶ ἀκόμα εἶνε οἱ γάμοι μερικῶν ψαριῶν καὶ ἐντόμων ποὺ καταλήγουν μὲ δολοφονίες!

Ὁ ἰχθὺς ποὺ ὀνομάζεται ἐπιστημονικῶς «Petromyzon marinus L.», ἕνα εἶδος γαλέου, εἶν' ἕνα ψάρι μακρουλό, ἀφοῦ μεγαλώση στὴ θάλασσα, εἰσχωρεῖ σὰν τὸ σολωμό, στὰ ποτάμια, ὅπου πάει νὰ ζευγαρώση στὴν ἀρχὴ τῆς καλῆς ἐποχῆς. Ἐκεῖ διαλέγει τὸ θηλυκὸ ποὺ τοῦ ἀρέσει καί, ὅπως ἀναφέρει ὁ φυσιοδίφης Λουῒ Ρουλ, κολλάει στὸ κεφάλι του σὰν βεντοῦζα. Κολλημένο ἔτσι ἐκεῖ, γονιοποιεῖ τ' αὐγὰ ποὺ βγάζει τὸ θηλυκό.

Μὰ ἡ ἕνωσις αὐτὴ τελειώνει μὲ φόνο! Τὸ ἀρσενικό, καθὼς ἔχει προσκολληθῆ μὲ τὸ ἀτελέωτο αὐτὸ φίλημα στὸ θηλυκό, τὸ δαγκάνει καὶ τοῦ ξεσχίζει τὶς σάρκες. Τὸ τρυπάει καὶ τὸ κομματιάζει καί, ὅταν τέλος ὁ σύζυγος ἀποσύρεται, ἀφήνει τὸ ταῖρι του πληγωμένο, ἕτοιμο νὰ ψοφήση, ἀληθινὸ ράκος, χωρὶς ἀντίσταση, ποὺ τὸ παρασύρει τὸ ρεῦμα...

Καὶ σκέφτεται κανεὶς πόσο ἐφαρμόζεται στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἡ φράσις τοῦ Πλάτωνος, ποὺ λέει:

«Ὁ ἐραστὴς ἀγαπάει τὴν ἐρωμένη ὅπως ὁ λύκος ἀγαπάει τὸ ἀρνί».

* * *

Σὲ ἄλλα ζῶα πάλι, ἡ σύζυγος σκοτώνει τὸ σύζυγό της ἀμέσως μετὰ τὴν ἕνωσι. Σὲ μερικὲς ἀράχνες, στοὺς γούλλους, στοὺς χρυσοκαράβους, τὸ ἀρσενικὸ... καταβροχθίζεται ἀπὸ τὸ θηλυκὸ ἀμέσως μετὰ τὴ γαμήλιο τελετή. Μὰ τὸ ἔντομο γιὰ τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ μιλήσουμε ἰδιαιτέρως στὴν περίπτωσι αὐτή, εἶνε ἐκεῖνο ποὺ ὀνομάζεται ἐπιστημονικῶς «Mantis religiosa», (Θρησκευτικὸς μάντις).

Τὸ ἔντομο αὐτὸ συναντᾶται ἐν ἀφθονί'α στὴ μεσημβρινὴ Γαλλία, στὶς ἀρχὲς τοῦ κολοκαιριοῦ ἢ τοῦ φθινοπώρου. Ἔχει μάκρος πέντε καὶ ἑφτὰ ἑκατοστόμετρων, εἶνε πράσινο ἢ σκοῦρο καὶ ζῆ μέσα στοὺς θάμνους, ἀπάνω στοὺς φράχτες καὶ στ' ἀμπέλια, μοναχικό, ἀκίνητο, παραμονεύοντας μιὰ

Δὲν ὑπάρχει τίποτε πιὸ τραγικὸ ἀπὸ τοὺς ἔρωτες τοῦ ἐντόμου αὐτοῦ. Ὅλοι οἱ φυσιοδίφες, ἀπὸ τοῦ Φάμπρ μέχρι τῶν συγχρόνων, ἔχουν κάνει πειραματικὲς παρατηρήσεις σχετικῶς.

Ἔπιασαν δηλαδὴ κι' ἔκλεισαν σ' ἕνα κουτὶ ἕνα ἀρσενικὸ ἀπὸ τὰ ἔντομα αὐτὰ κι' ἔπειτα βρῆκαν κι' ἕνα θηλυκὸ καὶ τὸ ἔβαλαν κι' αὐτὸ μέσα στὸ κουτὶ γιὰ νὰ ζευγαρώσουν. Μὰ μόλις τὸ ἀρσενικὸ πλησίασε τὸ θηλυκό, τὸ τελευταῖο τὸ ἔπιασε ἀπότομα καὶ τοῦ... ἔκοψε τὸ κεφάλι. Ἀποκεφαλισμένο, μὰ ὄχι κι' ἀποθαρρημένο, τὸ ἀρσενικὸ ἐξακολούθησε τὶς ἐρωτοτροπίες του μὲ τὴν σκληρὴ τῆς καρδιᾶς του. Ἔτσι στὸ τέλος ζευγάρωσαν, μὰ τὴν ἄλλη μέρα τὸ θηλυκὸ... καταβρόχθισε καὶ τὸ ὑπόλοιπο σῶμα τοῦ ἀρσενικοῦ.

Μι' ἄλλη φορὰ πάλι, σ' ἕνα κουτὶ ὅπου ζευγάρωναν ἕνα θηλυκὸ κι' ἕνα ἀρσενικὸ μάντεις ἔβαλαν κι' ἕνα δεύτερο θηλυκό. Ἡ παρείσακτος ὥρμησε ἀμέσως ἐναντίον τοῦ ζευγαριοῦ, χώρισε κτηνωδῶς τοὺς συζύγους κι' ἄρχισε μὲ τὴν ἀντίζηλό της, ἕναν ἄγριο ἀνῶνα, ἀπὸ τὸν ὁποῖο βγῆκε νικήτρια. Τὸ ἀρσενικό, τρομοκρατημένο, εἶχε καταφύγει σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ κουτιοῦ. Ἀπὸ κεῖ, εἶδε τὴ νικήτρια νὰ σέρνη θριαμβευτικὰ τὸ θῦμα της μπροστά του καὶ κατόπιν νὰ τὸ καταβροχθίζη...

Ἀφοῦ τελείωσε τὸ γεῦμα της, ἡ... δράκαινα ἐνδιαφέρθηκε καὶ γιὰ τὸ ἀρσενικό. Τὸ τράβηξε ἀπὸ τὴ γωνί'α του, τοῦ ἔκοψε τὸ κεφάλι του, τὸ... παντρεύτηκε καὶ τὸ κατεβρόχθισε κατόπιν.

Ἡ ἴδια μανοῦβρα μπορεῖ νὰ ἐπαναληφθῆ. Ὁ Φάμπρ παρακολούθησε κάποτε ἕνα θηλυκὸ ποὺ ζευγάρωσε διαδοχικὰ μὲ ἑφτὰ ἀρσενικὰ καὶ «τὰ ἔκανε νὰ πληρώσουν ὅλα μὲ τὴ ζωή τους, τὴν ἡδονὴ τοῦ γάμου».

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ πολλὰ ἄλλα θηλυκὰ ἔντομα. Παράδειγμα σχετικὸ εἶνε ἕνα εἶδος κάμπιας ποὺ ζῆ στὴ Βραζιλιανὴ ζούγκλα.

Ἡ κάμπια λοιπὸν αὐτὴ παντρεύεται διαδοχικῶς πέντε μὲ δέκα συζύγους, τοὺς ὁποίους καταβροχθίζει ἀμέσως μετὰ τὸ γάμο της.

* * *

Μὰ σὲ τί ὀφείλεται, τάχα, ἡ τόσο σκληρὴ αὐτὴ στάσις τῶν θηλυκῶν αὐτῶν «Μάντεων» καὶ τῶν Βραζιλιανῶν καμπῶν πρὸς τ' ἀρσενικά;

Σύμφωνα μὲ τὴν θεωρία τοῦ φυσιοδίφου Λουῒ Πορτιέ, τὸ θηλυκὸ ποὺ γεννάει ἐπανειλημμένως καὶ κάνει μέσα σ' ἕνα μικρὸ χρονικὸ διάστημα χιλιάδες αὐγῶν, σπρώχνεται ἀπὸ τὸ ἔνστικτό του ν' ἀποκτήση τὶς θρεπτικὲς οὐσίες, τὶς ἀπαραίτητες γιὰ τὴν ἐπώασι.

Κι' ἀπ' αὐτὲς τὶς οὐσίες, ἐκεῖνες ποὺ δυσκολεύεται περισσότερο νὰ βρῆ εἶνε ἡ ἀλκαλοειδεῖς, ἡ πιὸ ἀπαραίτητες δηλαδή. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν αὐγῶν εἶνε ἀμέτρητος, τοῦ χρειάζονται ἡ οὐσίες αὐτὲς ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ συμπυκνωμένες... Ποῦ θὰ τὶς βρῆ ὅμως ἔτσι ὅπως τὶς θέλει;... Ποῦ ἀλλοῦ παρὰ στὸ ταῖρι του... Γι' αὐτὸ καὶ σπεύδει νὰ καταβροχθίση τὸ ἀρσενικό, μόλις αὐτὸ γίνεται ἄχρηστο γιὰ τὴν ἀναπαραγωγὴ τοῦ εἴδους.

Αὐτὰ τὰ συζυγικὰ δράματα τοῦ βασιλείου τῶν ζώων, θυμίζουν τὸ στίχο τοῦ Οὐάϊλντ στὴ «Μπαλλάντα τῆς φυλακῆς τοῦ Ρῆντιγκ»:

«Σκοτώνει κανεὶς ὅ,τι ἀγαπᾶ!...»

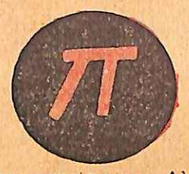
Ο ΦΥΣΙΟΔΙΦΗΣ

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ θὰ μιλήσουμε γιὰ ἄλλες περίεργες καὶ καταπληκτικὲς λεπτομέρειες ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν ζώων.

Φιλολογικὰ σημειώματα

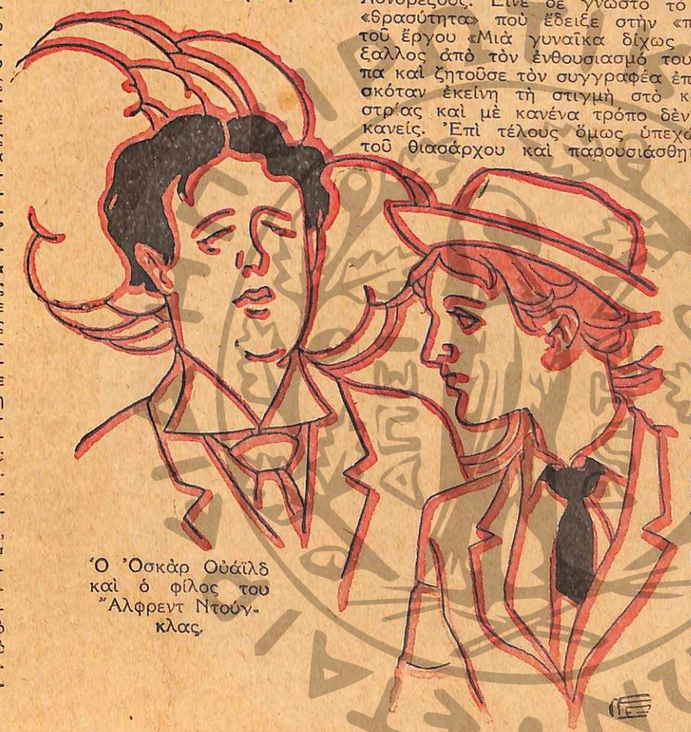
Ἡ δίκη τοῦ Ὄσκαρ Οὐάϊλδ

Νέαι ἀποκαλύψεις τοῦ περιφήμου λόρδου Ἄλφρεντ Ντούγκλας γιὰ τὸν φίλο του Ὄσκαρ Οὐάϊλδ. Ὁ σνομπισμὸς τοῦ συγγραφέως τῆς «Σαλώμης». Πῶς ἐλάτρευε τοὺς ἀριστοκράτες. Τὸ «νερώνειο» χτένισμά του. Ἡ διαλέξεις του στὴν ἐπαρχία. Ὁ Ὄσκαρ Οὐάϊλδ στὸ δικαστήριο. Ἡ ἀπαντήσεις του στὸν εἰσαγγελέα, κλπ. κλπ.

ΠΙΝ μὲ γνωρίσει ὁ Ὄσκαρ Οὐάϊλδ δὲν εἶχε μπορέσει ἀκόμα νὰ γίνη δεκτὸς στ' ἀριστοκρατικὰ σαλόνια. Ἦταν τόσο φανερὰ σνόμπ, ὥστε προκαλοῦσε ἕνα σωρὸ ἐπιφυλάξεις σ' ἐκείνους ποὺ ἐλάτρευαν σὰν φανατικοὶ μύστες τὸν σνομπισμό. Μ' ἄλλα λόγια ἡ «ἀναίδειά» του τὸν παρουσίαζε στὰ μάτια τους ὡς παρείσακτο. Δὲν μπόρεσα δὲ ποτὲ νὰ καταλάβω πῶς ἕνας ἄνθρωπος τοῦ ταλέντου του καὶ τῆς ἀξίας του μποροῦσε νὰ ἐπιθυμῆ τόσο φλογερὰ νὰ γίνη στενὸς φίλος μερικῶν προσώπων ποὺ δὲν εἶχαν καμμιὰ ἄλλη ἀξία, παρὰ μόνο ἕνα μεγάλο καὶ παληὸ ὄνομα ποὺ τὸ εἶχαν κληρονομήσει ἀπὸ τοὺς προγόνους τους. Κάθε λόρδος ἦταν γιὰ τὸν Ὄσκαρ Οὐάϊλδ ἕνα ἐξαιρετικὸ πρόσωπο καὶ κάθε δούκισσα ἡ ὡραιοτέρα γυναῖκα τῆς γῆς. Εἶχε, καθὼς θλέπετε ἕνα τρομακτικὸ πάθος γιὰ τοὺς τ τλους εὐγενείας καὶ μποροῦσε νὰ ὑποθληθῆ σ' ἕνα σωρὸ ἀφάνταστες θυσίες, φτάνει νὰ κατάφερνε ν' ἀνταλλάξη δυὸ-τρεῖς ἀσήμαντες λέξεις μὲ μιὰ ἀριστοκράτισσα.

Ἡ συντροφιὰ τῶν προσωπικῶν φίλων του μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι ὡς ἕνα μάζευμα ἀπὸ τὰ πιὸ παράξενα καὶ τὰ πιὸ ἀλλοπρόσαλλα ὑποκείμενα. Ἐκεῖνος ὅμως μοῦ ἔλεγε πὼς ἦσαν θελκτικοὶ κι' ἀνώτεροι ἄνθρωποι, ποὺ θὰ γινόντουσαν σὲ λίγο τρισένδοξοι. Ὅταν ὡστόσο προσκαλοῦσε αὐτοὺς τοὺς φίλους του σὲ γεῦμα, πήγαινε μαζύ τους σὲ μιὰ μποέμικη ταβέρνα στὴν κακόφημη τότε συνοικία τοῦ Σόχο καὶ τοὺς κερνοῦσε κρασὶ ποὺ ἡ μποτίλλια εἶχε ἕνα μόνο σελλίνι. Ἐμένα ὅμως, τὸ λόρδο Ἄλφρεντ Ντούγκλας, μὲ προσκαλοῦσε πάντα στὸ ἀριστοκρατικὸ ἑστιατόριο «Οὐίλλις» καὶ ξόδευε μεγάλα ποσὰ γιὰ τὰ πιὸ ἐκλεκτὰ φαγητὰ καὶ τὶς περιφημότερες σαμπάνιες. Τὸ περίεργο δὲ εἶνε ὅτι αὐτὸς ὁ «αἰσθητικὸς τῆς ζωῆς» ἦταν τρομερὰ λαίμαργος κι' ὅτι μποροῦσε ν' ἀδειάση μιὰ ὁλόκληρη κουζίνα. Ἐπίσης ἔπινε πάρα πολὺ κι' ὡστόσο δὲν τὸν εἶδα ποτὲ μεθυσμένο. Εἶχε ἕνα στομάχι παροιμιώδους ἀντοχῆς, γιατὶ μποροῦσε νὰ χωνέψη ἀκόμη καὶ τὶς πέτρες. Κι' ἔτσι ἐνῶ ἦταν ἕνας ὑγιέστατος ἄνθρωπος, ποὺ μποροῦσε ν' ἀφοσιωθῆ στὴν τέχνη του καὶ νὰ γράψη ἀριστουργήματα, προτιμοῦσε νὰ χάνη τὸν καιρό του σ' ἐπιδείξεις, τριγυρίζοντας στὰ νυχτερινὰ κέντρα μὲ τὴν περίφημη «αἰσθητικὴ φορεσιά» του, ποὺ ἀπετελεῖτο ἀπὸ μιὰ μαύρη βελούδινη ζακέττα, ἐπάνω ἀπὸ μιὰ κάτασπρη μπλούζα. Ἡ γοβάτα του ἔπαιρνε τὰ πιὸ ἀπίθανα σχήματα καὶ τὸ ἀριστερὸ χέρι του κρατοῦσε πάντα ἕνα τριανταφύλλο ἢ ἕνα ἡλιοτρόπιο μὲ πολὺ μακρὺ μίσχο.

Ὁ Ὄσκαρ Οὐάϊλδ καὶ ὁ φίλος του Ἄλφρεντ Ντούγκλας.

Ὅταν ἐγύρισε ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ, ὅπου εἶχε κάνει μιὰ σειρὰ διαλέξεις, στὶς ὁποῖες ἐκήρυσσε ὅτι ἡ τέχνη δημιουργεῖ τὴ ζωὴ κι' ὄχι ἡ ζωὴ τὴν τέχνη, ἄλλαξε τὸ χτένισμα τῶν μαλλιῶν του κι' ἄρχισε νὰ χτενίζεται, σύμφωνα μὲ τὴν κόμμωσι ποὺ εἶχε δῆ στὴν προτομὴ τοῦ Νέρωνος, στὸ Λοῦβρο. Αὐτὸ τὸ «νερώνειο» χτένισμά του προκάλεσε κάποιο θόρυβο τότε κι' ὁ Ὄσκαρ Οὐάϊλδ ἔγινε ἕνα εἶδος ἀξιοπεριέργου θεάματος. Μπορεῖ βέβαια μιὰ τέτοια ἐπιπόλαιη περιέργεια νὰ μὴν εὐχαριστοῦσε διόλου τὴν ψυχή του, μὰ ἱκανοποιοῦσε πληρέστατα τὴ ματαιοδοξία του, κι' αὐτό, γιὰ τὸν Οὐάϊλδ, ἦτανε τὸ σπουδαιότερο.

Μόλις γύρισε λοιπὸν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ, ἄρχισε μιὰ σειρὰ διαλέξεων στὴν ἐπαρχία, γιατὶ στὸ Λονδῖνο, ὅλος ὁ κόσμος πειὰ ἤξερε τὶς τρέλλες του καὶ τὶς παραδοξολογίες του. Κι' ἔτσι, οἱ ἀγαθοὶ ἐπαρχιῶτες ἔτρεχαν νὰ δοῦν τὸν δανδῆ μὲ τὴν «αἰσθητικὴ φορεσιὰ» καὶ γέμιζαν ἀσφυκτικῶς τὴν αἴθουσα ὅπου ἔκανε τὶς διαλέξεις του γιὰ τὴ ζωὴ καὶ γιὰ τὴν τέχνη. Γρήγορα ὅμως ἀπογοητεύθηκαν, γιατὶ ὁ δανδῆς μὲ τὸ «νερώνειο» χτένισμα, δὲν παρουσιάσθηκε οὔτε μιὰ φορὰ στὸ θῆμα μὲ τὴν «αἰσθητικὴ φορεσιὰ» του, ἀλλὰ μ' ἕνα ἁπλὸ σκοῦρο κοστοῦμι. Ἡ πρώτη διάλεξις ὡστόσο ἦταν κι' ἕνα σκληρὸ μάθημα γιὰ τὸν ἴδιο τὸν Οὐάϊλδ. Ὅταν οἱ ἐπαρχιῶτες εἶδαν ὅτι ὁ περίφημος δανδῆς δὲν καταδέχθηκε νὰ παρουσιασθῆ μπροστά τους μὲ τὴν «αἰσθητικὴ φορεσιά» του, σηκώθηκαν ἀμέσως κι' ἄδειασαν τὴν αἴθουσα τῆς διαλέξεως. Οἱ ἐπαρχιῶτες, ὀδυσώπητοι, δὲν τοῦ συγχώρεσαν αὐτὴ τὴν πρόκλησι. Μὰ ὁ Οὐάϊλδ δὲν μεταχειριζόταν μὲ καλύτερο τρόπο τοὺς Λονδρέζους. Εἶνε δὲ γνωστὸ τὸ ἀνέκδοτό του, γιὰ τὴν «θρασύτητα» ποὺ ἔδειξε στὴν «πρεμιέρα» τοῦ θεατρικοῦ τοῦ ἔργου «Μιὰ γυναῖκα δίχως σημασία». Ὁ κόσμος ἔξαλλος ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό του, χειροκροτοῦσε ἀδιάκοπα καὶ ζητοῦσε τὸν συγγραφέα ἐπὶ σκηνῆς. Ὁ Οὐάϊλδ βρισκόταν ἐκείνη τὴ στιγμὴ στὸ καμαρίνι τῆς πρωταγωνιστρίας καὶ μὲ κανένα τρόπο δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἐνοχλήση κανείς. Ἐπὶ τέλους ὅμως ὑπεχώρησε στὶς παρακλήσεις τοῦ θιασάρχου καὶ παρουσιάσθηκε καπνίζοντας στὴν ἄκρη τῆς σκηνῆς. Ἔπειτα, ἔκανε νόημα νὰ κοπάση ὁ θόρυβος καὶ ὅταν ἡσύχασαν οἱ θεαταί, τοὺς εἶπε μὲ μιὰ ἤρεμη καὶ ἀδιάφορη φωνή:

— Τὸ ξέρω πὼς δὲν εἶνε εὐγενικὸ νὰ παρουσιάζωμαι μπροστά σας μὲ τὸ τσιγάρο στὸ στόμα, ἀλλὰ πρέπει νὰ παραδεχθῆτε πὼς εἶνε λιγώτερο εὐγενικὸ νὰ μ' ἐνοχλῆτε τὴν ὥρα ποὺ καπνίζω τὸ τσιγάρο μου!...

Περιττὸ νὰ σᾶς ἀναφέρω πὼς ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ Ὄσκαρ Οὐάϊλδ ἀποθεώθηκε.

Ὁ κυνικὸς αὐτὸς δανδῆς, ὅπως ἦταν φυσικό, εἶχε καὶ πολλοὺς θανασίμους ἐχθροὺς κι' ὁ πιὸ ἀδυσώπητος, ὁ πιὸ σκληρὸς ἀπ' ὅλους ἦταν ὁ πατέρας μου.

Ὁ πατέρας μου δὲν συγχωροῦσε μὲ κανένα

τρόπο τὴν καλλιτεχνικὴ φιλία μου γιὰ τὸν Οὐάϊλδ. Αὐτὴ ἡ ἀνεξήγητη ἔχθρα ἦταν μία ἀπὸ τὶς πιὸ παράξενες ἰδιοτροπίες του.

Τόσο μεγάλη λοιπὸν ἦταν ἡ λύσσα του γι' αὐτὲς τὶς σχέσεις μας, ὥστε ἔγραφε μὲ τὸ διαμάντι τοῦ δακτυλιδιοῦ του στὰ τζάμια τῆς λέσχης του προσβλητικοὺς ὑπαινιγμοὺς γιὰ τὸν Ὄσκαρ Οὐάϊλδ ποὺ τὸν θεωροῦσε ὡς ἕνα καμποτῖνο μὲ κακὸ γοῦστο, ἕναν ἐπικίνδυνο τυχοδιώκτη, ἕνα πολὺ ὕποπτο ὑποκείμενο. Ὁ πατέρας μου εἶχε τὴ γνώμη, ὅτι ὁ ἐκκεντρικὸς αὐτὸς δανδῆς ποὺ τριγύριζε στὸ Λονδῖνο κρατῶντας στὸ χέρι ἕνα τριαντάφυλλο, ἦταν ὁ χειρότερος ἐχθρὸς τῆς ἀγγλικῆς νεολαίας. Οἱ νέοι τῆς ἐποχῆς μου ἐλάτρευαν τὰ σπὸρ καὶ τὴν πυγμαχία. Ὁ Ὄσκαρ Οὐάϊλδ παρέσυρε τοὺς νέους τῆς γενεᾶς μου σὲ θηλυπρέπειες, ποὺ θὰ ὡδηγοῦσαν στὴν καταστροφὴ τὴν ἀγγλικὴ ράτσα. Ἐκεῖνος ὅμως ἀντιμετώπιζε μὲ ἀδιαφορία ὅλες αὐτὲς τὶς συκοφαντίες.

Παρ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἀδιαφορία, οἱ ἐχθροί του δὲν ἔπαυαν οὔτε μιὰ στιγμὴ τὶς ἐπιθέσεις τους. Καὶ μιὰ ἡμέρα τὸ σκάνδαλο ξέσπασε μὲ πάταγο. Ὁ Ὄσκαρ Οὐάϊλδ σύρθηκε στὰ δικαστήρια!... Οἱ φίλοι του κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος ποὺ ἤξερα τὶς ἐνέργειες τοῦ πατέρα μου, τὸν συμβουλεύαμε νὰ φύγη γιὰ λίγο καιρὸ ἀπὸ τὴν Ἀγγλία. Μὰ ἐκεῖνος δὲν ἄκουγε κανένα.

— Θέλω νὰ δῶ ὡς ποῦ μπορεῖ νὰ φθάση ἡ βλακεία τοῦ κόσμου!... μᾶς ἔλεγε.

Κι' ἔτσι, ὕστερ' ἀπὸ λίγο καιρό, ἄρχισε τὸ δραμα τῶν ἀνακρίσεων καὶ τῆς δίκης. Ὁ Οὐάϊλδ δὲν δίστασε νὰ χαρακτηρίση αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι ὡς μιὰ «δικαστικὴ δολοφονία».

Ὅταν ὁ εἰσαγγελεὺς διάβασε τὴν ποιητικὴ συλλογὴ τοῦ, Οὐάϊλδ ποὺ ἦταν ἀφιερωμένη σὲ μένα, «στὸν ἀγαπημένο Λόρδο Ἄλφρεντ Ντούγκλας», ἀπόμεινε κατάπληκτος καὶ τοῦ εἶπε:

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.— Αὐτὴ ἡ συλλογὴ εἶνε πάρα πολὺ παράξενη!...

ΟΥΑΪΛΔ. — Δὲν ἔχω κανένα λόγο νὰ τὸ ἀμφισβητήσω. Σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ δὲν ἔκανα τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ γράφω παράξενα, ἐξαιρετικὰ παράξενα πράγματα.

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ. — Κι' ἐστέλνατε τέτοιου εἴδους ποιήματα συχνὰ στὸν λόρδο Ἄλφρεντ Ντούγκλας;

ΟΥΑΪΛΔ.— Κανεὶς, οὔτε κι' ἐγώ, δὲν μπορεῖ νὰ γράφη συχνὰ τέτοια ποιήματα!...

Ὁ εἰσαγγελεὺς κατόπιν τὸν ρώτησε ἂν ἕνα ἀνώνυμο καὶ ἀνήθικο σύγγραμμα τὸ εἶχε γράψει αὐτός, ὅπως τὸν συκοφαντοῦσαν οἱ ἐχθροί του.

ΟΥΑΪΛΔ.— Τὸ βιβλίο αὐτὸ δὲν εἶνε δικό μου!...

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.— Τὸ βρίσκετε ἀνήθικο;

ΟΥΑΪΛΔ.— Τὸ θεωρῶ κάτι χειρότερο ἀπὸ ἀνήθικο: τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶνε κακογραμμένο!...

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.— Τί θέλετε νὰ πῆτε;

ΟΥΑΪΛΔ.— Ἕνα βιβλίο δὲν εἶνε ἠθικὸ ἢ ἀνήθικο. Εἶνε ἁπλούστατα, καλογραμμένο ἢ κακογραμμένο. Ἔτσι κρίνεται ἡ ἀξία του.

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ.— Ἔχετε παράξενες ἰδέες... Πῶς ἐκφρασθήκατε γιὰ τὸ Θεό;

ΟΥΑΪΛΔ.— Εἶπα ἐδῶ καὶ λίγο καιρὸ πὼς ὁ κόσμος πλησίαζε στὴν καταστροφή, γιατὶ οἱ μισοὶ ἄνθρωποι δὲν πιστεύουν πειὰ στὸ Θεὸ κ' οἱ ἄλλοι μισοὶ δὲν πιστεύουν πειὰ σὲ μένα!...

Αὐτὸ μόνο θὰ ἦταν ἀρκετὸ γιὰ τοὺς δικαστάς του νὰ ἐκδώσουν τὴν γνωστὴ ἀδυσώπητη ἀπόφασι. Κι' ἔτσι ὁ διάσημος δανδῆς, ὁ ποιητὴς μὲ τὸ «νερώνειο» χτένισμα, κλείσθηκε στὴ φυλακὴ ὡς κατάδικος μὲ αὔξοντα ἀριθμὸ «33». Ὅταν ξαναγύρισε στὸν κόσμο, παρουσιάσθηκε μὲ ἄλλο ὄνομα, μ' ἕνα ψευδώνυμο: Σεβαστιανὸς Μέλμοθ. Μὰ κανεὶς δὲν εἶχε ξεχάσει τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν καλλιτέχνη μὲ τὴν τραγικὴ μοῖρα ποὺ λεγόταν Ὄσκαρ Οὐάϊλδ.

Λόρδος ΑΛΦΡΕΝΤ ΝΤΟΥΓΚΛΑΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἕνας τραγωδὸς τῆς παλαιᾶς σχολῆς καὶ τῆς... κακῆς ὥρας, ὅταν ἔπαιξε κάποτε τὸ ρόλο τοῦ Ἀμλέτου, ἔγινε δεκτὸς μὲ... αὐγά!

Ἕνας συνάδελφός του τότε γιὰ νὰ τὸν παρηγορήση τοῦ εἶπε:

— Ἄχ, φίλε μου! Σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴ χώρα δὲν ἐκτιμαται ἡ ὑψηλὴ τέχνη. Ἔπρεπε νὰ πᾶς στὴν Νότιο Ἀφρικὴ γιὰ νὰ δῆς...

— Ἄ! Μὴν τὸ λὲς αὐτό, τοῦ ἀπάντησε τρομαγμένος ὁ τραγωδός. Ἐγὼ ξέρω ὅτι ἐκεῖ κάτω ἔχουν αὐγὰ.... στρουθοκαμήλου!...

* * *

Ὁ διάσημος θαρύτονος Σάντλεϋ σὲ μιὰ καλλιτεχνική του περιοδεία ποὺ ἔκανε ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια στὸ Μεξικό, ἔσωσε τὴ ζωὴ τὴ δική του καὶ ἄλλων συναδέλφων του χάρις στὸ... λαρύγγι του.

Καθὼς ὁ θίασος ταξίδευε σὲ μιὰ ὀρεινὴ καὶ ἄγρια ἐπαρχία ἔπεσε σ' ἐνέδρα ληστῶν, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ λήστευσαν ὅλους τοὺς ἠθοποιούς, τοὺς ὡδήγησαν κατόπιν στὸ λιμέρι τους.

Οἱ ληστὰι ὅμως δυσαρεστημένοι γιὰ τὴν λεία τους — εἶχαν φαντασθῆ στὴν ἀρχὴ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ πλουσίων περιηγητῶν — ἀποφάσισαν νὰ τοὺς κρατήσουν ὡς ὁμήρους, ὥσπου νὰ τοὺς ἀποστείλουν οἱ συγγενεῖς τους ἕνα μεγάλο ποσὸ γιὰ λύτρα.

Τὸ ἴδιο βράδυ οἱ αἰχμάλωτοι, ἀφοῦ ἔφαγαν ἀπὸ ἕνα πιάτο σοῦπα ποὺ τοὺς ἔδωκαν οἱ ληστάι, περιτριγύρισαν τὸν Σάντλεϋ, ὁ ὁποῖος, γιὰ νὰ διασκεδάση τοὺς φίλους του, ἄρχισε νὰ σιγαντραγουδῆ μερικὰ κομμάτια ἀπὸ διάφορες ὄπερες. Ἡ μελωδία ὅμως τῶν τραγουδιῶν του ἦταν τόση, ὥστε συγκέντρωσε καὶ τοὺς ληστὰς γύρω του.

Ὅταν σταμάτησε ὁ Σάντλεϋ τὸ τραγοῦδι του, οἱ ληστάι... στραβομουτσούνιασαν καὶ ἄρχισαν νὰ τὸν παρακαλοῦν νὰ συνεχίση. Τότε ὁ διάσημος καλλιτέχνης τοὺς εἶπε, πὼς ἂν τοὺς ἄφηναν ἐλευθέρους, θὰ τοὺς τραγουδοῦσε τόσο πολὺ καλά, ὅσο δὲν τραγούδησε ποτέ του.

Οἱ ληστάι, ἔπειτα ἀπὸ μιὰ θορυβώδη σύσκεψι μεταξύ τους, στὴν ὁποία ἐπεκράτησαν οἱ... φιλόμουσοι, ἀπεδέχθησαν τὴν πρότασι τοῦ Σάντλεϋ.

Ἀμέσως τότε ὁ Σάντλεϋ τραγούδησε μὲ πάθος τέσσερα τραγούδια, τὸ ἕνα καλύτερο ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Ὅλοι ἔκλαψαν ἀπὸ τὴ συγκίνησί τους καὶ τοῦ φιλοῦσαν τὰ χέρια γιὰ τὶς εὐχάριστες στιγμὲς ποὺ τοὺς εἶχε χαρίσει.

Κατόπιν, ἀφοῦ τελείωσε αὐτὴ ἡ ὑπαίθριος παράστασις, οἱ ληστάι, συνεπεῖς στὴν ὑπόσχεσί τους, ἐλευθέρωσαν τοὺς ἠθοποιούς, δίνοντας ἐπὶ πλέον στὸν Σάντλεϋ καὶ διάφορα δῶρα.

* * *

Ὁ διάσημος Ἄγγλος ἠθοποιὸς Τζέϊμς Κοῦπερ ἔδειχνε τόσην οἰκειότητα μὲ τοὺς θεατάς, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐλάτρευαν γιὰ τὴν τέχνη του καὶ τὴν ἑτοιμότητα τοῦ πνεύματός του, ὥστε πολλὲς φορὲς κατὰ τὴν ὥρα τῆς παραστάσεως, δημιουργοῦντο διάφορα σπαρταριστὰ ἐπεισόδια.

Τὸ 1925, παιζόταν στὸ Λονδῖνο τὸ ἔργο «Ἡ Ἐκδίκησις τοῦ Τζέφ». Ξαφνικά, στὸ διάλειμμα τῆς πρώτης πράξεως, ὁ Κοῦπερ, παρουσιάστηκε στὴν σκηνή, ὁποκλίθηκε στὸ κοινὸ καὶ μὲ τὴν μεγαλύτερη ἐπισημότητα εἶπε:

— Κύριοι!... Σήμερα δὲν θὰ γίνη ὁ φόνος τοῦ χωροφύλακος, ὅπως κάθε βράδυ, κι' αὐτὸ γιατὶ ὁ ἠθοποιὸς ποὺ ὑποδύεται τὸν ρόλο αὐτό, εἶνε ἄρρωστος. Ὡστόσο ἡ διεύθυνσις τοῦ θεάτρου, ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖ νὰ σᾶς ἱκανοποιήση γιὰ τὴν παράλειψι αὐτή, ἔχει τὴν τιμὴ νὰ σᾶς εἰδοποιήση ὅτι στὴν αὐριανὴ παράστασι θὰ σκοτωθοῦν... δυὸ χωροφύλακες!

Τοῦ κόσμου τὰ παράξενα

Ποιὰ μέλη του σώματος εἶνε ἀπαραίτητα;

Τὰ χρήσιμα καὶ τὰ ἄχρηστα ὄργανα τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Τὸ παράδειγμα τῶν θυμάτων τοῦ πολέμου. Οἱ «ζωντανοὶ κορμοί». Ἡ ἀντικατάστασις τοῦ στομάχου. Ὁ τεμαχισμὸς τοῦ ἐγκεφάλου, κλπ. κλπ.

Ἀπὸ τὸν παγκόσμιο πόλεμο πολλοὶ διάσημοι γιατροὶ ἐπίστευαν ὅτι μερικὰ ὄργανα τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως παραδείγματος χάριν ἡ σκωληκοειδὴς ἀπόφυσις, οἱ κυνόδοντες κ' οἱ φρονιμίτες, δὲν χρειάζονται διόλου γιὰ τὴν κανονικὴ λειτουργία τοῦ ὀργανισμοῦ μας κι' ὅτι ἡ σημερινὴ παρουσία τους στὸ σῶμα μας ἐξηγεῖται ὡς μιὰ ἐπιβίωσις, γιατὶ ἁπλούστατα αὐτὰ τὰ ὄργανα ποὺ τώρα μᾶς φαίνονται ὡς τελείως ἄχρηστα, σ' ἄλλους καιροὺς ἦσαν πάρα πολὺ χρήσιμα, στοὺς προγόνους μας ποὺ ξεχώριζαν πολὺ λίγο ἀπὸ τὰ ζῶα.

Τελευταῖα ὅμως, μὲ τὶς ἐκπληκτικὲς προόδους τῆς ἐπιστήμης, διεπιστώθη ὅτι αὐτὰ τὰ ὄργανα δὲν πρέπει νὰ θεωροῦνται ὡς ἄχρηστα, γιατὶ ἡ ἀμυγδαλές, παραδείγματος χάριν, ἀποτελοῦν ἕνα εἶδος παγίδας γιὰ τὰ μικρόβια κι' ὅτι ἡ σκωληκοειδὴς ἀπόφυσις ἐκτελεῖ κι' αὐτὴ μιὰ λειτουργία ὅμοια μὲ τὴ λειτουργία τῶν ὀργάνων τῆς πέψεως, συνεπῶς δὲ φαίνεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ ὄργανα τοῦ σώματός μας εἶνε κάτι πάρα πάνω ἀπὸ χρήσιμα.

Αὐτὴ ἡ διαπίστωσις τῆς ἐπιστήμης εἶνε ἀναμφισβήτητος. Μὲ τὸ νὰ εἶνε ἕνα ὄργανο χρήσιμο, δὲν σημαίνει πὼς εἶνε καὶ ἀπαραίτητο. Κι' ἔτσι εἶνε ἀρκετὰ περίεργο νὰ ἐξετάση κανεὶς ποιὰ μέλη τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος μποροῦν νὰ θυσιασθοῦν, μποροῦν νὰ λείψουν, χωρὶς αὐτὸ νὰ πάψη νὰ ζῆ.

Εἶνε περιττὸ βέβαια ν' ἀναφέρωμε πὼς χωρὶς τὶς ἀμυγδαλὲς ἢ τὴ σκωληκοειδῆ ἀπόφυσι μπορεῖ κανεὶς νὰ ζήση θαυμάσια, γιατὶ αὐτὸ τὸ ξέρει ὅλος ὁ κόσμος. Ἐπίσης ὅλοι μας ξέρουμε ὅτι τὰ φυσικὰ δόντια δὲν μᾶς εἶνε ἀπαραίτητα καὶ πὼς μποροῦμε νὰ μασᾶμε τὶς τροφὲς μ' ὅλη μας τὴ ζωὴ μὲ ψεύτικα δόντια.

Μὰ ὁ παγκόσμιος πόλεμος εἶχε ἕνα πλῆθος ἀπὸ τραγικὰ θύματα, ποὺ βρέθηκαν ξαφνικὰ στὶς πιὸ ἀφάνταστες καὶ στὶς πιὸ ἀπίστευτες καταστάσεις. Πολλοὶ εἶνε παράδειγματος χάριν οἱ στρατιῶτες ἐκεῖνοι ποὺ σώθηκαν ὡς ἐκ θαύματος ἀπὸ τὰ τραύματά τους μὲ σκληρὲς χειρουργικὲς ἐπεμβάσεις: μὲ τὸ νὰ τοὺς κόψουν δηλαδὴ καὶ τὰ δυὸ χέρια, ἀπὸ τοὺς ὥμους καθὼς καὶ τὰ δυὸ πόδια ἀπὸ τοὺς γοφούς. Βέβαια ἡ θέσις αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, τῶν «ζωντανῶν κορμῶν», ὅπως τοὺς λένε, εἶνε ἀπὸ τὶς τραγικὲς, αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ζοῦν ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. Κι' αὐτοὶ τρῶνε, κοιμοῦνται, χαίρονται κ' ὑποφέρουν. Τὸ γεγονὸς δὲ αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι τὰ χέρια μας καὶ τὰ πόδια μας δὲν εἶνε τελείως ἀπαραίτητα κι' ὅτι μποροῦμε θαυμάσια νὰ ζήσωμε καὶ χωρὶς αὐτά.

Ὅσον ἀφορᾶ τώρα γιὰ τὰ ὄργανα τῶν αἰσθήσεων, μποροῦμε πάλι νὰ ποῦμε πὼς κι' αὐτὰ δὲν μᾶς εἶνε τελείως ἀπαραίτητα. Ὅλοι μας ξέρουμε ὅτι οἱ τυφλοί, ὄχι μόνο ζοῦνε, ἀλλ' ὅτι μποροῦν ἀκόμα καὶ νὰ ἐργάζωνται.

* * *

Αὐτὰ ὡστόσο τὰ παραδείγματα δὲν μᾶς εἶνε ἀρκετά. Ἂς ἐξετάσουμε λοιπὸν τὸ ἀνθρώπινο σῶμα στὸ σύνολό του. Τί βλέπουμε τότε; Παρατηροῦμε πρωτ' ἀπ' ὅλα ὅτι ἔχομε διπλᾶ μερικὰ ὄργανα, ὅπως εἶνε τὰ νεφρὰ κ' οἱ πνεύμονες. Μᾶς εἶνε τώρα ἀπαραίτητα καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ ὄργανα; Ὄχι, βέβαια, γιατί, καθὼς ξέρετε, πολλοὶ ἄνθρωποι ζοῦν μ' ἕνα μόνο νεφρὸ καὶ μ' ἕνα μόνο πνεύμονα. Ἀλλ' ἂς βάλουμε μιὰ τάξι σ' αὐτὴ τὴν ἔρευνά μας. Ἂς ἐξετάσουμε τὰ ὄργανα τοῦ πεπτικοῦ συστήματος. Αὐτὸ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ στόμα, εἴδαμε δὲ ὅτι μποροῦμε θαυμάσια ν' ἀντικαταστήσουμε ὅλα τὰ δόντια μας μὲ ψεύτικα, χωρὶς νὰ παρατηρηθῆ καμμιὰ ἀνωμαλία στὴ ζωή μας. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὰ δόντια, στὸ στόμα μας βρίσκεται καὶ ἡ γλῶσσα. Μὰ κι' αὐτὴ μπορεῖ νὰ λείψη, ὅπως συμβαίνει σὲ πολλοὺς καρκινοπαθεῖς, χωρὶς καμμιὰ ἀπολύτως βλάβη τοῦ συστήματος τῆς πέψεως. Ὅσο τώρα γιὰ τὸν οἰσοφάγο, οἱ γιατροὶ μᾶς λένε πὼς μποροῦν νὰ τὸν ἀντικαταστήσουν μιὰ χαρὰ μὲ μιὰ λαστιχένια σωλῆνα. Κατόπιν καὶ ἡ τραχεῖα, καθὼς καὶ ὁ λάρυγγας, μποροῦν νὰ λείψουν, φτάνει νὰ βάλουμε στὴ θέσι τους εἰδικὰ τεχνητὰ ὄργανα.

Ἀριστερά: Ἡ μὶς Μάρθα Χάλ., μολονότι δὲν ἔχει χέρια, εἶνε μιὰ πρώτης τάξεως... μαγείρισσα! Στὸ κέντρο: Ὁ Ἀλμπὲρ Φρουαιτεβῶ, στρατιώτης τῆς Λεγεῶνος τῶν Ξένων, ποὺ κατάντησε ἕνας «ζωντανὸς κορμός», ὕστερ' ἀπὸ 43 ἐγχειρήσεις στὰ πόδια καὶ στὰ χέρια. Δεξιά: Ὁ Ἀμερικανὸς Τζὶμ Μπραιτὺ, ὁ «ἄνθρωπος χωρὶς στομάχι».

Κι' ὁ στόμαχος; θὰ πῆτε. Ἔ, κι' αὐτὸς μπορεῖ ν' ἀντικατασταθῆ, χωρὶς κανεὶς νὰ κινδυνεύση νὰ πεθάνη. Σὲ μερικὲς περιπτώσεις μάλιστα, μπορεῖ καὶ νὰ λείψη τελείως, ὅπως συνέβη μὲ τὴν ἐκπληκτικὴ περίπτωσι τῆς Ἀμερικανίδος μὶς Ἀντζελίνας Κόρμικ. Ἕνας γιατρὸς τῆς Νέας Ὑόρκης, ὁ δόκτωρ Κόλλινς, διάσημος χειρουργός, τῆς ἔβγαλε τὸ ἄρρωστο στομάχι κι' ἔνωσε τὸν οἰσοφάγο μὲ τὸ μικρὸ ἔντερο. Αὐτὸ τὸ θαῦμα τῆς ἐπιστήμης, ἔμεινε ἱστορικὸ καὶ ὑπόδειγμα γιὰ ἕνα πλῆθος ἄλλων περιπτώσεων, ἡ ὁποῖες εἶχαν τὰ ἴδια πάντα θετικὰ ἀποτελέσματα, δηλαδὴ τὴν ἀφαίρεσι τοῦ στομάχου, χωρὶς αὐτὸ νὰ ἐπιφέρη τὸν θάνατο τοῦ ἀσθενοῦς. Θὰ πῆτε ὡστόσο: Μὰ πῶς εἶνε δυνατόν; Αὐτὸ εἶνε ἀπίστευτο! Κι' ὅμως πρέπει νὰ τὸ πιστέψετε, γιατὶ ξέρετε πολὺ καλὰ πὼς ἡ φύσις εἶνε πάνσοφος. Σ' αὐτὲς λοιπὸν τὶς περιπτώσεις, συμβαίνει τὸ ἑξῆς: ἡ ἀρχὴ τοῦ μικροῦ ἐντέρου διαστέλλεται ὅσο εἶνε ἀνάγκη κι' ἔτσι δημιουργεῖται ἀλλοῦ ἕνας νέος στόμαχος! Μὲ ἄλλα λόγια, ἡ φύσις δημιουργεῖ ἐκεῖ πέρα ἕνα εἶδος ἀποθήκης, ὅπου συγκεντρώνονται ἡ τροφές, πρὶν χωνευθοῦν τελείως. Καὶ τὸ περίεργο τώρα εἶνε ὅτι ἡ πέψις γίνεται κανονικά, χωρὶς τὶς ἐκκρίσεις τοῦ στομάχου ποὺ θεωροῦνται ἀπαραίτητες γιὰ τὴ διάλυσι τῶν τροφῶν. Ἐπίσης, αὐτὸ τὸ μικρὸ ἔντερο μπορεῖ νὰ μειωθῆ στὸ ἐλάχιστο, φτάνει ν' ἀφήση κανεὶς στὴ θέσι του τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ἐντέρου ὅπου γίνεται ἡ ἔκκρισις τῆς χολῆς καὶ μερικῶν ἄλλων ὑγρῶν, γιατὶ χωρὶς αὐτὰ δὲν μπορεῖ νὰ γίνη ἡ πέψις.

Ὕστερ' ἀπὸ αὐτά, ποὺ πρέπει νὰ παραδεχθῆτε πὼς εἶνε ἐκπληκτικά, ἂς ἔρθουμε στὴν καρδιά. Στὴν ἐποχή μας γίνονται χειρουργικὲς ἐπεμβά-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 57)

Ιταλική λογοτεχνία

Τῆς Γκράτσια Ντελέντα

Ἡ ἀνοιχτη πόρτα

Ἡ Μεγάλη Τετάρτη, ὁ Σίμωνας Μπάρκα πῆγε νὰ ἐξομολογηθῆ. Ἦταν ἀπελπισμένος κι' ὁ ἀπελπισμένος θυμᾶται εὔκολα τὸ Θεὸ, ὅπως ὁ ἄρρωστος τὸ γιατρό. Γονάτισε μπροστὰ στὸν πνευματικὸ ποὺ γέμιζε μὲ τὸ πελώριο κορμί του ὅλο τὸ ἐξομολογητήριο καὶ ποὺ, ἐκεῖ μέσα, φυσοῦσε καὶ λαχάνιαζε σὰν ἀρκούδα μέσα στὸ κλουβί της.

— Πάτερ, τοῦ εἶπε, εἶμ' ἕνας ἄνθρωπος χαμένος. Εἶνε στιγμὲς ποὺ μοῦρχεται νὰ σκοτώσω, τόση εἶνε ἡ ἀπελπισία μου. Ἔκανα ὡς τώρα τὶς χειρότερες ἁμαρτίες. Δὲν πάει ὡστόσο πολὺς καιρὸς ποὺ ἤμουν παιδί ἀπὸ σπίτι, πάτερ, μοναχοπαίδι μάλιστα. Εἴκοσι χρόνων, κοιμώμουν ἀκόμα στὴν ἴδια κάμαρη μὲ τὴ μητέρα μου. Μά, μόλις ἐκείνη πέθανε, οἱ κακοὶ σύντροφοι ἔπεσαν ἀπάνω μου σὰν τὶς μυῖγες σ' ἕνα τσαμπὶ σταφύλια καὶ μὲ χάλασαν. Τότε ὁ θεῖος μου, ποὺ εἶνε παπᾶς ὡστόσο, μ' ἔδιωξε ἀπὸ τὸ σπίτι του ἀντὶ νὰ μὲ βοηθήση, καὶ, κάθε φορὰ ποὺ μὲ βλέπει, γυρίζει ἀλλοῦ τὸ κεφάλι του. Ναί, τὶς πιὸ μεγάλες ἁμαρτίες τὶς ἔκανα ἐγώ: ἤπια, ἔπαιξα, συναναστράφηκα ξεπεσμένες γυναῖκες, συμβουλεύτηκα μάγισσες, ὡρκίστηκα χωρὶς λόγο, εὐχήθηκα τὸ κακὸ τοῦ πλησίον μου, ἔβαλα στὸ μάτι τ' ἀγαθὰ τῶν ἄλλων, ἔκανα μιὰ... ψεύτικη... ναί, πάτερ, πλαστογράφησα μιὰ ὑπογραφὴ σὲ συναλλαγματική, καὶ σὲ λίγες μέρες ποὺ ἡ συναλλαγματικὴ θὰ λήξη..., θὰ μὲ κλείσουν στὴ φυακὴ καὶ θ' ἀτιμασθῶ... Μὰ γιὰ ὅλ' αὐτὰ φταῖνε οἱ κακοὶ σύντροφοι ποὺ τώρα μ' ἐγκατέλειψαν πειά... Ὅλες ἡ πόρτες μοῦ εἶνε κλειστές... Ὄχι, δὲν ὑπάρχει πειὰ ἀνοιχτὴ πόρτα γιὰ μένα!... Μὰ μετανόησα, πάτερ μου. Θὰ πάω στὴ φυλακή, θὰ πληρώσω τὶς ἁμαρτίες μου, μὰ δῶσε μου καὶ τὴ συγγνώμη τοῦ Κυρίου γιὰ νὰ μπορέσω νὰ ὑποφέρω σὰν ἄθῶος τὸ Πάσχα, ὅπως ὁ Χριστός μας.

Ὁ πνευματικὸς φυσοῦσε καὶ δὲν ἀπαντοῦσε.

Ὁ Σίμωνας εἶχε σκεπάσει μὲ τὰ δυό του χέρια τὸ πρόσωπό του, τὸ μαῦρο καὶ κοκκαλιάρικο σὰν βεδουΐνικο πρόσωπό του. Φυσοῦσε κι' αὐτὸς μέσα στὴν ἀγωνία του καὶ σκεφτότανε:

— Ἴσως σκανταλίστηκε ἀπ' ὅσα τοῦ εἶπα... Ἴσως εὐχαριστήθηκε μαθαίνοντας ὅτι κατὰ βάθος ἡ ἀφορμὴ τῆς καταστροφῆς μου εἶνε ὁ θεῖος μου ὁ παπα-Μπάρκα. Οἱ παπάδες δὲν χωνεύονται καθόλου μεταξύ τους. Ἴσως, γιὰ νὰ ντροπιάση τὸ θεῖο μου νὰ μοῦ δώση τὰ χρήματα ποὺ χρειάζονται γιὰ νὰ πληρώσω τὴ συναλλαγματική.

Μὰ ὁ πνευματικὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ μὴ μιλάη. Ροχάλιζε. Ὁ Σίμωνας ἔνοιωθε ἀπάνω στὸ πρόσωπό του τὴ θερμὴ του ἀνάσα.

Σὲ λίγο, κουρασμένος νὰ περιμένη, ἄνοιξε τὰ μεγάλα μαῦρα καὶ παιδιάστικα μάτια του. Ὁ πνευματικὸς εἶχε ἀποκοιμηθῆ!

Ἄ! κι' ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος εἶνε κουφὸς στὴν κραυγὴ τῶν ἀπελπισμένων ἁμαρτωλῶν...

* * *

Ὁ Σίμωνας βγῆκε ἀθόρυβα ἀπὸ τὸ ἐξομολογητήριο, μὲ τὸ μυαλὸ ταραγμένο καὶ τὴν καρδιὰ γεμάτη θλῖψι. Ὁ ἑσπερινὸς ἄρχιζε κι' ἄκουσε τὸν παπᾶ-Μπάρκα νὰ ψέλνη μέσα στὴν ἐκκλησία. Ὁ κόσμος πηγαινοερχόντανε. Τώρα ἔμπαιναν μέσα στὴν ἐκκλησία μερικοὶ ψηλοὶ ἄνδρες μὲ γενειάδες τετράγωνες ὅπως στὸν καιρὸ τοῦ Μωϋσῆ, φορῶντας προβιὲς καὶ παντελόνια φαρδειὰ σὰν φοῦστες. Πολλοὶ ἔμοιαζαν μὲ προφῆτες, τόσο ἐπίσημοι, γαλήνιοι κι' ἁπλοῖ ἦσαν. Μὰ ἀκολουθοῦσαν κι' ἄλλοι, κοντοὶ στὸ μπόϊ, μὲ πρόσωπα ἀδύνατα σὰν τοῦ Σίμωνα, καμένα ἀπὸ τὸν ἄνεμο κι' ἀπὸ τοὺς κακοὺς στοχασμούς. Ἡ γυναῖκες, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, θύμιζαν ἀναμνήσεις τῆς Γραφῆς καὶ μιὰ ἀπ' αὐτὲς ποὺ ὁ Σίμωνας τὴ συνάντησε στὴν αὐλὴ τῆς ἐκκλησίας, μιὰ χήρα ψηλὴ καὶ στεγνὴ μ' ἐπιδερμίδα σκούρα, μὲ μάτια πρασινωπά, σφιγμένη στὰ ἱερατικὰ ροῦχα της σὰν μέσα σὲ μιὰ μαύρη θήκη, θάμοιαζε πολὺ μὲ τὴ δεύτερη πεθερὰ τοῦ Βοὸζ, ἂν κρατοῦσε καὶ μιὰ ἀγκαλιὰ στάχια στὰ χέρια της. Ὁ Σίμωνας, βλέποντάς την, ἀναπήδησε: δὲν ἦταν αὐτὸ μιὰ κίνησι μίσους ἐναντίον αὐτῆς τῆς γυναίκας ποὺ κρατοῦσε τὸ νοικοκυριὸ τοῦ θείου του. Τὸν ἔκανε ν' ἀναπηδήση ἡ ξαφνικὴ σκέψι ὅτι ἐκείνη τὴ στιγμὴ, δὲν ἦτανε κανένας στὸ σπίτι τοῦ θείου του. Καὶ, σὰ νὰ εἶχε νυχτώσει ξαφνικά, ἔπαψε πειὰ νὰ βλέπη καθαρὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ πράγματα κι' ἄρχισε νὰ βαδίζη προφυλαχτικὰ πλάϊ στοὺς τοίχους, σκοντάφτοντας σ' ὅλες τὶς πέτρες ποὺ γέμιζαν τὰ στενοσόκκακα. Ἔφτασε ἔτσι μπροστὰ σ' ἕνα σπιτι ποϋμοιαζε περισσότερο μὲ πύργο ἐρειπωμένο καὶ τότε μονάχα τὸ φῶς ξαναγύρισε στὰ μάτια του.

Μπῆκε μέσα στὸ σπίτι καὶ, μιὰ στιγμὴ κατόπιν, φάνηκε στὸ παράθυρο τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ του πατώματος. Ἕνας στρατηγὸς, ποὺ καταστρώνει τὸ σχέδιό του τῆς μάχης, δὲν θὰ παρουσιαζόταν, ἀπὸ τὸ ὕψος ἑνὸς φρουρίου, μὲ τὸ μέτωπο πιὸ σκεφτικό. Γιὰ τὸ Σίμωνα, τὸ πεδίο τῆς μάχης περιωριζόταν στὸ μικρὸ τοπίο ποὺ ἀντίκρυζαν τὰ βλέμματά του: Ἕνας δρόμος τοῦ χωριοῦ ποὺ τὸν διέσχιζε ἕνα ρυάκι κι' ὅπου φύτρωναν ἐλεύθερα, ὅπως στὰ χωράφια, τὰ χορτάρια κ' οἱ θάμνοι. Κι' ἀπέναντί του δύο σπίτια: τὸ φτωχόσπιτο τῆς χήρας τῆς Βασίλως ποὺ εἶχε δῆ πρὸ ὀλίγου στὴν ἐκκλησία καὶ τὸ μεγάλο μαῦρο σπίτι τοῦ θείου του τοῦ παπᾶ, ποὺ ἡ αὐλή του συνεχόταν μὲ τὸ περιβόλι μιᾶς ἐκκλησούλας, ἕνα περιβόλι πλημμυρισμένο ἀπὸ τὸ χορτάρι καὶ ἰσκιωμένο, σὰν κοιμητῆρι ἀπὸ ψηλὰ κυπαρίσσια.

Ὁ Σίμωνας συλλογιζόταν πὼς εἶχε περάσει τὴν παιδικὴ καὶ τὴν ἐφηβική του ἡλικία πηδῶντας τὸν τοῖχο ποὺ χώριζε τὴν αὐλὴ τοῦ θείου του καὶ τὸ περιβόλι τῆς ἐκκλησούλας καὶ ἀναρωτιόταν μήπως εἶχε 'ρθῆ τώρα ἡ στιγμὴ νὰ κάνη πάλι τὸ ἴδιο, μὰ ἀπὸ τὴν ἀντίθετο διεύθυνσι. Δηλαδὴ περνῶντας ἀπὸ τὸ περιβόλι στὴν αὐλή. Ἅμα θὰ βρισκόταν ἐκεῖ, θὰ τοῦ ἦταν εὔκολο νὰ μπῆ μέσα στὸ σπίτι. Κανένας δὲν ἤξερε καλύτερα ἀπ' αὐτὸν τὸ πρεσβυτέριο, τὶς γωνιές του, τοὺς διαδρόμους του, τοὺς λαβυρίνθους του. Κλείνοντας τὰ μάτια του, ξανάβλεπε στὸ κεφαλόσκαλο τὸ καρφὶ τοῦ τοίχου, ὅπου ὁ παπᾶ-Μπάρκα, πρὶν βγῆ ἔξω, κρεμοῦσε πάντοτε τὸ μεγάλο κλειδὶ τῆς κάμαρής του. Κι' ὅταν τὰ ξανάνοιγε, θυμόταν, ὄχι χωρὶς συγκίνησι, αὐτὴ τὴ μεγάλη καὶ κάπως μυστηριώδη κάμαρη, φωτισμένη ἀπὸ μιὰ μικρὴ λάμπα, γεμάτη ἅγιες εἰκόνες καὶ θρησκευτικὰ βιβλία, ὅπου, πολλὲς φορὲς, ὅταν ἦταν παιδὶ, εἶχε δῆ τὸ θεῖο του μὲ τὸ πουκάμισο, μὲ τὸ στρογγυλό του σκοῦφο ἀπάνω στὸ κεφάλι, νὰ μετράη σὰν μάγος χρυσᾶ νομίσματα, ἢ νὰ τρυπάη μὲ μιὰ καρφίτσα χαρτονομίσματα, μαρκάροντας σ' αὐτὰ τόνομά του. Μιὰ μέρα μάλιστα ποὺ ὁ Σίμωνας σουρνώταν καταγῆς, βρῆκε ἕνα κουτὶ γεμᾶτο νομίσματα. Τώρα, θυμόταν ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ὅπως ἕνας αἰχμάλωτος θυμᾶται τὴν ἐποχὴ ποὺ ἦταν ἐλεύθερος...

Τρεῖς μέρες στὴ σειρὰ, ὁ Σίμωνας δὲν ἄφησε καθόλου αὐτὸ τὸ παράθυρο, παρὰ γιὰ νὰ φάη ἕνα κομμάτι ψωμὶ καὶ τυρί. Ναί, ἐνῶ ὁ θεῖος του καταχώνιαζε τὰ λεφτά του ὅσο πιὸ βαθειὰ μποροῦσε, αὐτὸς ζοῦσε σὰν ἕνας ἄθλιος τσοπάνης, τὸ σπίτι του ἦταν ἀδειανὸ, ἐρημωμένο, χωρὶς ἕνα ἔπιπλο (τὰ εἶχε πουλήσει ὅλα), χωρὶς πόρτα κἂν, (εἶχε πουλήσει καὶ τὶς πόρτες), καὶ ἡ ἀράχνες ὕφαιναν τὸ δίχτυ τους στὴ βαλίτσα ποὺ ἦσαν τὰ νυφικὰ ροῦχα καὶ τὰ ροῦχα τῆς χηρείας τῆς φτωχῆς του μητέρας.

Γιὰ νὰ κάνη θάρρος, ἔπινε ποῦ καὶ ποῦ ἕνα ποτηράκι ρακὶ καὶ κατόπιν ξαναγύριζε στὴ σκοπιά του.

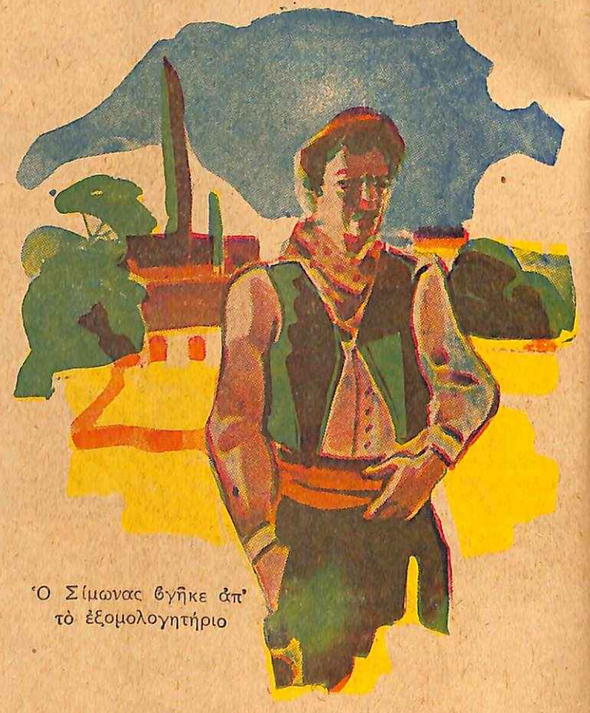
Ἐκεῖ ψηλὰ, τοὐρχόταν ἡ μυρωδιὰ τῶν γλυκυσμάτων ποὺ ἡ γυναῖκες ἑτοίμαζαν γιὰ τὸ Πάσχα κι' ἔβλεπε τὸν καπνὸ ν' ἀνεβαίνη ἀπὸ τὶς στέγες. Τ' ἀηδόνια τραγουδοῦσαν κιόλας στὴν ἐξοχὴ καὶ τὰ σύννεφα τοῦ 'Απρίλη περνοῦσαν πάνω ἀπὸ τὸ περιβόλι τῆς ἐκκλησούλας, ἄσπρα κι' ἀνάλαφρα, σὰν πέπλα παρθένων ποὺ τάβαλαν νὰ στεγνώσουν σὲ κάποιο φράχτη...

Τὴ Μεγάλη Παρασκευὴ, ἡ χήρα βγῆκε ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ παπᾶ καὶ ἄνοιξε τὴν ἐκκλησούλα ποὺ ἔμενε πάντα κλειστή. Ἔπειτα, μὲ τὴ βοήθεια μερικῶν γυναικῶν τῆ γειτονιᾶς, κατέβασε τὸ Χριστὸ ἀπὸ τὸ Σταυρὸ καὶ τὸν ξάπλωσε ἀπάνω στὸν 'Επιτάφιο. Μὰ ὅλος ὁ κόσμος πήγαινε στὴ μεγάλη ἐκκλησία, ὅπου γινόταν ἀναπαράστασις τῶν Μυστηρίων κι' ὅπου δύο ἀληθινοὶ λησταὶ (ἡ τοὐλάχιστον δυὸ παληοὶ κατάδικοι γιὰ κλοπὴ) δενόντουσαν στὸ σταυρὸ πλάϊ στὸ Χριστό.

Ὁ Σίμωνας εἶδε σὲ λίγο, ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ του, τὸ θεῖο του, κοντό, παχὺ καὶ πηδηχτὸ, καὶ τὴ χήρα στεγνὴ, ψηλὴ κι' ἀδύνατη, νὰ τραβᾶνε κι' αὐτοί, ὁ ἕνας πίσω ἀπὸ τὸν ἄλλο, πρὸς τὴ Μητρόπολι. Τότε βγῆκε κι' αὐτὸς ἔξω. Μὰ στὸ δρόμο ἀπόμεινε πολλὴ ὥρα, ἀσάλευτος καὶ σκεφτικός, ἀκουμπῶντας στὸν τοῖχο κι' ἀκούγοντας μακρυὰ τὶς ψαλμωδίες τοῦ 'Επιταφίου.

Ἦτανε δειλινό. Τὸ καινούριο φεγγάρι βασίλευε σ' ἕνα πρασινωπὸ οὐρανό, πῶσο ἀπὸ τὰ βιολὲ βουναλάκια καὶ ὁ Ἕσπερος ἀνέβαινε.

— Σὲ μερικὲς στιγμὲς ὁ 'Επιτάφιος θὰ βρίσκεται ἐδῶ» σκέφτηκε ὁ Σίμωνας κι' ἄρχισε νὰ περπατάη.

Ὁ Σίμωνας βγῆκε ἀπ' τὸ ἐξομολογητήριο

Ἡ χήρα ὄρθια μπροστὰ στὸ σβυσμένο τζάκι χτενιζόταν

Μὰ προχωροῦσε ξυστὰ στοὺς τοίχους. Φοβόταν μὲ τὴν ἰδέα ὅτι γιὰ νὰ μπῆ στὸ περιβόλι, ἔπρεπε νὰ διασχίση τὴν ἐκκλησούλα καὶ νὰ περάση μπρὸς ἀπὸ τὸ νεκρὸ τοῦ Χριστοῦ.

Ἔξαφνα, καθὼς ἔφτασε μπροστὰ στὸ σπίτι τοῦ θείου του, ἀνασκίρτησε. Ἡ πόρτα ἦταν ἀνοιχτή. Κάποιος λοιπὸν βρισκότανε μέσα στὸ σπίτι. Ὥστε, ἦτανε περιττὸ νὰ προχωρήση περισσότερο. Ξαναγύρισε πίσω καὶ ἀκούμπησε πάλι στὸν τοῖχο. Μὰ ποιὸς διάβολος μποροῦσε νὰ βρίσκεται μέσα στὸ σπίτι; Ὑπηρέτες, χωρικοὶ καὶ βοσκοί, δὲν θὰ ξαναγύριζαν παρὰ τὸ Σάββατο τὸ βράδυ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς φεύγοντας ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ παπᾶ εἶχε ἀφήσει τὴν πόρτα ἀνοιχτή. Ὁ νωματάρχης πῆγε στὸ σπίτι τοῦ παπᾶ. Μὰ ἐκεῖνος ἔκανε τάχα τὸν ἀδιάφορο. Ἔλεγε, κουνῶντας τὰ χέρια του:

— Ἀνθρώπινες ἀθλιότητες! Ἀνθρώπινες ἀθλιοτητες!

Τὴν Τρίτη κάλεσαν στὴν ἀστυνομία τὴ χήρα. Τὴν κράσαν, μὰ τὴν ἄλλη μέρα τὴν ἀπόλυσαν, γιατὶ δὲν βρῆκαν τίποτε ἐνοχοποιητικὸ ἐναντίον της.

Σιγὰ-σιγὰ ἡ ἱστορία αὐτὴ ξεχάστηκε, μὰ ὅλοι κύτταζαν τώρα τὴ χήρα μὲ περιφρόνησι. Δὲν τῆς ἔδιναν πειὰ δουλειά, δὲν ἔμπαινε πειὰ στὴν ἐκκλησία. Ζοῦσε ἄθλια μέσα στὸ φτωχόσπιτό της κι' ὁ Σίμωνας τὴν ἔβλεπε συχνά, ὄρθια στὸ κατῶφλι τῆς πόρτας της, χλωμὴ καὶ θλιμμένη, μὲ τὰ μεγάλα της μάτια ποὖχαν βιολὲ ἀνταύγειες, ὅπως τὰ μάτια τῶν ἁγίων.

* * *

Ὁ Σίμωνας πλήρωσε τὴ συναλλαγματική, ἔπειτα ἀγόρασε ἕνα πανωφόρι καὶ ξανατῆρε τὶς πόρτες τοῦ σπιτιοῦ του. Μὰ αὐτὰ δὲν ἐξαφνίασαν κανέναν, γιατὶ στὸ παιγνίδι ὅλοι ξέρουν πὼς ἡ τύχη ἔχει ἀνεβοκατεβάσματα. Γιὰ τὴ συναλλαγματική, δὲν ἔγινε κανένας λόγος. Αὐτὸ ποὺ ἀντιθέτως ἐξάφνιασε πολλοὺς ἀνθρώπους ἦτανε ἡ μεταβολὴ τῆς ζωῆς του. Δὲν συναναστρεφόταν πειὰ οὔτε ξεπεσμένες γυναῖκες, οὔτε κακοὺς συντρόφους. Πήγαινε στὴν ἐκκλησία καὶ χαιρετοῦσε τὸ θεῖο του Μπάρκα. Μὰ ὁ θεῖος του ἐξακολουθοῦσε νὰ γυρίζη ἀλλοῦ τὸ κεφάλι του κάθε φορὰ ποὺ τὸν ἔβλεπε καὶ, μιὰ μέρα, ποὺ ὁ Σίμωνας προχώρησε πρὸς αὐτὸν, ἀποφασισμένος νὰ τοῦ φιλήση τὸ χέρι του, ὄχι μονάχα ἀρνήθηκε νὰ τοῦ πῆ καλημέρα, μὰ ἔκανε μεταβολὴ κι' ἀπομακρύνθηκε.

Ὁ Σίμωνας ἀπόμεινε ἀποσβολωμένος, καρφωμένος στὴ θέσι του, πληγωμένος ἀπὸ μιὰ σκέψι ποὺ τὸν γεμιζε ἀγωνία.

— Τὸ ξέρει! ἔλεγε.

Ἔπειτα πῆγε στῆς χήρας.

— Βασίλω, τῆς εἶπε, θὰ μποροῦσες νἄρχεσαι στὸ σπίτι

μου, νὰ μοῦ ζυμώνης ψωμί, νὰ πλένης τὰ ἀσπρόρρουχά μου καὶ νὰ μπαλώνης τὰ ροῦχα μου; Ὥρισε μόνη σου τὴν ἀμοιβή σου!...

Ἡ χήρα, ὄρθια μπρὸς στὸ σθυσμένο τζάκι της, χτενιζόταν. Μόλις ὅμως εἶδε τὸ Σίμωνα, μάζεψε τὰ μαλλιά της, ἀνώρθωσε ἀπειλητικὰ τὰ πράσινα μάτια της κι' ἐνῶ ἀστραπὲς ἔβγαιναν ἀπὸ τὰ μάτια της μὲ τὰ πυκνὰ φρύδια, φώναξε:

— Ἔξω ἀπὸ δῶ!

Ἔφυγε σὰν σκύλος κυνηγημένος καὶ ξαναγύρισε κι' ἀκούμπησε στὸν τοῖχο.

— Τὸ ξέρει! σκέφτηκε.

Περνοῦσε ἔτσι τὶς ἡμέρες του, ἀκουμπισμένος στὸν τοῖχο καὶ βλέποντας ἀδιάκοπα μπροστά του τ' ἀπειλητικὰ μάτια τῆς χήρας. Ἀκόμα καὶ στὶς πιὸ θλιβερὲς μέρες του δὲν εἶχε περάσει μιὰ ζωὴ τόσο θασανισμένη. Ἀρρώσταινε σχεδὸν μὲ τὴ σκέψι ὅτι ἡ Βασλω εἶχε πέσει στὴ φτώχεια καὶ στὴν καταφρόνια ἐξ αἰτίας του. Τὴ νύχτα, ἔζλεπε ἐφιάλτες. Ἡ κασσέλα τῆς μητέρας του γινόταν ἕνα ζωντανὸ τσακάλι ποὺ κάρφωνε τὸ πύρινο βλέμμα του στὶς πόρτες ποὺ τὶς εἶχε ξαναπάρει μὲ τὰ κλεμμένα χρήματα.

Τὸ καλοκαῖρι πέρασε. Τὸ φθινόπωρο, ζητῶντας τὸν ἥλιο, διάλεξε μι' ἄλλη θέσι στὸν τοῖχο τοῦ σπιτιοῦ του. Ἀπὸ κεῖ, ἔβλεπε καλύτερα τὴ Βασλω, καθισμένη κι' αὐτὴ στὸν ἥλιο, νὰ ὑφαίνη καὶ νὰ ράθη, μὲ τὰ πόδια γυμνά, θλιβερὴ σὰν σκλάβα.

Ὁ χειμῶνας, ἐκείνη τὴ χρονιά, ἦτανε μεγάλος καὶ σκληρός. Οἱ φτωχοὶ ἄνθρωποι ὑπόφεραν ἀπὸ πείνα. Ὁ παπᾶ-Μπάρκα καὶ μιὰ κυρία ἀπ' τὰ περίχωρα ἔστελναν ψωμὶ καὶ λαχανικὰ σὲ ὅλους τοὺς φτωχούς, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ χήρα.

Τὰ Χριστούγεννα, ὁ Σίμωνας, μὲ τὴ σκέψι ὅτι ἡ Βασίλω θὰ τὰ πέρναγε μὲ πατάτες, τῆς ἔστειλε ἕνα μποῦτι ἁρνίσιο κ' εἶδε μὲ μεγάλη του ἔκπληξι ὅτι τὸ δέχτηκε. Τότε ὅλο τὸ χειμῶνα, κυριευμένος ἀπὸ μιὰ ἀληθινὴ μανία ἐξιλασμοῦ, ἐξακολούθησε νὰ τῆς κάνη διάφορα δῶρα.

Ἡ ἄνοιξι ξαναγύρισε. Τὸ θράδυ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, ὁ Σίμωνας παρακολούθησε τὸν Ἐπιτάφιο κι' ἔπειτα γύρισε κι' ἀκούμπησε στὸν τοῖχο τοῦ σπιτιοῦ του στὴ συνηθισμένη του μεριά. Μιὰ λάμψι κίτρινη ἔβγαινε ἀπὸ μιὰ χαραμάδα τῆς πόρτας τῆς Βασίλως. Ὁ Σίμωνας εἶχε καρφώσει τὸ βλέμμα του σ' αὐτὴ τὴ λάμψι ποὺ τοῦ φαινόταν μυστηριώδης. Κι' ἔξαφνα, ὥρμησε, χτύπησε τὴν πόρτα τῆς Βασίλως καὶ τὴ ρώτησε ἂν ἤθελε νὰ γίνη γυναῖκα του.

* * *

Ὁ γάμος τοῦ Σίμωνα μὲ τὴ Βασλω ἔγινε ἀφορμὴ νὰ μουρμουρίσουνε στὴ χώρα, μὰ ἔπειτα κουράστηκαν νὰ μουρμουρίζουν. Στὸ κάτω-κάτω, ἡ Βασίλω μόνο δέκα χρόνια περνοῦσε τὸ Σίμωνα κ' ἦταν καλὴ νοικοκυρά. Τὸ γεγονὸς εἶνε ὅτι λίγο καιρὸ μετὰ τὸ γάμο, τὸ σπίτι τοῦ νεαροῦ ἐρημίτη ἔγινε ἀγνώριστο: ἦταν καθαρό, ὁ φοῦρνος του ἔκαιγε πάντα κ' ἡ αὐλή του ἦταν γεμάτη πουλερικά.

Μὲ τὸ γάμο του, ὁ Σίμωνας εἶχε ἀνακουφιστῆ ἀπὸ ἕνα μεγάλο βάρος ποὺ πίεζε τὴ συνείδησί του κ' εἶχε ἀρχίσει νὰ γίνεται εὐτυχισμένος.

Μιὰ μέρα, ἀρκετοὺς μῆνες μετὰ τὸ γάμο του, συνάντησε στὸ δρόμο του μιὰ γυναῖκα, ἡ ὁποία τοῦ ζήτησε νὰ τῆς δανείση ἑκατὸ σκοῦδα.

— Ἂν εἶχα ἑκατὸ σκοῦδα, τῆς ἀπάντησε ἐκεῖνος γελῶντας, θὰ ἔφευγα γιὰ νὰ κάνω τὸ γῦρο τοῦ κόσμου.

— Θὰ σοῦ πληρώσω τόκο εἴκοσι τοῖς ἑκατό, ὅπως οἱ ἄλλοι, ἐπέμεινε ἡ γυναῖκα.

— Τρελλάθηκες; ἔκανε ξαφνιασμένος ὁ Σίμωνας.

— Πῶς, τρελλάθηκα; Πὲς καλύτερα πὼς δὲν ἔχεις ἐμπιστοσύνη σὲ μένα, μὰ μὴ μὲ προσθάλης. Ἐσὺ κ' ἡ γυναῖκα σου, ἔχετε δανείσει λεφτὰ μὲ εἴκοσι τοῖς ἑκατὸ σ' ἕνα σωρὸ κόσμο ἢ τάχα εἶνε ἀλήθεια αὐτὸ ποὺ λέει ὁ θεῖος σου ὁ παπᾶ-Μπάρκα; Ἰσχυρίζεται πὼς ἡ γυναῖκα σου δανείζει χρήματα κρυφὰ ἀπὸ σένα...

Ὁ Σίμωνας χλώμιασε καὶ τραύλισε:

— Ὁ θεῖος μου ξαναμώρανε καὶ δὲν ξέρει τί λέει.

Τὶς ἑπόμενες μέρες τὸν εἶδαν πάλι, ὅπως ἄλλοτε, ἀκουμπισμένο στὸν τοῖχο καὶ μελαγχολικό. Ἀναρωτιόταν ἀδιάκοπα: «Γιατὶ ἡ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ θείου μου ἦταν ἀνοιχτὴ τὸ θράδυ ἐκεῖνο τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς;» καὶ τὸ μυαλό του δούλευε, ἔσκαθε σκοτεινὲς ἀθύσσους, γυρεύοντας τὴν ἀλήθεια, ὅπως ὁ μεταλλωρῦχος γυρεύει τὸ χρυσάφι στὰ θάθη τῆς γῆς.

«—Ἡ Βασίλω πῆρε τὸ μεγαλύτερο μέρος ἀπ' τὰ λεπτὰ τοῦ θείου μου — σκεφτόταν μὲ λύσσα — κι' ἄφησε τὴν πόρτα ἐπίτηδες ἀνοιχτή, γιὰ νὰ νομίσουν ὅτι κάποιος κλέφτης μπῆκε μέσα. Ἄ! ἡ γρηὰ κουκουθάγια!»

Μὰ ἤθελε ἀποδείξεις.

Γι' αὐτὸ τὴ Μεγάλη Παρασκευὴ ποὺ ἡ Βασίλω εἶχε πάει στὴν ἐκκλησία, ὁ Σίμωνας μπόρεσε νὰ ἐρευνήση μὲ τὴν ἄνεσί του ὅλο τὸ σπίτι. Μὰ τοῦ κάκου ἄνοιξε τὰ ντουλάπια, κι' ἀνασκάλισε τὰ στρώματα — δὲν θρῆκε τίποτε. Κουρασμένος ἀπὸ τὸ ψάξιμο, κύτταξε γύρω του κ' εἶδε στὸ μισοσκόταδο τὸ σεντοῦκι τῆς γυναίκας του.

Προσπάθησε νὰ τ' ἀνοίξη, μὰ δὲν μπόρεσε. Τότε θυμήθηκε πὼς ἡ γυναῖκα του κρατοῦσε πάντα τὰ κλειδιὰ τοῦ ἀπάνω της. Κατέθηκε τότε στὴν κουζίνα, ξαναγύρισε μ' ἕνα τσεκοῦρι κι' ἄρχισε νὰ χτυπάη τὸ σεντοῦκι δυνατά. Τὸ σκέπασμά του ἔγινε κομμάτια.

Ὁ Σίμωνας γονατίστηκε θύθισε τότε τὰ χέρια του μέσα, θρῆκε τὰ ροῦχα τῆς χηρείας τῆς Βασίλως καὶ τὴ μαύρη της μαντήλα, ἀπ' τὴν ὁποία ξεχύθηκαν σιωπηλὰ ἕνα, δύο, τρία, τέσσερα χαρτονομίσματα, ἔπειτα κι' ἄλλα, ἕνα πλῆθος ἄλλα... Ὑπῆρχαν μάλιστα καὶ χιλιάρικα. Ὁ Σίμωνας πῆρε ἕνα ἀπ' αὐτά, τὸ κύτταξε στὸ φῶς τῆς λάμπας κ' εἶδε τόνομα τοῦ θείου του Μπάρκα χαραγμένο ἐπάνω.

Τότε δ'νοντας δυὸ γροθιὲς στὸ κεφάλι του, ξέσπασε σὲ κατάρες.

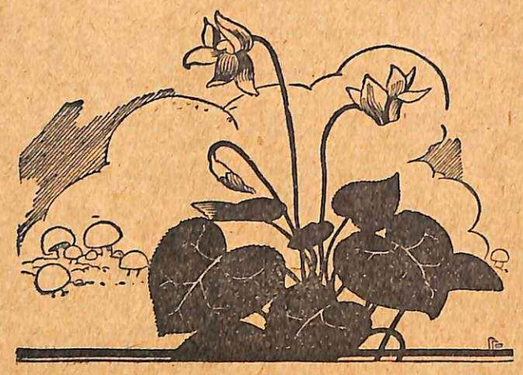
— Γιατὶ αὐτὸ νὰ γίνεται σὲ μένα; φώναξε. Γιατὶ σὲ μένα...

Ἔξαφνα, ἕνας πένθιμος ὕμνος, γλυκὸς καὶ μελαγχολικὸς ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ δρόμο...

Ὁ Σίμωνας σώπασε κι' ἄκουγε μὲ τὸ κεφάλι γυρμένο μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχτα καὶ, καθὼς ὁ Ἐπιτάφιος περνοῦσε ἀπ' ἔξω, κυριεύτηκε ἀπὸ ρίγη καὶ ἱδρῶτες, ὅπως τὸ θράδυ τῆς κλοπῆς, ποὺ εἶχε γαντζωθῆ ἀπὸ τὸ κρεββάτι τοῦ θείου του...

Ὁ ἐξιλασμὸς ἄρχιζε τώρα...

ΓΚΡΑΤΣΙΑ ΝΤΕΛΕΝΤΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Η ΟΡΑΣΙΣ ΚΑΙ Η ΖΩΗ

Ὁ διάσημος θιολόγος Φ. Μπερνστάϊν, ὁ ὁποῖος ἔκαμε εἰδικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ὁράσεως, εἶνε τῆς γνώμης ὅτι ἡ πρεσθυωπία συντομεύει ἀρκετὰ τὸν χρόνο τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν θαθμὸ τοῦ ἐλαττώματος αὐτοῦ τῆς ὁράσεως καὶ ἀπὸ τὸν χρόνο τῆς ἐμφανίσεως τῆς πρεσθυωπίας. Συνήθως ἡ ὅρασις ἐλαττοῦται κατὰ τὸ πεντηκοστὸν ἔτος, ὁπότε ὁ ἄνθρωπος γίνεται πρεσθύωψ. Ἀρκεῖ δὲ νὰ γνωρίζη κανεὶς πότε ἔγινε πρεσθύωψ καὶ μέχρι ποίου θαθμοῦ, γιὰ νὰ καθορίση τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του.

Ἡ πέντε χιλιάδες περιπτώσεις τὶς ὁποῖες παρηκολούθησε ὁ θιολόγος αὐτός, τὸν ἔπεισαν ὅτι ὅσον ἐνωρίτερα ἀρχίζει ἡ πρεσθυωπία, τόσον ἐνωρίτερα ἔρχεται ὁ θάνατος. Ἀντιθέτως δέ, ὅσον ἀργότερα ὁ ὀφθαλμὸς χάνει τὴν διαθλαστική του ἱκανότητα, τόσο μακροθιώτερος εἶνε κανείς. Συμφώνως πρὸς τὴν θεωρίαν αὐτὴν θὰ ἔλθη ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν, μὲ τὴν καταμέτρησιν τῆς πρεσθυωπίας μας θὰ μαθαίνουμε πόσο ἀκριθῶς θὰ ζήσωμε ἀκόμη, ἂν, ἐννοεῖται, δὲν μᾶς συμθῆ ἐντωμεταξὺ κανένα δυστύχημα.

Π ΡΑΞΕΝΕΣ ΠΡΟΦΗΤΙΚΕΣΠ ΡΑΓΘΗΞΕΙΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 13)

λε μιὰ κραυγὴ καὶ ξεψύχησε.

»Τὸ πρωΐ, ἡ δεσποινὶς Ρολλὰν διηγήθηκε μὲ κάθε λεπτομέρεια στὸ θεῖο της, τὸ παράξενο ὄνειρο ποὺ εἶχε δῆ τὴ νύχτα. Ἐκεῖνος ποὺ εἶχε λάθει λίγα λεπτὰ πρὶν ἕνα τηλεγράφημα, ποὺ τοῦ ἀνήγγελλε τὸ θάνατο τῆς κυρίας Ρολλάν, ἀναγκάσθηκε νὰ ὁμολογήση ὅτι τὸ ὄνειρο τῆς ἀνηψιᾶς του ἦταν... ἀληθινό. Ἔπειτα δὲ, ἔμαθε πὼς ἡ ἄρρωστη εἶχε πεθάνει ἀκριθῶς ὅπως τὴν ὠνειρεύτηκε.

* * *

Παρομοία εἶνε κ' ἡ προφητικὴ παραίσθησις τοῦ Αὐστριακοῦ δόκτορος Μαχάουερ:

«Βρισκόμουν, γράφει, στὴν κομητεία τοῦ Κάθνες, στὴν Ἀγγλία, ὅταν ἔξαφνα ὠνειρεύθηκα ἕνα θράδυ ὅτι οἱ γονεῖς μου ποὺ καθόντουσαν 3000 μίλλια μακρυά, εἶχαν πεθάνει ξαφνικά, δίχως λόγο. Ξύπνησα λοιπὸν ἀμέσως, τρομοκρατημένος ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἐφιάλτη καὶ τὸ πρωῒ ἔγραψα ἀμέσως στοὺς γονεῖς μου, ἀναφέροντας τὸ τρομερὸ ὄνειρό μου μ' ἕνα εὔθυμο τόνο, γιὰ νὰ μὴ γελάσουν μαζύ μου καὶ μὲ περάσουν γιὰ ἀνόητο. Ὡστόσο, περιμένοντας τὴν ἀπάντησί τους, θρισκόμουν σὲ μιὰ ἀξιοθρήνητη κατάστασι. Εἶχα τὴν προαίσθησι ὅτι εἶχε συμθῆ δίχως ἄλλο κάποια συμφορά. Μετὰ τρεῖς ἡμέρες, ἔλαθα τέλος ἕνα γράμμα ἀπὸ ἕναν συγγενῆ μου, ὁ ὁποῖος μὲ πληροφοροῦσε ὅτι τὴ νύχτα ποὺ εἶχα δῆ ἐκεῖνο τὸ ἀπαίσιο ὄνειρο, οἱ γονεῖς μου εἶχαν πεθάνει ἀπὸ ἀσφυξία στὴν κρεββατοκάμαρά τους, γιατὶ δὲν εἶχαν κλείσει τὸ ἀεριόφως!...»

Οἱ σκεπτικισταὶ τώρα θὰ ποῦν ὅτι ὅλα αὐτὰ θασζονται στὴν τύχη, ὅτι σὲ χίλιες τόσες προφητικὲς παραισθήσεις πραγματοποιοῦνται μόνο δύο ἢ τρεῖς. Μὰ ἡ ἐξηγήσεις αὐτὲς δὲν μᾶς ἱκανοποιοῦν καὶ γι' αὐτὸ ἀκριθῶς πιστεύουμε ὅτι τὰ φαινόμενα αὐτὰ μᾶς παρουσιάζουν μερικὲς ζοφερὲς ὄψεις τοῦ μυστηρίου τῆς ζωῆς.

Ἄλλωστε μπορεῖ κανεὶς νὰ πῆ ἀκόμη πάρα πολλὰ πράγματα γι' αὐτὲς τὶς παραισθήσεις. Βέθαια, εἶνε προφανὲς ὅτι πολλὲς φορὲς ἡ παραισθήσεις αὐτὲς δὲν θγαίνουν ἀληθινές. Μὰ δὲν πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ πάψουμε νὰ πιστεύουμε σ' αὐτές, γιατὶ ὑπάρχουν γεγονότα, ποὺ εἴτε ἔχουν σχέσι μὲ τὰ φαινόμενα τοῦ μαγνητισμοῦ ἢ τῆς ὑπνοθασίας, εἴτε ἔχουν σχέσι μὲ αἰτίες ἄγνωστες ἀκόμα στὴ φυσική, δὲν ὑπάγονται διόλου στοὺς κοινοὺς νόμους καὶ δὲν ἐξηγοῦνται μὲ τὴ λογική.

Τί πρέπει κανεὶς νὰ συλλογιστῆ γιὰ τὴν περίφημη περίπτωσι τῆς ἐπιληπτικῆς Μαρ'ας Φουρνιέ, ἡ ὁποία λίγες στιγμὲς πρὶν καταληφθῆ ἀπὸ τοὺς ἐπιληπτικοὺς σπασμούς, ἔθλεπε στὸν τοῖχο, σὰν σὲ καθρέφτη, τὴν ἴδια της τὴν εἰκόνα; Ἐπίσης, πολλὰ πρόσωπα ποὺ ἔχουν τάσεις πρὸς τὴν ἐπιληψία, ἔχουν τὴν παραίσθησι ὅτι θλέπουν μπροστά τους διάφορες τρομακτικὲς σκηνὲς καὶ δίχως νὰ τὸ θέλουν ξεσποῦν σὲ κραυγὲς φρίκης ἀπὸ τὸ φόθο τους. Ἀναφέρεται μάλιστα καὶ τὸ ἑξῆς παράδειγμα στὴν «Ψυχιατρικὴ» τοῦ Περρώ:

Ἕνας Νορμανδὸς εὐγενής, ὁ Γκὺ ντὲ Κουρτινιὲρ, κάνοντας μιὰ ἡμέρα ἕναν περίπατο γύρω ἀπὸ τὸν πύργο του, εἶδε ξαφνικὰ νὰ παρουσιάζεται τὸ φάντασμα τοῦ ἀδελφοῦ του, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐξαφανισθῆ μυστηριωδῶς. Τὸ φάντασμα αὐτὸ ἔγνεψε στὸν Κουρτινιὲρ νὰ τὸ ἀκολουθήση κι' ὅταν ἔφτασε κοντὰ στὸν πύργο κι' ἀκριθῶς στὴ ρίζα ἑνὸς μεγάλου πεύκου, πῆρε ἔξαφνα μιὰ τρομακτικὴ ὄψι: ἔγινε σαρκοφάγος! Ἀπότομα δὲ κατόπιν διελύθηκε σὰν ἀχνός, μ' ἕνα παράξενο στεναγμὸ ποὺ τρομοκράτησε τὸν Νορμανδὸ εὐπατρίδη.

Ὁ Κουρτινιὲρ τότε, χωρὶς νὰ χάση καιρὸ κάλεσε τοὺς ὑπηρέτες του καὶ τοὺς διέταξε νὰ σκάψουν ἐκεῖ πέρα, γύρω ἀπὸ τὴ ρίζα τοῦ πεύκου. Ἔτσι, ἀνεκάλυψε τὸ πτῶμα τοῦ ἀδελφοῦ του, ποὺ εἶχε δολοφονηθῆ ἀπὸ ἕνα ἀντίζηλό του, ὁ ὁποῖος εἶχε θάψει τὸ πτῶμα στὸν τόπο ἀκριθῶς τοῦ ἐγκλήματος, κοντὰ στὸ πεῦκο!...

Ὅλα αὐτὰ τὰ παραδείγματα εἶνε αὐθεντικά. Τ' ἀναφέρουν διάσημοι ἰατροὶ κι' ἐπιστήμονες. Ἡ προφητικὲς λοιπὸν παραισθήσεις δὲν πρέπει νὰ θεωροῦνται ὡς ἕνα ἁπλὸ ξεγέλασμα τῶν αἰσθήσεων, ἀλλὰ ὡς ἕνα μυστηριῶδες φαινόμενο, ποὺ προκαλεῖται ἀπὸ τὴν μυστηριώδη ζωὴ τοῦ ὑπερπέραν, ἐκεῖ ὅπου εὑρίσκεται ὁ ἀνεξερεύνητος κόσμος τῶν πνευμάτων.

ΠΟΙΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΙΝΕ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ;

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 53)

σεις στὴν καρδιά, τόσο τολμηρὲς, ποὺ ἄλλοτε ἐθεωροῦντο ὡς καθαρὰ τρέλλα. Αὐτὸ εἶνε γνωστό. Ἐπίσης γνωστὸ εἶνε ὅτι, δυστυχῶς, δὲν μπορεῖ κανεὶς ν' ἀφαιρέση τὴν καρδιά του. Τοῦ εἶνε ἀπαραίτητη! Κι' ὡστόσο, τί τραγικὴ εἰρωνεία! ὅταν εἴμαστε ἐρωτευμένοι, τὴ ...χαρίζουμε δεξιὰ κι' ἀριστερὰ μὲ τόση εὐκολία! Ἂς εἶνε, ἐκεῖνο τώρα ποὺ πρέπει νὰ μᾶς κάνη ἐντύπωσι, εἶνε ὅτι μπορεῖ νὰ ἀφαιρεθῆ ἕνα μέρος τοῦ ἐγκεφάλου μας, χωρὶς νὰ ἐπέλθη καμμιὰ ἀνωμαλία στὴ σκέψι μας: Ἕνας Ἄγγλος χειροῦργος μάλιστα, ὁ δόκτωρ Μπέρναρντ, ἀφῆρεσε ἀπὸ ἕναν πιθηκο καὶ τοὺς δύο λοθοὺς τοῦ ἐγκεφάλου, ἐπιτυγχάνοντας ἔτσι τὸ ἑξῆς ἐκπληκτικὸ ἀποτέλεσμα: νὰ θελτιώση κατὰ πολὺ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ζώου!...

Τὸ δυσάρεστο εἶνε ὅτι ἡ ἀνακάλυψι τοῦ Ἄγγλου ἰατροῦ δὲν μπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθῆ ἀκόμα στοὺς ἀνθρώπους. Ἀλλοιῶς θὰ εἴχαμε σωθῆ πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τὸν κακὸ χαρακτῆρα μερικῶν γυναικῶν...

Ξέρετε ὅμως ποιὸ εἶνε τὸ πιὸ σπουδαῖο ἀπ' ὅλα; Ὅτι ἡ χειρουργικὴ τῆς ἐποχῆς μας κάνει θαύματα στὸ κυκλοφοριακὸ μας σύστημα. Κόθει καὶ ράμμα εὐκολία ποὺ προξενεῖ κατάπληξι. Ἐδῶ πέρα ὅμως δὲν μποροῦμε νὰ ἐκτεθοῦμε σὲ λεπτομέρειες, γιατὶ θὰ ἀναγκασθοῦμε νὰ χρησιμοποιήσουμε ἕνα σωρὸ ἰατρικοὺς ὅρους, ποὺ τοὺς καταλαθαίνουν μονάχα οἱ εἰδικοί. Μὰ, αὐτὸ φυσικὰ δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία. Ἐκεῖνο ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει, εἶνε ὅτι οἱ γιατροὶ μποροῦν θαυμάσια νὰ κανονίσουν ὅπως θέλουν αὐτοί, σὲ διάφορες παθολογικὲς περιπτώσεις, τὴν κυκλοφορία τοῦ αἵματος.

Ποιὸ λοιπὸν εἶνε τὸ συμπέρασμα ἀπ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἔρευνα; Εἶνε τὸ ἑξῆς: Τὰ μέλη τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ποὺ εἶνε ἀπαραίτητα γιὰ νὰ ζῆ κανείς, εἶνε τὰ ἀκόλουθα: ἕνα μέρος τοῦ ἐγκεφάλου, τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἡ καρδιά, ὁ οἰσοφάγος, τὸ μικρὸ ἔντερο, τὸ πάγκρεας, τὸ σηκώτι, ἕνα νεφρό, ἕνας πνεύμων καὶ οἱ ἀδένες τῶν ἐσωτερικῶν ἐκκρίσεων. Καθὼς θλέπετε, δὲν εἶνε πολλά!

Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν μπορεῖ νὰ ἐλαττωθῆ μὲ τὸν πιὸ ἐκπληκτικὸ τρόπο καὶ νὰ γίνη κάτι τὸ τερατῶδες, ποὺ ὡστόσο νὰ σκέπτεται, νὰ ἀναπτύη, νὰ χωνεύη, καὶ μὲ δυὸ λόγια, νὰ ζῆ.

Μά, τί ἐρείπιο ποὺ εἶνε ἔτσι! Τί πεταζει ὅμως: ἡ ζωὴ εἶνε γλυκειά!...

ΤΑ ΝΑΥΑΓΙΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 49)

λειά. Δὲν κινήθηκα ἀπὸ τὴ θέσι μου. Κρατοῦσα διαρκῶς τὸ χεράκι τοῦ παιδιοῦ μου, ποὺ ἔκαιγε ἀπὸ τὸν πυρετό. Τὴν τρίτη μέρα ὁ γιατρὸς μοῦ ἔκανε νόημα ὅτι ὅλα τελείωσαν.

— Ἑτοίμασε τὰ πιὸ ὥμορφα ροῦχα τῆς Νάντιας, εἶπα στὴ γυναῖκα μου. Θέλω νὰ τὴν ντύσης σὰν ἀγγελοῦδι.

Ἐκείνη ἔσπευσε νὰ ἐκτελέση μηχανικὰ αὐτὴ τὴν παραγγελία μου, ἐνῶ ἐγὼ γονάτισα μπρὸς στὸ κρεββάτι κι' ἄρχισα νὰ προσεύχωμαι. Ἦταν ἡ πρώτη φορά, κύριε, ποὺ ἔκανα τὴν προσευχή μου! Δὲν τὴν θυμόμουν, μα τὴ συμπλήρωσα μὲ δικά μου λόγια καὶ δικές μου παρακλήσεις.

Ἡ γυναῖκα μου ξαφνικὰ ἔβγαλε μιὰ ἄγρια σπαραχτικὴ κραυγή:

— Ἡ Νάντια εἶνε παγωμένη.... Παιδί μου! Παιδί μου!

— Κύριε, εἶπα ἐγώ, συνεχίζοντας τὴν προσευχή μου, δέξου εἰς τοὺς κόλπους Σου αὐτὸ τὸ ἀγγελοῦδι.

Ὕστερα ἄρχισα νὰ ψέλνω τὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία, ἐνῶ τὸ δωμάτιό μας εἶχε γεμίσει ἀπὸ γειτόνισσες!...

Ὅταν γυρίσαμε ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο ἤμουν ἕνας ἄλλος ἄνθρωπος. Κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶχα ξεχάσει τὸν ἑαυτό μου. Ἤμουν ἕνα τίποτε! Ἤμουν πιὸ δυστυχισμένος καὶ ἀπὸ ἕναν ἀλήτη σκύλο. Γιὰ μένα ἡ ζωὴ εἶχε τελειώσει πειά. Τώρα περίμενα τὸ θάνατο. Ἄρχισα νὰ πίνω κι' ἐγὼ κ' ἡ γυναῖκα μου. Ἔχασα τὸ φῶς μου ἀπὸ τὸ κρασί. Ἐκείνη ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ θλέπη κι' ἔτσι μπορεῖ νὰ ζητιανεύη. Ἐγὼ κάθομαι δῶ καὶ τὴν περιμένω. Μόλις νυχτώνει ἔρχεται καὶ μὲ παίρνει γιὰ νὰ πᾶμε νὰ κοιμηθοῦμε στὴν τρώγλη μας. Πάψαμε πειὰ νὰ μιλᾶμε. Δὲν ἔχουμε τίποτε πειὰ νὰ ποῦμε. Ξέρουμε ὅτι κ' οἱ δυὸ περιμένουμε ὡς ἀπολύτρωσι τὸ θάνατο.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ μιὰ ξεμαλλιασμένη γρηὰ φάνηκε νὰ ἔρχεται στὸ τραπέζι μας τρικλίζοντας. Ὅταν ἔφτασε κοντά μας, ἅρπαξε ἀπὸ τὸ χέρι τὸν Τζὰκ καὶ τοῦ φώναξε:

— Πᾶμε!

Ἔφυγε ξεχνῶντας νὰ μ' ἀποχαιρετήση. Παρακολούθησα αὐτὰ τὰ δυὸ ναυάγια καθὼς ἔβγαιναν τρικλίζοντας στὸ σκοτεινὸ δρόμο. Καὶ τότε μὲ κυρίευσε μιὰ ἀπερίγραπτη ἀπελπισία, ἕνας ἀπαίσιος θραχνάς. Ἤθελα ν' ἀναπνεύσω. Νὰ ξεφωνίσω ἄγρια μέσα στὴ νύχτα... Ἤθελα νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τὴ δυστυχία αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος τὴν εἶχε φορτώσει στὴν καρδιά μου. Ἤθελα νὰ ξεχάσω, γιὰ νὰ μπορέσω νὰ ζήσω...

Ξένα διηγήματα

Ὁ Ἄπιστος

ΤΟΥ LOUIS NTORNER

Τὸ ψυχικὸ μαρτύριο τοῦ Κλάρενς Νόθερ ἦταν ἀπερίγραπτο. Τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες τώρα βασανιζόταν ἀπὸ τὶς σκοτεινὲς σκέψεις του. Μὲ ματωμένη τὴν καρδιά του, μὲ θολὰ τὰ μάτια ἀπὸ τὴ θλῖψι καὶ μὲ μιὰ ἀπέραντη πίκρα στὰ χλωμὰ χείλη του, ἔμενε καθισμένος στὴν πέτσινη πολυθρόνα τοῦ γραφείου του σὰν νὰ εἶχε μαρμαρώσει ἐκεῖ πέρα. Ὁ σκύλος του, ὁ «Μπλάκ», καταλάβαινε, φαίνεται, τὴν ἀγωνία του, γιατὶ δὲν ἐννοοῦσε νὰ τὸν ἐγκαταλείψη. Ἀκουμποῦσε τὸ σῶμα του στὸ γόνατό του καὶ κάθε τόσο σήκωνε τὸ κεφάλι του καὶ κυττοῦσε τὸν ἀφέντη του στὰ μάτια. Ἔπειτα ἔβγαζε ἕναν παραπονιάρικο γρυλλισμὸ καὶ σώπαινε πάλι. Ὁ Κλάρενς τοῦ χάϊδευε τότε τὴ ράχι μὲ τὸ χέρι του καὶ ἀφωσιώνοταν στοὺς πικροὺς συλλογισμούς του.

Ναί, ἔπρεπε νὰ πάρη μιὰ ἀπόφασι. Μιὰ ἀνδρικὴ ἀπόφασι ποὺ θὰ ἔκανε τοὺς φίλους του νὰ ξεχάσουν τὴν γελοιοποίησί του. Ἔπρεπε κάτι νὰ κάνη ποὺ θὰ ξέπλενε τὴν ντροπὴ ἀπὸ πάνω του καὶ θὰ ξελέκιαζε τὸ ὄνομά του ποὺ εἶχε κυλιστῆ στὴ λάσπη. Ναί, ἔπρεπε νὰ σκοτώση τὴ Μάργκαρετ, ἔστω καὶ ἂν ἀκόμη τὴν ἀγαποῦσε, ἔστω καὶ ἂν ἦταν γι' αὐτὸν ἡ μοναδικὴ ἀγάπη του.

Μὰ ἡ σκέψι ὅτι δὲν θὰ τὴν ἔβλεπε πειά, τὸν ἔκανε ν' ἀνατριχιάζη.

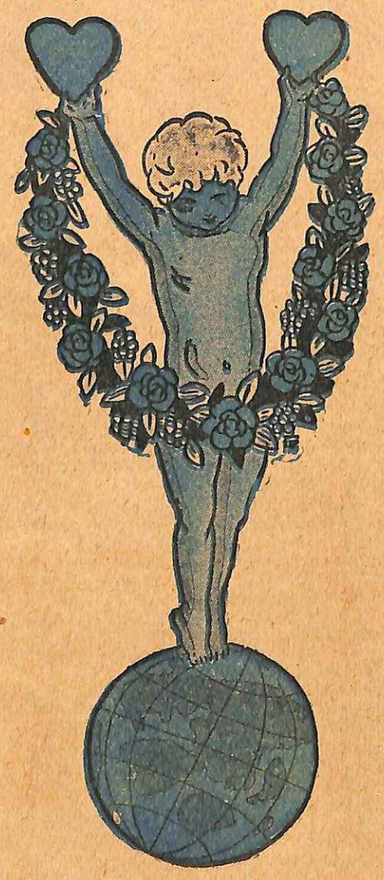
Ἔπειτα συχαινόταν ὅλες τὶς ψεύτικες ἐπιδείξεις συμπαθείας ποὺ θὰ τοῦ ἔκαναν οἱ γνωστοί του, τὶς κακογλωσσιές τους καὶ ἀκόμη ὅλην ἐκείνην τὴν ἐκνευριστικὴν ἱστορία τοῦ δικαστηρίου. Ὁ πρόεδρος θὰ τὸν κατηγοροῦσε ὡς δολοφόνο, ὁ εἰσαγγελεὺς θὰ εὕρισκε τὴν εὐκαιρία νὰ μιλήση τρεῖς ὧρες γιὰ τὴν ἀδιαντροπιὰ μερικῶν γυναικῶν καὶ ὁ συνήγορός του θὰ προσπαθοῦσε νὰ τὸν παρουσιάση ἀναμάρτητο καὶ ὑπόδειγμα συζύγου γιὰ νὰ τὸν σώση ἀπὸ τὰ κάτεργα.

Κι' ὁ Κλάρενς Νόθερ φανταζόταν τὴν συγκινητικὴ στιγμὴ τῆς ἀθῳώσεώς του καὶ ἄκουγε τὴν ἐπίσημη φωνὴ τοῦ δικαστοῦ ποὺ θὰ τοῦ ἔλεγε:

— Κύριε Νόθερ, εἶσαστε ἐλεύθερος!

Ναὶ ἔτσι ἔπρεπε νὰ τελειώση αὐτὴ ἡ ἱστορία. Ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῆ ἡ Μάργκαρετ.

Μὰ ὁ Κλάρενς ποτὲ δὲν ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ εἶχε ἀτυχήσει στὸ γάμο του. Ἡ γοητευτικὴ καὶ ξανθὴ Μάργκαρετ ἦταν ἡ δεύτερη νόμιμη σύζυγός του. Κι' αὐτὴ ὅμως ἀπὸ μιὰ διαβολεμένη ἀτυχία εἶχε ἀκολουθήσει τὸ κακὸ παράδειγμα τῆς πρώτης κ' εἶχε σπεύσει νὰ μπλέξη σ' ἕνα σωρὸ περιπέτειες.

Κι' ὁ Νόθερ, αὐτὸς ὁ Κλάρενς Νόθερ, ὁ καλύτερος κι' ὁ πιὸ ἔξυπνος μηχανικὸς τοῦ Λονδίνου, ὁ ἄνθρωπος πάνω στὸν ὁποῖο στήριζαν τὶς ἐλπίδες τους χιλιάδες οἰκογένειες ἐργατῶν εἶχε καταντήσει τώρα νὰ σκέφτεται ὅπως ἕνας φτωχὸς κι' ἀδικημένος ἄνθρωπος: νὰ σκοτώση! Νὰ σκοτώση ἀφοῦ διαφορετικὰ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ βρῆ τὸ δίκηο του.

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ἐν τούτοις τῶν τριῶν ἡμερῶν, ὁ Νόθερ σκέφθηκε πάρα πολὺ αὐτὸ τὸ ἔγκλημά του. Ὅπως ἦταν λογικός, ἔβλεπε ὅτι ἴσως θὰ τοῦ κατάστρεφε μιὰ γιὰ πάντα τὴ ζωὴ καὶ θὰ τὸν ἔρριχνε στὸ περιθώριο, ὅπως πετάει κανεὶς ἕνα παληόχαρτο στὸν τενεκὲ τῶν σκουπιδιῶν! Κι' ὅλα αὐτά, γιατὶ μιὰ γυναῖκα! μιὰ ὄμορφη γυναῖκα σὰν τόσες χιλιάδες γυναικῶν ποὺ ὑπάρχουν στὸ Λονδῖνο, τὸν εἶχε ξεγελάσει καὶ εἶχε συνδεθῆ μὲ κάποιον ἀνόητο.

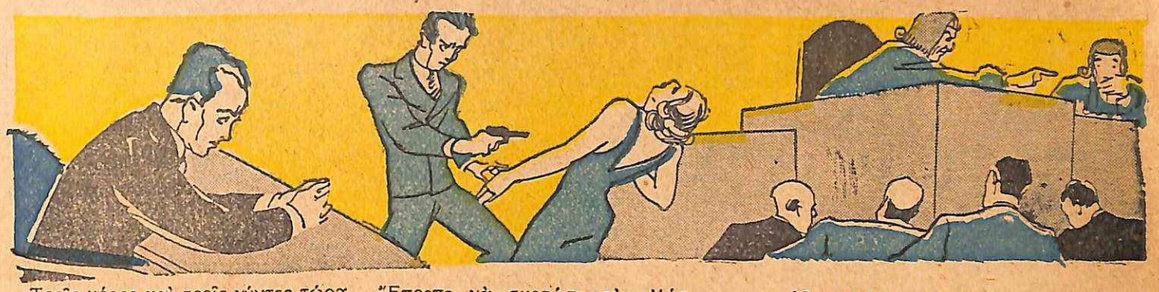
Ἐκεῖνο ἐπίσης ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ ἐξηγήση ὁ Νόθερ ἦταν τὸ τί εἶχε ζηλέψει ἡ Μάργκαρετ σ' αὐτὸν τὸν ἀδύνατο καὶ ἄνοστο νέο ποὺ δὲν ἦταν οὔτε πλούσιος, οὔτε κομψός, οὔτε ἔξυπνος, παρὰ ἕνας κοινότατος ἀνθρωπάκος. Ἦταν λοιπὸν τόσο παράδοξη ἡ γυναῖκα του, ὥστε νὰ καταντήση ν' ἀγαπήση αὐτὸ τὸν ο[illegible]υλή;

Ὥστε γι[illegible]ὸν τὸν «κύριο» ὁ Κλάρενς Νόθερ, ἐκλεκτὸς κι' ἔνδοξος ἐπιστήμων θὰ σκότωνε τὴ Μάργκαρετ καὶ θὰ σέρνοταν στὰ δικαστήρια γιὰ νὰ ἐξευτελισθῆ σὰν κάκοποιός; Ἔ, ὄχι! Αὐτὸ δὲν μποροῦσε ποτὲ νὰ τὸ ἀνεχθῆ.

— Τόσο πολὺ λοιπὸν μὲ μισεῖ ἡ γυναῖκα μου, σκεφτόταν, ὥστε νὰ μ' ἐκθέση μὲ τὸν πρῶτο τυχόντα, μὲ τὸν πρῶτο ἠλίθιο;

Καὶ ἐν τούτοις μὲ τὴν ὄμορφη Μάργκαρετ, ἡ σχέσεις του ἦσαν πολὺ τρυφερές. Ποτὲ δὲν τὴν εἶχε κάνει νὰ μετανοήσει γιατὶ τὸν παντρεύτηκε καὶ ποτὲ δὲν εἶχε ἀδιαφορήσει στὴν ὀμορφιά της. Καὶ τὸ σπουδαιότερο, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ τὴν εἶχε κάνει σύζυγό του, δὲν εἶχε οὔτε ἕνα βράδυ θυσιάσει τὴ συντροφιά της γιὰ τοὺς φίλους του.

Ναί, ἀγαποῦσε παράφορα τὴ Μάργκαρετ. Καὶ σ' αὐτὸν τὸν ἔρωτά του **χρωστοῦσε ὅλην τὴν ἔνδοξη σταδιοδρο-**

Τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες τώρα βασανιζόταν ἀπὸ τὶς σκοτεινὲς σκέψεις του.

Ἔπρεπε νὰ σκοτώση τὴν Μάργκαρετ.

Ὁ πρόεδρος θὰ τὸν κατηγοροῦσε ὡς δολοφόνο.

μία του. Τὴν εἶχε ξεχωρίσει ἀπὸ τὸν καιρὸ ἀκόμη ποὺ ἦταν σπουδαστὴς τοῦ Πολυτεχνείου. Ἕνας φτωχὸς σπουδαστὴς ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τρῶνε μιὰ φορὰ τὴ μέρα, ποὺ φοροῦν παληὰ καὶ τριμμένα ροῦχα καὶ ποὺ ἀγόραζαν τὰ βιβλία τους ἀπὸ τὰ παλαιοπωλεῖα τοῦ Τάμεσι. Ἡ ὠμορφιά της κι' ἐκεῖνο τὸ ἀγγελικὸ χαμόγελό της τοῦ εἶχαν δώσει τὴν δύναμι νὰ ἀπολυτρωθῆ ἀπὸ τὴν δυστυχία του, ν' ἀγωνισθῆ καὶ νὰ ἐπιπλεύση στὸν ὠκεανὸ τῶν ἄπειρων διπλωματούχων καὶ τῶν ἀνέργων. Βέβαια εἶχε στερηθῆ ὡς ὅτου νὰ φτάση τόσο ψηλὰ ὅλες τὶς διασκεδάσεις, ὅλες τὶς εὐχαριστήσεις τῆς νεανικῆς ζωῆς, ἀκόμη καὶ αὐτὸ τὸν ὕπνο του. Μὰ τίποτε δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ τὸν φοβίση καὶ νὰ τὸν κάνη ν' ἀλλάξη τὸν μοναδικὸ σκοπὸ τῆς ζωῆς του: Νὰ γίνη πλούσιος καὶ ἔνδοξος καὶ νὰ παντρευτῆ τὴ γοητευτικὴ Μάργκαρετ Θόμψων.

Ὅταν τέλος ἦρθε ἐκείνη ἡ ἱστορικὴ μέρα τῆς ζωῆς του, ὁ Νόθερ εἶχε τσελαθῆ ἀπὸ τὴν εὐτυχία του. Καὶ τὸ πρῶτο βράδυ ποὺ ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του τὴν ἀγαπημένη του, τῆς ψιθύρισε μὲ μιὰ ἀπέραντη λατρεία:

— Ἂν ἤξερες πόσο σ' ἀγαπῶ, δὲν θὰ μποροῦσες νὰ φανταστῆς ὅτι ὑπάρχει τόση μεγάλη ἀγάπη σ' αὐτὸ τὸν κόσμο!

Καὶ τώρα ὁ Κλάρενς Νόθερ, ἀπὸ μιὰ ἀναποδιὰ τῆς μοίρας, θὰ ἔπρεπε λοιπὸν νὰ σκοτώση τὴν ἀγάπη του ἢ νὰ τὴν διώξη ἀπὸ τὸ σπίτι του σὰν μιὰ κλέφτρα ὑπηρέτρια; Ἐκεῖ λοιπὸν ἐπρόκειτο νὰ καταλήξουν ὅλοι οἱ κόποι καὶ ὅλες ἡ προσπάθειες τῆς ζωῆς του; Ἔτσι, μ' ἕνα γελοῖο συζυγικὸ δρᾶμα;

Ὁ Κλάρενς Νόθερ, τρεῖς μέρες πάλαιψε μὲ τὸν ἐγωϊσμό του, μὲ τὴν αὐστηρὴ παράδοσι τῆς οἰκογενειακῆς τιμῆς του, μὲ τὸν ἔρωτά του. Μάντευε ἀκόμη ὅτι ἂν ἐξακολουθοῦσε ἔτσι νὰ ἀνέχεται αὐτὸ τὸ σκάνδαλο, ὅλοι οἱ ὑφιστάμενοί του καὶ οἱ ἐργάτες του θὰ τὸν κορόϊδευαν καὶ θὰ ἔχανε τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν ὑπόληψί τους. Θὰ ἦταν ἕνας ἄτιμος. Ἕνας γελοῖος σύζυγος χωρὶς φιλότιμο καὶ ντροπή.

Τὴν τρίτη νύχτα ὁ Κλάρενς Νόθερ μὲ τσακισμένα τὰ νεῦρα ἀπὸ τὴν ἀγωνία καὶ τὸν πυρετό, τινάχτηκε ὄρθιος ἀπὸ τὸ κάθισμά του. Ζωντανὸ πτῶμα, προχώρησε σὰν ὑπνωτισμένος στὸ γραφεῖο του, ἄνοιξε τὸ συρτάρι καὶ πῆρε τὸ πιστόλι του.

Ὁ «Μπλάκ» ἐκείνη τὴ στιγμὴ, ἔτρεξε στὴν κλειδωμένη πόρτα τοῦ διαμερίσματος καὶ ἄρχισε νὰ οὐρλιάζη πένθιμα σὰν νὰ προαισθανόταν τὸ θάνατο.

Μὰ τὸ σπίτι ἐκείνη τὴν ὥρα ἦταν ἔρημο. Ὁ Νόθερ εἶχε διώξει τοὺς ὑπηρέτες καὶ ἡ γυναῖκα του ἔλειπε σὲ μιὰ ἐκδρομὴ μὲ τὶς φίλες της κι' ἐκεῖνο τὸν ἄνοστο ἀγαπημένο της.

Ὁ Νόθερ ἔγραψε δυὸ διαστικὲς λέξεις κ' ὕστερα σήκωσε τὸ περίστροφο καὶ πλησίασε στὸν καθρέφτη. Εἶχε πάρει τὴν ἀπόφασι ν' αὐτοκτονήση. Ἔτσι θὰ γλύτωνε ἀπὸ ὅλα τὰ βάσανα καὶ ἀπὸ ὅλες τὶς τύψεις τῆς συνειδήσεώς του.

Τὴν ὥρα ὅμως ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ σύρη τὴν σκανδάλη, ὁ «Μπλάκ» μ' ἕνα πήδημα, ρίχτηκε ἀπάνω του καὶ τὸν δάγκωσε στὸ χέρι. Ὁ Νόθερ πόνεσε τόσο δυνατά, ὥστε συνῆλθε ἀπὸ τὴ νάρκη του. Πέταξε μακρυὰ τὸ πιστόλι καὶ βάλθηκε νὰ περιποιηθῆ τὸ τραῦμα του, ἐνῶ ὁ σκύλος γύριζε δεξιὰ κι' ἀριστερὰ γαυγίζοντας δυνατὰ σὰν νὰ τὸν μάλλωνε. Ἡ ἐξυπνάδα αὐτοῦ τοῦ σκυλιοῦ τοῦ εἶχε σώσει τὴ ζωή του. Κι' ὁ Νόθερ μὲ δάκρυα στὰ μάτια, φώναξε κοντά του τὸν «Μπλάκ» καὶ κλαίγοντας ἄρχισε νὰ τὸν χαϊδεύη.

Ναὶ δὲν εἶχε τὸ κουράγιο νὰ σκοτώση πειὰ τὴ γυναῖκα του, οὔτε κι' ὁ ἴδιος ν' αὐτοκτονήση. Τὴν ἀγαποῦσε τόσο πολύ, ὥστε θὰ τὴν ἄφηνε νὰ κάνη ὅ,τι θέλει. Ἦταν βέβαιος ὅτι μιὰ μέρα τέλος θὰ γύριζε πάλι στὴν ἀγκαλιά του.

Κι' ἔτσι ὁ Κλάρενς Νόθερ, ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴ ἀγάπη του γιὰ τὴ Μάργκαρετ, ἔγινε ἕνας ἄτιμος. Ἕνας κωμικὸς καὶ γελοῖος σύζυγος, ὅπως αὐτοὺς ποὺ κοροϊδεύουν στὰ μιοῦζικ-χὸλ καὶ στὶς ἐπιθεωρήσεις.

ΛΟΥΙΣ ΝΤΟΡΝΕΡ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ... ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΙ!

Λίγο πρὶν νὰ γίνη τὸ κίνημα τοῦ Γουδιοῦ, στὰ 1909, ἡ τότε κυβέρνησις, φυλάκισε τὸν μακαρίτη Σπυρομήλιον, ἀπὸ τὰ δρῶντα τῆς συνωμοσίας πρόσωπα.

Δὲν πέρασαν ὅμως λίγες ἡμέρες καὶ ὁ Σπυρομήλιος, ἐδραπέτευσε τῶν φυλακῶν, συναποκομίζων καὶ τοὺς φύλακάς του.

Ὅταν τὸν εἶδε ἀργότερα ὁ μακαρίτης Θάνος Λιδωρίκης, τοῦ εἶπεν:

— Ὥστε σὺ ἦσουν ὁ ἐλεύθερος φυλακισμένος;

— Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ Σπυρομήλιος, ἐλεύθεροι, ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶνε φυλακισμένοι, εἶνε αὐτοὶ ποὺ μᾶς κυβερνοῦν!

Ἄνοιξε τὸ συρτάρι καὶ πῆρε τὸ πιστόλι του.

Ὁ Νόθερ ἔγραψε δύο διαστικὲς λέξεις.

Ἔγινε ἕνας κωμικὸς καὶ γελοῖος σύζυγος

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΖΑΝΙΝ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 47)

«—Ὁ κύριος ἔφυγε γιὰ ταξίδι... Μοῦ εἶπε νὰ εἰδοποιήσω τὴ δεσποινίδα...Θὰ τῆς γράψη...»

—Ἄ!...

Ἡ Ζανὶν θὰ στάθηκε ἀκίνητη, σοβαρή, μὲ μιὰ πίκρα στὰ χείλη. Θὰ κατάλαβε πὼς ἦταν μιὰ πρόφασις... Ὥστε εἶχε τελειώσει λοιπὸν ὅλο ἐκεῖνο τὸ ὄνειρο;... Αὐτὸ ἦταν ἡ ἀγάπη μας; Ἕνα τίποτε... Κ' ἡ Ζανὶν θὰ γύρισε ἀργὰ, καὶ θὰ βγῆκε στὸ δρόμο... Τὸ Παρίσι ἐκεῖνο τὸ θράδυ θὰ τῆς φάνηκε πένθιμο, στενόχωρο, μελαγχολικό. Κι' ἔτσι βυθισμένη στὶς σκέψεις της, θὰ γύρισε στὸ σπίτι της, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη... Καϋμένη, Ζανίν... Πόσο θὰ σὲ λύπησα!...

Ἡ ζωὴ τότε θὰ τῆς φάνηκε ἄδεια, χωρὶς κανένα θέλγητρο. Ὦ, Ζανίν, σοῦ ζητῶ συγγνώμην, χίλιες φορὲς συγγνώμην...

Γιατὶ νὰ μὴ τῆς τηλεφωνήσω τώρα; Μάλιστα, τώρα, ἀμέσως! Ποτὲ δὲν εἶνε ἀργὰ γιὰ νὰ ἐπανορθώση κανεὶς ἕνα σφάλμα του. Ἐμπρός! Ποῦ εἶνε ὁ τηλεφωνικὸς ὁδηγός; Ἄ, νάτος... Ἂς τὸν ξεφυλλίσω... Στὸ γράμμα Μ... Μαρλὰν... Μαρλὲρ... Μαρλεροῦ... Αὐτὸ εἶνε! Τ' ὄνομα τοῦ μπαμπᾶ τῆς Ζανίν... Ἀρχιτέκτων... 98-90.

Θεέ μου! Θὰ εἶνε ἄρα γε στὸ σπίτι; Πόσο θὰ χαρῇ ἡ καλή μου, ἡ ἀγαπημένη μου Ζανίν!...

— Ἐμπρός!... 98-90... Ἐμπρός; Ἡ κυρία Μαρλεροῦ;... Πῶς; Ἡ κυρία Μαρλεροῦ λείπει;... Κ' ἡ δεσποινὶς Ζανίν; Δὲν ἀκούω! Δὲν εἶνε ἐκεῖ! Πῶς εἶπατε; Δὲν ἔμαθα τίποτε; Μὰ βέβαια δὲν ξέρω... Ὄχι... Ὄχι... Ἔχω νὰ τὴ δῶ πολὺν καιρό... Εἴσαστε ἡ καμαριέρα της; Α! Θαυμάσια! Ποῦ εἶνε λοιπὸν ἡ δεσποινὶς Ζανίν; Πῶς; Μὰ αὐτὸ εἶνε ἀπίστευτο! Πότε; Σᾶς ἀκούω... Ναί... Ναί... Θεέ μου!.. Ναι!.. Εὐχαριστῶ... Εὐχαριστῶ πολύ...

Ἡ Ζανὶν πέθανε!... Θεέ μου!... Γιατὶ κλαίω ἔτσι σὰν μικρὸ παιδί;... Πέθανε... Εἶχε γυρίσει ἕνα θράδυ λυπημένη... Κι' ἀπὸ τότε ἔχασε τὴν εὐθυμία της, τὸ κέφι της... Βυθίσθηκε σὲ μιὰ στυγνὴ μελαγχολία... Ἡ καμαριέρα της μοῦ εἶπε πὼς πέθανε ἀπὸ μαρασμό... Ἦταν εἴκοσι χρόνων...

Ζανίν, Ζανίν! Συγχώρεσέ με!... Μὰ ποιὸς μὲ θέλει στὸ τηλέφωνο;

— Ἐμπρός!... Τί θέλετε; Ἄ, ἐσὺ εἶσαι Τζούλια; Πῶς; Ὄχι, δὲν μπορῶ!... Θέλεις νἄρθης ἐδῶ, εἶπες; Ὄχι, ὄχι! Δὲν ἔχω τίποτε! Πῶς φαντάσθηκες ὅτι ἡ φωνή μου εἶνε ραγισμένη... Μὰ ὄχι, ὄχι! Δὲν κλαίω!... Ἄφησέ με! Ἄφησέ με!...

Ζανίν... Ἀλήθεια, δὲν ἀποτελείωσα τὸ γράμμα της, ποὺ εἶχα θρῇ στὴν τσέπη τοῦ παλτοῦ μου.

«...Θἄρθω ὅμως στὸ ραντεβοῦ μας, ὅπως πάντα... Δὲν ξέρεις πόσο εἶμαι εὐτυχισμένη ποὺ θὰ σὲ ξαναδῶ. Σὲ φιλῶ πολλὲς, πολλὲς φορές. Ἡ μικρούλα σου, ἡ ἀγαπημένη σου Ζανίν...»

Μοῦ φαίνεται τώρα, ποὺ κυττάζομαι στὸν καθρέφτη, πὼς ἔχω γεράσει.

ΠΩΛ ΤΡΟΥΑ

ΤΣΕΛΙΑ ΜΟΝΤΑΛΒΑΝ, Η ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ «ΒΕΝΤΕΤΤΑ"

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 37)

πρὶν νὰ προλάθη κανεὶς θηριοδαμαστὴς νὰ μὲ γλυτώση.

Μήπως θὰ θέλατε ἀκόμη νὰ σᾶς ἀναφέρω πῶς ἔκανα τὸν πιὸ θαρραλέο ἄνθρωπο τοῦ Μεξικοῦ νὰ φοβηθῇ γιὰ νὰ κερδίσω ἕνα στοίχημα;

Ὁρίστε, θὰ σᾶς κάνω κι' αὐτὴ τὴ χάρι:

Ὁ Πιέτρο Ἀλβαρὲζ ὁ Σπάνιος, φημιζόταν σ' ὅλες τὶς «χαθιέντες» (πανδοχεῖα) τοῦ Μεξικοῦ καὶ σ' ὅλες τὶς ἀγρεπαύλεις γιὰ τὸ θάρρος του καὶ τὸ κοφτερό του μάτι. Δὲν τοῦ λάθευε τουφεκιὰ καὶ μποροῦσε νὰ σκοτώση στὸν ἀέρα ἕνα κουνούπι!

Ἕνα θράδυ ὅμως στοιχημάτισα νὰ τοῦ κόψω τὸ δεξὶ αὐτί. Ντύθηκα σὰν ἁπλοϊκὴ χωριατοπούλα, πῆρα μαζύ μου τὸ πιστόλι μου καὶ ἄρχισα νὰ βαδίζω στὸ δημόσιο δρόμο ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἤξερα ὅτι θὰ περάση ὁ Ἀλβαρὲζ ὁ Σπάνιος. Καὶ πράγματι, τὸν εἶδα νὰ ἔρχεται καμαρωτὸς πάνω στ' ὡμορφο ἄλογό του καὶ νὰ τραγουδάη. Μόλις μ' ἀντίκρυσε, πήδηξε καταγῆς, μὲ πλησίασε καὶ μοῦ πρότεινε νὰ μὲ συνοδεύση.

Τοῦ ἀρνήθηκα. Μὰ ἐκεῖνος ἐπέμενε. Τοῦ ἀρνήθηκα καὶ πάλι. Μὰ ὁ Ἀλβαρὲζ μὲ ἅρπαξε ἀπὸ τὴ μέση καὶ θέλησε νὰ μὲ φιλήση. Τοῦ ἔδωσα τότε μιὰ τόσο δυνατὴ γροθιὰ ποὺ τοῦ ἔβγαλα δυὸ δόντια. Αὐτὸς στάθηκε σὰν χαμένος:

— Ἐσὺ ἔχεις σιδερένια χέρια! ψιθύρισε. Δὲν μπορεῖ νὰ τὰ βάλη κανεὶς μαζύ σου.

— Πιέτρο Ἀλβαρὲζ ὁ Σπάνιος, τοῦ φώναξα ἐγὼ αὐστηρὰ θγάζοντας τὸ περίστροφό μου. Δὲν εἶσαι ἱππότης μὲ τὶς γυναῖκες καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ντρέπεται κανεὶς ποὺ εἶσαι Μεξικανός. Μὰ θὰ σὲ σημαδέψω γιὰ νὰ σὲ ξέρουν ὅλοι.

Καὶ πυροβόλησα τρεῖς φορὲς, πρὶν νὰ προλάβη ὁ Ἀλβαρὲζ νὰ κουνηθῇ. Ἡ σφαῖρες τοῦ ἔκοψαν ὅπως εἶχα ὑπολογίσει, τὸ δεξὶ αὐτί, ἔτσι ὅπως πέρασε ἡ μιὰ κοντὰ στὴν ἄλλη. Ἔσκυψα καὶ τὸ πῆρα γιὰ νὰ τὸ δείξω στοὺς φίλους μου κι' ἔφυγα, φωνάζοντας στὸν Ἀλβαρέζ:

— Ἂν περάσης καμμιὰ φορὰ ἀπὸ τὸ «ράντσο» τῆς Τσέλια Μονταλβάν, μὴ ξεγελασθῇς καὶ σταθῇς, γιατὶ εἶνε ἀποφασισμένη νὰ σοῦ κόψη καὶ τ' ἄλλο αὐτί σου!...

Ὁ Ἀλβαρὲζ, ὕστερα ἀπὸ αὐτὸ τὸ ρεζιλίκι ἀναγκάσθηκε νὰ φύγη ἀπὸ τὸ Μεξικὸ κι' ἀκόμη δὲν τόλμησε νὰ γυρίση πάλι ἐκεῖ πέρα.

Ἡ Τσέλια Μονταλβὰν εἶνε μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ ὡμορφες Μεξικανίδες «Θεντέττες», ποὺ βρίσκονται σήμερα στὸ Χόλλυγουντ. Ἔχει «γυρίσει» πολλὰ ἔργα, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ τὸ «Β θα Βίλλα», τὸ ὁποῖο σημείωσε τόση ἐπιτυχία. Ἡ Τσέλια Μονταλβὰν ὅμως στὴν ἰδιωτικὴ ζωή της εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνη. Κάνει ὅ,τι τρέλλα ἔρθει στὸ μυαλό της καὶ διαρκῶς παίζει μὲ τὸ πιστόλι της, ὅπως μιὰ κοκέττα γυναῖκα κυττάζεται κάθε τόσο στὸν καθρέφτη. Γι' αὐτό, στὴ φιλμούπολι οἱ φίλοι τις κ' οἱ ἄνθρωποι ποὺ ξέρουν αὐτὴ τὴν θεντέττα, τὴν ὀνομάζουν: «Τσέλια Μονταλθάν, ἡ ἐπικίνδυνη!»

Η ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ ΤΗΣ ΤΖΙΝΤΖΕΡ ΡΟΤΖΕΡΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 48)

ουφορντ, τὴ Νόρμα Σῆρερ, καὶ τέλος πῆγε καὶ στὴ Βάλλα τὴν Τζίντζερ Ρότζερς. Ἐκείνη τὸν ἐδέχθη μὲ μεγάλη εὐγένεια καὶ τὸν ἔβαλε νὰ καθήση ἀπέναντί της σὲ μιὰ πολυθρόνα τοῦ σαλονιοῦ. Ἡ «προσωπικότης» ὅμως φαινόταν ἀνήσυχη, ἀφηρημένη καὶ ἔδειχνε ὅτι ὑπέφερε πολύ. Ἡ «θεντέττα» ὅμως ἔκανε ὅτι δὲν πρόσεχε τὴ στειοχώρια του, τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὴν πληροφορήση γιὰ ἕνα σωρὸ πράγματα καὶ κάθε φορὰ ποὺ ἐκεῖνος ἑτοιμαζόταν νὰ φύγη, τὸν ἀνάγκαζε μὲ τὴ συζήτησι ν' ἀναβάλη τὴν ἀναχώρησί του.

Ὅταν τέλος ἐκεῖνος ἔφυγε, ὁ Φρεντ Ἄσταιρ ποὺ παρευρίσκετο σ' αὐτὴ τὴ συνομιλία, τὴ ρώτησε περ ἐργος:

— Πρόσεξες, Τζίντζερ, τὸ ὕφος τοῦ ὑψηλοῦ ξένου μας; Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι καθόταν σ' ἀναμμένα κάρβουνα.... Τί εἶχε πάθει ἔτσι ξαφνικά;

Ἡ ὡμορφη χορεύτρια, χωρὶς νὰ πῇ οὔτε λέξι, πλησίασε τὴν πολυθρόνα ποὺ καθόταν ὁ ἐπισκέπτης της καὶ ἔβγαλε ἀπὸ αὐτὴν μιὰ λεπτὴ βελόνα!

— Τὸν τιμώρησα, δήλωσε μὲ κακία, γιατὶ ἤρθε νὰ μὲ ἐπισκεφθῇ, ἀφοῦ εἶδε πρῶτα ὅλες τὶς ἄλλες «θεντέττες». Μ' αὐτὸ τὸ μαρτύριο τῆς βελόνας, ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ μὲ ξεχάση ποτὲ στὴ ζωή του.

Καὶ πράγματι, αὐτὴ ἡ προσωπικότης τῆς Νέας Ὑόρκης δὲν θὰ τολμήση ποτὲ νὰ καθήση σὲ πολυθρόνα, ἂν δὲν βεβαιωθῇ ὅτι στὸ μετάξι της δὲν ὑπάρχουν βελόνες!

* * *

Ἡ διάσημη χορεύτρια ἔχει ἀκόμη τὴν ἰδιοτροπία νὰ μὴ κάνη κοινὲς κι' εὔκολες γνωριμίες καὶ συχνὰ νεται ὑπερβολικὰ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν λεφτὰ μὰ δὲν ἔχουν τίποτε ἄλλο.

— Μὲ κατηγοροῦν, μοῦ παρεπονέθηκε, ὅτι εἶμαι θεότρελλη καὶ πὼς κάνω πάντα ὅ,τι περάση ἀπὸ τὸ μυαλό μου. Κι' ὅμως δὲν ἔχουν δίκηο. Μ' ἀρέσουν μόνον τὰ ὡμορφα πράγματα. Κάνω ὅ,τι μ' εὐχαριστεῖ κι' ὄχι ὅ,τι μπορεῖ νὰ εὐχαριστήση τοὺς ἄλλους. Οἱ ἄλλοι λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ εἶνε κακοὶ μαζύ μου. Ἂς ἀρκεσθοῦν στὴν εὐχαρίστησι ποὺ τοὺς προκαλοῦν οἱ χοροί μου καὶ τοὺς παρακαλῶ νὰ μὴν ἀνακατεύωνται στὴν ἰδιωτική ζωή μου. Αὐτὸ θέλω νὰ τὸ τονίσετε. Ἡ Τζίντζερ Ρότζερς γιὰ τοὺς θαυμαστές της δὲν πρέπει νὰ εἶνε μιὰ γυναῖκα, ἀλλὰ ἕνα πλάσμα ποὺ τοὺς κάνει νὰ διασκεδάζουν. Ἔτσι μόνο θὰ μποροῦν νὰ ἔχουν τὴν ἀγάπη μου. Διαφορετικὰ ἡ Τζίντζερ Ρότζερς θὰ τοὺς θυμώση πάρα πολὺ καὶ θὰ παύση πειὰ νὰ χορεύη.»

Κι' ἀλήθεια, αὐτὴ ἡ χαριτωμένη «θεντέττα» τοῦ Χόλλυγουντ εἶνε τόσον ἰδιότροπη, ὥστε εἶνε ἱκανὴ νὰ πραγματοποιήση τὴν ἀπειλή της.

ΑΝΤΡΕ ΜΩΖΕ

ΜΑΥΡΑ ΝΤΟΜΙΝΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 25)

πῆρε ἀμέσως ἀπὸ πίσω. Ἐκεῖνος τότε, χάθηκε μέσα σὲ μιὰ μεγάλη συντροφιὰ μασκαράδων , τρύπωσε σ' ἕνα σκοτεινὸ σαλονάκι ποὺ βρισκόταν στὴν ἄκρη τοῦ διαδρόμου, ἔβγαλε γρήγορα τὸ μαῦρο ντόμινο, τὸ ἔκρυψε κάτω ἀπὸ τὸ ντιβάνι κι' ἔπειτα, μὲ τὸ φράκο καὶ μὲ τὴ μαύρη μάσκα στὸ πρόσωπο, βγῆκε ἀπὸ τὴν ἄλλη πόρτα τοῦ σαλονιοῦ καὶ ξαναμπῆκε στὴν αἴθουσα τοῦ Καζίνου.

Ὁ ἄνδρας τῆς Ἱσπανίδος στεκόταν στὸ θάθος καὶ κύτταζε τριγύρω του γιὰ νὰ δῇ τί εἶχε γίνει τὸ μαῦρο ντόμινο. Τὸ εἶχε χάσει ἀπὸ τὰ μάτια του... Ὁ Ἀνρὶ Μπωμὸν πέρασε ἀδιάφορα ἀπὸ κοντά του. Ἐκεῖνος οὔτε τὸν πρόσεξε. Κρατοῦσε στὸ ἀριστερὸ χέρι του μιὰ μεγάλη σακκούλα μὲ κομφετί. Ἐκεῖ μέσα εἶχε κρύψει τὸ μπράουνίγκ του. Ἕνας φόνος σ' ἕνα χορὸ μεταμφιεσμένων εἶνε κάτι ποὺ μένει πάντα ἀνεξειχνίαστο...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ, μιὰ μεγάλη συντροφιὰ ἀπὸ μεταμφιεσμένους, μὲ φωνὲς καὶ μὲ γέλια, περικύκλωσε τὸν ἄνδρα τῆς Ἱσπανίδας καὶ τὸν παρέσυρε μαζύ της. Ὁ Μπωμὸν τότε, χωρὶς νὰ γίνη ἀντιληπτὸς ἀπὸ κανένα, μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ συνωστισμὸ καὶ τὴ σύγχυσι, ἔσκυψε λίγο, ἅρπαξε ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ παληάτσου μὲ τοὺς χρυσοὺς ἥλιους τὴ σακκούλα μὲ τὸ κομφετὶ καὶ σὰν ἀστραπὴ κρύφτηκε πίσω ἀπὸ τὸ μπάρ. Ἐκεῖ πέρα, ἔβγαλε ἀπὸ μέσα τὸ πιστόλι, πέταξε μέσα σ' ἕνα σωρὸ ἀπὸ σερπαντίνες τὴν ἄδεια σακκούλα καὶ ἔχωσε τὸ πιστόλι στὴν τσέπη του.

Ἔπειτα, ἄναψε εὐχαριστημένος ἕνα σιγαρέττο, ἔκανε μιὰ βόλτα μέσα στὴν αἴθουσα, ἀγόρασε μιὰ μικρὴ σακκούλα μὲ κομφετί, ἔβαλε κρυφὰ ἐκεῖ μέσα τὸ πιστόλι καὶ πλησίασε τὴν Ἱσπανίδα ποὺ ἔστεκε ἀνήσυχη, μὲ μιὰ θανάσιμη ἀγωνία, ἐκεῖ ποὺ τὴν εἶχε συναντήσει, κοντὰ στὸν ἐξώστη. Ὑποκλίθηκε μπροστά της καὶ τῆς εἶπε:

— Κυρία μου, ἐγὼ εἶμαι τὸ μαῦρο ντόμινο ποὺ σᾶς χόρεψε ἐδῶ καὶ λίγη ὥρα... Δίχως νὰ τὸ θέλω, ἔμαθα τὸ μυστικό σας... Ὁρίστε αὐτὴ τὴ σακκούλα μὲ τὸ κομφετί... Μέσα σ' αὐτὴν εἶνε τὸ πιστόλι τοῦ ἀνδρός σας!... Τοῦ τὸ ἔκλεψα!...

Ἡ Ἱσπανὶδα τὸν κύτταξε κατάπληκτη.

— Μὰ ποιὸς εἶσθε; ψιθύρισε.

— Ἕνας ἄγνωστος... ποὺ ἔγινε φίλος σας, τῆς ἀπάντησε ὁ Μπωμὸν κι' ἔβγαλε μιὰ στιγμὴ τὴ μάσκα του.

— Ἐλᾶτε αὔριο τὸ ἀπόγευμα στὸ χὸλ τοῦ «Νεγκρέσκο», στὶς πέντε!... τοῦ ψιθύρισε ἡ ὡμορφη Ἱσπανίδα. Θέλω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω...

Κ' ἡσυχη, ἔτρεξε νὰ συναντήση τὸν ἄνδρα της, ποὺ ἦταν πειὰ ἀκίνδυνος.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ ἀπόγευμα, ὁ Ἀνρὶ Μπωμὸν ἔμαθε ὅτι τὸ ἄλλο μαῦρο ντόμινο εἶχε πάει διόλου στὸ χορὸ καὶ δὲν εἶχε πάει διόλου στὸ χορὸ τοῦ Καζίνου. Ἡ ὡμορφη Ἱσπανίδα, ποὺ ἦταν ἡ γυναῖκα ἑνὸς γνωστοῦ ἐργοστασιάρχου αὐτοκινήτων, εἶχε τόσο γοητευθῇ ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀποκρητικὴ περιπέτεια, ὥστε δὲν ἄργησε διόλου νὰ ξεχάση τὸ φίλο της στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Ἀνρὶ Μπωμόν. Κι' ἔτσι, ἀπὸ μιὰ σύμπτωσι, τὸ ἕνα μαῦρο ντόμινο ἐξουδετέρωσε τὸ ἄλλο...

ΖΥΛ ΡΟΡΜΙΕ

ΑΓΑΠΗ!.. ΦΤΩΧΗ ΑΓΑΠΗ!..

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 46)

ἦταν κοντά του, δίπλα του ἐκεῖ στὸ κρεββάτι τοῦ νοσοκομείου, γιὰ νὰ μπορέση σ' αὐτὲς τὶς στιγμὲς νὰ τὸν περιποιηθῇ μὲ στοργή, μὲ τρυφερότητα;...

Ὦ! μὲ τί φριχτὴ ἀγωνία περίμενε νὰ λάθη τὸ γράμμα του ἐκεῖνο, ποὺ θὰ τῆς ἔλεγε ὅτι εἶχε γιατρευτῇ, ὅτι εἶχε βγῇ ἀπ' τὸ νοσοκομεῖο, ὅτι δὲν ὑπέφερε, δὲν πονοῦσε πειά...

Σ' ὅλα τὰ γράμματά της τοῦ μιλοῦσε γιὰ τὴ λαχτάρα της αὐτὴ καὶ τὸν ἱκέτευε νὰ τὴν πληροφορήση λεπτομερέστερα γιὰ τὴν κατάστασί του.

Σιγὰ-σιγὰ ὅμως, μὲ τὸν καιρό, ἡ τρυφερὲς αὐτὲς ἐπιστολὲς τῆς Ντολορὲς, ἀντὶ νὰ παρηγοροῦν τὸν Φερνάνδο, εἶχαν ἀρχίσει νὰ τοῦ προξενοῦν μιὰ παράξενη, μιὰ θαθειὰ καὶ δυνατὴ ταραχὴ στὴν ψυχή του... Σκεπτότανε τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ γύριζε κουτσὸς στὴν πατρίδα του καὶ ποὺ θὰ ἀντίκρυζε ἐκεῖ τὴν Ντολορές... Ὦ! πῶς ἔτρεμε τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ ἀγαπημένη του θὰ τὸν ἀντίκρυζε στὴν φριχτὴ αὐτὴ κατάστασι...

Δὲν ἦταν πειὰ ὁ κομψός, ὁ ὡραῖος, ὁ σθέλτος ἐκεῖνος ἀξιωματικός, ποὺ εἶχε γνωρίσει ἡ ἀγαπημένη του...

Τώρα, ἦταν ἕνας ἀνάπηρος πολέμου, ἕνας σακάτης, ἕνας ἀκρωτηριασμένος...

Τώρα δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ ἐμπνεύση τίποτα... Οὔτε ἔρωτα, οὔτε πόθο...

Ἔπρεπε νὰ τ' ἀποχαιρετήση ὅλα, κάθε πόθο, κάθε κατάκτησι, κάθε αἴσθημα, καὶ αὐτὸ ἀκόμα τὸ μεγάλο, τὸ φλογερὸ, τὸ παράφορο αἴσθημά του γιὰ τὴ Ντολορές... Ναί! Ναί! Καὶ σ' αὐτὸν τὸν ἔρωτα τῆς λατρευτῆς του, ἔπρεπε νὰ δώση ἕνα τέλος, ἕνα τέρμα ὁριστικό...

Πῶς θὰ μποροῦσε νὰ συγκρατηθῇ καὶ ν' ἀνεχθῇ τὰ μάτια τῆς Ντολορὲς — ἐκεῖνα τὰ μάτια ποὺ τόσους πόθους γεννοῦσαν στὴν ψυχή του — νὰ τὸν κυττάζουν τώρα, μὲ οἶκτο, μὲ συμπόνια, μὲ ἔλεμμα προστατευτικό, ἀντὶ νὰ τὸν κυττάζουν, ὅπως πρίν, μ' ἔρωτα, μὲ πόθο, μὲ λαχτάρα;

Καὶ ὁ Φερνάντο πρὶν ἀκόμα τῆς γράψη τὸ τελευταῖο του γράμμα, ἐκύτταξε στὸν καθρέφτη...

Ἐκεῖ ξαναεῖδε τὸ πρόσωπό του, τὸ ἰσχνό, τὸ ρυτιδωμένο ἀπὸ τὸν πόνο, σὲ ἑπάνω σ' ἕνα ξύλινο ποδάρι!...

Κι' ἐκείνη τὴ στιγμὴ εἶδε τὸν ἑαυτό του νὰ μπαίνη καὶ νὰ περνάη τὸ κατῶφλι τοῦ σπιτιοῦ τῆς Ντολορὲς, κυὶ νὰ κουτσαίνη... νὰ στηρίζεται ἐπάνω σ' ἕνα δεκανίκι... Ἕνα ρίγος, μιὰ φρίκιασι, τὸν ἔκανε νὰ πάρη τὴν πέντα καὶ νὰ χαράξη ἐπάνω στὸ χαρτὶ λίγες γραμμὲς, πολὺ λίγες λέξεις...

Μιὰ ἐπιστολὴ σύντομη, ποὺ μ' ἕνα τελευταῖο «χαῖρε» ἔκοβε κάθε δεσμὸ μεταξύ τους καὶ ποὺ ἀνήγγελλε στὴ μνηστή του ὅτι ὅλα εἶχαν τελειώσει καὶ ὅτι δὲν θὰ τὴν ξανάβλεπε πειά, δὲν θὰ ξαναγύριζε ποτὲ κοντά της...

. . . . . .

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ τρία χρόνια ὁ Φερνάντο ξαναγύρισε στὴν Ἱσπανία, φρόντισε νὰ μὴ φανῇ, οὔτε νὰ κατοικήση στὴν πόλι ποὺ εἶχε γνωρίσει τὸν πρῶτο ἔρωτά του, ἐκεῖ ποὺ ἔμενε ἡ Ντολορές.

Μιὰ οἰκογενειακὴ ὑποχρέωσις ὅμως τὸν ἀνάγκασε νὰ πάη, νὰ περάση τὶς

ΟΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ ΣΤΗΝ ΑΜΦΙΣΣΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 36)

ζωντανὸ καὶ τὸν ἐκάμασι χίλια κομμάτια καὶ τὸ ὄνομά του εἶνε τιμημένο εἰς ἕνα βασιλικὸ χρυσόβουλο.

»Ἐμβαίνοντες οἱ πειράτες ἀνεμπόδιστα στὸ Γαλαξεῖδι, ἐπεράσασι ἀπὸ σπαθίου ὅ,τι εὑρήκασι ζωντανὸ καὶ ἀνάψασι φωτιὰ στὰ σπίτια καὶ ἐκρημνίσασι κατὸ κάστρο, ποὺ ἦτανε ὠμορφότατα φκιασμένο μὲ μάρμαρα μεγάλα, ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων τὸν καιρό. Ὕστερον ἐμπήκασι καὶ εἰς τὶς ἐκκλησίες καὶ ἐκεῖ εὑρήκασι τοὺς γέρους παρακαλοῦντες τὶς εἰκόνες. Ἄλλους, γοῦν, ἐσφάξασι ὡσὰν ἀρνία, οἱ ἀντίχριστοι, ἐμπροστὰ στὸ Ἅγιο Βῆμα, καὶ ἄλλους ἐπήρασι σκλάβους. Ἠθελήσασι, γοῦν, καὶ τὶς ἐκκλησίες νὰ ξεγυμνώσουσι, ἀκούσατε, γοῦν, τὸ μεγάλο θαῦμα:

»Ἕνας ἀπὸ ἐκείνους τοὺς πειράτες, βλέποντας ἕνα καντῆλι ὡμορφο, μαλαματένιο, ποὺ ἔκαιε ἐμπρὸς στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ἀνέβηκε νὰ πάρη τὸ καντῆλι. Ἐκόπηκε ὅμως στὴ μιγμὴ τὸ μιαρώτατο χέρι του καὶ ἔμεινε νεκρὸ καὶ κατάμαυρο, ὡσὰν πίσσα καταγῆς.

»Ἕνας μεγάλος σεισμὸς ἐγενήθηκε, ἐτότες ἐφάνηκε ἕνας καβαλλάρης μὲ σπαθὶ ξεγυμνωμένο καὶ ἄρματα λαμπερὰ καὶ ἄρχισε νὰ σφάζη τοὺς πειράτες καὶ τοὺς ἐπῆρε κυνηγῶντας, ἔξω ἀπὸ τὸ Γαλαξεῖδι, μέσα εἰς τὰ βουνὰ καὶ ἐκεῖ ἔγινε ἄφαντος ἀπὸ τὴ γῆ».

Ποιὸς νὰ ἦταν ἄρα γε, ὁ ἄγνωστος σήμερα, ἀλλὰ ἡρωϊκὸς ἐκεῖνος Γαλαξειδιώτης, ὁ Χαραλάμπης, ποὺ στάθηκε μόνος του, ἁρματωμένος, στὴν πύλη τῶν φρουρίων τῆς πατρίδος του, γιὰ νὰ τὴν ὑπερασπισθῇ;

Νὰ ἔγινε τάχα γνωστὸ τὸ ὄνομά του καὶ νὰ τοῦ ἔχη στήσει τὸ Γαλαξεῖδι καμμιὰ πλάκα ἀναμνηστικὴ τῆς αὐτοθυσίας του;

Καὶ νὰ ἔχη βρεθῇ, ἄρα γε, τὸ αὐτοκρατορικὸ χρυσόβουλο, ποὺ τὸν τίμησε;

Πόσα πράγματα, πόσοι ἡρωϊσμοὶ χαμένοι μέσα στὸ χάος τῶν αἰώνων καὶ τὰ κενὰ τῆς ἱστορίας.

Κι' ὁ λαμπρὸς καβαλλάρης, ποὺ ἐνεφανίσθη ἄξαφνα καὶ ἔδιωξε καὶ κυνήγησε τοὺς Βουλγάρους καὶ ἔσωσε τὸ Γαλαξεῖδι ἀπὸ τὴν κατοχή, ποιὸς νὰ ἦταν, ἄρα γε.

Μιὰ Γαλαξειδιώτικη παράδοσις λέει πὼς ἦταν ὁ Ἅγιος Γεώργιος.

Ποιὸς ξέρει!...

ἡμέρες τοῦ Πάσχα, στὸ μέρος ὅπου ἔμενε ἡ μνηστή του...

Ἦταν τὸ θράδυ τῆς Ἀναστάσεως.

Ἡ χαρὰ ἁπλωνόταν στὰ πρόσωπα ὅλων καὶ μόνο ὁ Φερνάντο περπατοῦσε μελαγχολικὸς σὲ μιὰ κεντρικὴ λεωφόρο, ἀναπολῶντας περασμένες εὐτυχίες, ὅταν ἔξαφνα τὰ μάτια του πέσανε σ' ἕνα ζευγάρι ποὺ περνοῦσε δίπλα του...

Ἦταν ἡ Ντολορὲς ποὺ στηριζότανε στὸ μπράτσο ἑνὸς νέου... τοῦ συζύγου της...

Ὁ Φερνάντο ρίγησε καὶ τραθήχτηκε ἀπόμερα γιὰ νὰ μὴν τὸν διακρίνουν.

Τὸ ζευγάρι προχώρησε καὶ σιγὰ-σιγὰ χάθηκε στὸ θάθος τοῦ δρόμου, ἐνῶ ἀπ' τὰ μάτια τοῦ Φερνάντο κύλησε ἕνα κρυφὸ δάκρυ καὶ στὰ χείλη του διεγράφη ἕνα πικρὸ χαμόγελο...

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Η ΑΓΑΠΗ ΤΗΣ ΑΜΜΗΣ

ΤΟΥ ΛΕΟΝΤΟΣ ΦΡΑΠΙΕ

Μόλις ἔγινε κάτοχος τῆς πατρικῆς του κληρονομίας, ὁ Γκοντρὰν ντὺ Μπρυὰλ, ἀποφάσισε νὰ παντρευτῆ. Καὶ ἡ τύχη τῶφερε νὰ γνωριστῆ στὴν Τρουβίλ, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς σαιζὸν μὲ τοὺς Σαρλεβάν, παρισινοὺς ἐμπόρους, ποὺ εἶχαν δυὸ κορίτσια σὲ ἡλικία γάμου.

Ἡ πρώτη, ἡ Λουΐζα, ἦταν εἴκοσι δύο χρόνων, σοβαρὴ καὶ τρυφερή. Περιποιόταν τοὺς φιλάσθενους γονεῖς της καὶ εἶχε ἀναλάβει ὅλη τὴν ἐπιβλεψι τοῦ σπιτιοῦ.

Ἡ δεύτερη, ἡ Ζερμαίν, ἦταν εἴκοσι χρόνων, ὀλίγον καλλιτέχνις (ζωγράφιζε ἀρκετὰ καλὰ) καὶ δὲν εἶχε ἄλλη ἔγνοια, ἀπὸ τὴν τουαλέττα της. Καὶ ἡ δυὸ ἦσαν πολὺ ὄμορφες, ἀλλὰ διαφορετικοῦ τύπου ὀμορφιᾶς. Ἡ Λουΐζα ποὺ ἦταν γερὴ καὶ δυνατή, μὲ τὰ κανονικὰ χαρακτηριστικά της καὶ τὰ κατσταν μαλλιά της, εἶχε μιὰ κλασσική, σχεδὸν αὐστηρὴ ὀμορφιά. Ἡ Ζερμαὶν πάλι ἦταν τὸ ἀντίθετο τῆς ἀδελφῆς της: λεπτοκαμωμένη μὲ κατάξανθα μαλλιά, μὲ πρόσωπο καὶ σῶμα κουκλίστικα καὶ χαριτωμένα...

Στὴν ἀρχὴ ὁ Γκοντρὰν φερνότανε ἐξ ἴσου εὐγενικὰ καὶ στὶς δυὸ ἀδελφές. Ἡ περιποιήσεις του προκαλοῦσαν στὴ φυσιογνωμία τῆς Λουΐζας μιὰ συγκινημένη τρυφερότητα, ἐνῶ ἡ Ζερμαὶν ἐξεδήλωνε τὴν εὐχαρίστησί της μ' ἕνα γλυκὸ καὶ παιχνιδιάρικο χαμόγελο, ποὺ ἔδειχνε ὅλη τὴν ἱκανοποίησι τῆς φιλαρεσκείας της. Ὁ Γκοτρὰν ἔπρεπε ὡς τόσο νὰ ἐκλέξη μιὰ ἀπ' τὶς δυό, γιατὶ ὁ καιρὸς περνοῦσε. Καὶ ὕστερα ἀπὸ πολλοὺς δισταγμοὺς ἀποφάσισε τέλος νὰ προτιμήση τὴ Ζερμαίν, ποὺ μὲ τὴ γοητευτικὴ ἐμφάνισί της, τοῦ κολάκευε τὸν ἀνδρικό του ἐγωϊσμό. Κολακευόταν μὲ τὴν ἰδέα ὅτι θὰ ἔβλεπε ὁ κόσμος πὼς ἔχει δικό του, ἕνα τόσο χαριτωμένο πλάσμα.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα αὐτὴ, ἡ εὐγενικὴ Λουΐζα φρόντιζε νὰ μένη πάντα στὸ περιθώριο καὶ ὅταν τοὺς συνώδευε στοὺς καθημερινούς των περιπάτους, εὕρισκε πάντοτε διάφορες λεπτὲς προφάσεις γιὰ νὰ τοὺς ἀφήνη μόνους. Πότε ἔπαιρνε ἕνα βιβλίο καὶ διάβαζε στὸν περίπατο, πότε ἔτρεχε μακρυὰ γιὰ νὰ μαζέψη λουλούδια, ἢ νὰ φωτογραφήση ἕνα ὡραῖο τοπίο...

* * *

Μιὰ μέρα ὁ Γκοντρὰν ἔνοιωσε πὼς ἦταν λίγο ἄρρωστος. Ἡ εὔκολες συνθῆκες τῆς ζωῆς του ἀνέκαθεν, δὲν εἶχαν ἀτσαλώσει τὰ νεῦρα του, καὶ στὴν ἐλαφρότερη ἀδιαθεσία γινόταν ὅμοιος μὲ παιδί, ποὺ ζητάει συμπόνοια, χάδια, προστασία. Γινόταν πιὸ εὐαίσθητος καὶ πιὸ τρυφερὸς ἀπὸ ἀνάγκη τρυφερότητος.

"Ενας ἐρωτευμένος ὅμως, φυσικὰ φροντίζη νὰ κρύβη τὴν κακοδιαθεσία του.

Κι' ἔτσι ἔκανε καὶ κείνη τὴν ἡμέρα τὸν τακτικό του περίπατο, μὲ τὴ Ζερμαὶν καὶ τὴ Λουΐζα. Στὴν ἄκρη ἑνὸς δρόμου, εἶδαν ἕνα χωριατόπουλο ποὺ κοιμόταν μακαρίως μισόγυμνο, κάτω ἀπὸ ἕνα δέντρο.

— Γιὰ δέστε, κύριε Γκοντρὰν, ξεφώνισε μὲ χαρὰ ἡ Ζερμαίν. Τί μοναδικὴ πόζα!... Δόστε μου γρήγορα τὸ ἀλμπουμ καὶ τὰ κραγιόνια μου.

Καὶ ἐπὶ μιὰ ὁλόκληρη ὥρα ἐκάθισε κι' ἐζωγράφιζε, κάνοντας στὸν Γκοντρὰν χίλιες - δυὸ αἰσθητικὲς παρατηρήσεις. Ἡ Λουΐζα εἶχε ἀπομακρυνθῆ ἐντωμεταξὺ καὶ μάζευε ἄνθη.

— "Ε! Λουΐζα! τῆς φώναξε ἡ Ζερμαίν. "Ελα νὰ ἰδῆς τί ἔκανα.

Ἡ Λουΐζα τὴν συνεχάρη γιὰ τὸ ἔργο της καὶ ρίχνοντας μιὰ ματιὰ στὸ παιδάκι, χωρὶς νὰ πῆ τίποτα, πλησίασε ἀμέσως κι' ἐπέταξε μακρυὰ ἕνα κομμάτι γυαλὶ ἀπὸ σπασμένη μπουκάλα, ποὺ ἦταν ὄρθιο κοντὰ στὸ χεράκι του καὶ ποὺ ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ τοῦ τὸ πληγώση ὅταν ξυπνοῦσε.

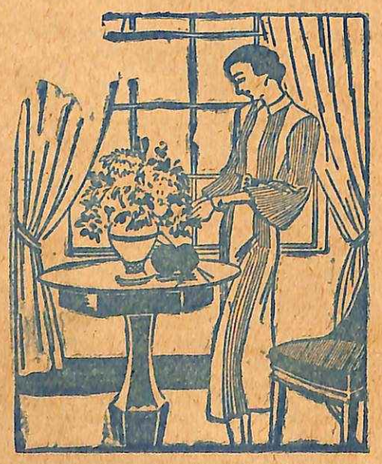
Αὐτὸ τὸ γεγονὸς, ἀσήμαντο σὲ μιὰ ἄλλη στιγμή, ἔκανε μεγάλη ἐντύπωσι στὸν Γκοντράν. Μιὰ ὥρα ποὺ ἦσαν ἐκεῖ, οὔτε αὐτὸς, οὔτε, πρὸ πάντων, ἡ Ζερμαὶν, δὲν εἶχε προσέξει τί κίνδυνο διέτρεχε τὸ ἀθῶο παιδάκι...

* * *

Ἡ ὑγεία τοῦ Γκοντρὰν, ἐχειροτέρψε στὸ μεταξὺ σὲ σημεῖο ποὺ τὸν ἀνάγκασε νὰ φύγη γιὰ τὸ Παρίσι.

Ἐκεῖ, πλέον, μέσα στὴ μοναξιά του, σκέφτηκε:

—«Ἀρά γε, ἡ Ζερμαὶν, ὅταν γίνη γυναῖκα μου, θὰ μὲ προσέχη μὲ τὴ στοργὴ ποὺ θέλει ἡ ψυχή μου;...»

Εἶχε ἀρχίσει νὰ καταλαβαίνη πόσο ἡ Λουΐζα ἦταν προικισμένη μὲ καλύτερα αἰσθήματα. Θυμόταν τὴ θερμή της ἐγκαρδιότητα, τὴν προσοχὴ ποὺ τοῦ ἔδειχνε στὴν ἀρχὴ, πρὶν κάνη τὴν ἐκλογή του. Ἡ Ζερμαὶν δὲν ἦταν παρὰ μιὰ χαριτωμένη ἐγωϊστρια...

Θυμήθηκε ἀκόμα τὸ ἐπεισόδιο μὲ τὸ παιδάκι καὶ τὸ σπασμένο γυαλί...

Μιὰ φορὰ πάλι εἶχε φορέσει ἀνάποδα τὴ γραβάτα του. Ἡ Ζερμαὶν ποὺ τὸν λάτρευε μόνο φαινομενικὰ καὶ ποὺ εἶχε περάσει μαζύ του ὁλόκληρο ἀπόγευμα, οὔτε τὸ πρόσεξε κάν. Ἡ Λουΐζα ὅμως, ποὺ φυσικὰ δὲν τὸν σκεπτόταν πειά, μόλις τὸν εἶδε, μὲ τὴν πρώτη ματιά, τοῦ εἶπε:

—«Διορθώσατε τὴ γραβάττα σας, κύριε Γκοντράν».

Χίλιες ἄλλες τόσες λεπτομέρειες, ἔκαναν τὸν Γκοντρὰν νὰ πάρη τὴν ὁριστικὴ του ἀπόφασι:

— Θὰ ἔκανα μιὰ φοβερὴ ἀνοησία, σκεφτόταν. Ἡ Ζερμαὶν δὲν εἶνε ἡ γυναῖκα ποὺ μοῦ ταιριάζει. Δυστυχῶς δὲν μπορῶ πειὰ νὰ πάρω τὴ Λουΐζα. Ξέρω καλὰ τὴν εὐγένεια τῆς ψυχῆς της. Καμμιὰ ἀνθρώπινη δύναμις δὲν θὰ τὴν ἔκανε νὰ ὑποσκελίση τὴν ἀδελφή της... Δὲν θὰ παντρευτῶ ποτέ!...

Καὶ μὲ τὴν ἀπόφασι αὐτὴ ἀραίωσε κι' ἐψύχρανε τὰ γράμματά του. Καὶ σιγὰ-σιγὰ ἡ ἀλληλογραφία ἔπαψε, χωρὶς νὰ μεσολαβήση καμμιὰ συγκεκριμένη δυσαρέσκεια, οὔτε ἀπ' τὸ ἕνα μέρος, οὔτε ἀπ' τὸ ἄλλο.

* * *

Ἡ σαιζὸν τῆς Τρουβίλ ἐτελείωσε καὶ οἱ παραθερίζοντες ἐγύρισαν στὸ Παρίσι.

"Ενα πρωΐ, στὸ σπίτι τοῦ Γκοντρὰν ἡ ὑπηρέτρια ὡδήγησε στὸ σαλόνι του μιὰ ἐπισκέπτρια.

— Δεσποινὶς Λουΐζα! ἐφώναξε ὁ Γκοντρὰν μόλις τὴν εἶδε, βαθειὰ συγκινημένος.

Ἐκάθησαν σ' ἀπόστασι ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλο καὶ γιὰ λίγο ἔμειναν κ' οἱ δυὸ σιωπηλοὶ καὶ ἀμήχανοι. Τέλος ἡ Λουΐζα ἄρχισε πρώτη, μὲ σταθερὴ φωνή:

— Θὰ μαντεύετε, κύριε Γκοντρὰν, ὅτι ἔρχομαι νὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὴν ἀδελφή μου... Ἀποφάσισα νὰ κάνω κρυφὰ αὐτὸ τὸ διάβημα, ποὺ εἶνε βέβαια ἀσυνήθιστο. Ὑπάρχουν ὅμως περιστάσεις ποὺ οἱ κοινωνικοὶ τύποι δὲν πρέπει νὰ σταματοῦν οὔτε τὸν συντηρητικώτερο ἄνθρωπο... Θέλω νὰ σᾶς πῶ πὼς δὲν γνωρίζω ἐμπόδια ὅταν πρόκειται γιὰ τὴν ἀγαπημένη μου Ζερμαίν... Λοιπὸν, κ. Γκοντρὰν, ἔρχομαι νὰ σᾶς ζητήσω μιὰν ἐξήγησι. Στὴν Τρουβίλ, ὅλος ὁ κόσμος σᾶς θεωροῦσε ὡς τὸν ἀρραβωνιαστικὸ τῆς Ζερμαίν. Μιὰ ἀρρώστεια σᾶς ἀνάγκασε νὰ φύγετε, τὰ γράμματά σας σιγὰ-σιγὰ ἀραίωσαν, καὶ τέλος

φαίνεται ὅτι μεταβάλατε γνώμη... "Ετσι δὲν εἶνε;

Ὁ Γκοντρὰν τὴν ἄκουγε μὲ προσοχὴ πολὺ χλωμὸς καὶ μὲ κατεβασμένο κεφάλι. Δὲν ἀπάντησε τίποτε.

Ἡ Λουΐζα ἐξακολούθησε:

—Σκέφθηκα μήπως ὑπάρχει καμμιὰ παρεξήγησις στὴ μέση... Ἡ ὑποχρέωσις π. χ. τῆς ἀλληλογραφίας, ὅταν μάλιστα εἶνε κανεὶς ἄρρωστος, γίνεται τόσο κουραστικὴ, ποὺ τὴν παραμελεῖ κανεὶς καὶ ἔπειτα δὲν ξέρει πῶς νὰ ξαναρχίση... Ἐπίσης συχνὰ καὶ ἡ ἀπόστασις κάνει νὰ ξεχαστοῦν καὶ τὰ πιὸ ἀγαπημένα πρόσωπα. Ἂν εἶνε καιρὸς ἀκόμα, ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω ὅτι ἡ ἀδελφή μου εἶνε μιὰ σπανία φύσις, προικισμένη μὲ ὅλες τὶς χάρες τοῦ κόσμου... Λοιπὸν, σᾶς παρακαλῶ, κύριε Γκοντράν...

Ὁ Γκοντρὰν μίλησε σιγὰ, καταβάλλοντας μεγάλη προσπάθεια.

— Λυποῦμαι ἀφάνταστα, δεσποινὶς, εἶπε, ἀλλὰ ἄλλαξα γνώμη.

Ἡ Λουΐζα τότε μὲ ὑπερηφάνεια καὶ μὲ προκλητικὸ ὕφος ρώτησε:

— Μήπως τάχα βρήκατε καμμιὰ ἄλλη γυναῖκα πιὸ τέλεια ἀπ' τὴν ἀδελφή μου;

Ὁ Γκοντρὰν χαμήλωσε τὰ μάτια.

— Νὰ μὲ συγχωρῆτε πολὺ, ἀπάντησε... Ἀλλὰ ναί.. βρῆκα.

Ἡ Λουΐζα εἶπε μὲ φωνὴ ζωηρή:

— Δὲν εἶνε δυνατὸν, κύριε! Εἶμαι βέβαιη ὅτι δὲν θὰ ἐκάνατε καλὰ τὴ σύγκρισι.

— Δὲν ἀμφισβητῶ τὰ προτερήματα τῆς δίδος Ζερμαίν... Βρῆκα ὅμως μιὰ νέα πιὸ τρυφερὴ ἀπὸ κείνην...

Τὰ ἁπλᾶ αὐτὰ λόγια εἶχαν κεραυνοβόλο ἀποτέλεσμα. Ἡ Λουΐζα φάνηκε ἀπότομα ἀφωπλισμένη. Γιὰ μιὰ στιγμὴ γύρισε τὸ κεφάλι της δεξιὰ — ἀριστερὰ, σαστισμένη. Μιὰ ἀνεξήγητη συγκίνησι τὴν ἔπιασε καὶ σὰν νὰ τῆς ξέφευγε μιὰ ἐξομολόγησι, εἶπε σιγὰ, μὲ βαθειὰ ἀπελπισία στὴ φωνή της

— Πῶς!... Δίνετε λοιπὸν σημασία στὴν τρυφερότητα; Αὐτὸ ποτὲ δὲν τὸ εἴχατε δείξει!...

Εἶχε γίνει κατάχλωμη. Κατώρθωσε ἐν τούτοις νὰ συγκρατηθῆ καὶ εἶπε:

— Ὁ λόγος ποὺ μοῦ εἴπατε εἶνε ὁ μόνος δυστυχῶς ποὺ δὲν μπορῶ νὰ τὸν δικαιολογήσω.

Ὁ Γκοντρὰν τότε σηκώθηκε μὲ παραφορὰ καὶ εἶπε:

— Δὲν ἔχω δίκηο, δεσποινίς; Πέστε μόνη σας ἂν ἡ τρυφερότης δὲν εἶνε τὸ μεγαλύτερο προτέρημα γιὰ μιὰ γυναῖκα...

— Ναί!... ψιθύρισε μὲ σβυσμένη φωνὴ καὶ χαμηλωμένα μάτια ἡ Λουΐζα. Ἀλλὰ, ἐπιτρέψατέ μου νὰ φύγω.... Δὲν ἔχουμε νὰ ποῦμε ἄλλο τίποτε...

Ἑτοιμαζόταν νὰ σηκωθῆ, ἀλλὰ ὁ Γκοντρὰν ταραγμένος, τρέμοντας, τῆς εἶπε ἱκετευτικά:

— Μιὰ στιγμὴ, δεσποίνις. Εἴχατε τὴν εὐγένεια νὰ παραδεχθῆτε ὅτι ὁ λόγος ποὺ προτίμησα μιὰν ἄλλη γυναῖκα ἀπ' τὴν ἀδελφή σας, εἶνε σοβαρός... Θέλω ἀκόμη νὰ ἔχω τὴ γνώμη σας καὶ γιὰ τὸ πρόσωπο ποὺ διάλεξα...

Ἡ Λουΐζα ἔγινε χλωμὴ σὰν νεκρή. Κατάλαβε. Μιὰ ἀκατανίκητη διάθεσι νὰ κλάψη, φούσκωνε τὸ στῆθος της. Χαμογέλασε τέλος μὲ πικρία:

— Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἐμπιστοσύνη ποὺ μοῦ δείχνετε, κύριε, εἶπε, ἀλλὰ δὲν θέλω ν' ἀκούσω τίποτε πειά.

— Σᾶς ἐξορκίζω!... φώναξε ὁ Γκοντράν. Θὰ σᾶς δείξω τὴν εἰκόνα τῆς ἀγαπημένης μου... Ἡ φυσιογνωμία, λένε, ὅτι ἀποκαλύπτει τὴν καρδιά...

— Μὰ τί σημασία δίνετε στὴ γνώμη μου; τραύλισε, διακόπτοντάς τον, ἡ Λουΐζα.

Χωρὶς ν' ἀπαντήση ὁ Γκοντρὰν, ξεκρέμασε κάτι ἀπ' τὸν τοῖχο.

— Σᾶς παρακαλῶ, δεσποινὶς, εἶπε, πᾶρτε αὐτὸ τὸ «κάδρο» καὶ κυττάξτε το ἀπότομα. Κυττάξτε το καὶ πέστε μου τὴ γνώμη σας.

Καὶ τῆς ἔβαλε στὰ χέρια τὸ δῆθεν κάδρο, ποὺ δὲν ἦταν ἄλλο ἀπὸ ἕναν ἁπλὸ καθρέφτη.

Ἡ Λουΐζα τὸν γύρισε, εἶδε μέσα τὸ ἴδιο της πρόσωπο καὶ τὸ ἄφησε νὰ πέση κάτω σὰν νὰ εἶχαν καῆ τὰ δάχτυλά της... Μὲ μάτια ἁπλανῆ, κυττοῦσε τώρα τὸν Γκοντρὰν ποὺ περίμενε τὴν ἀπάντησί της, μὲ ἱκετευτικὸ ὕφος.

Ἡ Λουΐζα ἐπεχείρησε ν' ἀπαντήση ἀμέσως μὲ μιὰν ἄρνησι, ἀλλὰ μιὰ μεγάλη συγκίνησις τὴν κυρίεψε.

Τότε ὁ Γκοντρὰν πλησίασε, ἔπιασε τὰ χέρια της καὶ τὰ ἔφερε μ' εὐλάβεια στὰ χείλη του, ἐνῶ ἡ Λουΐζα ξεσποῦσε σὲ λυγμοὺς καὶ τραύλιζε κατασυγκινημένη:

— Συχώρεσέ με, συχώρεσέ με, φτωχή μου Ζερμαίν! Εἶμαι σκλάβα τῆς καρδιᾶς μου.. κ' ἡ καρδιά μου εἶν' ἐρωτευμένη, πολὺ ἐρωτευμένη...

ΛΕΟΝ ΦΡΑΠΙΕ

Κι' ἐπὶ μίαν ὁλόκληρη ὥρα ἐζωγράφιζε

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΚΟΙΤΩΝΑΣ ΤΟΥ ΡΟΥΣΣΩ

Κάποιος περιηγητὴς, περνῶντας ἀπ' τὴ Γενεύη, πῆγε νὰ καταλύση σὲ κάποιο ξενοδοχεῖο.

Ὁ ξενοδόχος τὸν ὡδήγησε σ' ἕνα δωμάτιο, γιὰ τὸ ὁποῖο τοῦ ἀνέφερε ὅτι εἶχε χρησιμεύσει ἄλλοτε ὡς κοιτῶνας τοῦ Ρουσσώ.

— Ἀλήθεια; τὸν ρώτησε μ' ἐνδιαφέρον ὁ περιηγητής...

— Ἀληθέστατα! Σᾶς τὸ βεβαιώνω προσωπικῶς. Τὸ δωμάτιο μένει ἀπαράλλαχτο ὅπως ἦταν κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα. Καμμιὰ μεταβολὴ δὲν ἔχει γίνει σ' αὐτὸ τὸ μεταξύ...

— Ἀστειεύσθε; ἔκανε ὁ περιηγητὴς μὲ δυσπιστία...

— Ἐπὶ λόγω τιμῆς!... Νὰ τὸ τραπέζι, ὅπου ἔγραψε τὸ «Κοινωνικὸ Συμβόλαιο».

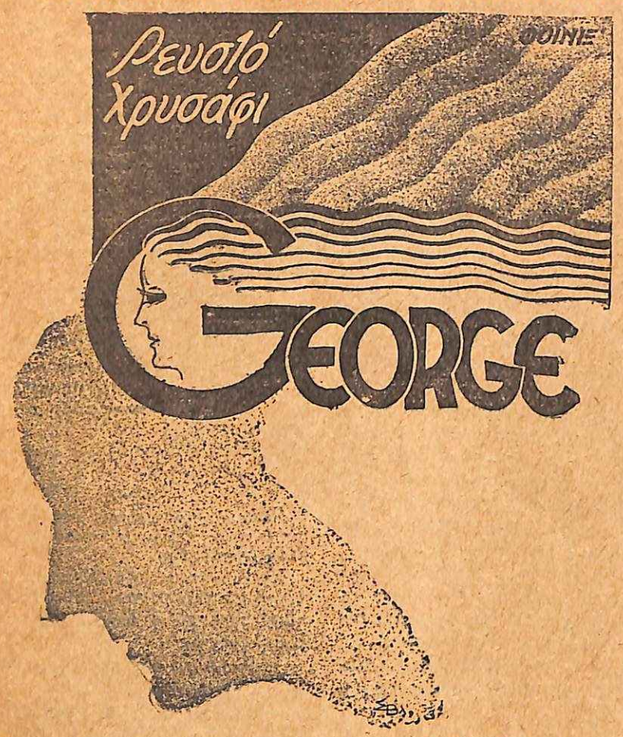
— "Ω!... ὤ!...

— Νὰ τὸ ντουλάπι ὅπου φύλαγε τ' ἀσπρόρρουχά του.

— Τί λέτε!

— Νὰ ἡ καρέκλα ὅπου καθότανε, νὰ τὸ ρολόϊ ποὺ τοῦδειχνε τὴν ὥρα, νὰ καὶ τὸ κρεββάτι του...

— "Ολα καλά! φώναξε τότε ὁ περιηγητής. Ἐλπίζω ὅμως νὰ... ἔχετε ἀλλάξει τουλάχιστον τὰ σεντόνια!...»

TO FLUIDE D' OR (ΦΛΟΥΪ'ΝΤ ΝΤ' ΟΡ)

"GEORGE"

Ξανθαίνει τὴν κόμη ἐντὸς 10 λεπτῶν, ἀναλόγως μὲ τὸν τόνο ποὺ θέλετε καὶ χρησιμοποιεῖται πάντοτε πρὸ τοῦ λουσίματος. Ζητήσατε λεπτομερῆ βιβλιογραφίαν περὶ τοῦ τρόπου χρήσεως ἀπὸ τὸν προμηθευτήν σας. Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ καλὰ καταστήματα καὶ Φαρμακεῖα.

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Α. ΣΑΡΟΓΛΟΥ Ἀκαδημίας 5 Τηλ. 20 918

Η ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΣΥΝΙΣΤΑΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟΝ

ΤΗΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΕΤΕ ΜΕ

ΑΡΩΜΑ

ΛΟΣΙΟΝ

ΠΟΥΔΡΑ

ΚΡΕΜΑ ΗΜΕΡΑΣ

» ΝΥΚΤΟΣ

ΜΡΙΓΙΑΝΤΙΝΗ

ΦΙΞΑΤΕΡ.

NUITS.' ATHENES

Ἀποκλειστικότης ἀρωματοποιΐας ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ.

Ἀθῆναι—Θεσ)νίκη—Πάτραι—Βόλος—Ηράκλειον (Κρήτης)—Δράμα—Κομοτινή—Ζάκυνθος—Κέρκυρα.

ΟΙΚΟΣ ΚΑΛΛΩΠΙΣΜΟΥ ΖΑΝΩ

ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

MISE - EN - PLIS

ΠΕΡΜΑΝΑΝΤ ΟΝΤΟΥΛΑΣΙΟΝ

ΡΕΑΛΙΣΤΙΚ	ΔΡΧ. 125
ΧΩΡΙΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΝ	» 150
GALLIA	» 175

ΛΕΟΝΑ ΚΑΡΦΗ

ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 32

ΤΗΛ. 29-582

ΑΙΘΟΥΣΑΙ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ ΜΕ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΝ

"ΦΟΙΝΙΞ"

Κάμνει δαύμαλα ἐπὶ τῆς ΕΠΙΔΕΡΜΙΔΟΣ εἰς 1 λεπτό

Ἡ Εὐτυχὴς συμπτωματικὴ ἀνακάλυψις ἑνὸς χημικοῦ τὸ ἀπέδειξε

Κατὰ τὰς δοκιμάς του, ἕνας Παρισινὸς χημικὸς ἐξεπλάγη αἰφνιδίως διὰ τὸ λευκαντικὸν καὶ μαλακτικὸν ἀποτέλεσμα, τὸ προκαλούμενον ὅταν ὀλίγον Blanc d' oxygéne ἔπιπτε τυχαίως ἐπὶ τῆς χειρός. Τὰ σκληρὰ λέπια καὶ αἱ κηλίδες τῆς ἐπιδερμίδος ἐξηλείφοντο, ἀφίνοντα μίαν νέαν ἐπιδερμίδα φρέσκην καὶ καθαράν. Δοκιμασθεῖσα ἐπὶ τοῦ προσώπου πολλῶν γυναικῶν, ἔκαμε τὴν ἐπιδερμίδα κατὰ 3 ἕως 5 τόνους λευκοτέραν καὶ τῆς ἔδωσε μίαν ἀπερίγραπτον γλυκύτητα βελουτέ.

Δυνάμει εἰδικῆς ἀποκλειστικότητος αὐτὸ τὸ Blanc d' oxygéne περιέχεται τώρα εἰς τὴν νέαν κρέμαν Τοκαλόν, χρώματος λευκοῦ (μὴ λιπαρά), εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐπιδερμίδα καὶ τὴν καθαρίζει, διαλύει καὶ κάμνει νὰ ἐξαλειφθῆ κάθε μαῦρο στίγμα, συσφίγγει τοὺς διεσταλμένους πόρους καὶ δίδει εἰς τὴν ἐπιδερμίδα μίαν νέαν φωτεινὴν λάμψιν, ἡ ὁποία ποτὲ δὲν ἐπετεύχθη μὲ ἄλλα καλλυντικά.

Παρὰ τὴν προσθήκην Blanc d' oxygéne εἰς τὴν νέαν κρέμαν Τοκαλόν, χρώματος λευκοῦ, ἡ τιμὴ δὲν ηὐξήθη. Ἀρχίσατε τὴν χρησιμοποίησιν σήμερον καὶ παρατηρήσατε τὰ σύντομα ἀποτελέσματα. Ἡ ἐπιτυχία εἶνε ἐξησφαλισμένη, ἄλλως τὰ χρήματα ἐπιστρέφονται.

Γενικὸς Ἀντιπρόσωπος

Α. Π. Ρεμπουτζάκος

Πραξιτέλους 42, Ἀθῆναι

ΚΥΡΙΕΣ ΜΟΥ

Εἰς τὸ Κομμωτήριόν μας θὰ ἱκανοποιήσετε κάθε σας γοῦστο.

Θὰ εὕρετε τὶς πιὸ μοντέρνες φόρμες, τὶς φυσικώτερες καὶ μαλακώτερες ὀντουλασιὸν μὲ κανένα κίνδυνον καταστροφῆς τῶν μαλλιῶν σας (εἴτε εἶνε ἀπὸ βαφὴ ἢ ἀπὸ ὀξυζενέ). Καυχώμεθα ὅτι εἰς τὴν ΠΕΡΜΑΝΑΝΤ εἴμεθα οἱ ἰδικώτεροι καὶ ἀνώτεροι ἀπὸ ἄποψιν τέχνης.

Τιμὰς θὰ εὕρητε καλυτέρας ἐξ ὅλων. Περμανὰντ δ' ἠλεκτρισμοῦ καὶ ἄνευ.

Περμανάντ μετ' ἠλεκτρισμοῦ	Δρ.	150
» » »	»	100
» ἄνευ »	»	125

Τηλ. 22-992

FEMINA

ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 9

ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΛΑΥΘΜΩΝΟΣ

ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ
ΜΕΤΑΞΩΤΩΝ
ΜΑΛΛΙΝΩΝ
ΒΑΜΒΑΚΕΡΩΝ
ΠΛΗΡΕΣ ΤΜΗΜΑ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΙΚΟΣ
ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΑΦΟΙ ΓΙΑΝΝΑ & ΤΣΑΟΥΣΗ Α.Ε.
ΕΡΜΟΥ 49
ΤΗΛ. 23.140

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΡΟΤΑΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ